

คำนำ

กระบวนทัศน์ในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูแต่เดิมเชื่อว่าการนำเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดมาคุมขังเป็นสิ่งที่เหมาะสมเพราะเป็นการคุ้มครองความปลอดภัยของสังคมโดยรวม การคุมขังเป็นการลงโทษเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดให้รู้สึกเกรงกลัวต่อบทลงโทษ รวมทั้งกระบวนกรลงโทษจะสิ้นสุดลงเมื่อเด็กและเยาวชนถูกควบคุมตัวในศูนย์ฝึกฯ เพราะมีกระบวนกรดูแลที่เพียงพอ แต่ในปัจจุบันได้มีกระบวนทัศน์ใหม่ในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูซึ่งมองว่า การฝึกอบรมในศูนย์ฝึกฯ ไม่ใช่เป้าหมายหลักแต่เป็นการเริ่มต้นชีวิตใหม่ที่ดีกว่าและต้องสร้างทุนทางสังคมให้เด็กและเยาวชนตั้งแต่อยู่ในศูนย์ฝึกฯ การที่เด็กและเยาวชนครบฝึกอบรมในศูนย์ฝึกฯ ไม่ถือว่าเสร็จสิ้นการฝึกอบรม แต่ต้องทำงานและกำกับติดตามดูแลเด็กและเยาวชนอย่างใกล้ชิดในระยะเวลาหนึ่ง ส่วนสังคมจะมีความปลอดภัยก็ต่อเมื่อเด็กและเยาวชนไม่กระทำผิดซ้ำ ดังนั้น หลักการทำงานกับเด็กและเยาวชนไม่ใช่เริ่มจากที่เด็กและเยาวชนอยู่ในศูนย์ฝึกฯ แต่ต้องเริ่มต้นตั้งแต่ยังไม่ได้เข้าศูนย์ฝึกฯ เช่นเดียวกันจุดสิ้นสุดของการทำงานกับเด็กและเยาวชนก็ไม่ได้หยุดแค่เด็กและเยาวชนได้รับการปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกฯ สิ่งที่เหมาะสมคือการติดตามกำกับดูแลเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกฯ อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งกระบวนทัศน์ใหม่นี้เชื่อมั่นว่า เด็กและเยาวชนในกระบวนกรยุติธรรมสามารถเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีได้ หากนักวิชาชีพที่ทำงานกับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดมีความเชื่อและความตระหนักยอมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดูแลเด็กและเยาวชนในกระบวนกรยุติธรรมทั้งระบบ อันได้แก่ บทบาทหน้าที่ของศูนย์ฝึกฯ บทบาทของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนทั้งระบบ กระบวนกรทำงานกับเด็กและเยาวชน กิจกรรมที่ดำเนินการระหว่างเด็กและเยาวชนอยู่ในศูนย์ฝึกฯ การสร้างบรรยากาศในศูนย์ฝึกฯ และกิจกรรมที่ต้องทำภายหลังเด็กและเยาวชนปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกฯ และการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่องตั้งแต่แรกเข้าจนถึงภายหลังการปล่อยตัวสู่ชุมชน

ภารกิจสำคัญประการหนึ่งของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนคือการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนกรยุติธรรมให้สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและกลับคืนสู่สังคมได้อย่างปกติสุข โดยไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำ โดยให้มีโปรแกรมบำบัดที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความเสี่ยงและความจำเป็นเฉพาะราย กระบวนกรบำบัดแก้ไขฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนที่ผ่านมานั้นมีลักษณะการดำเนินงานเป็นกลุ่มงานย่อย ได้แก่ กิจกรรมการจัดการศึกษา การฝึกวิชาชีพ กิจกรรมเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และกิจกรรมเฉพาะด้าน ดำเนินการโดยนักวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์ฝึกฯ ได้แก่ นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ และพยาบาล โดยขาดการเชื่อมโยงและร้อยเรียงกิจกรรมการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็น นอกจากนี้การแสวงหาความร่วมมือจากเครือข่ายทั้งจากครอบครัวและชุมชน พบว่า ยังขาดการประสานงานกับ

ครอบครัว ชุมชน และสถานประกอบการให้เข้ามามีส่วนร่วมในการรองรับเด็กและเยาวชน อีกทั้งการติดตามภายหลังปล่อยตัว ยังขาดการกำกับดูแลอย่างต่อเนื่องในการช่วยเหลือ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยสถาบันวิจัยและพัฒนา ได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยจัดทำ **“โครงการพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ”** ภายใต้โครงการยกระดับมาตรฐานงานยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ซึ่งดำเนินการตั้งแต่เดือนตุลาคม 2557 - เดือนกันยายน 2559 โดยพัฒนานวัตกรรมในการดูแลเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมซึ่งได้แนวทางการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูมาจากแนวคิดขององค์กร 180 (The foundation 180 | behavioral interventions and programs for youth at risk) เป็นองค์กรตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในการคืนเด็กดีสู่สังคมของประเทศเนเธอร์แลนด์ที่รับผิดชอบในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชน ในชื่อโปรแกรมว่า “Uninterrupted Tailor-made Routing” มาปรับใช้กับประเทศไทย และกำหนดพื้นที่นำร่องที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 จังหวัดระยอง ให้เป็นหน่วยงานต้นแบบในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนตั้งแต่เข้าสู่ศูนย์ฝึกฯ จนกระทั่งได้รับการปล่อยตัวกลับสู่ครอบครัวและชุมชน พร้อมทั้งให้มีระบบและบุคลากรในการติดตามดูแลอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาด้านพฤติกรรมและลดอัตราการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน

รายงานสรุปผลการศึกษาวิจัยการดำเนินงานโครงการพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ศึกษานวัตกรรมการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ (Uninterrupted Tailor-made Routing) ไปประกอบใช้ในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม โดยมีผลการดำเนินงานวิจัยและคู่มือการปฏิบัติงาน Individual Routing Counselor (IRC) ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางและมาตรฐานเดียวกัน อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินงาน เพื่อนำไปปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเป็นรูปธรรมและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็กและเยาวชน

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

มิถุนายน 2560

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทสรุปผู้บริหาร.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	2
ขอบเขตที่ใช้ในการศึกษา.....	3
นิยามศัพท์ในการศึกษา.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวคิดในการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการรายกรณี Case Management (CM).....	11
แนวคิดการดูแลเด็กและเยาวชนแบบไร้รอยต่อจากประเทศเนเธอร์แลนด์.....	19
ทฤษฎีการบำบัด แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด.....	21
ทฤษฎีการป้องกันการกระทำความผิด.....	22
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา.....	37
การวิจัยเชิงปฏิบัติการ Action Research.....	37
การเลือกพื้นที่.....	38
การเลือกกลุ่มประชากร.....	38
บทบาทหน้าที่ของ Individual Routing Counselor (IRC).....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	41
การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	42
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา.....	42
แผนการดำเนินงานโครงการ.....	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ระบบการดำเนินงานระหว่างศูนย์ฝึกฯ และ Individual Routing Counselor (IRC).....	50
ระบบการทำงาน ขั้นตอนการปฏิบัติงาน และรูปแบบการติดตามเด็กและเยาวชน	
ภายหลังปล่อยของ Individual Routing Counselor (IRC).....	50
ระบบการดำเนินงานระหว่างศูนย์ฝึกฯ และ Individual Routing Counselor (IRC).....	60
บทที่ 5 ผลการศึกษา.....	66
ส่วนที่ 1 ศึกษาบริบททั่วไปขององค์กร/การเตรียมการ.....	66
ส่วนที่ 2 การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา.....	70
ส่วนที่ 3 สร้างกระบวนการเปลี่ยนแปลง.....	71
ส่วนที่ 4 ผลการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC และทำการประเมิน.....	74
ส่วนที่ 5 การนำความรู้การบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไว้รอยต่อ	
ไปปรับใช้ในองค์กร.....	146
บทที่ 6 สรุปผลการศึกษา.....	150
ผลการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC.....	152
ปัญหาและอุปสรรค.....	153
ข้อเสนอแนะ.....	155
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานโครงการยกระดับมาตรฐานงานยุติธรรม เด็กและเยาวชน
ภาคผนวก ข	คำสั่งแต่งตั้งคณะที่ปรึกษากำกับติดตามผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC
ภาคผนวก ค	สรุปรายงานการประชุมคณะทำงาน เพื่อกำหนดแนวทางและจัดทำแผน ในการดำเนินงานโครงการ
ภาคผนวก ง	รายงานสรุปการศึกษาดูงานองค์กร 180 รัฐคูเทรีค ประเทศเนเธอร์แลนด์
ภาคผนวก จ	ประกาศกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เรื่องการรับสมัครคัดเลือก ข้าราชการพลเรือนสามัญและพนักงานราชการ ในสังกัดกรมพินิจฯ
ภาคผนวก ฉ	สรุปรายงานการประชุมคณะทำงานโครงการร่วมกับศาลเยาวชนและครอบครัว จังหวัดระยอง
ภาคผนวก ช	สรุปรายงานการประชุมการเชื่อมต่อกระบวนการงานในศูนย์ฝึกฯ เขต 1

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก ซ	สรุปรายงานการอบรม หัวข้อ เสริมสร้างมนุษย์สัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
ภาคผนวก ฌ	สรุปรายงานการอบรม หัวข้อ ระบบการศึกษาไทย
ภาคผนวก ฉ	สรุปรายงานการอบรม หัวข้อ การทำงานกับสถานประกอบการ
ภาคผนวก ฎ	สรุปรายงานการอบรม หัวข้อ ระเบียบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ
ภาคผนวก ฏ	สรุปรายงานการอบรม หัวข้อ การให้คำปรึกษาแบบการเสริมสร้างแรงจูงใจ
ภาคผนวก ฐ	สรุปรายงานการประชุมคณะกรรมการกำกับทิศและที่ปรึกษาโครงการ ครั้งที่ 4
ภาคผนวก ท	ตัวชี้วัดการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559
ภาคผนวก ฒ	แบบประเมินความเสี่ยงก่อนปล่อย (IRC)

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 ตารางแสดงกลุ่มเยาวชนตามระดับปัญหา.....	39
3.2 แสดงแผนการดำเนินงานโครงการ ระยะเวลา 3 ปี กันยายน 2556 - กันยายน 2559.....	43
4.1 แสดงกิจกรรมที่เด็กและเยาวชนจะได้รับจากการจำแนก.....	65
5.1 ตารางแสดงกลุ่มเยาวชนในความดูแลของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ตามระดับปัญหา.....	70
5.2 ตารางแสดงข้อมูลกลุ่มเยาวชนตามระดับปัญหาแยกตามผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC.....	74
5.3 ตัวอย่างแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC (เดิม)	81
5.4 ตัวอย่างผลการพิจารณาแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ของเยาวชน	89
5.5 ตัวอย่างแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC (ปรับปรุง)	91
5.6 ตารางแสดงข้อมูลกลุ่มเยาวชนที่ได้รับการแก้ไขตามสภาพปัญหา 5 ด้าน ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 1.....	104
5.7 ตารางแสดงข้อมูลกลุ่มเยาวชนที่ได้รับการแก้ไขตามสภาพปัญหา 5 ด้าน ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 2	106
5.8 ตารางแสดงข้อมูลกลุ่มเยาวชนที่ได้รับการแก้ไขตามสภาพปัญหา 5 ด้าน ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 3	108
5.9 ตารางแสดงข้อมูลกลุ่มเยาวชนที่ได้รับการแก้ไขตามสภาพปัญหา 5 ด้าน ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 4	111
5.10 ตารางแสดงข้อมูลกลุ่มเยาวชนที่ได้รับการแก้ไขตามสภาพปัญหา 5 ด้าน ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 5	114
5.11 ตารางแสดงข้อมูลกลุ่มเยาวชนที่ได้รับการแก้ไขตามสภาพปัญหา 5 ด้าน ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 6	117
5.12 ตารางสรุปผลการแก้ไขปัญหาตามสภาพปัญหาเยาวชนในภาพรวมแยกรายด้าน ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC	121
5.13 แสดงจำนวนเครือข่ายที่ IRC ทำงานร่วมในการช่วยเหลือเด็กและเยาวชน	122
5.14 ตารางแสดงข้อมูลเยาวชนของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ที่ได้รับการปล่อยตัว	124
5.15 ตารางเปรียบเทียบระดับปัญหาของเยาวชนเข้าสู่กระบวนการดูแลของ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC (Pre-test Post-test)	129
5.16 ตารางแสดงผลการติดตามเยาวชนของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ณ วันที่ 30 กันยายน 2559	133
5.17 ตารางแสดงผลการติดตามตัวชี้วัดของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC	136
5.18 แสดงแผนการดำเนินงาน “การพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะราย แบบไร้รอยต่อ/แบบต่อเนื่อง (IRC)	146

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1 ลำดับกระบวนการดำเนินคดีกับเด็กหรือเยาวชนกระทำผิด	9
2 แสดงถึงมิติและองค์ประกอบของรูปแบบประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัว	24
3 กรอบการประเมินศักยภาพเด็ก	26
4 แผนผังขั้นตอนการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC)	56
5 ระบบการดำเนินงานระหว่างศูนย์ฝึกฯ และผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC	60
6 แผนผังการปฏิบัติงานของศูนย์ฝึกฯ	62
7 แผนผังการปฏิบัติงานของศูนย์ฝึกฯ และผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC	63

บทสรุปผู้บริหาร

รายงานฉบับนี้เป็นการศึกษาวิจัยผลการดำเนินงานโครงการ “การพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ” ซึ่งมีระยะเวลาในการศึกษา 3 ปี (2556 - 2559) เนื่องจากพบว่าสถิติจำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดนับตั้งแต่ปี 2550 - 2554 มีแนวโน้มลดลงแต่จำนวนเด็กและเยาวชนที่ศาลมีคำพิพากษาให้เข้ารับการฝึกอบรมตามศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนกลับมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งการปฏิบัติโดยใช้วิธีการควบคุมตัวเช่นนี้ไม่สอดคล้องกับข้อเสนอแนะที่เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากลของสหประชาชาติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้เห็นถึงความสำคัญในการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลดังกล่าวจึงได้มีแนวคิดที่จะพัฒนาแนวทางการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูที่มีประสิทธิภาพโดยใช้ต้นแบบการพัฒนาขององค์กร 180 (The foundation 180 | behavioral interventions and programs for youth at risk) ที่รับผิดชอบในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด และเป็นองค์กรตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในการคืนเด็กดีสู่สังคมของประเทศเนเธอร์แลนด์ ในชื่อโปรแกรมว่า “Uninterrupted Tailor made Routing” ซึ่งเป็นโปรแกรมการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพที่ผ่านการศึกษาริจัยแล้ว การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวทางเลือกอื่นในการปฏิบัติต่อเด็กแทนการควบคุมตัว โดยการใช้ชุมชนและสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูและรับเด็กและเยาวชนกลับคืนสู่สังคมมีวิธีการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็นของเด็กและเยาวชนแต่ละราย และให้ความสำคัญกับการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูในสถานควบคุมเทียบเท่ากับการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูในชุมชน เน้นการเชื่อมต่อการบริหารจัดการโดยร้อยเรียงกระบวนการทำงานตั้งแต่แรกเข้าสู่ศูนย์ฝึกฯ จนถึงปล่อยตัวคืนสู่สังคม รวมทั้งจัดระบบการติดตามช่วยเหลือดูแลเด็กและเยาวชนและครอบครัวภายหลังการคืนกลับสู่ชุมชน มุ่งเน้นการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อลดความเสี่ยงปัญหาด้านพฤติกรรมและการกระทำผิดซ้ำ

การดำเนินงานศึกษาริจัยแบ่งออกเป็น 5 ระยะ เริ่มตั้งแต่การศึกษาริบททั่วไปขององค์กรและวิเคราะห์หน่วยงานนำร่องในเรื่องความเป็นอยู่ การดำเนินชีวิตของเยาวชนในระหว่างการฝึกอบรม การสร้างความคุ้นเคย สร้างความร่วมมือซึ่งกันและกันระหว่างเจ้าหน้าที่กับเยาวชนและชุมชน ระยะที่ 2 กำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาโดยนำ Best Practice โปรแกรม Work-Wise เพื่อเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรมขององค์กร 180 ประเทศเนเธอร์แลนด์ มาใช้กำหนดกระบวนการแก้ปัญหา และจัดทำหลักสูตรผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) เป็นการสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในองค์กร ระยะที่ 3 สร้างกระบวนการเปลี่ยนแปลงโดยคัดเลือกผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) เพื่อสร้างให้เกิดการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ ระยะที่ 4 ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC โดยทำการประเมิน 3 รูปแบบ คือ การถอดบทเรียนการพัฒนาระบบ

การบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ การวิเคราะห์ความคุ้มค่า-ประโยชน์ และการจัดทำแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคลผู้ปฏิบัติงาน IRC ระยะที่ 5 ประยุกต์องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษามาใช้ในองค์กร โดยมีรูปแบบและหลักสูตรในการทำงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC

พื้นที่ในการศึกษาครั้งนี้ได้คัดเลือกศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีความพร้อมในการนำรูปแบบการบำบัดแบบใหม่มาปรับใช้ รวมทั้งมีความพร้อมด้านเครือข่ายสถานประกอบการ โรงงาน เครือข่ายชุมชน ประกอบกับศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยองให้ความสนใจโครงการนี้ สำหรับประชากรที่ใช้ในการศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 จำนวน 75 คน ที่มีระยะเวลาการฝึกอบรมเหลือไม่เกิน 2 ปีและผ่านกระบวนการจำแนกและกำหนดระดับปัญหา กลุ่มที่สองเป็นเยาวชนที่ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยองมีคำสั่งให้เยาวชนขัดเกลามาตามตรา 132 วรรค 1 ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 จำนวน 20 คน ให้เข้ารับการดูแลโดยผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เยาวชนกลุ่มนี้จะต้องผ่านกระบวนการจำแนกและกำหนดระดับปัญหา ประเมินสภาพปัญหาโดยใช้วิธีการประเมินและจัดกลุ่มเยาวชนตามระดับปัญหา 4 กลุ่ม พิจารณาถึงความพร้อมของพฤติกรรมและครอบครัวโดยแบ่งเป็น กลุ่ม A พร้อมทั้งด้านพฤติกรรมและครอบครัว กลุ่ม B พร้อมด้านพฤติกรรมแต่ครอบครัวไม่พร้อม กลุ่ม C พฤติกรรมไม่พร้อมแต่ครอบครัวมีความพร้อม และกลุ่ม D ไม่มีความพร้อมทั้งด้านพฤติกรรมและครอบครัว โดยได้กลุ่มประชากรแยกตามระดับปัญหาดังนี้ ไม่มีเยาวชนในกลุ่ม A มีเยาวชนในกลุ่ม B จำนวน 27 คน กลุ่ม C จำนวน 40 คน กลุ่ม D จำนวน 28 คน รวมจำนวนทั้งหมด 95 คน

การคัดเลือกบุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ภายใต้โครงการฯ ได้กำหนดคุณสมบัติหลักคือ ผู้ที่ปฏิบัติงานในกรมพินิจฯ จบปริญญาตรีไม่จำกัดวิชาชีพ มีประสบการณ์ในการทำงานกับเด็กและเยาวชนในสถานควบคุมอย่างน้อย 2 ปี มีความรู้ความเข้าใจด้านการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชน สามารถประสานงานกับองค์กรเครือข่าย กระตือรือร้นในการเรียนรู้ พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ มีมนุษยสัมพันธ์และบุคลิกภาพที่ดีสามารถปฏิบัติงานนอกเวลาราชการได้ และที่สำคัญคือมีความสนใจเข้าร่วมโครงการจากการคัดเลือกมีผู้ที่มีคุณสมบัติตามกำหนด 6 คน และลงพื้นที่ปฏิบัติงานที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 ซึ่งก่อนและระหว่างการทำงานได้จัดให้มีการฝึกอบรมแก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เพื่อพัฒนาทักษะเพิ่มความสามารถและปรับทัศนคติ เน้นหาในการอบรมส่วนใหญ่เน้นการเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงานกับเด็ก เยาวชน ครอบครัว และเครือข่าย ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชน จรรยาบรรณการเป็นพี่เลี้ยงที่ดี ทักษะการสื่อสารเชิงบวก ทักษะการฟัง ทักษะการแก้ไขปัญหาการให้คำปรึกษาแบบการเสริมสร้างแรงจูงใจเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (MI) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับครอบครัวและครอบครัวบำบัด (SATIR) การประเมินและการจัดทำแผน Life plan (เด็ก เยาวชน ครอบครัว) การปฏิบัติงานกับครอบครัว การประเมินสภาวะเด็กและครอบครัว การใช้เครื่องมือในการทำงานกับเด็กและครอบครัว การพัฒนาศักยภาพครอบครัวสู่เครือข่ายชุมชน การเข้าใจตนเองและผู้อื่นตามหลักสูตรนพ

ลักษณะ การปฏิบัติงานตามคู่มือของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ความรู้เกี่ยวกับระบบการศึกษาของไทยและแบบ
ทวิภาคี การทำงานกับสถานประกอบการและระเบียบที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน

ภารกิจในฐานะผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จำนวน 1 คนดูแลเด็กและเยาวชน จำนวน 16 คน มี
หน้าที่หลักคือการจัดทำแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ของเด็กหรือเยาวชนเฉพาะรายเพื่อกำหนดวิธีการ
ดูแล ช่วยเหลือ ติดตามเด็กหรือเยาวชนที่อยู่ระหว่างการฝึกอบรมและภายหลังปล่อยตัวให้คำปรึกษา
แนะนำ พัฒนาฟื้นฟูสภาพทางจิตใจ อารมณ์ สังคม และส่งเสริมพัฒนาการ โดยมุ่งเน้นการเสริมพลังในตนเอง
และมองเห็นศักยภาพของตนเองในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง บริหารจัดการแหล่งทรัพยากรทั้งภายใน
และภายนอกศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เพื่อสนับสนุนการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนที่อยู่
ระหว่างการฝึกอบรมและภายหลังได้รับการปล่อยตัวโดยมีแนวทางในการดูแลเด็กและเยาวชนตาม
โปรแกรม Work-Wise ที่พยายามเสริมสร้างโอกาสให้เยาวชนได้พัฒนาทุนทางสังคมตั้งแต่ฝึกอบรมในศูนย์
ฝึกฯ และเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนอยู่นอกศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนทำให้มีโอกาสสร้าง
สัมพันธภาพกับครอบครัวและผู้คนในสังคม เกิดความตระหนักและยอมรับในคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็น
มนุษย์ จากการทำงานและการศึกษาในบริบทแวดล้อมของสังคมมากกว่าการเรียนรู้อย่างมีข้อจำกัดอยู่
ภายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัยที่มีความเหมาะสมต่อพัฒนาการ
และลดความเสี่ยงการกระทำผิดซ้ำ ด้านการศึกษาและด้านการทำงานที่ตรงกับความสนใจและความถนัด
ด้านครอบครัวที่มีความเข้าใจและสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน และด้านการใช้เวลาว่างที่เกิดประโยชน์ต่อเด็กและ
เยาวชน จากการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ในการติดตามดูแลเด็กและเยาวชนทั้งหมด 95 คน
พบว่า ด้านที่เด็กและเยาวชนมีปัญหามากที่สุด คือ ด้านการทำงานและด้านครอบครัวและชุมชน ร้อยละ
91.5 เท่ากัน รองลงมาได้แก่ ด้านการใช้เวลาว่าง ร้อยละ 87.3 ด้านการศึกษาร้อยละ 78.9 และมีปัญหา
น้อยที่สุด คือ ด้านที่อยู่อาศัย ร้อยละ 52.6 ทั้งนี้ข้อมูลเยาวชนที่มีปัญหาแต่ละด้านทั้ง 5 ด้านนี้ได้รับการ
แก้ไขสำเร็จมากที่สุด คือ ด้านการทำงาน ร้อยละ 97.7 รองลงมาด้านที่อยู่อาศัย ร้อยละ 96 ด้านครอบครัว
และชุมชน ร้อยละ 92 ด้านการใช้เวลาว่าง ร้อยละ 88 ลำดับสุดท้ายได้แก่ ด้านการศึกษา ร้อยละ 74.6
และจากการติดตามเยาวชนกลุ่มนี้ภายหลังปล่อยตัว พบว่า มีเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัว 71 คน และอยู่
ระหว่างเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย 4 คน พบว่ามีเยาวชนเรียนต่อ 3 คน เรียนและทำงานไปพร้อมกัน 23
คน ทำงาน 43 คน บวชเป็นพระภิกษุ 1 คน และกระทำผิดซ้ำ 1 คน ในส่วนของเยาวชนตามมาตรา 132
วรรค 1 พบว่า มีเยาวชนเรียน 4 คน ทำงาน 5 คน เรียนและทำงานไปพร้อมกัน 9 คน กระทำผิดซ้ำ 2 คน
แสดงให้เห็นว่าผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC มีการให้คำแนะนำ ดูแลช่วยเหลือและติดตามเยาวชนตั้งแต่แรกเข้า
จนกระทั่งปล่อยตัวโดยใช้เทคนิควิธีการและประสบการณ์ทางวิชาชีพแก้ไขปัญหายาวชน ตลอดจนนำ
เครือข่ายเข้ามาช่วยเหลือตามสภาพปัญหาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จนเยาวชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไป
ในทางที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด มีเพียง 3 คนหรือร้อยละ 3.15 เท่านั้นที่กระทำผิดซ้ำเนื่องจากเยาวชนทั้ง 3 มี
ปัญหาที่หลากหลายและซับซ้อน ยากต่อการแก้ไข แต่อย่างไรก็ตามผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ก็ยังติดตาม
ช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้การศึกษาค้างนี้ได้ทำการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC โดยประเมินผลลัพธ์ที่ได้จากการปฏิบัติงานด้วยวิธีการถอดบทเรียนการพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ รวมทั้งการวิเคราะห์ถึงความคุ้มค่า-ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานและจัดทำแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคลผู้ปฏิบัติงาน IRC การประเมินทั้ง 3 เรื่องดำเนินการโดยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมาเป็นผู้ทำการศึกษา โดยมีสรุปผลการศึกษาดังนี้

ผลการศึกษาการถอดบทเรียนโครงการพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ ดำเนินการโดยผู้ช่วยศาสตราจารย์โสภณ อ่อนโสภา เลขานุการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ประเมินผลระบบการดำเนินงานโครงการพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนแบบไร้รอยต่อ และค้นหาปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อตั้งแต่กระบวนการจัดทำแผนการบำบัดตามสภาพปัญหาและความจำเป็นของเด็กและเยาวชนที่ชัดเจนและทำได้จริงจนกระทั่งเด็กและเยาวชนได้รับการปล่อยตัวกลับสู่ชุมชนได้อย่างปกติสุข ไม่กลับมากระทำผิดซ้ำภายในระยะเวลา 1 ปี โดยทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้จัดโครงการ สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 ผู้ปกครองเด็กและเยาวชน เจ้าของสถานประกอบการ และสังเกตการณ์จากการประชุมอย่างมีส่วนร่วมกับคณะที่ปรึกษาโครงการฯ และผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC รวมทั้งสังเกตการณ์จากการประชุมอบรมเสริมสร้างความรู้และการปฏิบัติงานแบบไร้รอยต่อให้กับนักสังคมสงเคราะห์ของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และจากการประชุมกลุ่มถอดบทเรียนร่วมกันของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สรุปบทเรียนจากการศึกษาปัจจัยความสำเร็จครั้งนี้ พบว่า ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้โครงการบรรลุผลสำเร็จแต่หากมีการปรับระบบและแนวคิดของผู้ปฏิบัติงานในศูนย์ฝึกฯ ให้สอดคล้องจะยิ่งทำให้งานราบรื่นไร้รอยต่ออย่างแท้จริง การเสริมสร้างให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานกับครอบครัวให้สามารถคืนกลับมาทำหน้าที่สนับสนุนบุตรหลานด้วยวิธีการดูแลเชิงบวกและส่งเสริมให้ชุมชนและสถานประกอบการเป็นทุนทางสังคมที่ใส่ใจและเอื้อต่อการเรียนรู้และปรับตัวของเยาวชนจะยิ่งทำให้ระบบการดูแลเด็กและเยาวชนไร้รอยต่อมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ผลการศึกษาการวิเคราะห์ถึงความคุ้มค่า-ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานของโครงการพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ โดยรองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์เทพ สันติกุล อาจารย์ประจำคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้นำแนวทางการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์มาใช้สำหรับโครงการศึกษานำร่องด้านการบำบัดแก้ไขฟื้นฟู และศึกษาความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณสำหรับการนำไปปฏิบัติเป็นงานประจำ โดยการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การบำบัดแก้ไขฟื้นฟูยังช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทราบประสิทธิผลของกระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนในด้านต่างๆ เมื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นเยาวชนที่อยู่ในโครงการ จำนวน 95 คน แบ่งเป็นกลุ่มเยาวชนที่ศาลเยาวชนและครอบครัวมีคำสั่งให้ฝึกอบรมใน

ศูนย์ฝึกฯ จำนวน 75 คน และกลุ่มเยาวชนที่ศาลเยาวชนและครอบครัวมีคำสั่งให้ขังเฝ้าตามมาตรา 132 วรรค 1 ซึ่งใช้ชีวิตภายนอกสถานพินิจฯ ภายใต้คำสั่งศาลฯ จำนวน 20 คน ผู้ศึกษาคัดเลือกจากประชากรที่สามารถเก็บข้อมูลได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 78 คน และคัดเลือกกลุ่มเปรียบเทียบซึ่งเป็นเด็กหรือเยาวชนที่ไม่อยู่ในโครงการจำนวน 60 คน เก็บข้อมูลโดยผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC โดยใช้แบบประเมินตนเองของเด็กและเยาวชนเพื่อวัดผลลัพธ์จากการบำบัดแก้ไขฟื้นฟู และผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เป็นผู้ให้ข้อมูลและประเมินอนาคตของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า อัตราการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในโครงการเท่ากับร้อยละ 2.1 ในขณะที่อัตราการกระทำผิดซ้ำของเด็กในระบบปกติเท่ากับ 40.4 ส่วนผลการศึกษาพัฒนาการทักษะทางสังคมของเด็กหรือเยาวชนที่อยู่ในโครงการที่เป็นผลมาจากกระบวนการบำบัดแก้ไขฟื้นฟู จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทักษะความสัมพันธ์ทางสังคม 7 หมวด 42 ด้านย่อย เปรียบเทียบระหว่างเด็กหรือเยาวชนที่อยู่ในโครงการกับที่ไม่อยู่ในโครงการด้วยสถิติ Chi-Square ได้ผลโดยสรุปว่า เด็กหรือเยาวชนที่อยู่ในโครงการมีพัฒนาการที่แตกต่างในด้านบวกเมื่อเปรียบเทียบกับเด็กในระบบปกติทุกหมวดการวิเคราะห์ต้นทุน-ประโยชน์จากการดำเนินงานโครงการ ด้วยวิธีการพิจารณาส่วนเพิ่ม โดยพบว่า ต้นทุนของโครงการเป็นต้นทุนส่วนเพิ่ม (Marginal Cost) เสริมการดำเนินงานในระบบปกติ และประโยชน์ส่วนเพิ่ม (Marginal Benefit) ที่เกิดกับเด็กและเยาวชน ผู้เกี่ยวข้อง และสังคม ที่เพิ่มจากประโยชน์ของระบบปกติ ได้ข้อสรุปดังนี้ ต้นทุนรวมทั้งหมด (ต้นทุนโครงการ + ต้นทุนการศึกษา) เท่ากับ 3,776,813.56 บาท ส่วนประโยชน์รวมทั้งหมดที่เป็นผลจากโครงการ (รายได้จากการประกอบสัมมาชีพ + การประหยัดค่าใช้จ่ายในกระบวนการยุติธรรมอาญา + การประหยัดค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือผู้เสียหายหรือจำเลยในคดีอาญา + ต้นทุนที่เกิดกับผู้เสียหายจากอาชญากรรม) เท่ากับ 168,157,525.32 บาท เมื่อเทียบสัดส่วนกันแล้วพบว่า ผลตอบแทนการลงทุนของเงินทุกบาทที่ใช้ไปกับกระบวนการนี้ สามารถสร้างประโยชน์ได้เท่ากับ 44.52 บาท

ผลการศึกษาโครงการจัดทำแผนการพัฒนาระบบทรัพยากรบุคคลสำหรับนักสังคมสงเคราะห์ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC โดยอาจารย์พิชชา วัฒนสุขชัย นักวิจัยอิสระ มีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อศึกษา วิเคราะห์และประเมินผลระบบการบริหารทรัพยากรบุคคล โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และแผนการพัฒนากุศลการตามสมรรถนะ (Competency- based Human Resource Development) ให้มีรูปแบบ กระบวนการ วิธีการและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่เหมาะสมต่อการพัฒนากุศลการที่ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) โดยทำการศึกษาจากเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การสังเกตการณ์ (Observation) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษามีด้วยกัน 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC บุคลากรที่เกี่ยวข้องภายในหน่วยงาน เช่น ผู้บริหารระดับสูงของกรมพินิจฯ ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องภายนอกหน่วยงาน เยาวชนที่ยังอยู่ในโครงการและที่ได้รับการปล่อยตัว ครอบครัวและชุมชนของเยาวชน ผู้ประกอบการที่รับเยาวชนเข้าทำงานในสถานประกอบการ โดยใช้วิธีการสุ่มโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non Probability Sampling) และเลือกกลุ่ม

ตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เน้นการเก็บและรวบรวมข้อมูลชั้นปฐมภูมิเป็นหลัก ผลการศึกษา พบว่า กระบวนการทำงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สามารถตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกรมพินิจฯ และต่อยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาฯ เพราะผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เด็กและเยาวชนผู้กระทำผิดได้มีโอกาสในการปรับเปลี่ยนทัศนคติและพัฒนาศักยภาพของตนเองไปในทางที่ถูกต้อง สามารถกลับมาดำเนินชีวิตในสังคมได้ด้วยตนเองตามกรอบศีลธรรมอันดีงาม ด้านการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ IRC ควรจบการศึกษาสาขาวิชาสังคมสงเคราะห์และ ไม่จำเป็นต้องมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาก่อนแต่ต้องสมัครใจที่จะมาปฏิบัติหน้าที่ IRC เพราะ บทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC มีพื้นฐานความคิดความเข้าใจที่เหมือนกับนักสังคมสงเคราะห์ ตามขีดสมรรถนะซึ่งตรงกับตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ที่กรมพินิจฯ กำหนด เพียงแต่เพิ่มภาระหน้าที่และ กระบวนการทำงานมากขึ้น โดยต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจกระบวนการทำงาน IRC อันเป็นรูปแบบการทำงานใหม่และต้องมีการฝึกอบรม ระบบพี่เลี้ยงและการสอนงานที่ดีในการสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ที่ ไม่มีประสบการณ์การทำงานสามารถปฏิบัติหน้าที่ IRC ได้ ซึ่งหลักสูตรอบรมผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC มุ่งพัฒนา และพัฒนาศักยภาพนักสังคมสงเคราะห์ที่ปฏิบัติหน้าที่ IRC ให้มีความรู้ความสามารถมีความเชี่ยวชาญในงาน IRC รอบด้าน สามารถดูแลบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนตามแนวทางการดำเนินงานของ IRC ได้อย่าง สมบูรณ์ ซึ่งหลักสูตรในปัจจุบันค่อนข้างครอบคลุมและช่วยเติมเต็มทักษะความรู้ความสามารถของ ผู้ปฏิบัติงาน เพราะหลักสูตรออกแบบอยู่บนพื้นฐานองค์ความรู้ด้านสังคมสงเคราะห์เป็นหลัก โดยมี ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการฝึกอบรมพัฒนาผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC 2 ลักษณะคือ การฝึกอบรมในห้องเรียน (Classroom Training) และการฝึกอบรมในงาน (on the job training) ให้มีระบบพี่เลี้ยงและพัฒนาทักษะ ความสามารถของผู้ที่จะมาเป็นพี่เลี้ยงและผู้ฝึกสอนงานไปพร้อมกัน หัวข้อหลักสูตรการอบรมผู้ปฏิบัติ หน้าที่ IRC ประกอบด้วย 15 รายวิชา ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจขั้นพื้นฐาน กระบวนการทำงานของ IRC และศูนย์ฝึกฯ จรรยาบรรณวิชาชีพ จิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน การประเมินและการจัดทำแผน ชีวิตเด็กและเยาวชนรายบุคคล การสัมภาษณ์/การบำบัดแบบสร้างแรงจูงใจ (Motivational Interviewing : MI) การให้คำปรึกษาแนะนำ (Counseling) ระบบการศึกษาและอาชีพทางเลือกในประเทศไทยการทำงาน กับสถานประกอบการ การสร้างและขยายเครือข่ายชุมชน ระบบศาลเยาวชนและครอบครัวและกฎหมายที่ เกี่ยวข้อง การฝึกงาน การพัฒนาศักยภาพแนวซาเทียร์ (Satir Model) การสื่อสารการตลาดเชิงบูรณาการ สำหรับงาน IRC กระบวนการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูปัญหาเฉพาะด้านรวมทั้งในระหว่างที่ปฏิบัติหน้าที่ควรจัดให้ มีการจัดการองค์ความรู้ที่ได้จากการตอบบทเรียนการทำงานและการจัดการรายกรณีของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC อย่างเป็นหมวดหมู่และสามารถค้นหาข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ตและเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing) เป็นประจำอย่างสม่ำเสมอนอกจากนี้จากผลการศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะเรื่องการ เชื่อมโยงเป้าหมายของกรมพินิจฯ ศูนย์ฝึกฯ และผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ควรมีการสื่อสาร สร้างความเข้าใจใน นโยบายการพัฒนาระบบการบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะบุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ตั้งแต่ผู้อำนวยการจนถึงระดับปฏิบัติการ

เพื่อให้บุคลากรทุกคนมีเป้าหมายในการทำงานร่วมกันอย่างชัดเจน ควรมีผู้บังคับบัญชาที่มีความรู้ความเข้าใจในงาน IRC เข้ามาบริหารจัดการงานในภาพรวมเพื่อที่จะสามารถขับเคลื่อนงานและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC แต่ละคนได้ และปรับบทบาทของนักสังคมสงเคราะห์กลุ่มงานประสานกิจกรรมชุมชนให้มาเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เพื่อเพิ่มคุณค่าในงานของนักสังคมสงเคราะห์และการสนับสนุนกิจกรรมในเรื่องต่างๆ ได้แก่ จัดสรรพื้นที่การทำงานและอุปกรณ์สำนักงานให้เพียงพอต่อการทำงาน การพิจารณาค่าตอบแทนพิเศษที่ปรับเพิ่มให้ในฐานะปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายของกรม เพิ่มสวัสดิการเรื่องการใช้โทรศัพท์ติดต่อประสานงานภายนอกและควรมีแนวทางในการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของบุคลากรในกลุ่มวิชาชีพอื่นๆ คู่ขนานไปกับการพัฒนาผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เพื่อสร้างความเป็นมืออาชีพให้แก่กลุ่มวิชาชีพ การเพิ่มทัศนคติที่ดีของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อองค์กรและผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC อันนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่ระบบการบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อในภาพรวม

การศึกษาวิจัยโครงการ การพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการซึ่งมีระยะเวลาในการศึกษา 3 ปี ก่อให้เกิดกระบวนการใหม่เพื่อดูแลช่วยเหลือเด็กและเยาวชนตั้งแต่การรับตัว การฝึกอบรม การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและการติดตามภายหลังปล่อยอย่างต่อเนื่อง ตรงกับสภาพปัญหาและความจำเป็นของเด็กและเยาวชนแบบเฉพาะราย โดยมีผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการประคับประคองเด็กและเยาวชนกลุ่มเป้าหมายให้ประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิตร่วมกับครอบครัวและชุมชน กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการดูแลจากผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC มีจำนวนที่กระทำผิดซ้ำเพียง ร้อยละ 3.15 และสามารถสร้างความคุ้มค่าก่อให้เกิดประโยชน์ต่อรัฐในการใช้งบประมาณที่มีความชัดเจน ความสำเร็จที่เกิดขึ้นมาจากปัจจัยหลายด้านตั้งแต่การคัดเลือกผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมพร้อมสนับสนุนการทำงานที่เอื้อให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ และเทคนิคในการปฏิบัติงานรวมทั้งสวัสดิการต่างๆ ตลอดจนหน่วยงานซึ่งรวมถึงบุคลากรในหน่วยงานที่มีความเข้าใจและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน การแสวงหาเครือข่ายทรัพยากรภายนอกที่ให้การสนับสนุน ซึ่งผลความสำเร็จที่เกิดขึ้นนี้ทำให้กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้เพิ่มจำนวนผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC และขยายรูปแบบการปฏิบัติงาน IRC ไปยังศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนอีกหลายแห่งทั่วประเทศ

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา ระหว่างปี 2550 - 2554 พบว่า สถิติเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดี โดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ถึงแม้จะมีแนวโน้มลดลง แต่กลับพบว่าร้อยละของคดีเด็กและเยาวชนที่ศาลพิพากษาตัดสินให้เข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากตัวเลขสถิติในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา จากข้อมูลสถิติศูนย์เทคโนโลยีและสารสนเทศ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำนวนของคดีเด็กและเยาวชนที่ศาลพิพากษาตัดสินฝึกและอบรม ปี 2550 - 2554 จำแนกตามคำพิพากษา/คำสั่งศาล และเพศ พบว่า ในปี 2550 มีเด็กและเยาวชนเข้ารับการฝึกและอบรม จำนวน 6,232 คดี คิดเป็นร้อยละ 17.48 รองลงมา ในปี 2551 มีเด็กและเยาวชนเข้ารับการฝึกและอบรม จำนวน 7,230 คดี คิดเป็นร้อยละ 19.14 และในปี 2554 มีจำนวนเพิ่มขึ้น 6,044 คดี คิดเป็นร้อยละ 19.62 ซึ่งการใช้วิธีการควบคุมตัวเป็นแนวทางปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับข้อเสนอแนะที่เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม ทั้งนี้มาตรฐานการปฏิบัติของประเทศที่ประเทศไทยได้ลงนามเป็นภาคี ได้แก่ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก กฎอันเป็นมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวกับคดีเด็กและเยาวชน (กฎแห่งกรุงปักกิ่ง) มาตรฐานขององค์กรสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน (ข้อเสนอแนะแห่งกรุงริยาด) และกฎสหประชาชาติว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนซึ่งถูกลิดรอนเสรีภาพนั้น มีข้อกำหนดที่จะให้ใช้วิธีการควบคุมตัวเป็นมาตรการสุดท้าย และในกรณีที่จำเป็นต้องใช้การควบคุมตัวก็ให้มีระยะเวลาที่เหมาะสมและสั้นที่สุด โดยให้มีโปรแกรมบำบัดที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความจำเป็นของเด็กเป็นรายบุคคล และควรใช้การบำบัดในชุมชนเป็นทางเลือกในการดูแลเด็กและเยาวชนแทนการควบคุมตัว โดยเน้นการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชนและสังคม และอยู่บนพื้นฐานของการคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ ซึ่งแนวคิดการบำบัดในชุมชนจะเป็นแนวทางที่จะช่วยลดปริมาณเด็กและเยาวชนที่อยูในการควบคุมของศูนย์ฝึกและอบรมฯ ได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งจะส่งผลดีต่อการปรับตัวและการใช้ชีวิตในสังคมของเด็กและเยาวชนเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการดำเนินคดี ซึ่งภารกิจคืนเด็กดีสู่สังคมนับเป็นภารกิจที่ต้องอาศัยความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกศูนย์ฝึกฯ ด้วยเนื่องจากแนวทางการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูที่ได้ผลดีนั้นจะต้องมีระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนทั้งในศูนย์ฝึกฯ ในชุมชนและในสังคมที่มีประสิทธิภาพ

สำหรับกระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชนของประเทศไทยนั้น แม้จะตระหนักถึงความสำคัญของการมีแนวทางการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูให้กับเด็กเป็นรายบุคคลและการติดตามช่วยเหลือเด็กที่กลับเข้าสู่ชุมชน โดยมีการกำหนดไว้ในกฎหมายและระเบียบการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง แต่หน่วยงานและผู้ปฏิบัติงานยังขาดความรู้ความเข้าใจ รวมถึงขาดวิธีการและระบบการบริหารจัดการที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถดำเนินการตามแนวทางและข้อกำหนดต่างๆ ได้ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาระบบ รูปแบบและวิธีการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็นของเด็กและเยาวชนแต่ละราย โดยต้องมุ่งเน้นการลดระยะเวลาที่เด็กและเยาวชนต้องใช้ชีวิตอยู่ในศูนย์ฝึกฯ ให้น้อยที่สุด รวมทั้งสนับสนุนให้ครอบครัว ชุมชนและสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชน เพื่อให้มีความพร้อมในด้านต่างๆ ที่มีความจำเป็น ทั้งในเรื่องชีวิตความเป็นอยู่ ที่อยู่อาศัย การศึกษา อาชีพ และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ อีกทั้งมีการดูแลช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังคืนสู่สังคม อันเป็นการประคับประคองและเตรียมความพร้อมเด็กและเยาวชนให้สามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างปกติ เป็นประชากรที่มีสุขภาพที่ดีและสามารถทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติได้ต่อไป โดยการพัฒนาแนวทางการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูในระบบแบบใหม่นี้ มีแนวความคิดมาจากต้นแบบขององค์กร 180 (The foundation 180 | behavioral interventions and programs for youth at risk) ที่รับผิดชอบในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชน และเป็นองค์กรตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในการคืนเด็กดีสู่สังคมของประเทศเนเธอร์แลนด์ ในชื่อโปรแกรมว่า “Uninterrupted Tailor made Routing”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาแนวทางและวิธีการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูที่มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็นของเด็กและเยาวชนแต่ละราย และการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูในชุมชนมากกว่าหรือเทียบเท่ากับการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูในสถานควบคุม
3. เพื่อให้มีระบบการติดตามช่วยเหลือดูแลเด็กและเยาวชนและครอบครัวอย่างต่อเนื่อง ภายหลังการคืนกลับสู่สังคม โดยประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดความเสี่ยงต่อการมีปัญหาวินัยและการกระทำผิดซ้ำ
4. เพื่อให้มีรูปแบบและแนวทางในการสรรหาและพัฒนาบุคลากรในด้านการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนแบบไร้รอยต่อ
5. เพื่อให้มีต้นแบบโปรแกรมการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูที่เป็นระบบอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผ่านการศึกษาวิจัย

ขอบเขตที่ใช้ในการศึกษา

ขอบเขตประชากร

ประชากรที่เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 กลุ่มเยาวชนจำนวน 95 คน แยกเป็นกลุ่มเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 จำนวน 75 คน กลุ่มเยาวชนที่ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยองมีคำสั่งให้เยาวชนชดเชยตามมาตรา 132 วรรค 1 ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 จำนวน 20 คน และกลุ่มที่ 2 เจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จำนวน 6 คน

ขอบเขตพื้นที่

ศึกษาประชากรในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 (จังหวัดระยอง) เป็นหน่วยงานนำร่องทดลองการดำเนินงานโครงการ

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

ระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่เดือนกันยายน 2556 ถึงเดือนกันยายน 2559

นิยามศัพท์ในการศึกษา

เด็ก หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินกว่าอายุที่กำหนดไว้ตามมาตรา 73 แห่งประมวลกฎหมายอาญา แต่ยังไม่เกินสิบห้าปีบริบูรณ์ ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2559 (ฉบับที่ 5) (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 73 เด็กอายุยังไม่เกินสิบปีกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดเด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ ให้พนักงานสอบสวนส่งตัวเด็กตามวรรคหนึ่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก เพื่อดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น)

เยาวชน หมายความว่า บุคคลอายุเกินสิบห้าปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

ศูนย์ฝึกและอบรม หมายถึง ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ซึ่งมีหน้าที่ในการควบคุม ดูแล บำบัด แก้ไข ฟื้นฟู ป้องกัน พัฒนาพฤติกรรม และส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้การฝึกและอบรม เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถกลับตนเป็นคนดีและใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุขโดยคำนึงถึงความเท่าเทียมกัน และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) หมายถึง เจ้าหน้าที่ของกรมพินิจ ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 ซึ่งดูแลเด็กและเยาวชนแบบพี่เลี้ยง (Coach) โดยมีหน้าที่แนะนำให้คำปรึกษา วางแผนให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ประสานและติดตามแผน บริหารจัดการแหล่งทรัพยากร สร้าง

เครือข่าย รวมทั้งรายงานผลการให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้เด็กและเยาวชน สามารถดูแลตนเอง รู้จักคบเพื่อน และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีงานทำมีการศึกษาต่อและ/หรือประกอบอาชีพ รวมทั้งสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปลอดภัยและปกติสุข

คณะกรรมการนักวิชาชีพ หมายถึง นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพ นักจิตวิทยา นักจิตวิทยาคลินิก นักสังคมสงเคราะห์ พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่อื่นที่ผู้อำนวยการมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1

คณะกรรมการประสานงาน Individual Routing Counselor (IRC) หมายถึง ผู้แทนจากศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยองและเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 ที่ได้รับการแต่งตั้งโดยผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 มีหน้าที่หลักในการสนับสนุนช่วยเหลือการปฏิบัติงานของนักจัดการรายกรณี (IRC) ให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามระบบและขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชนและครอบครัว

คณะที่ปรึกษาผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) หมายถึง คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งโดยอธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้ปฏิบัติหน้าที่ในการกำกับ ติดตามและให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ให้เป็นไปตามแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ของเด็กหรือเยาวชนเฉพาะราย ซึ่งแผนดังกล่าวจัดทำขึ้นเพื่อการดูแลบำบัดแก้ไขฟื้นฟูและให้ความช่วยเหลือและพัฒนาเด็กหรือเยาวชนใน 5 ด้าน (ด้านการศึกษา ด้านการประกอบอาชีพ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการใช้เวลาว่าง และด้านความสัมพันธ์ครอบครัวและชุมชน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีมาตรการทางเลือกที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนกลับคืนสู่สังคม
2. มีระบบบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่มีการร้อยเรียงกระบวนการตั้งแต่เด็กและเยาวชนเข้ารับการฝึกอบรม โดยมีแนวทางและวิธีการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูที่มีสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็นของเด็กและเยาวชนแต่ละราย โดยให้ความสำคัญกับการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูในชุมชนมากกว่าหรือเทียบเท่ากับการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูในสถานควบคุม จนกระทั่งปล่อยตัวกลับคืนสู่สังคม
3. มีระบบการติดตามช่วยเหลือดูแลเด็กและเยาวชนและครอบครัวอย่างต่อเนื่อง ภายหลังการคืนกลับสู่สังคม โดยประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดความเสี่ยงต่อการมีปัญหายุติกรรมและการกระทำผิดซ้ำ
4. มีต้นแบบของโปรแกรมการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูที่เป็นระบบ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยผ่านการศึกษาวิจัยแล้ว

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา ระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ เพื่อพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ผู้วิจัยจึงศึกษาเอกสาร ตำรา และบทความข้อเขียนทางวิชาการ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

2.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

- 2.1.1 แนวคิดในการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด
 - 2.1.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด
 - 2.1.1.2 การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด
- 2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการรายกรณี Case Management (CM)
- 2.1.3 แนวคิดการดูแลเด็กและเยาวชนแบบไร้รอยต่อจากประเทศเนเธอร์แลนด์

2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

- 2.2.1 ทฤษฎีการบำบัด แก้ไข ฟื้นฟูผู้กระทำความผิด
- 2.2.2 ทฤษฎีการป้องกันการกระทำความผิด
 - 2.2.2.1 มิติของการประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัว
 - 2.2.2.2 กรอบการประเมินศักยภาพเด็ก

2.3 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

- 2.3.1 กฎสหประชาชาติว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนซึ่งถูกลิดรอนเสรีภาพ กฎข้อ 79 และ 80 (United Nations Rules for the Protection of Juvenile Deprived for their Liberty)
- 2.3.2 พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 มาตรา 132
- 2.3.3 การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย
- 2.3.4 การสงเคราะห์เด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 แนวคิดในการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด

2.1.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด

การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดนั้น มีแนวคิดพื้นฐานมาจากทฤษฎีการลงโทษที่เป็นส่วนหนึ่งของทฤษฎีทางอาชญาวิทยา ซึ่งแนวคิดพื้นฐานมีผลต่อการกำหนดแนวทาง วิธีการและกรอบของการลงโทษผู้ที่กระทำความผิดตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีสำนักคิดทางอาชญาวิทยาด้วยกันหลายสำนัก โดยจะได้มีการอธิบายทฤษฎีการลงโทษของสำนักคิดทางอาชญาวิทยาต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. **สำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม (Classical School)** ได้เสนอแนวคิดในการปฏิรูปกฎหมายการลงโทษให้เหมาะสมกับการกระทำความผิดเพื่อให้เกิดความยุติธรรม เน้นการศึกษาว่า ทำอย่างไรจึงจะทำให้มีกฎหมายที่ดีและมีการบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าที่จะศึกษาถึงผู้กระทำความผิด โดยเสนอให้ใช้การลงโทษเป็นเครื่องข่มขู่ยับยั้งการกระทำความผิดและเป็นการป้องกันอาชญากรรม ดังนั้นกฎหมายจะมีผลในการข่มขู่ยับยั้งการกระทำความผิดธรรมชาติของมนุษย์ โดยต้องมีบทลงโทษของกฎหมายต้องมีลักษณะที่รุนแรงแน่นอนและรวดเร็ว เพื่อให้มนุษย์เชื่อและมองเห็นว่าผลเสียที่จะได้รับจากการกระทำความผิดมีมากกว่าผลประโยชน์ ในที่สุดจะส่งผลให้มนุษย์เลือกที่จะงดเว้นไม่กระทำความผิด แต่โทษที่เหมาะสมต้องไม่ใช่การทรมานหรือโทษที่โหดร้าย การจำคุกตลอดชีวิตจะมีความรุนแรงมากกว่าโทษประหารชีวิต เพราะลงโทษจำคุกผู้กระทำความผิดตลอดชีวิตจะทำให้บุคคลทั่วไปเห็นเป็นบทเรียนได้ตลอดไป (ประธาน วัฒนวาณิชย์, 2546, น.162; สุดสงวน สุธีสร, 2541, น. 39-40)

2. **สำนักอาชญาวิทยาถึงดั่งเดิม (Neo-Classical School)** ได้พัฒนาปรับปรุงโดยรับเอาแนวคิดพื้นฐานของสำนักดั้งเดิมมาใช้ คือ บุคคลมีอิสระที่จะเลือกพฤติกรรมของตน ดังนั้นการลงโทษต้องกำหนดให้สูงกว่าความพอใจที่บุคคลจะได้รับจากการกระทำความผิด แต่มีมุมมองว่าการตัดสินใจเลือกหนทางในความประพฤติ มาจากปัจจัยทางจิตใจหรือกายภาพ เช่น โรคจิต ปัญญาอ่อน หรือเป็นเด็กและเยาวชน โดยจะต้องให้ความสนใจและนำสถานการณ์ที่เกิดขึ้น สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคมซึ่งผู้กระทำความผิดเผชิญอยู่มาพิจารณาด้วย และมองว่าการส่งคนเข้าสู่เรือนจำไม่ได้เป็นการลดหรือป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ แต่กลับส่งผู้กระทำความผิดเข้าสู่สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยในการกระทำความผิดให้มากกว่าก่อนเข้าสู่ระบบเรือนจำก็ได้ และเสนอให้มีการปฏิรูปกฎหมายอาญาให้เหมาะสมกับสังคม และเริ่มมองเห็นการบำบัดผู้กระทำความผิดมากกว่าการลงโทษที่เข้มงวด (พรชัย ขันดี, 2543, น. 20-31; สุดสงวน สุธีสร, 2541, น. 46-47)

3. **สำนักปฏิฐานนิยม (Positive School)** Cesare Lombroso, Raffaele Garofalo และ Enrico Ferri นักอาชญาวิทยาชาวอิตาลี ได้เสนอแนวคิดการวิเคราะห์สาเหตุของการกระทำความผิดโดยอาศัยหลักวิทยาศาสตร์และการบังคับใช้กฎหมายจะต้องคำนึงถึงสาเหตุและพื้นเพดั้งเดิมของผู้กระทำความผิด ศึกษาที่ตัวอาชญากรมากกว่าศึกษากฎหมาย จำเป็นที่ได้รับการศึกษาว่าทำไมจึงกระทำความผิด มีอะไรเป็นสาเหตุ โดยคำนึงถึงสาเหตุของพฤติกรรมที่ผิดปกติ และการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในด้านการแก้ไขหรือปรับปรุงให้

กลับเป็นปกติ ดังนั้นการลงโทษจึงมีใช้มุ่งในด้านข่มขู่ให้เช็ดหลาบแต่เพื่ออบรมแก้ไขให้เขาปรับตัวเข้ากับสังคมได้ หรือใช้หลัก B.B.B (Bring Back Beast) (สุดสงวน สุธีสร, 2541, น. 41-43)

4. **สำนักอเมริกัน (American School)** มีแนวคิดสืบเนื่องมาจากสำนักปฏิฐานนิยม โดยมี นักคิดของสำนักหลายท่าน เช่น Adolphe Jacques Quetelet ชาวเบลเยียม ถือเป็นนักอาชญาวิทยา สังคมคนแรกที่พยายามชี้ให้เห็นว่า ภูมิอากาศ ฤดูกาล เพศและอายุ เป็นปัจจัยที่นำไปสู่ปัญหาอาชญากรรม Issac Ray เป็นผู้นำแนวความคิดเรื่องสภาวะจิตไม่ปกติหรือวิกลจริตที่เป็นสาเหตุไปสู่ปัญหาอาชญากรรม Earnest A.Hooton, William H. Sheldon และ Elearnor Glueck เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับรูปแบบและลักษณะของร่างกายมนุษย์เป็นสาเหตุของอาชญากรรม เป็นต้น และสำนักอเมริกันมีความเห็นพ้องกับสำนักปฏิฐานนิยมที่ว่า สาเหตุอาชญากรรมเกิดจากปัจจัยหลายด้านทางสังคม ซึ่งในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดนั้น รัฐไม่ควรเน้นการลงโทษทางกฎหมายแต่เพียงอย่างเดียว แต่ควรรักษาผู้กระทำผิดดังเช่นรักษาคนป่วยเจ็บทางสังคม

5. **สำนักอาชญาวิทยาชิคาโก (Chicago School)** เป็นสำนักอาชญาวิทยาในกลุ่มแนวสันติวิธี (Peacemaking criminology) มองว่า วัตถุประสงค์หลักของอาชญาวิทยา คือ การส่งเสริมความสงบสุขและสังคมที่มีความยุติธรรม การที่รัฐใช้วิธีการลงโทษและควบคุมอาชญากรรมกลับเป็นการกระตุ้นและสนับสนุนให้มีการทำผิดมากขึ้น โดยได้เสนอวิธีการไม่ใช้ความรุนแรง (non-violent methods) หรือเรียกว่า “กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์” (restorative justice) เห็นว่าการลงโทษที่เป็นทางการไม่สามารถป้องกันและควบคุมอาชญากรรมได้ ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขและปรับปรุงพฤติกรรมของผู้กระทำผิดแทน การที่รัฐเข้ามาเกี่ยวข้องทำให้ผู้กระทำผิดถูกตีตราและไม่สามารถกลับตัวเป็นคนดีของสังคมได้แม้ว่าตัวเองต้องการแก้ไขเพียงใด แต่ถ้าชุมชนเข้ามาดูแลผู้กระทำผิดแทน สังคมจะยกโทษและยอมรับการแก้ไขตัวเองและยอมรับเขากลับคืนสู่สังคม ผู้กระทำผิดสามารถกลับมาเป็นคนดีของสังคมได้ในที่สุด (สุดสงวน สุธีสร, 2547, น. 57-58)

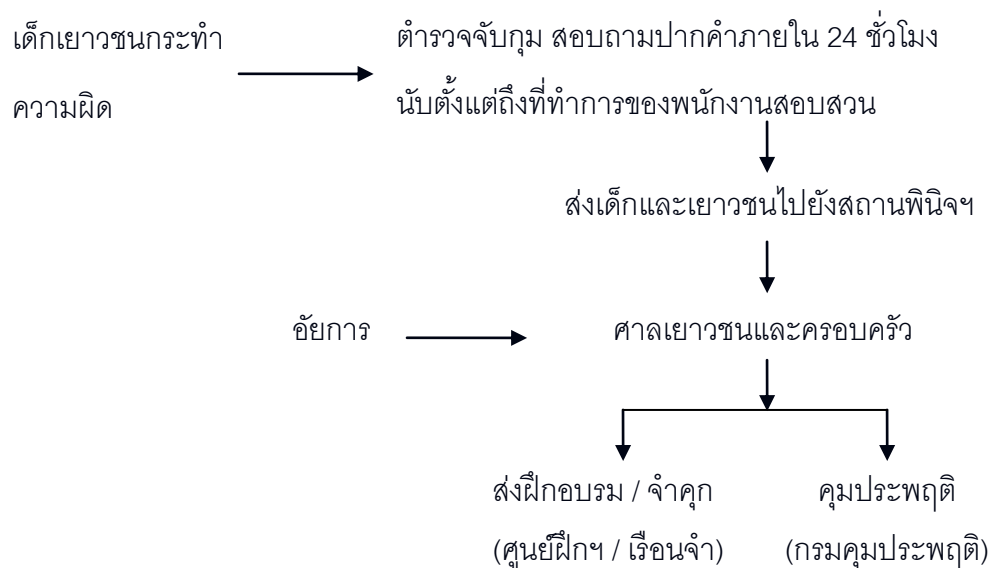
แนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวกับทฤษฎีการลงโทษของสำนักคิดต่างๆ ข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นจุดมุ่งหมายเพื่อการข่มขู่ยับยั้ง การตอบแทนแก้แค้นให้แก่สังคม การป้องกันการกระทำผิด หรือการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดล้วนเป็นจุดมุ่งหมายของการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดด้วยกันทั้งนั้น ซึ่งเดิมทีแนวคิดเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนจะไม่แตกต่างจากผู้ใหญ่ที่กระทำผิด คือเป็นการลงโทษเพื่อการแก้แค้นและเป็นการลงโทษที่โหดร้าย การพิจารณาพิพากษาคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิด ตลอดจนการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนภายหลังที่ศาลตัดสินพิพากษาคดีแล้วจะกระทำไปพร้อมๆ กัน หรือปะปนกับการพิจารณาพิพากษาและการปฏิบัติต่อผู้ใหญ่ ซึ่งวิธีการลงโทษและความรุนแรงในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดนั้น ได้เปลี่ยนแปลงกันไปตามสภาพของสังคมในแต่ละยุคด้วย รวมไปถึงวิธีการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนด้วย

2.1.1.2 การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด

การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดโดยการแยกพิจารณาคดีอาญาเด็กและเยาวชนออกจากผู้ใหญ่ได้รับอิทธิพลจากสำนักอาชญาวิทยาที่ดั้งเดิม ซึ่งลดการปฏิบัติอย่างโหดร้ายสู่การแก้ไขผู้กระทำความผิด การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในประเทศไทยได้ดำเนินตามแนวปรัชญาที่มุ่งแก้ไขฟื้นฟู และช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดให้สามารถกลับตัวเป็นพลเมืองดีได้ ทั้งนี้เนื่องจากเห็นว่าเด็กและเยาวชนยังสามารถที่จะเยียวยาแก้ไขเปลี่ยนแปลงความประพฤติได้ ดังจะเห็นได้จากที่ประเทศไทยได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 ซึ่งถูกยกเลิกและในปี พ.ศ. 2534 เปลี่ยนมาใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 แทน โดยบทบาทสำคัญในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวกับเด็ก เยาวชน ผู้เยาว์และครอบครัว คือ การคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชนในคดีอาญา ยังคงยึดหลักที่ให้คำนึงถึงสวัสดิภาพและอนาคตของเด็กหรือเยาวชน ซึ่งควรจะได้รับการฝึกอบรม สั่งสอนและส่งเสริมให้กลับตนเป็นพลเมืองดี ยิ่งกว่าการที่จะลงโทษ และในการพิพากษาคดีอาญานั้น ให้ศาลคำนึงถึงบุคลิกลักษณะ สุขภาพ และภาวะแห่งจิตของเด็กหรือผู้เยาว์ซึ่งแตกต่างกันเป็นคณาๆ ไป และการลงโทษหรือเปลี่ยนโทษ หรือวิธีการสำหรับเด็กหรือเยาวชน ก็ต้องให้เหมาะสมกับตัวเด็กหรือเยาวชนและพฤติการณ์เฉพาะเรื่อง ซึ่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มีหลักการที่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กในเรื่องของกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวกับเด็กและกฎแห่งกรุงปักกิ่ง (The Beijing Rule) อันเป็นมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติ ว่าด้วยการบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวกับคดีเด็กและเยาวชน ได้แก่การสนับสนุนให้ใช้หนทางเลือกอื่นมากที่สุดแทนการควบคุมไว้ในสถานฝึกและอบรมแบบปิด และให้มีการคุมประพฤติให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลทำให้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชนแตกต่างจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับผู้ใหญ่ (ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธุ์, 2548, น. 5-6; คณะนิติศาสตร์, 2549, น. 31-32)

ศาลคดีเด็กและเยาวชนแตกต่างไปจากศาลอาญาและมีฐานะเป็นสถาบันทางสังคม หรือสถานรักษาพยาบาลไม่ใช่ศาลสถิตยุติธรรม เพราะศาลคดีเด็กและเยาวชนได้ถูกออกแบบขึ้นมาเพื่อให้เด็กและเยาวชนสำนึกผิดแต่วัตถุประสงค์เบื้องต้นก็คือเพื่อป้องกันเด็กและเยาวชนจากการถูกประทับมลทินหรือถูกตีตรา (Stigma) จากกระบวนการพิจารณาคดีในศาลอาญา (Sue Titus Reid, 1982, pp. 424-425, อ้างถึงใน สุดจิต เจนนพกาญจน์, 2546, น. 28) ซึ่งกระบวนการเบื้องต้นในการดำเนินคดีกับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด สามารถอธิบายได้จากภาพที่ 2.1 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 ลำดับกระบวนการดำเนินคดีกับเด็กหรือเยาวชนกระทำผิด

ที่มา: ชูจิรา กองแก้ว, 2549.

การดำเนินคดีเด็กและเยาวชน (Juvenile Justice) ดังกล่าวยังมีความแตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาผู้ใหญ่ที่กระทำผิด (Criminal Justice) (วิชา มหาคณ, 2541, น. 53, อ้างถึงในกิตติพัฒน์ นนทบุรีมะดุลย์, 2549, น. 21) ดังนี้

1. มีการแยกห้องพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนออกจากห้องพิจารณาผู้ใหญ่และเป็นการพิจารณาลับ
2. การพิจารณาไม่เคร่งครัดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (Informal and Flexible) และมีผู้พิพากษาสมทบ ซึ่งมาจากผู้มีความรู้ด้านเด็กและเยาวชนร่วมเป็นองค์คณะกับผู้พิพากษาอาชีพในการพิจารณาพิพากษาคดี
3. มีบริการคุมประพฤติ เพื่อสืบเสาะข้อเท็จจริงและสอดส่องความประพฤติในเกือบทุกคดี
4. มีบริการสถานแรกรับ เพื่อแยกการควบคุมตัวในระยะแรก ไม่ปะปนกับผู้ใหญ่ระหว่างสอบสวนหรือพิจารณาคดี
5. มีบริการของแพทย์และจิตแพทย์เพื่อตรวจพิเคราะห์ทางกายและทางจิตแก่เด็กและเยาวชน รวมทั้งการจำแนกประเภทเด็กและเยาวชน (Classification)
6. มีรายงานประกอบการพิจารณาของศาล ทั้งด้านกฎหมายและประวัติครอบครัวรวมทั้งสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน
7. มีบริการสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและเยาวชน รวมทั้งครอบครัว
8. คำพิพากษาหรือคำสั่งให้ใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน ศาลมีอำนาจเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้เสมอ

เมื่อเข้าสู่กระบวนการของศาลเยาวชนและครอบครัว เด็กจะได้รับบริการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญห การกระทำผิดในลักษณะการใช้มาตรการต่างๆ ตามดุลยพินิจ อันได้แก่ การอบรม แนะนำ สั่งสอน การให้ คำแนะนำปรึกษา การว่ากล่าวตักเตือนและปล่อยตัว ปล่อยตัวโดยการคุมประพฤติ รอกำหนดโทษหรือรอ การลงโทษโดยคุมประพฤติ การปรับ การส่งตัวไปเข้ารับการฝึกอบรมในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ส่งไปเรือนจำและการคุมประพฤติภายหลังปล่อยแก่เด็กและเยาวชนหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้ง ภาครัฐและเอกชนตามคำสั่งศาล เช่น การคุมประพฤติจะอยู่ในความดูแลของกรมคุมประพฤติตามเงื่อนไข และเวลาที่ศาลกำหนดแล้วรายงานให้ศาลทราบตามคำสั่ง เป็นต้น

กรณีที่ศาลเยาวชนและครอบครัวมีการพิพากษาให้การฝึกอบรมเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูและบำบัด เด็กก็จะต้องอยู่ในความดูแลของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ซึ่งเด็กและเยาวชนจะได้รับบริการการ บำบัด ฟื้นฟูและแก้ไขตามกระบวนการของศูนย์ฝึกฯ ในระยะเวลาที่ศาลเยาวชนและครอบครัวสั่ง โดยอาจ แบ่งบริการสังคมที่เด็กและเยาวชนจะได้รับจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็น 6 ด้าน สรุปได้ ดังนี้ คือ

1. **บริการด้านสุขภาพอนามัย (Health)** บริการที่จัดให้กับเด็กและเยาวชน ได้แก่ บริการ ในด้านการดูแล ตรวจเช็คสุขภาพ การส่งเสริมสุขภาพ บำบัดรักษาโรคทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และพฤติกรรม การฟื้นฟูและการป้องกันโรค ในระหว่างการคุมประพฤติ ฝึกและอบรมอยู่ในสถานฝึกและ อบรม ภายหลังได้รับการปลดปล่อยในระหว่างคุมประพฤติ ภายหลังปล่อยและขอรับการสงเคราะห์ ภายหลังปล่อย

2. **บริการด้านที่อยู่อาศัย (Housing)** ในที่นี้หมายถึง ที่อยู่อาศัยของเด็กและเยาวชนที่ถูก ควบคุมตัว คุมประพฤติ ฝึกอบรม คุมประพฤติภายหลังปล่อยและได้รับการสงเคราะห์ภายหลังปล่อย ที่อยู่ อาศัยหรือสถาบันเด็กและเยาวชน (Juvenile Institutions) ได้แก่ สถานแรกรับ (Remand Home) สถานฝึก และอบรมเด็กและเยาวชน (Juvenile Training School) ซึ่งเด็กจะได้รับบริการเข้าพักอาศัย กินอยู่หลับนอน การได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ เชื้อต่อสภาพจิตใจของเด็กที่ต้องดำรงชีวิต การศึกษาเล่าเรียน การฝึกวิชาชีพและการบำบัดแก้ไขฟื้นฟู

3. **บริการด้านการศึกษา (Education)** ประกอบด้วยการศึกษาวิชาสามัญและวิชาชีพ โดยด้านการศึกษาวิชาสามัญเป็นการจัดและให้บริการแบบการศึกษาผู้ใหญ่ ส่วนการฝึกวิชาชีพมีหลาย ประเภทวิชาชีพที่เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนทั้งชายและหญิงและทุกระดับ ส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้น การศึกษาทางด้านศีลธรรม การศึกษาชีวิต (Life Education) นันทนาการ (Recreation) เป็นต้น

4. **บริการสังคมที่มุ่งที่ตัวบุคคล (Personal Social Services)** เป็นบริการให้การสงเคราะห์ แก่เด็กและเยาวชนโดยนักสังคมสงเคราะห์ จากหน่วยงานสังคมสงเคราะห์ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการ พื้นฐานและการแก้ไขปัญหของเด็กและเยาวชน เป็นรายบุคคลในระหว่างที่ถูกควบคุมตัวคุมประพฤติ ฝึกอบรมและภายหลังที่ได้รับการปลดปล่อย บริการที่จัดให้จะเป็นบริการในรูปของเงิน (In cash) สิ่งของ

(In kind) บริการ (Service) และในรูปการส่งไปอยู่ในความดูแลในสถานสงเคราะห์หรือจัดให้มีสถานสงเคราะห์ภายหลังปล่อย (Institution Care)

5. **บริการด้านการจ้างงาน (Employment)** เป็นบริการจัดหางานให้กับเด็กและเยาวชนได้ทำในระหว่างรับการฝึกอบรมอยู่ในสถานฝึกและอบรม เป็นการเตรียมตัวเพื่อออกไปทำงานภายหลังปล่อย ยังจัดให้มีบริการจัดหางานให้กับเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย การให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงาน ได้แก่ การแนะแนวอาชีพ สถานที่ประกอบอาชีพ การส่งตัวเด็กและเยาวชนไปฝึกงานในสถานประกอบการ การทดลองงาน การให้ทุนในการประกอบอาชีพ เงินประกันในการทำงาน ฯลฯ

6. **บริการสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด (Penal Services)** เป็นการจัดบริการสังคมที่เกี่ยวกับการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด การป้องกัน การพัฒนา การดูแลรักษาความปลอดภัยและบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในส่วนของกองอำนวยการความสะอาดในด้านต่างๆ ให้แก่เด็กและเยาวชน ได้แก่ ด้านการบำบัดฟื้นฟูทางจิตวิทยา การแพทย์และด้านสังคมสงเคราะห์โดยการบำบัดเป็นรายบุคคลในช่วงควบคุมตัว หลังคำพิพากษาหรือขณะที่อยู่ในศูนย์ฝึกฯ และหลังการปล่อยด้วยวิธีการต่างๆ ทั้งจิตบำบัด พฤติกรรมบำบัด การบำบัดด้วยกิจกรรม การให้คำปรึกษาแนะนำรายบุคคลและกลุ่ม การบำบัดโดยอาศัยครอบครัว/ชุมชนมีส่วนร่วมในการบำบัด การบำบัดด้านครอบครัวสำหรับเด็กที่มีปัญหาครอบครัว การบำบัดด้านยาเสพติดสำหรับเด็กและเยาวชนที่ใช้ยาเสพติด รวมทั้งการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาในด้านต่างๆ ด้วยกิจกรรมการออกกำลังกาย กีฬา กิจกรรมดนตรี ศิลปะ การจัดการศึกษา การฝึกวิชาชีพ การประกอบกิจกรรมทางศาสนา การเสริมสร้างทักษะชีวิต กิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์และการทัศนศึกษา (สุดจิต เจนนพกาญจน์, 2546, น. 44-50; อรพรรณ เล่าห์ตงพงษ์ฤทธิ์, ม.ป.ป.)

2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการรายกรณี Case Management (CM)

แนวคิดการจัดการรายกรณี (Case Management) เกิดขึ้นปลายศตวรรษที่ 19 ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1971 - 1985 ในประเทศสหรัฐอเมริกา เนื่องมาจากสาเหตุความซับซ้อนของ Case ทำให้นักสังคมสงเคราะห์ต้องให้บริการที่มีระยะเวลายาวนานส่งผลต่อภาระงานล้นมือและไม่มีประสิทธิภาพลักษณะการทำงานเป็นการวิ่งตามแก้ปัญหา มากกว่าการทำงานในเชิงป้องกันที่เน้นการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงระบบงาน และการทำงานส่วนใหญ่เป็นการทำงานแบบแยกส่วน ไม่สามารถช่วยให้ผู้รับบริการได้ประโยชน์อย่างเต็มที่ การนำวิธีการจัดการรายกรณี (Case Management) มาใช้ โดยแรกเริ่มมาจากหน่วยงานด้านสาธารณสุขเป็นการทำงานในโครงการดูแลสุขภาพทั้งในครอบครัวและในชุมชน (In-home and community-based services) ต่อมาจึงมีการขยายงานและเกิด Case Manager ขึ้นในหน่วยงานบริการสังคมหลายหน่วยงาน โดยเฉพาะงานที่ทำกับกลุ่มเป้าหมายเด็ก เยาวชนหลายๆ กลุ่ม เช่น งานในสถานสงเคราะห์ บ้านพักเด็ก เป็นต้น ปัจจุบันมีการขยายบทบาทของ Case Manager ในส่วนงานกระบวนการยุติธรรม เป็นการทำงานกับเด็กเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของหน่วยงานคุ้มครองเด็ก พวกเขาทำหน้าที่ค้นหา ประเมินทรัพยากร จัดหาที่พักที่ปลอดภัยให้กับเด็ก เยาวชน และยังคงติดตาม ดูแลความเป็นไปและ

ความสามารถในการปรับตัวของเด็กเยาวชนกับสังคมแวดล้อมในทุกระดับ (อภิญา เวชชัย, 2550, น. 15)

ความหมายของการจัดการรายกรณี

Karla Krogrud Miley และคณะ (2004, p.355 อ้างจาก โสภ อ่อนโอภาส คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ) ได้ให้ความหมายของการจัดการรายกรณีไว้ว่า “บริการการจัดการรายกรณีเป็นการส่งมอบบริการโดยบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือทีมจัดตั้ง รวบรวม ประสานและบำรุงรักษาเครือข่ายทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการที่ให้บริการช่วยเหลือและออกแบบ บริการเพื่อให้ผู้ใช้บริการที่มีความต้องการจำเป็นที่ซับซ้อนได้เข้าถึงแหล่งทรัพยากรจนกระทั่งสามารถทำ หน้าที่ทางสังคมได้อย่างเหมาะสม” ผู้จัดการรายกรณีต้องทำงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพเพื่อจัดการ การให้บริการสำหรับผู้ใช้บริการเฉพาะรายผู้จัดการรายกรณี จะต้องเป็นผู้ค้นหา สนับสนุน และสร้างความ มั่นใจว่าผู้ใช้บริการในระบบการให้บริการได้รับบริการ การบำบัดรักษา การดูแลรวมทั้งโอกาสต่างๆ ที่เขา สมควรได้รับปฏิบัติตามสิทธิในการกลับมาทำหน้าที่ทางสังคมได้อย่างเหมาะสม (Weil & Karls, 1989, p.1)

สมาคมนักสังคมสงเคราะห์ระหว่างประเทศ (NASW) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการรายกรณีทาง สังคมสงเคราะห์เป็นวิธีการให้บริการความช่วยเหลือที่นักสังคมสงเคราะห์ประเมินความต้องการ ความ จำเป็นของผู้ใช้บริการและครอบครัวจึงประสานความร่วมมือติดตาม ประเมินผลและพิทักษ์สิทธิ์เพื่อให้ ได้มาซึ่งบริการหรือทรัพยากรที่จำเป็นต่อการคลี่คลายปัญหาที่ซับซ้อน (NASW, 1992, p.3 อ้างจาก โสภ อ่อนโอภาส คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ)

โสภ อ่อนโอภาส ได้สรุปความหมายของการจัดการรายกรณีทางสังคมสงเคราะห์ ไว้ดังนี้คือ วิธีการให้บริการที่นักสังคมสงเคราะห์ประเมินความต้องการจำเป็นของผู้ใช้บริการและครอบครัว ประสาน ความร่วมมือดำเนินการช่วยเหลือ จัดสรรทรัพยากรจากระบบบริการ ติดตามประเมินผลทั้งในส่วนของ ผู้ใช้บริการและระบบผู้ให้บริการจากหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนพิทักษ์สิทธิ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรที่จำเป็นต่อการคลี่คลายปัญหาที่ซับซ้อนของ ผู้ใช้บริการ

รูปแบบการจัดการรายกรณีในงานสังคมสงเคราะห์ (Model of case management in social work)

เมื่อแนวคิดการจัดการรายกรณีได้ถูกประยุกต์ใช้อย่างแพร่หลายได้มีการพัฒนารูปแบบการปฏิบัติ งานตามแนวคิดการจัดการรายกรณีหลายรูปแบบ (อ้างจาก โสภ อ่อนโอภาส คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสวัสดิการ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ) ดังต่อไปนี้

1. Broker service Model หรือ Expanded-broker Model

รูปแบบตัวกลางหรือนายหน้าซึ่งผู้จัดการรายกรณีจะมีบทบาทหน้าที่ประสานเชื่อมโยงผู้ใช้บริการ ผู้บริการ/ทรัพยากรที่ต้องการจำเป็นและประสานระหว่างผู้ให้บริการที่แตกต่างหลากหลายสังกัดให้ทำงาน

ร่วมกันหรือรับช่วงต่อกันได้อย่างมีระบบเหมาะสมกับการช่วยเหลือผู้ใช้บริการตามแผนส่วนบุคคลที่วางไว้
หน้าที่เฉพาะของผู้จัดการตามรูปแบบนี้ คือ

- 1.1 การประเมินความต้องการจำเป็นของผู้ใช้บริการอย่างองค์รวม
- 1.2 วางแผนเฉพาะราย
- 1.3 ประสานเชื่อมโยงสู่ผู้ให้บริการตามแหล่งต่างๆ
- 1.4 ติดตามประเมินผล
- 1.5 พิทักษ์สิทธิ

รูปแบบนี้เกิดขึ้นเมื่อมีแนวคิดลดการพึ่งพิงสถาบัน (Deinstitutionalization) เพื่อใช้กับผู้ใช้บริการที่มีปัญหาซับซ้อนซึ่งต้องใช้บริการที่หลากหลาย และค่อนข้างมีภาวะเปราะบางหรือการบริการที่ยุ่งยากโดยเฉพาะในระบบของการให้บริการในชุมชน (Moore 1990) จุดอ่อนของรูปแบบนี้คือการที่คาดหวังว่าผู้จัดการสามารถเชื่อมโยงส่งต่อผู้ใช้บริการเข้าสู่แหล่งบริการทาง Clinical ได้โดยที่ผู้จัดการเองไม่ต้อง มีความสามารถในการเชิง Clinic เพราะเชื่อว่าโดยระบบแล้วการให้บริการตรงควรเป็นความเชี่ยวชาญเฉพาะของผู้ให้บริการด้านนั้นๆ ผู้จัดการไม่จำเป็นต้องทำงานเฉพาะด้านเป็นเพียงแค่ตัวกลางหรือนายหน้าก็พอ

2. Clinical Case Management Model

รูปแบบนี้ถูกพัฒนาขึ้นมาด้วยการตระหนักว่าผู้จัดการจะต้องทำหน้าที่ให้บริการตรงแก่ผู้ใช้บริการด้วยมิใช่เพียงแต่การประสานเชื่อมโยงเท่านั้น Kanter (1989) อธิบายว่ารูปแบบคลินิกนี้ ผู้จัดการรายกรณีให้บริการใน 4 กรณีกว้างๆ ดังนี้

กรณี 1 ขั้นเริ่มต้นประกอบด้วย แกรับ ประเมินและวางแผน

กรณี 2 ขั้นการเข้าแทรกแซงช่วยเหลือบริบทแวดล้อมคือการเชื่อมโยงส่งต่อสู่แหล่งทรัพยากรในชุมชนการสนับสนุนช่วยเหลือครอบครัวหรือผู้ดูแลผู้ใช้บริการบำรุงรักษาและขยายเครือข่ายทางสังคมประสานและร่วมมือกับบุคลากรการแพทย์และโรงพยาบาล และพิทักษ์สิทธิ

กรณี 3 ช่วยเหลือผู้ใช้บริการ ประกอบด้วย การทำจิตบำบัดชั่วคราว เป็นระยะๆ การอบรม/สอนทักษะการดำรงชีวิตตามลำพังการให้ความรู้ด้านจิตสังคมแก่ผู้ป่วย

กรณี 4 การเข้าแทรกแซงผู้ป่วยในสถานการณ์แวดล้อม เช่น การช่วยเหลือในภาวะวิกฤต การติดตามผลแม้ว่ารูปแบบนี้จะคล้ายคลึงกับรูปแบบตัวกลางหรือนายหน้าขึ้นอยู่กับความเข้มข้นของการทำหน้าที่ของผู้จัดการผู้จัดการในรูปแบบนี้จะต้องมีทักษะเฉพาะด้านมากขึ้น เช่น จิตบำบัดการให้การศึกษาด้านจิตสังคม เป็นต้น

3. Assertive Community Treatment (ACT) Model หรือ Assertive Continuous Care Teams

รูปแบบนี้เป็นผลมาจากการที่ Stein และ Test (1980) ริเริ่มโครงการทางเลือกซึ่งใช้ชุมชนเป็นฐานในการรักษาดูแลผู้ป่วยจิตเวชมากกว่าใช้โรงพยาบาลซึ่งเดิมเรียกว่า Program for Assertive Community Treatment (PACT) เป็นการพัฒนารูปแบบการให้บริการเฉพาะทางให้ตรงกับความต้องการของผู้ป่วยจิตเวชที่

มีความเจ็บป่วยที่รุนแรงหรือรังเป็นชุดบริการที่ประมวลรวมความเชี่ยวชาญของนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องแต่ละด้านมาร่วมกันการแก้ไขช่วยเหลือผู้ป่วยในคราวเดียวกัน

รูปแบบ ACT จึงให้บริการโดยทีมสหวิชาชีพ ซึ่งปกติประกอบด้วยจิตแพทย์ พยาบาลและผู้จัดการอย่างน้อย 2 คน หลักการพื้นฐานของรูปแบบ ACT มีดังนี้

3.1 อัตราส่วนผู้ป่วยต่อผู้ให้บริการต่ำ (10:1 คน)

3.2 การให้บริการส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนหรือบ้านของผู้ใช้บริการมากกว่าในที่ทำงานหรือโรงพยาบาล

3.3 นับภาระงานเป็นทีมมากกว่ารายบุคคล

3.4 ให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง

3.5 บริการตรงส่วนใหญ่ให้บริการโดยทีมสหวิชาชีพ ไม่ใช่ผู้แทนหรือตัวกลาง

3.6 ไม่จำกัดระยะเวลาให้บริการรูปแบบนี้เน้นการให้บริการตรงที่บ้านหรือชุมชนของผู้ใช้บริการและมักจะไม่ส่งต่อบริการถ้าไม่จำเป็นเพราะต้องการช่วยเหลือสนับสนุนผู้ใช้บริการในกิจกรรมประจำวันการช่วยเหลือตนเองให้ได้ เช่น การซื้อของ ชักผ้า การเดินทาง

4. Intensive Case Management Model

รูปแบบนี้พัฒนาขึ้นมาจากความต้องการที่จะตอบสนองต่อจำนวนผู้ใช้บริการที่เพิ่มสูงขึ้นในงานจิตเวชจนเกิดความตระหนักว่าการจัดการรายกรณีแบบเดิมไม่เหมาะสม เพราะใช้ค่าใช้จ่ายสูงเพื่อแก้ไขปัญหา จึงมีรูปแบบ ICM ที่มีอัตราส่วนผู้ให้บริการต่ำและนำไปให้บริการในสถานที่หรือชุมชนของผู้ใช้บริการและเป็นการช่วยให้มีทักษะในการใช้ชีวิตประจำวัน ความแตกต่างระหว่าง ACT กับ ICT คือ การนับภาระงาน ซึ่ง ICT จะให้บริการตรงเพียงคนเดียวหรือ 2 คนไม่ใช่การยกทีมไปพร้อมกันเหมือน ACT

5. The Strengths Case Management Model

รูปแบบการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้แก่ผู้ใช้บริการ Rapp (1993) ได้สรุปลักษณะเด่นของรูปแบบไว้ดังนี้

5.1 เน้นที่ความเข้มแข็งของบุคคล/ผู้ใช้บริการมากกว่าพยาธิวิทยา

5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้บริการกับผู้ใช้บริการเป็นสิ่งสำคัญ

5.3 การเข้าแทรกแซงช่วยเหลืออยู่บนพื้นฐานการตัดสินใจด้วยตนเองของผู้ใช้บริการ

5.4 ชุมชน คือ แหล่งทรัพยากรอันอุดมสมบูรณ์มีใช้อุปสรรคในการช่วยเหลือ

5.5 การติดต่อช่วยเหลือและบริการเกิดขึ้นในชุมชนมีใช้สภาพที่ทำงานของผู้ให้บริการหรือโรงพยาบาล

5.6 ผู้ป่วย/ผู้ใช้บริการมีศักยภาพในการเรียนรู้เติบโต และเปลี่ยนแปลงได้

6. The Rehabilitation Case Management Model

รูปแบบการฟื้นฟูคล้ายคลึงกับรูปแบบการสร้างเสริมความเข้มแข็งการฟื้นฟูเน้นความสำคัญของระบบการให้บริการแบบรายกรณีให้บริการตามความต้องการและเป้าหมายของผู้ใช้บริการรายบุคคล

มากกว่าการตั้งเป้าโดยนักวิชาชีพที่ให้ความช่วยเหลือ ลักษณะเด่นของรูปแบบ คือ การเน้นเครื่องมือในการประเมินและการรักษารวมทั้งทักษะการอยู่ร่วมกันในชุมชน และการรักษาเป้าหมายส่วนบุคคล

รูปแบบต่างๆ เหล่านี้อาจมีการเหลื่อมล้ำทับซ้อนแล้วแต่ผู้ให้บริการจะจำกัดขอบเขตและวิธีการให้บริการของตนอย่างไรโดยสรุป K.T.Mueser และคณะได้รวมกลุ่มของรูปแบบไว้ 3 รูปแบบกว้างๆ คือ

รูปแบบ 1 Standard Case Management ประกอบด้วย Broker Model และ Clinical Case Management Model

รูปแบบ 2 Rehabilitation-Oriented Community Care ประกอบด้วย Strengths Model กับ Rehabilitation Model

รูปแบบ 3 Intensive Comprehensive Care ประกอบด้วย ACT และ ICT

ความหมาย/คำจำกัดความของผู้จัดบริการสังคม (Case Manager)

1. เป็นผู้ปฏิบัติงานด้านบริการสังคม มีหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างผู้ประสบปัญหากับแหล่งทรัพยากรหรือแหล่งความช่วยเหลืออื่นๆ โดยทำให้ผู้ประสบปัญหารู้จักแหล่งทรัพยากรและกล้าเข้าถึงบริการต่างๆ มากขึ้น และพร้อมกับทำงานกับระบบการดำเนินงานในหน่วยงาน เพื่อให้หน่วยงานลดข้อจำกัด ปรับกฎเกณฑ์หรือระเบียบที่เคร่งครัดให้มีความยืดหยุ่นและง่ายต่อการเข้าถึงมากขึ้น

2. เป็นวิชาชีพหนึ่งในงานบริการสังคม เป็นผู้บริหารจัดการให้เกิดการคิด การวางแผนร่วมกับนักวิชาชีพสาขาต่างๆ โดยเป็นผู้ประสานจัดกระบวนการ จัดการวางแผนหรือบางครั้งทำหน้าที่เป็นนายหน้าต่อรอง ผลักดันให้เกิดการบริการที่ดีที่สุดแก่ผู้รับบริการ

3. เป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่ทำงานด้านบริการสังคม ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ประสานให้ผู้รับบริการรับทราบ เข้าใจ เข้าถึงข้อมูลที่สำคัญเพื่อใช้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา โดย Case Manager มีหน้าที่ประสานกับนักวิชาชีพต่างๆ แลกเปลี่ยนข้อมูล คิด วางแผน ดำเนินการแก้ไขปัญหาร่วมกัน ไกล่เกลี่ยประสานให้เกิดข้อสรุปที่เหมาะสมในสถานการณ์นั้นๆ ติดตามงาน ประเมินงานและความก้าวหน้าของผู้รับบริการเพื่อดูผลที่เกิดจากการทำงาน (Output) และศึกษาถึงผลที่ตามมา (Outcome) รวมทั้งผลกระทบที่จะเกิดขึ้น (Impact) จากตัวของผู้รับบริการและครอบครัว

โดยสรุป การทำงานเป็น Case Manager นั้นจะต้องเป็นผู้บริหารจัดการให้เกิดบริการที่มีคุณภาพ ดำเนินการอย่างเป็นระบบ เป็นกระบวนการ สร้างหลักประกันในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จและผู้รับบริการได้รับการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของตนได้ตลอดจนพัฒนาศักยภาพเข้าสู่วิถีชีวิตปกติได้มากที่สุด

กระบวนการบริหารจัดการ

กระบวนการดำเนินงานของผู้จัดการบริการสังคม ในงานคุ้มครองเด็กและเยาวชน สามารถแบ่งออกเป็นกระบวนการทำงานได้อย่างกว้างๆ (อภิญญา เวชยชัย, ม.ป.ป.) ดังนี้

1. การรับทราบสถานการณ์ปัญหาเด็ก (Intake)

เนื่องจากผู้จัดการบริการสังคม จะมีใช้บุคคลที่ทำงานเดี่ยวโดยลำพัง และมีสำนักงานตั้งรับอยู่ในหน่วยงานของตน แต่เป็นงานลักษณะเชิงรุก เพราะความเป็นธรรมชาติของการอยู่ในพื้นที่ ในบทบาทที่

สัมพันธ์กับการให้บริการในท้องถิ่น ทำให้การทำงานมีความสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัวและชุมชน พื้นฐานความสัมพันธ์นี้เป็นผลดีที่จะทำให้ Case Manager รับทราบปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กได้รวดเร็วกว่าเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน ดังนั้น เมื่อได้รับทราบสถานการณ์ปัญหาเด็ก Case Manager ต้องมีการสอบถามหรือแสวงหาข้อเท็จจริงเบื้องต้นก่อน ถึงข้อมูล รายละเอียด สถานการณ์ความรุนแรงของปัญหา ผลกระทบของปัญหาต่อเด็ก เยาวชน บุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแสวงหาข้อมูลด้านทรัพยากร ทั้งในส่วนครอบครัวและหน่วยงานที่ควรเข้ามามีส่วนร่วมในระดับต้น

การรับทราบปัญหานี้ จะมีใช้เพียงการรับรู้สถานการณ์จากคำบอกเล่า ฟังต่อๆ มา เท่านั้น แต่ต้องมีการแสวงหาข้อมูล ข้อเท็จจริงในรายละเอียดเพิ่มเติม เพื่อนำไปสู่การประเมินความช่วยเหลือขั้นอื่นๆ ต่อไป ในขั้นตอนการปฏิบัติงานงานนี้ Case Manager ควรเป็นฝ่ายเตรียมประสานทีมงานที่มาจากสหวิชาชีพไว้ล่วงหน้าก่อน เมื่อได้รับทราบกรณีปัญหาเด็ก Case Manager จะทำหน้าที่สอบถาม สืบค้นข้อเท็จจริงเบื้องต้นในระดับหนึ่ง เพื่อให้มีข้อมูลพื้นฐานในการประมวล แลกเปลี่ยนกับทีมงานสหวิชาชีพในขั้นต่อไป

2. การคัดกรองและส่งต่อ (Pre-Screening & Referral)

ในหลายกรณี อาจมีผู้เข้าใจว่าการส่งต่อ คือขั้นตอนสุดท้ายของการทำงานในหน่วยงานแต่ปัจจุบันการส่งต่อ คือการคัดกรองสถานการณ์ปัญหาในเบื้องต้น ว่ามีความรุนแรงเกินกว่ากำลังของหน่วยงานในพื้นที่จะรับมือได้หรือไม่ หากมีการประเมินสถานการณ์ปัญหาร่วมกัน และพบว่าเป็นกรณีเด็กได้รับการกระทำที่รุนแรง และเด็กมีความบอบช้ำมาก ทั้งกาย จิตใจ อารมณ์ และการทำร้ายเด็กเกิดขึ้นมาแล้วเป็นเวลานาน มีความถี่ซ้ำๆ กรณีเหล่านี้จัดว่าเป็นตัวชี้วัดที่บ่งบอกว่า เด็กต้องการการดูแลเร่งด่วนจากผู้ประกอบวิชาชีพเฉพาะทาง เช่น จิตแพทย์ การทำจิตบำบัด ดังนั้น กระบวนการส่งต่อในกรณีที่พบความร้ายแรงของปัญหา จึงมีความสำคัญในการทำให้เด็กเข้าสู่บริการที่ถูกต้อง เหมาะสม รวดเร็ว ทันต่อความต้องการ Case Manager จะสามารถช่วยให้ข้อมูลในการพิจารณาการส่งต่อไปยังบุคคล สถานที่ที่เหมาะสมเพื่อให้เด็กได้รับความช่วยเหลือทันที และทำให้เด็กไม่ถูกละเลยอยู่ในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมเป็นเวลานาน การส่งต่อนี้อาจหมายถึงการส่งเด็กเข้ากระบวนการคุ้มครองเด็กโดยนักสังคมสงเคราะห์ หรือนักวิชาชีพอื่นในสหวิชาชีพก็ได้ จัดว่าเป็นกระบวนการคัดกรองเบื้องต้น เพื่อให้ความคุ้มครองโดยเร่งด่วนอย่างเป็นระบบต่อไป

3. การประเมินสถานะเด็กและครอบครัว (Assessment)

กรณีที่เด็กยังอยู่ในครอบครัว ญาติหรืออยู่ในพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของ CM CM และทีมสหวิชาชีพสามารถเริ่มต้นประเมินสถานะเด็กและครอบครัวอย่างเป็นทางการได้ ทั้งนี้หมายถึงการประเมินปัญหา ความต้องการของเด็ก ในระยะแรก ประเมินสถานะสุขภาพกาย จิตใจ สถานะอารมณ์ พัฒนาการ ความสัมพันธ์ทางสังคม ความสามารถในการทำบทบาทหน้าที่ตามวัย ความพร้อมทางสติปัญญา ความพร้อมทางอารมณ์ สถานะเศรษฐกิจ สภาพการเลี้ยงดูของครอบครัว มาตรฐานการเลี้ยงดู ปัจจัยเสี่ยงที่เด็กได้รับหรืออาจได้รับอีกในอนาคต ความรู้ ความเข้าใจของครอบครัวในการดูแลเด็ก ความสนใจของครอบครัวผู้ปกครองในการร่วมมือสนับสนุนเพื่อแก้ปัญหาเด็ก ทั้งนี้ การประเมินสถานะเด็กและครอบครัวเป็น

กระบวนการทำงานที่มีรายละเอียดมาก และผู้จัดการบริการสังคมจำเป็นต้องติดต่อประสานหน่วยงาน นักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องมาร่วมประเมินสถานะทางด้านสังคมของเด็กและครอบครัวตามหลักวิชาชีพ ผลที่ได้จากการประเมินสถานะแต่ละด้าน Case Manager จะนำมาประมวลเสนอในการประชุมทีมสหวิชาชีพ เพื่อทบทวนความเป็นไปได้ของข้อมูล ข้อเท็จจริง ชักถามรายละเอียดและหาบทสรุปที่สามารถอธิบายสถานการณ์เด็กและครอบครัวได้อย่างชัดเจน ก่อนเข้าสู่วงจรขั้นตอนต่อไป

4. การจัดทำแผนการบริการ (Care Planning)

กระบวนการจัดทำแผนการบริการ เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากการประเมินสถานะ เมื่อประเมินสถานะทั้ง 2 ด้าน คือด้านดีและด้านที่เป็นข้ออ่อนของปัญหาแล้ว โดยทั่วไป Case Manager จะทำหน้าที่ประสานกับเด็กหรือครอบครัวของเด็ก เพื่อสอบถามความต้องการและทางเลือกที่เด็กและครอบครัวสนใจ เป็นลักษณะแผนรายบุคคล (Individual Plan) ก่อน แผนรายบุคคลนี้จะช่วยให้ทีมงานสหวิชาชีพสามารถเข้าใจความต้องการของเด็กและครอบครัวที่เป็นอิสระก่อน และสามารถประเมินศักยภาพหรือคุณภาพในการมองปัญหาจากด้านของเด็ก ครอบครัวว่าอยู่บนความเป็นจริงไหม อย่างไร หลังจากนั้น Case Manager และทีมงานสหวิชาชีพจะร่วมกันวางแผนและพัฒนาเป้าหมายการช่วยเหลือ โดยร่วมกันกำหนดทางเลือกในการให้บริการ การวางแผนระยะสั้น ระยะยาว การประสานติดต่อแหล่งทรัพยากร การพัฒนาสถานะสุขภาพกาย จิตใจ อารมณ์ที่เด็กได้รับผลกระทบ ทั้งนี้อาจมีการแลกเปลี่ยนกับเด็กและครอบครัวเป็นระยะ เพื่อให้เด็กและครอบครัวสามารถติดตามแผนการแก้ไขปัญหาของตน และเตรียมพร้อมในการดำเนินการตามแผน การกำหนดแผนงานเพื่อคุ้มครองเด็กนี้ จะต้องวางแผนให้สอดคล้องกับความเป็นจริง ปัญหาและฐานทรัพยากรในชีวิตของเด็ก และสร้างกิจกรรม ทางเลือกต่างๆ ให้หลากหลาย รวมถึงระบุความชัดเจนในการกำหนดตัวบุคคล หรือนักวิชาชีพที่จะเข้ามารับผิดชอบในกิจกรรมแต่ละด้านตามแผนที่วางไว้

แผนพัฒนารายบุคคล เป็นส่วนหนึ่งของแผนการบริการ เพราะเป็นแผนการบริการที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงกับตัวเด็ก เป็นการออกแบบร่วมกัน โดยเริ่มจากความต้องการของเด็ก ครอบครัว และทีมสหวิชาชีพ ผู้จัดการบริการสังคมมักจะทำหน้าที่ประสานกับตัวเด็กหรือเด็กและครอบครัวให้มีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการของตนเองให้ทีมสหวิชาชีพทราบด้วยเป็นระยะ ในขั้นตอนนี้บางครั้งแผนรายบุคคลที่เด็กและครอบครัวต้องการ อาจไม่สอดคล้องกับแผนการบริการของทีมสหวิชาชีพ ผู้จัดการบริการสังคม ต้องทำหน้าที่ในการประสานความเข้าใจ ไกล่เกลี่ยความต้องการของทั้งสองฝ่ายให้ยืนอยู่บนสถานการณ์ที่เป็นจริง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายระยะยาวในชีวิตเด็ก

5. การดำเนินการตามแผน (Implementation)

การทำงานของ Case Manager อาจไม่ใช่ผู้ปฏิบัติงานที่ต้องทำทุกอย่างเอง เพราะแผนงานบางแผนจะเริ่มเกี่ยวข้องกับหน่วยงานกับผู้ประกอบวิชาชีพที่เขาจะใช้ความรู้เฉพาะด้านของเขามาทำงานกับเด็ก แต่ Case Manager จะทำหน้าที่ในการติดต่อ ประสาน เสมือนเป็นนายหน้าให้เด็กได้เข้าถึงบริการอย่างเหมาะสม การดำเนินการตามแผนนี้ Case Manager จะทำหน้าที่ทั้งการจัดหา ประสานการบริการให้แก่

เด็กและครอบครัว ขณะเดียวกันก็ทำหน้าที่สนับสนุน สร้างเสริมให้เด็กและครอบครัวเข้าสู่บริการอย่างเต็มใจ มั่นใจ และให้ความร่วมมือในการเปลี่ยนแปลงเป้าหมายชีวิตของตนไปสู่เป้าหมายระยะยาว หากการดำเนินการตามแผนประสบปัญหาหรืออุปสรรคใดๆ Case Manager ก็จะทำหน้าที่ประสานให้ผู้ประกอบวิชาชีพ หรือหน่วยงานตระหนักถึงปัญหาและร่วมคิดหาแนวทางแก้ไขปัญหาในระบบการบริการไปพร้อมกันด้วย

6. การกำกับ ติดตาม (Monitoring)

การกำกับติดตามเป็นกระบวนการที่อาจกล่าวได้ว่าเป็นความรับผิดชอบหลักของ Case Manager เพราะจะเป็นผู้ประสาน ติดตามการดำเนินงาน ทั้งในส่วนของนักวิชาชีพอื่นที่แบ่งกันรับผิดชอบในแต่ละเรื่อง และทั้งการติดตามดูความเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการของเด็กและครอบครัว ต่อการตอบสนองบริการ หรือกิจกรรมต่างๆ การกำกับติดตามนี้เป็นการติดตามผลจากแผนการบริการหรือแผนพัฒนารายบุคคลที่ได้ร่วมกันวางข้อตกลงไว้ และหากพบว่ายังมีขั้นตอนใดในกระบวนการที่เป็นปัญหา จะต้องประสาน ผลักดัน หรือนำประเด็นเข้าสู่การประชุมในครั้งต่อไป เพื่อหาทางออกร่วมกัน

7. การทบทวนและประเมินสถานะซ้ำ (Reassessment)

เป็นกระบวนการที่เป็นผลจากการกำกับติดตาม เนื่องจากอาจมีสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของ ตัวเด็ก ครอบครัว สภาพแวดล้อม หรือแม้แต่การดำเนินงานของทีมสหวิชาชีพเอง เพื่อประเมินว่าบริการที่ จัดให้ตรงกับความต้องการที่เปลี่ยนไปของเด็ก/ครอบครัวหรือไม่ รวมทั้งตัดสินใจว่าจำเป็นต้องให้บริการ ต่อ หรือเปลี่ยนบริการ หรือหยุดการให้บริการ

เมื่อผู้จัดการบริการสังคม มีการทบทวนและประเมินสถานะซ้ำใหม่อีกครั้งหนึ่งจะช่วยให้สามารถ ปรับและทบทวนแผนการดำเนินการหรือแผนรายบุคคลไปพร้อมกันด้วย ทั้งนี้อาจมีการปรับเปลี่ยนกิจกรรม การให้บริการ การเปลี่ยนแปลงหน่วยงานและบทบาทความช่วยเหลือ หรือการกำหนดเป้าหมายใหม่และ ควรมีการจัดวางเงื่อนไขเวลาใหม่ ให้สอดคล้องกับแผนการบริการที่มีการปรับเปลี่ยนใหม่ด้วย

8. การยุติการบริการ (Disengagement)

การยุติการให้บริการ หมายถึง กระบวนการที่การดำเนินงานเป็นไปตามแผน จนก่อให้เกิดความ เปลี่ยนแปลงที่ดีแก่เด็ก เด็กสามารถใช้ชีวิตอย่างปกติสุข มีความสามารถในการพึ่งตนเอง มีความมั่นคง ปลอดภัย หรืออาจหมายถึงการยุติการให้บริการหรือเพิกถอนการให้บริการ อันเนื่องจากเด็กออกนอกพื้นที่ ขาดการติดต่อ หรือได้มีการส่งต่อเพื่อรับบริการใหม่ และอยู่ในระบบความคุ้มครองใหม่แล้ว อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการยุติการให้บริการจะเกิดขึ้น แต่ผู้จัดการบริการสังคมยังคงมีภารกิจในการส่งต่อข้อมูลของเด็กให้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานที่รับการส่งต่อได้รับทราบ เพื่อประโยชน์ในการทราบประวัติและการ วางแผนบริการใหม่ต่อไป

2.1.3 แนวคิดการดูแลเด็กและเยาวชนแบบไร้รอยต่อจากประเทศเนเธอร์แลนด์

จากการศึกษาฐานองค์กร 180 เมืองอูเทร็ค ประเทศเนเธอร์แลนด์ของคณะพัฒนาระบบการแก้ไข บำบัดและฟื้นฟูเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกระทรวงยุติธรรม พบว่า แนวคิดของ โปรแกรม “Work Wise” ที่สำคัญในการบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดโปรแกรม Work - Wise เป็น รูปแบบการปฏิบัติงานกับเด็กและเยาวชนที่ต้องเข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ซึ่ง ก่อนที่จะดำเนินโครงการ “Work Wise” ในปี ค.ศ.1998 สถานการณ์การกระทำผิดซ้ำของเยาวชนที่ฝึกอบรม ในศูนย์ฝึกฯ เรียนหนังสือจนจบและได้วุฒิปริญญาตรีจากหลักสูตรการศึกษาต่างๆ แล้ว แต่เมื่อได้รับการปล่อยตัว ก็พบว่าเยาวชนกลุ่มนี้ก็ยังคงกระทำความผิดซ้ำอีกเพราะเยาวชนกลับไปใช้ชีวิตในสิ่งแวดล้อมเดิมเยาวชน หลายรายกลับไปอยู่กับครอบครัวที่มีปัญหาทั้งปัญหาครอบครัว ปัญหาเศรษฐกิจ ฯลฯ ในขณะที่บางราย กลับไปอยู่กับเพื่อนกลุ่มเดิม ในช่วงวันหยุดเสาร์ - อาทิตย์ หรือ ช่วงเวลาว่างไม่มีกิจกรรมใดๆ ด้วยเหตุนี้ เยาวชนจึงกลับไปกระทำความผิดซ้ำ

ดังนั้น โปรแกรม Work - Wise จึงเข้ามาให้ความช่วยเหลือดูแลเยาวชนทั้งระบบทั้งชีวิตของเยาวชน และสิ่งแวดล้อมรอบตัวด้วยกระบวนการทัศนใหม่ในการฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด เข้ารับการอบรมใน ศูนย์ฝึกฯ ข้อมูลขององค์กร 180 ยืนยันว่าไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของเยาวชนที่ผ่านการฝึกอบรมและเข้า โปรแกรม Work - Wise ต้องได้งานทำหรือต้องเข้าระบบการศึกษาอบรม โปรแกรม Work - Wise จะถูก นำไปหนุนเสริมการปฏิบัติงานของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเพื่อช่วยเหลือเด็กและเยาวชนทั้งหญิง และชาย อายุตั้งแต่ 15 - 24 ปี โปรแกรม Work - Wise ทำงานกับเยาวชนที่ฝึกอบรมในศูนย์ฝึกและอบรม มากกว่า 1 เดือนขึ้นไป แต่หากเยาวชนถูกศาลสั่งให้อบรมต่ำกว่า 1 เดือนจะไม่ได้เข้าสู่โปรแกรม Work - Wise เพราะในระยะเวลาประมาณ 1 เดือนเป็นช่วงที่เจ้าหน้าที่ที่ดูแลเด็กและเยาวชนต้องทำการสัมภาษณ์เก็บ รวบรวมข้อมูลเยาวชน (Intake) ซึ่งมีรายละเอียดมากจึงไม่เหมาะสมในการเข้าโปรแกรม Work - Wise เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบดูแลเยาวชนที่เข้าสู่โปรแกรม Work - Wise คือ Individual Routing Counselor (IRC - ที่ปรึกษาเยาวชนเป็นรายบุคคล)

กระบวนการทัศนใหม่เกี่ยวกับเยาวชนที่กระทำความผิดเป็นที่มาของโปรแกรม Work - Wise

องค์กร 180 ทำงานกับเยาวชนที่มีความเสี่ยงและกลุ่มเปราะบางภายใต้ความเชื่อเรื่องคุณค่า ศักดิ์ศรี และศักยภาพของมนุษย์ที่สามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้หากได้รับโอกาสที่ขยายสูงสุดโดยใช้ ทุนทางสังคมเป็นเครื่องมือช่วยไม่ให้เยาวชนกระทำความผิดซ้ำ เมื่อใดก็ตามที่เยาวชนมีสัมพันธภาพทาง สังคมระหว่างตัวเยาวชนกับสมาชิกคนอื่นๆ ในสังคมสูง เช่น การมีสัมพันธภาพที่ดีกับพ่อ แม่ เพื่อนบ้าน เพื่อนที่โรงเรียน สังคมรอบตัว การมีอาชีพมีงานทำ (ทุนทางสังคมสูง) ก็จะส่งผลให้เยาวชนกระทำความผิด หรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมลดลง การที่เยาวชนไม่มีโอกาสเข้ามาอยู่ในสังคมหรือไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของ สังคมก็เท่ากับว่าพวกเขา/เธอไม่มีโอกาสในการสร้างทุนทางสังคมให้กับตนเอง ดังนั้นการควบคุมเด็กและ เยาวชนไว้ในศูนย์ฝึกและอบรมเป็นเพียงแค่การคุ้มครองความปลอดภัยให้สังคมในระยะเวลาสั้นๆ การ ลงโทษหรือการควบคุมตัวไว้ในสถานกักขังชั่วคราวหนึ่งเป็นเสมือนจุดสิ้นสุดการกระทำความผิดแต่

อาจเป็นการบ่มเพาะความรุนแรงอื่นๆ ที่อาจตามมาเมื่อเด็กและเยาวชนไม่สามารถปรับเปลี่ยนตนเองกับสังคมแวดล้อมภายนอกได้

กระบวนการที่ใหม่เกี่ยวกับเยาวชนที่กระทำความผิดเป็นที่มาของการทำโปรแกรม Work - Wise บนความเชื่อมั่นว่า เยาวชนในกระบวนการยุติธรรมสามารถเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีได้ หากนักวิชาชีพที่ทำงานกับเยาวชนที่กระทำความผิดมีความเชื่อและตระหนักถึงกระบวนการที่ใหม่ที่แนวคิดที่ว่า “สังคมจะมีความปลอดภัยก็ต่อเมื่อเยาวชนที่กระทำความผิดไม่กระทำความผิดซ้ำ” โดยพยายามเสริมสร้างโอกาสให้เยาวชนได้พัฒนาทุนทางสังคมตั้งแต่อยู่ในศูนย์ฝึกฯ และเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนอยู่นอกศูนย์ฝึกฯ ซึ่งเด็กและเยาวชนได้มีโอกาสสร้างสัมพันธ์ภาพกับครอบครัวและผู้คนในสังคมที่มีศักยภาพในการสร้างให้เกิดการตระหนักและยอมรับในคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จากการทำงาน การศึกษา เล่าเรียนในบริบทแวดล้อมของสังคมมากกว่าการเรียนรู้อย่างมีข้อจำกัดอยู่ในศูนย์ฝึกฯ รวมทั้งติดตามช่วยเหลือหลังออกไปใช้ชีวิตในสังคม เปลี่ยนแปลงรูปแบบการดูแลให้หลากหลายมิติที่สำคัญของชีวิต เยาวชนนับตั้งแต่การประกอบอาชีพ การศึกษา การใช้เวลาว่าง การมีที่อยู่อาศัย การเรียนรู้เครือข่ายทางสังคมผ่านการอยู่ร่วมกับครอบครัวและชุมชนในบริบทแวดล้อมของสังคม

กระบวนการทำงานกับเยาวชนในศูนย์ฝึกฯ ทั้งก่อน ระหว่างและหลังการฝึกอบรม กิจกรรมและการติดตามช่วยเหลือหลังที่ออกจากศูนย์ฝึกฯ Work-Wise แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 “การรับตัวเยาวชนและการวางแผนชีวิต”: สหวิชาชีพปรับตัวผู้ให้บริการและประเมินเยาวชนพร้อมวางแผนเฉพาะรายซึ่งมีทั้งระยะสั้นและระยะยาว ทั้งหมดนี้จะเกิดขึ้นก่อนเยาวชนเข้าสู่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

ระยะที่ 2 “ภายในศูนย์ฝึกและอบรมฯ”: ระยะนี้เกิดขึ้นภายในศูนย์ฝึกและอบรมฯ กิจกรรมที่ดำเนินการกับเยาวชนประกอบด้วย การปฐมนิเทศ การศึกษา การฝึกทักษะทางสังคม การเตรียมความพร้อมด้านการประกอบอาชีพ กิจกรรมนันทนาการ และการฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนกับครอบครัว

ระยะที่ 3 “ระยะเปลี่ยนผ่าน”: เยาวชนได้รับโอกาสในการทำงานหรือเรียนภายนอกศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน แต่กลับมาพักในศูนย์ฝึกและอบรม

ระยะที่ 4 “ระยะภายนอก”: เยาวชนทำงานหรือเรียน และพักอาศัยอยู่ภายนอกศูนย์ฝึกและอบรม โดยมีการติดตามใส่ใจอย่างใกล้ชิดจาก IRC และความร่วมมือเป็นอย่างดีกับสถานประกอบการและครอบครัว

Individual Routing Counselor: กลไกสำคัญของโปรแกรม Work - Wise

ที่ปรึกษาเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ (IRC) ที่ปฏิบัติงานในโปรแกรม Work - Wise เป็นเจ้าหน้าที่ที่ทำงานภายใต้การสนับสนุนขององค์กร 180 IRC เป็นผู้ทำงานกับเยาวชนในศูนย์ฝึกฯ เป็นรายบุคคล นั้นหมายถึง เยาวชนทุกคนที่เข้าโปรแกรม Work - Wise จะมี IRC ดูแลทุกคน (สัดส่วน Case load IRC: เยาวชน ประมาณ 1:17) ในที่จะนำเสนอบทบาทของ IRC เพื่อให้เกิดความเข้าใจในหน้าที่ของ IRC ดังนี้

การเป็นพี่เลี้ยงแนะนำ: แนะนำให้คำปรึกษาเสมือนเป็นพี่เลี้ยงของเยาวชนแต่ละราย ทั้งนี้ เยาวชนในศูนย์ฝึกฯ อาจมีความเครียด ความกังวล หรือมีปัญหาความต้องการ ฯลฯ

การวางแผนให้ความช่วยเหลือรายบุคคล: ยกร่างแผนการให้ความช่วยเหลือเยาวชนแล้ว นำเสนอต่อคณะทำงานคุ้มครองเด็ก (Board of Child Protection)

การเป็นผู้นิเทศงาน: เมื่อเยาวชนไปทำงานในสถานประกอบการภายนอกศูนย์ฝึกฯ IRC จะทำหน้าที่ไปเยี่ยมเยียน สอบถาม พูดคุยให้กำลังใจเยาวชนที่ไปทำงานเหล่านั้น รวมถึงการสอบถามปัญหา อุปสรรคข้อขัดข้องใจ พร้อมหาแนวทางในการให้ความช่วยเหลือ

การเป็นคนกลาง: ในหลายกรณีเยาวชนที่ไปทำงานอาจจะพลั้งเผลอกระทำผิดกรรมบางอย่างที่ไม่เหมาะสมกับการทำงาน/นายจ้าง IRC รับหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยเหตุการณ์นั้นๆ พร้อมกันนี้ IRC ยังมีหน้าที่ในการสร้างเครือข่ายสถานประกอบการ (Enterprise Network) ที่สนใจจะเป็นสถานที่ลองการทำงาน ของเยาวชนเพื่อสร้างทางเลือกใหม่ๆ ให้เยาวชน

การเป็นผู้เขียนรายงาน: อีกหน้าที่หนึ่งของ IRC คือ การเขียนและบันทึกรายงานเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการให้ความช่วยเหลือเยาวชนซึ่งรายงานนี้เป็นระบบ Intranet ซึ่งหมายถึงเป็นระบบที่อนุญาตให้เฉพาะ IRC และ เจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบความก้าวหน้า/ปรับปรุงแก้ไขข้อมูลเยาวชนได้ ทั้งนี้ข้อมูลเหล่านี้จะนำไปประกอบเมื่อต้องเสนอต่อศาล

ลักษณะเด่นประการหนึ่งของโปรแกรม Work - Wise คือ ความร่วมมือระหว่างองค์กรที่ทำงานด้านการให้ความช่วยเหลือเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม เริ่มตั้งแต่หน่วยงานบริหารท้องถิ่น ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน งานบริการคุมประพฤติเยาวชน นายจ้างในสถานประกอบการ สถาบันการดูแลทางสังคมสำหรับเยาวชน โรงเรียน และหน่วยงานการเคหะ การเข้ามาช่วยเหลือนี้เป็นผลมาจากความเชื่อที่ว่า ทุกหน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านเยาวชนในกระบวนการยุติธรรมต้องเข้ามาทำงานกับเยาวชนกลุ่มนี้ตั้งแต่วะยะเริ่มต้นเพื่อดูแลเยาวชนในทุกมิติที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังมีลักษณะเด่นอีกประการหนึ่งของโปรแกรม Work - Wise คือ การทำงานของเจ้าหน้าที่ต้องมาจากความรักงาน - การทำงานอย่างมีความสุขมากกว่าการได้เงินเดือน เจ้าหน้าที่ที่แม้อยู่ต่างองค์กรมีหน้าที่แตกต่างกัน แต่หากต้องให้ความช่วยเหลือเยาวชน เจ้าหน้าที่เหล่านั้นก็จะทำเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เยาวชน

2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 ทฤษฎีการบำบัด แก้ไข ฟันฟูผู้กระทำผิด (Rehabilitation Theory), (Francis A.Allen in Richard Quinney, 1969, p. 449-450)

แนวคิดการบำบัด แก้ไข ฟันฟูผู้กระทำผิดได้มีการพัฒนาเรื่อยมาจนกระทั่งได้มีการนำมาใช้ปฏิบัติแก่ผู้กระทำผิด ทั้งในเรือนจำ สถานบำบัดแก้ไขผู้กระทำผิด และการใช้ในชุมชนในการแก้ไขฟันฟูผู้กระทำ

ผิด ซึ่งอาศัยเทคนิคต่างๆ ที่ทำให้ผู้กระทำผิดได้กลับตนเป็นคนดี เช่น การศึกษา การฝึกวิชาชีพ การอบรมทางศีลธรรม ศาสนา การบำบัดทางการแพทย์ การให้การสงเคราะห์ในด้านต่างๆ ในการปฏิบัติกับผู้กระทำผิดทั้งเป็นแบบรายบุคคล เป็นกลุ่ม และการใช้ชุมชน เช่น การคุมประพฤติ การพักการลงโทษ ฯลฯ ด้วยเหตุนี้ แนวคิดนี้จึงมุ่งแก้ไขผู้กระทำผิดมากกว่ามุ่งหมายในการลงโทษ การแก้ไข ฟ้นฟูผู้กระทำผิดไม่ใช่จุดมุ่งหมายสุดท้าย แต่เป็นหนทางสำหรับจุดหมายที่สูงกว่า คือ การป้องกันสังคมให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม การแก้ไข ฟ้นฟูผู้กระทำผิดต้องแก้ไขไปตามสาเหตุ เหตุผลที่ต้องลงโทษเพื่อการแก้ไข ฟ้นฟู เพราะผู้กระทำผิดมิได้มีสันดานเป็นผู้ร้าย แต่ที่กระทำผิดก็เพราะสภาพแวดล้อม ซึ่งการบำบัด แก้ไข ฟ้นฟูนี้จะต้องกระทำโดยอาศัยหลักมนุษยธรรม และหลักพฤตินิยมศาสตร์ (รศ.ดร.ทัศนีย์ ลักษณะวิชานิช และคณะ, 2549 น.20)

2.2.2 ทฤษฎีการป้องกันการกระทำผิด

แนวทางในการป้องกันอาชญากรรม

สำนักคลาสสิก (Classical School) มีความเชื่อว่ามนุษย์มีเจตจำนงเสรี (Free will) และมีเหตุผลที่จะไตร่ตรองคิดถึงผลดีผลเสียก่อนที่จะกระทำการใดๆ สาเหตุที่ทำให้คนก่ออาชญากรรมก็เนื่องจากกฎหมายที่บังคับใช้ไม่สามารถทำให้คนเกรงกลัวได้ บทลงโทษของกฎหมายต้องมีลักษณะที่รุนแรงแน่นอนและรวดเร็ว เพื่อให้คนเชื่อว่าผลเสียที่จะได้รับจากการกระทำผิดมีมากกว่าผลประโยชน์ที่จะได้ ซึ่งจะทำให้คนงดเว้นที่จะไม่กระทำผิด แต่ก็มีข้อจำกัด คือ การใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพนั้นก็มิเช่นนั้นมาจากเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในการที่จะบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพและมีผลในการข่มขู่ ยับยั้งต้องมีเงื่อนไขดังนี้ คือมีความแน่นอน รวดเร็ว ยึดหลักความเสมอภาค บทลงโทษเหมาะสมกับความผิด

สำนักปฏิฐานนิยม (Positive School) มีความเชื่อว่า พฤติกรรมที่แสดงออกของมนุษย์ถูกกำหนดจากสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งมนุษย์ไม่สามารถควบคุมได้ ปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมอาชญากรรมก็เนื่องมาจากผู้กระทำผิดมีความผิดปกติที่เป็นผลมาจากสภาพแวดล้อม หรือความผิดปกติทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งถูกบังคับกดดันให้กระทำความผิด ดังนั้น ในการป้องกันอาชญากรรมจะต้องทำการแก้ไขสภาพแวดล้อม พร้อมกับการแก้ไขผู้กระทำความผิดให้เข้ามาฟื้นฟูตนเองและปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์และเงื่อนไขของสังคม แต่อย่างไรก็ตาม แนวคิดนี้มีข้อจำกัดก็คือว่า การบำบัด แก้ไขที่เป็นปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองมีลักษณะเป็นนามธรรม

ดังนั้น ในการป้องกันอาชญากรรม โดยการปรับสภาพแวดล้อมและจิตใจ จึงสามารถแยกออกได้ 2 แนวทาง คือ การป้องกันโดยการปรับสภาพแวดล้อม โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อมิให้ผลักดันให้คนไปสู่การกระทำผิด เช่น การจัดการศึกษาด้านต่างๆ การจัดการด้านงานอาชีพ เป็นต้น และการป้องกันโดยการแก้ไขผู้กระทำผิดให้กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก โดยเน้นการฝึกอบรมแก่ผู้กระทำผิดทั้งเด็กและเยาวชนและผู้ต้องขัง (รศ.ดร.ทัศนีย์ ลักษณะวิชานิช และคณะ, 2549 น.21)

2.2.2.1 มิติของการประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัว

การปฏิบัติงานในฐานะผู้จัดการรายกรณีในงานสังคมสงเคราะห์ต้องมุ่งเน้นเรื่องของครอบครัวเป็นหลักสำคัญ เนื่องจากครอบครัวเป็นพื้นฐานที่สำคัญของมนุษย์เป็นแหล่งทรัพยากรในการเฝ้าช่วยเหลือนสมาชิกในครอบครัวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี การประเมินครอบครัวที่รอบด้านจะช่วยให้วิเคราะห์สถานการณ์ที่ผู้ใช้บริการหรือครอบครัวเผชิญอยู่ได้ชัดเจนขึ้น

การประเมินครอบครัวเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูล การทำหน้าที่ของครอบครัวโดยรวมรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจุดแข็งและปัญหาสถานการณ์ของครอบครัวความหวังของครอบครัวและการจัดลำดับความสำคัญจำเป็นของปัญหาและทางเลือกในการเข้าช่วยเหลือ

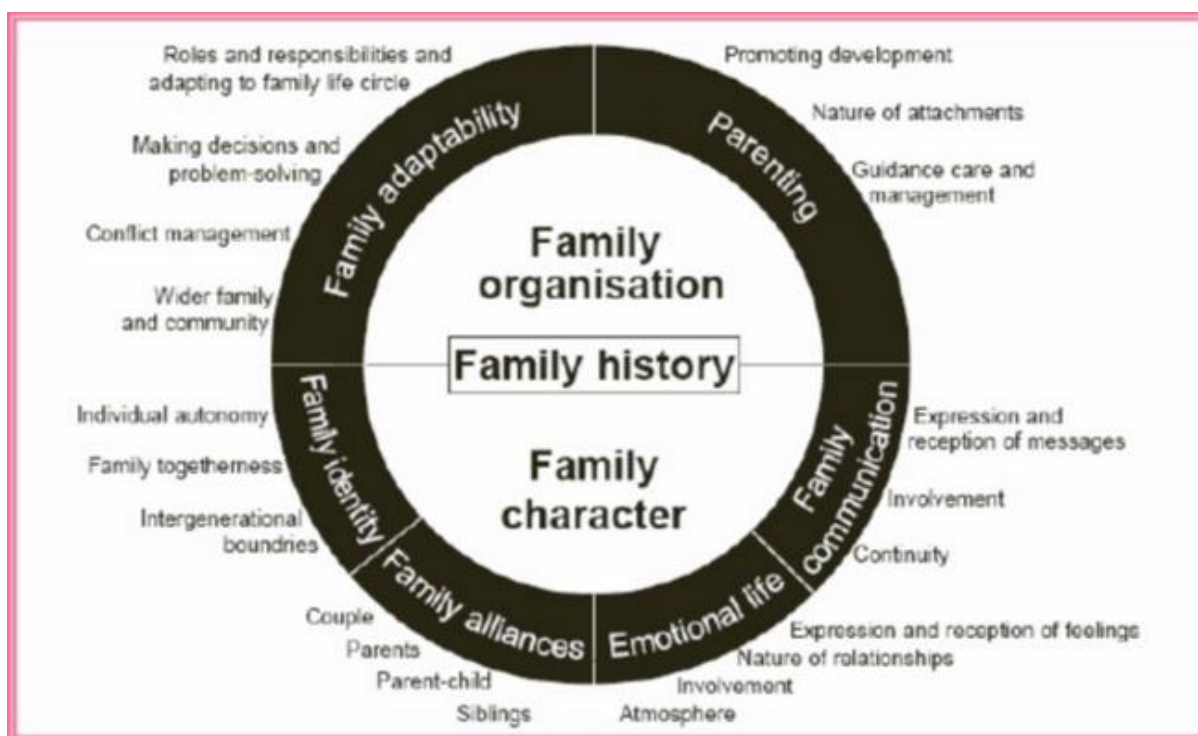
มิติของการประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัว (The Family Assessment Model of Family Functioning)

Family Assessment (Bentovim and Bingley Miller)

การประเมินครอบครัวอย่างเป็นระบบโดยมีหลักฐานจากการศึกษาวิจัยรองรับในการประเมินชีวิตครอบครัวและความสัมพันธ์ เช่น การปรับตัวของครอบครัว การเลี้ยงดูเด็ก การสื่อสารในครอบครัว การจัดการกับอารมณ์ การเชื่อมโยงต่อกันในครอบครัว รวมทั้งการจัดการกับสถานการณ์วิกฤติ และประวัติอดีตของครอบครัว

เป้าหมาย	เพื่อเข้าใจธรรมชาติของชีวิตครอบครัวและความสัมพันธ์ในครอบครัว
วิธีการ	เป็นการพบกับสมาชิกในครอบครัวที่บ้านหรือห้องตรวจ ใช้รูปแบบหลากหลายในการสัมภาษณ์ ทั้งรูปแบบการถามและการกำหนดภาระงานให้ครอบครัวมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในแบบที่เป็นธรรมชาติที่สุดเท่าที่เป็นไปได้
ประโยชน์	เพื่อป้องกันจุดแข็งและจุดอ่อนของครอบครัวจากวิธีที่สมาชิกในครอบครัวสื่อสาร สร้างสัมพันธ์ แสดงปฏิริยาทางอารมณ์ต่อกันและกันเพื่อช่วยสร้างเสริมศักยภาพในการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสม ใช้ในการประเมินกับครอบครัวที่ซับซ้อน เพื่อวางแผนการช่วยเหลือและให้ Intervention และประเมินการเปลี่ยนแปลงตามเวลาที่ผ่านไป ใช้ในการประเมินที่เกี่ยข้องกันการบำบัดฟื้นฟูเด็ก ประเมินวิธีการบำบัด การวางแผนระยะยาว การดำเนินการทางคดี และกรณีที่ต้องมีการตัดสินใจอื่นๆ
เครื่องมือ	ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 2 แสดงถึงมิติและองค์ประกอบของรูปแบบประเพณีการทำหน้าที่ของครอบครัว

เครื่องมือในการประเมินครอบครัวรูปแบบนี้สร้างขึ้นจากข้อสรุปที่ว่าครอบครัวในสังคมมีหน้าที่และบทบาทหลักในการเลี้ยงดูเด็ก ดังนั้นเครื่องมือนี้จึงเน้นในเรื่องการทำหน้าที่และลักษณะของชีวิตครอบครัวและความสัมพันธ์ที่สามารถตอบสนองของความจำเป็นพื้นฐานของเด็กได้

ในเครื่องมือประเมินครอบครัวนั้นมองภาพครอบครัวในเชิงระบบ ระบบครอบครัวประกอบด้วยส่วนต่างๆ หรือระบบย่อย เช่น ความเป็นหุ้นส่วนกันของพ่อกับแม่ และระบบย่อยของพ่อแม่กับลูก ซึ่งทุกๆ ส่วนมีผลต่อการทำงานของระบบครอบครัวโดยรวม คุณสมบัติของระบบครอบครัว เช่น การสื่อสารอย่างไรของสมาชิกในครอบครัวหรือการสร้างความสัมพันธ์อย่างไรของสมาชิก ต่างมีผลต่อการทำงานของระบบครอบครัว นอกจากนี้ระบบครอบครัวก็อยู่ในระบบสังคมของครอบครัวขยาย ชุมชนท้องถิ่นและสังคมใหญ่ การทำหน้าที่ของระบบครอบครัวก็ถูกคาดหวังจากบริบททางสังคมที่อาศัยอยู่ เช่น บรรทัดฐานทางวัฒนธรรมซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา

มิติของการประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัว ประกอบด้วย

1. การรวมตัวกันของครอบครัว (Family organization) ประกอบด้วยหน้าที่ คือ

1.1 การปรับตัว (Family adaptation)

- บทบาท หน้าที่ และการปรับตัวต่อวงจรชีวิตครอบครัว (Role and responsibility and adapting to family life cycle)
- การตัดสินใจและการแก้ปัญหา (Making decisions and problem-solving)
- การจัดการกับความขัดแย้ง (Conflict management)
- ครอบครัวขยายและชุมชน (Wider family and community)

1.2 การเลี้ยงดูลูก (Parenting)

- การส่งเสริมพัฒนาการ (Promoting development)
- ธรรมชาติของความผูกพัน (Nature of attachment)
- การให้คำแนะนำ การดูแล และการจัดการ (Guidance care and management)

2. ลักษณะของครอบครัว (Family character) บ่งชี้ถึงลักษณะของชีวิตครอบครัว ดังนี้

2.1 การสื่อสารของครอบครัว (Family communication)

- การรับและการสื่อข้อความ (Expression and reception of messages)
- ความเกี่ยวพัน (Involvement)
- ความต่อเนื่อง (Continuity)

2.2 ความผูกพันในครอบครัว (Family alliances)

- ระหว่างคู่สมรส (Couple)
- ระหว่างพ่อแม่ (Parents)
- ระหว่างพ่อแม่กับลูก (Parent-child)
- ระหว่างพี่น้อง (Siblings)

2.3 ภาวะอารมณ์ (Emotional life)

- การรับและการสื่ออารมณ์ (Expression and reception of feelings)
- ธรรมชาติของความสัมพันธ์ (Nature of relationships)
- ความเกี่ยวพัน (Involvement)
- บรรยากาศ (Atmosphere)

2.4 อัตลักษณ์ของครอบครัว (Family identity)

- ความเป็นตัวของตัวเองในแต่ละคน (Individual autonomy)
- ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของครอบครัว (Family togetherness)
- ขอบเขตระหว่างรุ่น (Intergenerational boundaries)

3. ประวัติของครอบครัว (Family history)

3.1 ประวัติวัยเด็กของพ่อแม่ ได้รับการปกป้องแค่ไหน ต้องเผชิญกับความยากลำบากหรือไม่ มีการสูญเสียหรือความเจ็บป่วยอะไรบ้าง

3.2 ผลกระทบของประวัติในอดีต การรับรู้และปล่อยวางในเหตุการณ์สำคัญในชีวิตและผลกระทบที่มีต่อครอบครัวปัจจุบัน

3.3 การทำหน้าที่ในฐานะพ่อแม่ของแต่ละคน ภาวะทางสุขภาพกาย สุขภาพจิตและบุคลิกภาพ

3.4 ความสัมพันธ์ของคู่สมรสในอดีตและปัจจุบัน บทบาทการใช้ความรุนแรงในบ้าน

3.5 บทบาทความรับผิดชอบในครอบครัวปัจจุบันและครอบครัวขยาย

4. ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม (Environmental factors)

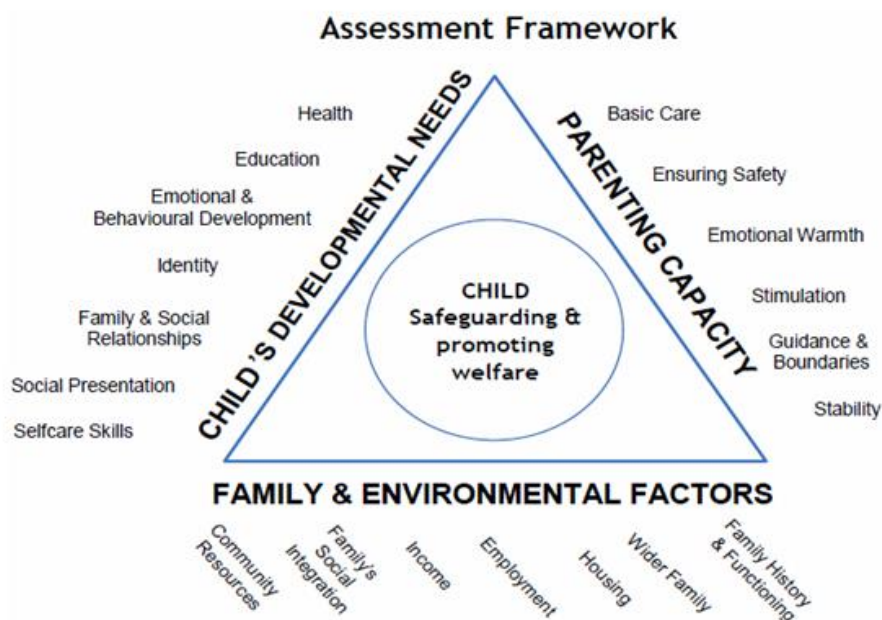
- 4.1 ความเพียงพอของที่อยู่อาศัย
- 4.2 ลักษณะและรูปแบบการทำงานของพ่อแม่
- 4.3 การทำงานของเด็ก
- 4.4 ความสมดุลระหว่างการทำงานและการเลี้ยงดูเด็ก
- 4.5 ความพอเพียงของรายได้และการใช้จ่าย
- 4.6 การอยู่ร่วมกันขอครอบครัวและชุมชน
- 4.7 การเข้าถึงทรัพยากรในชุมชน

2.2.2.2 กรอบการประเมินศักยภาพเด็ก

การประเมินเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือและครอบครัว หลักการในการประเมินเด็กและครอบครัวนั้น ต้องการความรู้ความเข้าใจในด้านต่อไปนี้

1. ความต้องการตามวัยพัฒนาการของเด็ก
2. ศักยภาพของพ่อแม่หรือผู้ดูแลที่จะตอบสนองอย่างเหมาะสมต่อความต้องการของเด็ก
3. ผลกระทบของครอบครัวขยายและสิ่งแวดล้อมที่มีต่อเด็กและศักยภาพของพ่อแม่

ภาพที่ 3 กรอบการประเมินศักยภาพเด็ก

กรอบแนวคิดในการประเมินเด็กและครอบครัว (The Assessment Framework, UK Framework for the Assessment of Children in Need and their Families 2007, Department of Health and Department for Education and Employment Home Office. UK)

หลักการทั้ง 3 ด้าน มีความเชื่อมโยงเกี่ยวของกันเหมือนด้านของสามเหลี่ยม โดยแต่ละด้านประกอบด้วยมิติสำคัญในการประเมิน มิติต่างๆ มีอิทธิพลและกระทบต่อกันและกัน ในการประเมินจึงต้องมีการสำรวจอย่างรอบคอบ โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อให้เข้าใจถึงผลกระทบต่เด็กในครอบครัว การวิเคราะห์สถานการณ์อย่างถูกต้องจะนำไปสู่การวางแผนและการปฏิบัติในการช่วยเหลือ เพื่อให้มั่นใจได้ถึงผลลัพธ์ที่ดีที่สุดสำหรับเด็ก การประเมินความต้องการของเด็กตามวัยพัฒนาการในมิติต่างๆ มีคำอธิบายให้พอเข้าใจโดยสังเขป เพื่อเป็นตัวอย่าง ดังนี้

การประเมินความต้องการของเด็กตามวัยพัฒนาการ (Child's Developmental Needs)

Health: สุขภาพ

ครอบคลุมถึงการเจริญเติบโตและพัฒนาการ ทั้งด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต คำนึงถึงผลกระทบของปัจจัยทางพันธุกรรมที่มีผลต่อโรคและความพิการ อีกทั้งได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมขณะเจ็บป่วย มีอาหารที่เพียงพอทั้งคุณภาพและปริมาณ ออกกำลังกาย ได้รับวัคซีนป้องกันโรคและการตรวจร่างกาย ดูแลสุขภาพฟันและสายตา เป็นต้น ในเด็กโตมิติด้านนี้ครอบคลุมถึงคำแนะนำและข้อมูลในด้านต่างๆ ที่มีผลต่อสุขภาพ เช่น Sex, Education และการติดสารเสพติด

Education: การเรียนรู้

ครอบคลุมทุกๆ ด้านที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านการเรียนรู้ ซึ่งเริ่มตั้งแต่แรกเกิด เช่น โอกาสในการเล่น มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น สามารถเข้าถึงหนังสือ ได้เรียนรู้ทักษะและความสนใจที่หลากหลาย มีประสบการณ์ทำได้สำเร็จ ปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ที่สนใจกิจกรรมทางการศึกษา ความก้าวหน้าและความสำเร็จ ซึ่งจะเป็นจุดเริ่มต้นให้เด็กในด้านการใฝ่รู้ เป็นต้น

Emotional and Behavioral Development: พัฒนาการทางอารมณ์และพฤติกรรม

คำนึงถึงความเหมาะสมในการตอบสนองต่อเด็ก ซึ่งแสดงออกให้เห็นทางความรู้สึกและการกระทำของเด็กที่มีต่อพ่อแม่และผู้ดูแลในช่วงวัยเด็ก เมื่อเติบโตขึ้นก็จะแสดงออกต่อบุคคลนอกครอบครัว เช่น ลักษณะและคุณภาพของความผูกพันในช่วงต้นของชีวิต ลักษณะของพื้นอารมณ์ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง การตอบสนองต่อความเครียด และการควบคุมตนเองที่เหมาะสม เป็นต้น

Identity: อัตลักษณ์

คำนึงถึงการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเองที่จะเป็นใครๆ หนึ่งที่มีคุณค่า เช่น มุมมองของเด็กต่อตนเองและความสามารถของตน ภาพลักษณ์และความมั่นใจในตนเอง มีความรู้สึกเชิงบวกต่อความเป็นตนเอง เชื้อชาติ ศาสนา อายุ เพศ และความพิการก็อาจมีผลเกี่ยวข้อง รวมทั้งความรู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งและได้รับการยอมรับจากครอบครัว กลุ่มเพื่อนและสังคม และชาติพันธุ์ เป็นต้น

Family and Social Relationships: ความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคม

การพัฒนาการความเข้าใจต่อผู้อื่น และความสามารถรับรู้ความรู้สึก “เอาใจเขามาใส่ใจเรา” ได้ เช่น ความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งซึ่งคงเส้นคงวากับพ่อแม่หรือผู้ดูแล ความสัมพันธ์ที่ดีกับพี่น้อง พี่

ความสำคัญในมิตรภาพที่เหมาะสมตามวัยกับเพื่อนและคนสำคัญในชีวิตของเด็ก และการตอบสนองของครอบครัวต่อความสัมพันธ์ของเด็ก เป็นต้น

Social Presentation: การแสดงออกสังคม

คำนึงถึงความเข้าใจที่เพิ่มมากขึ้นของเด็กเกี่ยวกับการรับรู้และการให้ความหมายของสังคมภายนอกที่มีต่อรูปลักษณ์ พฤติกรรม และข้อจำกัดต่างๆ ของตนเอง เช่น การแต่งตัวที่เหมาะสมตามวัย เพศ ศาสนา และวัฒนธรรม ความสะอาดและสุขอนามัยส่วนตัว และความพร้อมของพ่อแม่หรือผู้ดูแลที่จะให้คำแนะนำในการเข้าสังคมที่แตกต่างกัน เป็นต้น

Self Care Skills: การดูแลตนเอง

คำนึงถึงเด็กที่ได้รับการตอบสนองตามความสามารถทางอารมณ์ การสื่อสาร และความเข้าใจได้ตามวัย เพื่อพัฒนาให้พึ่งพาตนเองได้ เช่น ทักษะเบื้องต้นในการแต่งตัวและรับประทานอาหาร โอกาสที่จะมีความเชื่อมั่นและมีทักษะที่จำเป็นเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาครอบครัวและมีทักษะที่จะใช้ชีวิตได้ด้วยตนเองในเด็กโต เป็นต้น มิติด้านนี้ยังหมายถึงรวมถึงการให้กำลังใจเพื่อให้เด็กมีวิธีการในการแก้ปัญหาในสังคม อย่างไรก็ตามเด็กที่มีข้อจำกัดทางความสามารถหรือมีความเปราะบางในด้านอื่นๆ ควรได้รับการใส่ใจเป็นพิเศษในสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทักษะในการดูแลตนเอง

มิติด้านศักยภาพของพ่อแม่

Basic care: การเลี้ยงดูพื้นฐาน

การให้ความจำเป็นพื้นฐานทางกาย การดูแลทางการแพทย์และสุขอนามัยที่เหมาะสม เช่น จัดให้มีอาหาร น้ำดื่ม ความอบอุ่น ที่อยู่อาศัย ความสะอาดและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม รวมทั้งการมีสุขอนามัยส่วนตัวที่เหมาะสม เป็นต้น

Ensuring safety: ความมั่นใจว่าปลอดภัย

ดูแลให้เด็กมั่นใจว่าจะได้รับการปกป้องจากอันตรายหรือการถูกทำร้าย เช่น ปกป้องเด็กจากอันตรายหรือการถูกทำร้ายที่รุนแรง และป้องกันเด็กจากการติดต่อกับผู้ใหญ่หรือเด็กที่ไม่ปลอดภัย ป้องกันไม่ให้เด็กทำร้ายตนเอง รวมทั้งการรับรู้ถึงสารพิษหรืออันตรายทั้งที่อยู่ในบ้านหรือที่อื่นๆ เป็นต้น

Emotional warmth: ความอบอุ่นทางอารมณ์

ดูแลให้เด็กมั่นใจว่าได้รับการตอบสนองต่อความจำเป็นพื้นฐานทางอารมณ์ ให้เด็กได้รับความรู้สึกถึงคุณค่าพิเศษและความรู้สึกเชิงบวกต่ออัตลักษณ์ทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมของตนเอง เช่น ดูแลให้เด็กมั่นใจ มั่นคง และมีความผูกพันทางใจกับผู้ใหญ่ที่เป็นคนสำคัญในชีวิต โดยผู้ใหญ่นั้นมีความไวทางอารมณ์และการตอบสนองที่เหมาะสมต่อความจำเป็นพื้นฐานของเด็ก มีการสัมผัสทางกาย การปลอบโยนและการกอด อย่างเหมาะสมและพอเพียงที่จะทำให้เด็กรับรู้ถึงความอบอุ่น การชื่นชมและกำลังใจ เป็นต้น

Stimulation: การกระตุ้น

ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการทางความคิดของเด็กด้วยการกระตุ้นการคิด ให้กำลังใจ และให้โอกาสทางสังคม เช่น เชื้อให้เด็กมีศักยภาพและพัฒนาการทางความคิดผ่านทางปฏิสัมพันธ์ การสื่อสาร พูดคุยและตอบสนองต่อภาษาและคำถามของเด็ก สนับสนุนการเล่นและเล่นกับเด็ก ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา ทำให้เด็กได้มีประสบการณ์ของความสำเร็จ และติดตามให้ได้เข้าโรงเรียน หรือได้รับการเรียนรู้ในระดับที่คล้ายคลึงกัน เชื้อให้เด็กได้พบกับความท้าทายของชีวิต

Guidance and boundaries: การให้คำแนะนำและขอบเขต

พ่อแม่สามารถช่วยให้เด็กสามารถปรับอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองได้ ซึ่งหน้าที่ที่สำคัญของพ่อแม่คือ การทำให้ดู และการเป็นแบบอย่างในการแสดงพฤติกรรม ควบคุมอารมณ์ และปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างเหมาะสม รวมทั้งการให้คำแนะนำในเรื่องการกำหนดขอบเขต เพื่อให้เด็กสามารถพัฒนารูปแบบในใจทั้งในเรื่องของคุณธรรม คุณค่าและการรู้ผิดชอบชั่วดี และพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมกับสังคมที่เด็กเติบโตอยู่ด้วย โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณค่าที่ยึดถือในตนเอง และสามารถแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับผู้อื่นได้อย่างอัตโนมัติโดยไม่ต้องพึ่งพาภายนอกเพื่อควบคุมตนเอง รวมทั้งการไม่ปกป้องทะนุถนอมเด็กมากเกินไป จนเด็กขาดการสำรวจและประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น เรื่องของการแก้ปัญหาในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การจัดการกับความโกรธ การคำนึงถึงผู้อื่น และฝึกวินัยที่ได้ผล และการปรับพฤติกรรม เป็นต้น

Stability: ความมั่นคง

ช่วยให้สิ่งแวดล้อมในครอบครัวมั่นคงเพียงพอที่เด็กจะสามารถพัฒนาและดำรงไว้ซึ่งความผูกพันที่มั่นคงต่อผู้ดูแลหลักเพื่อพัฒนาการที่เหมาะสม เช่น ทำให้มั่นใจว่าความผูกพันที่มั่นคงจะดำรงอยู่ มีการตอบสนองทางอารมณ์ที่อบอุ่นสม่ำเสมอ และตอบสนองด้วยวิธีที่คล้ายคลึงกันต่อพฤติกรรมแบบเดียวกัน การตอบสนองของพ่อแม่ต้องเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปตามการพัฒนาของเด็ก รวมทั้งจัดให้เด็กได้ติดต่อกับสมาชิกในครอบครัวที่มีความหมายต่อตนเองหรือเป็นคนสำคัญในชีวิต เป็นต้น

ครอบครัวและปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม

Family History and Functioning: ประวัติและการทำหน้าที่ของครอบครัว

ประวัติครอบครัวหมายถึงถึงทั้งพันธุกรรมและปัจจัยทางจิตสังคมการทำหน้าที่ของครอบครัวนั้นมีอิทธิพลจากใครที่อยู่ในครอบครัวและมีปฏิสัมพันธ์อย่างไรกับเด็ก ประวัติในวัยเด็กของพ่อแม่เหตุการณ์สำคัญที่ผ่านมาในชีวิตและความหมายที่มีต่อสมาชิกในครอบครัว ธรรมชาติการทำหน้าที่ของครอบครัว เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องและผลกระทบต่อเด็ก จุดแข็งและจุดอ่อนของพ่อแม่และความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ที่แยกทางกัน เป็นต้น

Wider Family: ครอบครัวขยาย

ใครจะได้รับพิจารณาว่าเป็นสมาชิกครอบครัวขยายจากเด็กและพ่อแม่ เช่น บุคคลที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องและมีครอบครัวขยายหรือไม่ มีบทบาทและความสำคัญต่อเด็กและพ่อแม่ที่เฉพาะเจาะจงอย่างไร เป็นต้น

Housing: สภาพที่อยู่อาศัย

ที่อยู่อาศัยมีสภาพที่เอื้ออำนวยเพื่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการตามวัยของเด็ก และสมาชิกในครอบครัว รวมทั้งมีความเหมาะสมที่เอื้อต่อสมาชิกที่พิการหรือต้องการความช่วยเหลือพิเศษ เช่น สภาพภายในและภายนอกของที่อยู่อาศัย และสิ่งแวดล้อม สาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น น้ำ ไฟฟ้า สถานที่ขับถ่าย สถานที่ประกอบอาหาร สถานที่หลับนอนและความสะอาด สุขอนามัยและความปลอดภัย และผลกระทบต่อการเลี้ยงดูเด็ก เป็นต้น

Employment: การจ้างงาน

ในบ้านใครทำงานบ้าง รูปแบบการทำงานและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ส่งผลกระทบกับเด็กอย่างไรบ้าง สมาชิกในบ้านมองการทำงานและการว่างงานอย่างไร และมีผลกับความสัมพันธ์ต่อเด็กอย่างไร รวมทั้งประสบการณ์ของเด็กในเรื่องการทำงานและผลกระทบต่อเด็กเอง

Income: รายได้

มีรายได้ที่พอเพียงที่ต่อเนื่องและตอบสนองต่อความจำเป็นพื้นฐานของครอบครัวได้ ครอบครัวใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างไร ปัญหาการเงินรบกวนเด็กหรือไม่

Family's Social Integration: การเป็นส่วนหนึ่งในสังคมของครอบครัว

สำรวจบริบทที่กว้างขึ้นในชุมชนและเพื่อนบ้าน และผลกระทบที่มีต่อเด็กและครอบครัว เช่น ครอบครัวมีส่วนร่วมกับชุมชนหรือแยกตัวในระดับใด กลุ่มเพื่อนของครอบครัว เครือข่ายสังคมและมิตรภาพ และความสำคัญที่ครอบครัวให้กับสิ่งเหล่านี้ เป็นต้น

Community Resources: ทรัพยากรในชุมชน

สาธารณูปโภคและการให้บริการที่จัดให้มีในชุมชน รวมทั้งการดูแลขั้นพื้นฐานทางสุขภาพ โรงเรียน และศูนย์เด็กเล็ก สถานที่ปฏิบัติศาสนกิจ ระบบขนส่งมวลชน ร้านค้าและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เช่น พิจารณามีจัดให้หรือไม่ เข้าถึงบริการได้หรือไม่ ทรัพยากรได้มาตรฐานหรือไม่ ครอบครัวได้รับผลกระทบอย่างไร รวมทั้งผลกระทบกับสมาชิกที่พิการหรือต้องการความช่วยเหลือพิเศษ

2.3 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 กฎสหประชาชาติว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนซึ่งถูกไลดรอนเสรีภาพ
กฎข้อ 79 และ 80 (United Nations Rules for the Protection of Juvenile Deprived for their Liberty)

องค์การสหประชาชาติ ได้ออกกฎว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนซึ่งถูกไลดรอนเสรีภาพ
(United Nations Rules for the Protection of Juvenile Deprived for their Liberty) เกี่ยวกับการกลับคืน

ผู้สังคมของเยาวชนไว้ในกฎข้อ 79 และ 80 ดังนี้ (The Correction Bureau, The Ministry of Justice of Japan, 1990, p.258)

ข้อ 79 เด็กและเยาวชนทุกคนควรได้รับประโยชน์จากการเตรียมการที่มุ่งให้ความช่วยเหลือในการกลับคืนสู่สังคม การดำเนินชีวิตในครอบครัว การเข้ารับการศึกษาศึกษา หรือการทำงานภายหลังจากที่ได้รับ การปล่อยตัว วิธีการดำเนินการในด้านต่างๆ รวมถึงการปล่อยก่อนกำหนดตลอดจนหลักสูตรพิเศษต่างๆ ซึ่ง ควรจัดทำขึ้นเป็นขั้นตอนสุดท้าย

ข้อ 80 เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจจัดบริการต่างๆ เพื่อประกันว่าสามารถให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก และเยาวชนในการพัฒนาตนเองเพื่อกลับคืนสู่สังคมและเพื่อเป็นการขจัดอคติซึ่งเป็นการต่อต้านเด็กและ เยาวชนเหล่านั้น ขอบเขตการให้บริการในด้านต่างๆ ควรจะประกันว่ามีความเป็นไปได้ว่าเด็กและเยาวชน จะได้รับการจัดหาสถานที่อยู่อาศัยที่มีความเหมาะสม มีการจัดจ้าง มีเครื่องนุ่งห่มและมีวิธีการที่เหมาะสม กับการให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและเยาวชนที่ได้รับการปลดปล่อยเพื่อช่วยให้เด็กและเยาวชนสามารถ กลับคืนเป็นสมาชิกคนหนึ่งในสังคมได้โดยง่าย และประสบผลสำเร็จโดยที่เยาวชนในขณะที่ยังถูกฝึกอบรม อยู่ด้วยจุดประสงค์เพื่อจะช่วยเหลือแก่เด็กและเยาวชนในการพัฒนากลับคืนชุมชนต่อไป

2.3.2 พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

มาตรา 132 ในกรณีที่ศาลเห็นว่าพฤติการณ์แห่งคดียังไม่สมควรจะมีคำพิพากษาหรือ บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลซึ่งจำเลยอาศัยอยู่ด้วยร้องขอ เมื่อศาลสอบถามผู้เสียหายแล้ว ศาลอาจมีคำพิพากษา ให้ปล่อยตัวจำเลยชั่วคราวแล้วมอบจำเลยให้บุคคลดังกล่าวโดยไม่มีประกัน หรือมีประกัน หรือมีประกัน และหลักประกันด้วยก็ได้ โดยกำหนดเงื่อนไข เช่น ให้จำเลยรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติหรือเจ้า พนักงานอื่นหรือบุคคลใดหรือองค์การด้านเด็ก เข้ารับการแก้ไข บำบัดฟื้นฟูรับคำปรึกษาแนะนำ เข้าร่วม กิจกรรม บำบัดหรือกิจกรรมทางเลือก หรือให้ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยภายในระยะเวลาที่ศาล เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินกว่าจำเลยนั้นมีอายุครบยี่สิบสี่ปีบริบูรณ์ในการนี้ศาลมีอำนาจสั่งให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลซึ่งจำเลยอาศัยอยู่ด้วยเข้าร่วมกิจกรรม หรือรับคำปรึกษาแนะนำด้วยก็ได้

ในกรณีที่ศาลเห็นว่าจำเลยไม่สมควรใช้วิธีการตามวรรคหนึ่ง ศาลจะส่งตัวจำเลยไปยังสถานพินิจ หรือสถานที่อื่นที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายและตามที่เห็นสมควรที่ยินยอมรับตัวจำเลยไว้ดูแลชั่วคราวหรือให้ใช้ วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนไปพลางก่อนก็ได้ แต่ต้องไม่เกินกว่าจำเลยนั้นมีอายุครบยี่สิบสี่ปีบริบูรณ์

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการส่งตามวรรคหนึ่ง ตลอดจนวิธีการประเมินสภาพปัญหาการ จัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู การเตรียมความพร้อมเพื่อมอบตัวจำเลยให้บิดา มารดา ผู้ปกครองหรือบุคคล ซึ่งจำเลยอาศัยอยู่ด้วย ให้เป็นไปตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

2.3.3 การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย

เด็กและเยาวชนจะได้รับบริการ ฝึกอบรม ฝึกอาชีพและการบำบัดฟื้นฟูทางด้านต่างๆ ภายใต้การ ดูแลศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนจนเข้าสู่ระยะเวลาก่อนที่จะได้รับการปล่อยตัวคืนสู่ครอบครัวและ

ชุมชนเดิมและกระทั้งการติดตามหลังปล่อย กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้ให้ความสำคัญต่อกระบวนการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย อันจะเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมของครอบครัวและสังคมภายนอกในการเข้ามาดูแล พัฒนา บำบัดและฟื้นฟูให้เด็กได้ปรับตัวสู่สังคมเยี่ยงเด็กและเยาวชนปกติทั่วไป ทั้งทางร่างกาย จิตใจและสังคม สามารถเผชิญชีวิตและสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการกลับคืนสู่สังคมอย่างปกติและเหมาะสมนั้นหมายถึงการที่เด็กและเยาวชนออกไปแล้วมีงานทำ ได้เรียนต่อตามที่ได้มีเป้าหมายไว้ มีที่พักอาศัยที่แน่นอน ไม่เกี่ยวข้องการสารเสพติด ได้รับการแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพจิตและปัญหาครอบครัว มีเครือข่าย/หน่วยงานต่างๆ ให้การดูแล ช่วยเหลือและให้การสนับสนุนทันทั่วทั้งอย่างครบถ้วนเมื่อเด็กและเยาวชนกลับคืนสู่บ้านหรือครอบครัว เพื่อเป็นการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนภายหลังจากที่ได้รับการปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกและอบรมฯ ซึ่งระยะของการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยเป็นช่วงเวลาประมาณ 1 - 3 เดือน ก่อนเด็กและเยาวชนครบกำหนดปล่อยตัว (คณิงนิจ วิหคมาตย์, 2552) ซึ่งดำเนินการดังนี้

(1) การเตรียมเด็กและเยาวชน โดยการศึกษาความต้องการและแผนการใช้ชีวิตของเด็กหรือเยาวชนแต่ละราย

(2) การเตรียมครอบครัว เพื่อให้มีความพร้อมที่จะรับเด็กและเยาวชนกลับไปดูแลอุปการะเช่นเดิม โดยจะต้องสร้างให้เกิดความเข้าใจในตัวเด็กและเยาวชน มีทักษะและความพร้อมที่จะปรับตัวให้เข้ากับเด็กและเยาวชนได้มากขึ้น โดยรวมถึงเด็กและเยาวชนที่ไม่มีครอบครัวด้วย ซึ่งจะต้องมีการประสานงานติดต่อกับหน่วยงาน องค์กรภายนอกไว้ก่อนแล้ว

(3) การเตรียมสภาพแวดล้อมและชุมชน เพื่อให้มีความเข้าใจและยอมรับเด็กและเยาวชนซึ่งจะกลับเข้าเป็นสมาชิกของชุมชนอีก รวมถึงเพื่อน นายจ้างหรือโรงเรียนที่เด็กและเยาวชนจะเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย ตลอดจนผู้เสียหายที่เคยได้รับผลกระทบจากการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

การเตรียมความพร้อมของเด็กและเยาวชนก่อนปล่อยนั้น อาศัยกระบวนการประชุมกลุ่มเพื่อเตรียมความพร้อม เป็นการประชุมร่วมกับบุคคลในครอบครัว ชุมชนหรือเครือข่ายที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องหลังปล่อย เช่น โรงเรียน-ด้านการเรียน หน่วยงานภาคเอกชน-ด้านอาชีพ เป็นต้น ซึ่งการประชุมกลุ่มดังกล่าวแตกต่างไปจากการประชุมกลุ่มครอบครัวในกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ คือ การประชุมกลุ่มก่อนปล่อยจากศูนย์ฝึกและอบรม มุ่งเน้นเป้าหมายหรือประโยชน์สูงสุดจากกระบวนการที่ตัวเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ไม่ใช่เหยื่อหรือผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำผิด และเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชน ผู้ปกครองและเครือข่ายทางสังคม ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความรับผิดชอบ อันจะช่วยเหลือเด็กและเยาวชนให้มีแนวทางในการตัดสินใจ วางแผนการใช้ชีวิตในอนาคตภายหลังจากการปล่อยตัวที่มีความชัดเจน และการได้รับการสนับสนุนด้านต่างๆ จากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง (อรพรรณ เล้าหัดถพงษ์ภุริ, ม.ป.ป.; ชูจิรา กองแก้ว, 2549)

2.3.4 การสงเคราะห์เด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย

แนวคิดพื้นฐาน

การดูแลติดตามและให้ความช่วยเหลือภายหลังปล่อยต้องมีการดำเนินการนั้น เนื่องจากเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดต้องถูกส่งตัวไปรับการฝึกและอบรมอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เป็นการตัดอิสระภาพซึ่งเด็กและเยาวชนจะถูกตัดออกจากครอบครัว ชุมชน สังคมปกติไปชั่วระยะเวลาหนึ่งซึ่งระยะเวลาดังกล่าวจะยาวนานเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับความร้ายแรงของลักษณะความผิดที่ได้กระทำ ระหว่างที่เด็กและเยาวชนรับการฝึกและอบรมอยู่นั้น สภาพของครอบครัว ชุมชนและสังคมย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไป เมื่อเด็กและเยาวชนเหล่านี้ได้รับการปลดปล่อยย่อมไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับครอบครัว ชุมชนและสังคมได้ในระยะแรก รวมทั้งเด็กและเยาวชนบางรายอาจจะมีปัญหา เช่น มีปัญหาครอบครัว ขาดความเอาใจใส่ ขาดความรักความอบอุ่น ครอบครัวแตกแยก ไม่สามารถเข้ากับบิดามารดา บิดามารดาเลี้ยงได้หรือกาพว้าไรญาติขาดที่พึ่ง ตลอดจนเมื่อเด็กและเยาวชนกลับเข้าไปอยู่ในชุมชนสังคมดั้งเดิมแล้วอาจจะประสบปัญหามากมาย เช่น ชุมชนสังคมไม่ยอมรับ เด็กถูกประทับมลทิน (Stigmatization) ว่า “เป็นเด็กเลวหรือเด็กเลวหรือเด็กเคยถูกจับต้องฝึกอบรม” ไม่มีงานทำ ไม่มีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียนต่อเพราะฐานะยากจน ไม่มีทุนหรือไม่สามารถหาที่ศึกษาเล่าเรียนได้เพราะสถานศึกษาไม่ยอมรับหรือเรียนไม่ทันเพื่อน ขาดที่พึ่งพิง ไม่มีความรู้ทางด้านวิชาชีพทำให้ไม่มีงานทำ หางานทำไม่ได้ไม่มีทุนประกอบอาชีพ ขาดผู้ประกอบการเลี้ยงดูหรือไม่มีหลักแหล่งพอกิจจะพักอาศัยต้องเที่ยวเตร็ดเตร่ร่อนอยู่ในที่ต่างๆ หรือสภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมอยู่ในแหล่งอบายมุข เช่น แหล่งยาเสพติด แหล่งมั่วสุมเล่นการพนัน สถานเริงรมย์ แหล่งมิจฉาชีพหรือประพฤติตนเสียหาย จากสภาพปัญหาต่างๆ ดังกล่าวหากไม่ได้รับการป้องกัน ติดตาม สอดส่อง ดูแล แก้ไขปัญหาและสงเคราะห์ช่วยเหลือแล้วเด็กและเยาวชนเหล่านี้จะต้องหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำได้อีก (Recidivism)

ด้วยเหตุนี้ นานาอารยประเทศต่างตระหนักดีถึงภัยอันตรายของการกระทำผิดซ้ำ ดังนั้นจึงได้ให้ความสำคัญกับการติดตามดูแลเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย การป้องกันปัญหาการกระทำผิดซ้ำ ตลอดจนการให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่มีปัญหาภายหลังปล่อยอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำได้ (ทัศนีย์ ลักษณะวิชนชัย, สุกจิต เจนนพกาญจน์ และ อนุชา ม่วงใหญ่, 2549, น. 19-20)

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กมลทิพย์ คติการ (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การยอมรับและให้การช่วยเหลือผู้พ้นโทษเพื่อกลับตนเป็นพลเมืองดีในสังคมไทย: สภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ไข” พบว่า สาเหตุที่ทำให้ผู้พ้นโทษทำงานยากคือ ปัญหานายจ้างหรือสังคมรังเกียจผู้พ้นโทษ หรือมีความรู้สึกระแวงผู้พ้นโทษ และผู้พ้นโทษมีปัญหาเรื่องการไม่มีบัตรประชาชน

ระดับปานกลาง ในด้านการสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านการสนับสนุนทางด้านวัตถุ สิ่งของ และบริการ ตามลำดับ สรุปในภาพรวม ความต้องการของบุคคลกรในการสนับสนุนทางสังคมต่อเด็กและเยาวชน มีระดับค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.36 โดยมีความต้องการเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรทางสังคมในการปฏิบัติงาน มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.40 รองลงมาเป็นความต้องการพัฒนาความรู้ทักษะในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ย 4.34 และความปลอดภัยในการทำงาน ค่าเฉลี่ย 4.30

คณินิจ วิหคมาตย์ (2552) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมองตนเองในภาวะคืนสู่ครอบครัวและสังคมของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน” พบว่า การมองตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน มีความเชื่อมโยงกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสภาพแวดล้อมภายนอก เช่น ครอบครัว เพื่อน ชุมชน แหล่งที่อยู่อาศัย และสภาพแวดล้อมภายในตัวตน ได้แก่ ความรู้สึก การรับรู้ การให้ความหมาย การตีความและการเห็นคุณค่าในตนเอง มีผลต่อการมองตนเองและดำเนินพฤติกรรมทั้งในทางดีหรือไม่ดี ซึ่งภายหลังการปล่อยตัว เยาวชนจะกลับไปเริ่มต้นในครอบครัวก่อนขึ้นอยู่ด้วยความสัมพันธ์ในครอบครัวที่มีอยู่เดิมด้วย และจะพยายามเปลี่ยนแปลงตนเองในทางที่ดีขึ้นตามที่สังคมคาดหวัง เช่น ทำงาน เรียน เลิกคบเพื่อนที่ไม่ดี แต่เมื่อกลับสู่สังคมเดิมแล้วต้องเผชิญกับสภาพการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจของเยาวชน เช่น ไม่ยอมรับ ไม่ไว้วางใจ ต่ำหนิ ประทับตรา และเพื่อลดรอยมลทินประทับ จึงมีการสร้างพื้นที่การยอมรับและจัดการปัญหาด้วยตนเอง เช่น หลบหนีใช้ชีวิตอยู่กับเพื่อน ใช้ความรุนแรง เมื่อมีสิ่งยั่วยุ หรือกดดันจะผลักดันตัวเองออกจากสภาพการณ์นั้นแล้วกลับไปกระทำความผิดซ้ำได้อีก เยาวชนตระหนักถึงผลดีผลเสียของการกระทำผิดเพียงแต่ไม่สามารถต่อต้านสิ่งยั่วยวนนั้นได้ นอกจากนี้ยังเผชิญกับปัจจัยเร้า ได้แก่ ผลตอบแทนทั้งรูปธรรม (เงินทอง สิ่งของ) และนามธรรม (การยอมรับ อำนาจ คุณค่าในตนเอง) มักจะประเมินความคุ้มค่าและโอกาสที่จะได้สิ่งที่ต้องการแล้วจึงตัดสินใจกระทำความผิด โดยขาดการคำนึงถึงสภาพแวดล้อมอย่างรอบด้านและผลกระทบในระยะยาว ซึ่งเยาวชนต้องมีการกำหนดสร้างโอกาสด้วยตนเองอันจะนำไปสู่การเปลี่ยนตนเองที่มีความยั่งยืนที่สุดพร้อมกับโอกาสจากครอบครัวและสังคม เช่น การยอมรับ ไว้วางใจ ให้อภัย เยาวชนมีความปรารถนาต่อตัวเอง อาชีพ การเรียนและพื้นที่ปรับตัว ซึ่งจะเป็นการคืนคุณค่าในตนเองและต้องมีการจัดการต่อความต้องการภายในตัวของเยาวชนให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม

สุวัฒน์ สุวรรณนิษะ (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยด้านสังคมที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดของเยาวชนชาย กรณีศึกษา: ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี” พบว่า ปัจจัยด้านสังคมในด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่ทำให้เยาวชนมีพฤติกรรมการกระทำอาชญา คือ บิดามารดา/ผู้ปกครองเปิดโอกาสให้ดำเนินชีวิตอย่างเป็นอิสระ บิดามารดา/ผู้ปกครอง ปกป้องเมื่อเยาวชนกระทำผิดเสมอ บิดามารดาหย่าร้าง แยกกันอยู่ บิดามารดา/ผู้ปกครองตามใจเสมอ บิดามารดา/ผู้ปกครองไม่สนใจช่วยเหลือแก้ปัญหาให้กับเยาวชนเมื่อมีปัญหาในการดำเนินชีวิต สมาชิกในบ้านมีความรักใคร่สามัคคีกัน ในด้านระดับการศึกษา คือ เรียนอยู่ในโรงเรียน/สถาบันที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของสังคม ในด้านกลุ่ม

เพื่อน คือ เพื่อนชักชวนให้กระทำความผิด ต้องการเงินไปเที่ยวกับเพื่อน เพื่อนต่างเพศมีผลต่อการกระทำความผิด
เพื่อนส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ และในด้านเขตที่ตั้งบ้านพักอาศัย คือ บ้านอยู่ในกลุ่มผู้กระทำความผิด
กฎหมายประเภทข่มขืน/พรากผู้เยาว์/ลักขโมย/วิ่งราวทรัพย์/ชิงทรัพย์/ปล้นทรัพย์ บ้านอยู่ในแหล่งการพนัน
ช่องโสเภณี สถานที่อาบอบนวด โรงน้ำชา ในดัลลัส

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัย โครงการ การพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบ ไร้รอยต่อ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่ง Action Research (AR) เป็นกระบวนการวิจัย ประเภทหนึ่งของการวิจัยเชิงคุณภาพ AR เป็นที่ยอมรับอย่างสูงในการทำวิจัย โดยเฉพาะในสาขาครุศาสตร์ บริหารธุรกิจและรัฐกิจ จิตวิทยา และเทคโนโลยีสารสนเทศ จุดประสงค์หลักของ AR คือ การแก้ปัญหาของ องค์กร พร้อมกับนำบทเรียน (Lessons Learned) ของกระบวนการแก้ปัญหามาเป็นองค์ความรู้ (Baskerville and Myers, 2004

3.1 การวิจัยเชิงปฏิบัติการ Action Research

กระบวนการของ Action research ที่เป็นที่นิยมอย่างสูง คือ Five phrases action research cycle โดย Susman และ Evered (1978) โดยแบ่งกระบวนการวิจัยออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอน 1 Diagnosing ในขั้นตอนนี้ทำการระบุสถานการณ์และปัญหาขององค์กร รวมทั้งศึกษา สิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกขององค์กรที่มีผลต่อปัญหา

ขั้นตอน 2 Action planning กำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาโดยนำ Best Practices มาใช้ในการ กำหนดกระบวนการแก้ปัญหา รวมถึงระบุวัตถุประสงค์ในการแก้ปัญหา

ขั้นตอน 3 Action taking นำทางเลือกไปสร้างกระบวนการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในองค์กร

ขั้นตอน 4 Evaluating ประเมินว่ากระบวนการเปลี่ยนแปลงสามารถแก้ปัญหาได้หรือไม่ เพราะอะไร การประเมินสามารถกลับไปพบทวนวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในขั้นตอน Action Planning

ขั้นตอน 5 Specifying learning ระบุงค์ความรู้ที่ได้เรียนรู้จากกระบวนการแก้ปัญหาและการ เปลี่ยนแปลง และองค์ความรู้ที่ได้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใดบ้าง (พ.ต.ต.ดร.ดนุชวิน เจริญ. (2550, พฤศจิกายน). “Action Research สำหรับการวิจัยการเปลี่ยนแปลงองค์กร: คำตอบสำหรับความ แตกต่างระหว่างภาควิชาการกับภาคปฏิบัติ,” วารสาร บริหารธุรกิจนิด้า. 2550(3) : 44-51.)

3.1.1 วิธีการดำเนินงานวิจัย โดยแบ่งการศึกษาคือเป็น 5 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาบริบททั่วไปขององค์กร

วิเคราะห์ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 โดยศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับความเป็นอยู่ การดำเนินชีวิตของเยาวชนในระหว่างการฝึกอบรม การสร้างความคุ้นเคย สร้างความ ร่วมมือซึ่งกันและกันระหว่างเจ้าหน้าที่กับเยาวชนและชุมชน

ระยะที่ 2 การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา โดยได้นำ Best Practice โปรแกรม Work-Wise เพื่อเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรมขององค์กร 180 ประเทศเนเธอร์แลนด์ มาใช้กำหนดกระบวนการแก้ปัญหา โดยจัดทำหลักสูตรผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ซึ่งเป็นการสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในองค์กร

ระยะที่ 3 สร้างกระบวนการเปลี่ยนแปลงโดยกำหนดผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) เพื่อสร้างให้เกิดการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ

ระยะที่ 4 ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC โดยทำการประเมิน 3 รูปแบบคือ

4.1 ถอดบทเรียนการพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ

4.2 ถอดบทเรียนการวิเคราะห์ความคุ้มค่า-ประโยชน์ของการพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ

4.3 การจัดทำแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคล IRC กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ระยะที่ 5 ได้ความรู้จากการดำเนินงานและการกระบวนการแก้ปัญหาไปประยุกต์ใช้ในองค์กร โดยมีรูปแบบและหลักสูตรในการทำงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC

3.2 การเลือกพื้นที่

ผู้ศึกษาได้คัดเลือกศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีความพร้อมในการนำรูปแบบการบำบัดแบบใหม่มาปรับใช้ หน่วยงานมีระยะทางไม่ห่างจากกรุงเทพมหานคร สะดวกต่อการเดินทางเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำและกำกับติดตามการทำงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC อย่างใกล้ชิด รวมทั้งตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีความพร้อมด้านเครือข่าย สถานประกอบการ โรงงาน เครือข่ายชุมชน ประกอบกับศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยองให้ความสนใจโครงการนี้

3.3 การเลือกกลุ่มประชากร

ประชากรที่เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

3.3.1 การคัดเลือกเด็กและเยาวชนเข้าร่วมโครงการ กลุ่มเยาวชน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

1. กลุ่มเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 จำนวน 75 คน

คุณสมบัติ

1.1 เป็นกลุ่มเยาวชนที่มีระยะเวลาการฝึกอบรมเหลือไม่เกิน 2 ปี

1.2 ผ่านกระบวนการจำแนกและกำหนดระดับปัญหา

2. กลุ่มเยาวชนที่ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยองมีคำสั่งให้เยาวชนขัดเกลาตาม มาตรา 132 วรรค 1 ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 จำนวน 20 คน

คุณสมบัติ

2.1 ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยองมีคำสั่งให้เยาวชนเข้ารับการดูแลโดยผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC

2.2 ผ่านกระบวนการจำแนกและกำหนดระดับปัญหา
การประเมินสภาพปัญหา โดยประเมินและจัดกลุ่มเยาวชนตามตารางที่ 3.1 ได้ดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงการจัดกลุ่มเยาวชนตามระดับปัญหา		
กลุ่ม /ประเภท	เยาวชน	ครอบครัว
A	พร้อม	พร้อม
B	พร้อม	ไม่พร้อม
C	ไม่พร้อม	พร้อม
D	ไม่พร้อม	ไม่พร้อม

กลุ่ม A (เด็กพร้อม ครอบครัวพร้อม) หมายถึง เด็กหรือเยาวชนที่มีความพร้อมด้านร่างกาย พฤติกรรม อารมณ์ สติปัญญา จิตใจ สภาพแวดล้อม และครอบครัวมีความพร้อมที่จะดูแล จัดหาสถานที่เรียนหรือประกอบอาชีพให้เด็กได้ ไม่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์

กลุ่ม B (เด็กพร้อม ครอบครัวไม่พร้อม) หมายถึง เด็กหรือเยาวชนที่มีความพร้อมด้านร่างกาย พฤติกรรม อารมณ์ สติปัญญา จิตใจ สภาพแวดล้อม แต่ไม่มีผู้อุปการะ สัมพันธภาพภายในครอบครัวไม่ดี ผู้ปกครองไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมเด็กหรือเยาวชน ผู้ปกครองเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี (ติดยาเสพติด ติดสุรา ติดการพนัน ถูกจำคุก ฯลฯ) จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ภายหลังปล่อย

กลุ่ม C (เด็กไม่พร้อม ครอบครัวพร้อม) หมายถึง เด็กหรือเยาวชนไม่พร้อมด้านใดด้านหนึ่งหรือทุกด้าน ทั้งด้านอารมณ์ จิตใจ ร่างกาย พฤติกรรม แนวโน้มกระทำความผิดซ้ำ/เสี่ยงสูงที่จะกลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำหรือใช้ความรุนแรง ต้องได้รับการสงเคราะห์และการติดตามดูแลอย่างต่อเนื่อง แต่ครอบครัวมีความพร้อมที่จะดูแล จัดหาสถานที่เรียนหรือประกอบอาชีพให้เด็กได้ ไม่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์

กลุ่ม D (เด็กไม่พร้อม ครอบครัวไม่พร้อม) หมายถึง เด็กหรือเยาวชนไม่พร้อมด้านใดด้านหนึ่งหรือทุกด้าน ทั้งด้านอารมณ์ จิตใจ ร่างกาย พฤติกรรม แนวโน้มกระทำความผิดซ้ำ/เสี่ยงสูงที่จะกลับไปใช้ ยาเสพติดซ้ำหรือใช้ความรุนแรง ต้องได้รับการสงเคราะห์และการติดตามดูแลอย่างต่อเนื่อง (เน้นการประสานส่งต่อ) และไม่มีผู้อุปการะ สัมพันธภาพภายในครอบครัวไม่ดี ผู้ปกครองไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมเด็กหรือเยาวชน ผู้ปกครองเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี (ติดยาเสพติด ติดสุรา ติดการพนัน ถูกจำคุก ฯลฯ) จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ภายหลังปล่อย

โดยได้กลุ่มประชากรแยกตามระดับปัญหาดังนี้ ไม่มีเยาวชนในกลุ่ม A มีเยาวชนในกลุ่ม B จำนวน 27 คน กลุ่ม C จำนวน 40 คน กลุ่ม D จำนวน 28 คน รวมจำนวนทั้งหมด 95 คน

3.3.2 การคัดเลือกบุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC

เจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จำนวน 6 คน ได้แก่

1. นางณภััสสร สงวนหงษ์	ตำแหน่ง นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
2. นางสรญา เจริญวัฒน์	ตำแหน่ง นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
3. นายชัชวาล ธนะเพิ่มพูล	ตำแหน่ง นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
4. นายอภิชาติ ภูพานิช	ตำแหน่ง นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
5. นางสาวศศิกันต์ พุฒแก้ว	ตำแหน่ง นักสังคมสงเคราะห์
6. นายอภิวัฒน์ แก่นจำปา	ตำแหน่ง นักสังคมสงเคราะห์

คุณสมบัติของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC มีดังนี้

1. เป็นข้าราชการพลเรือนหรือพนักงานราชการในสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่มีความสนใจเข้าร่วมโครงการ
2. ปัจจุบันดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติงานตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพหรือบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (มีสถานแรกรับ)
3. ต้องมีประสบการณ์การทำงานกับเด็กและเยาวชนอย่างน้อย 2 ปี
4. มีความรู้ความเข้าใจด้านการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชน
5. จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ทางด้านสังคมสงเคราะห์ จิตวิทยา สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมวิทยา และครุศาสตร์
6. มีความสนใจและมีความสามารถด้านการประสานงานกับองค์กรเครือข่าย
7. มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ
8. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
9. มีบุคลิกภาพที่ดี
10. สามารถปฏิบัติงานนอกเวลาราชการได้

3.4 บทบาทหน้าที่ของ Individual Routing Counselor (IRC)

1. ให้คำปรึกษา แนะนำ ฟื้นฟูสภาวะทางจิตใจ อารมณ์ สังคม และส่งเสริมพัฒนาการ โดยมุ่งเน้นการเสริมพลังในตนเอง และมองเห็นศักยภาพของตนเองในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง เพื่อให้

เด็กหรือเยาวชนที่อยู่ระหว่างการฝึกอบรมและภายหลังได้รับการปล่อยตัว ยอมรับการปรับเปลี่ยนอารมณ์ พฤติกรรม ความคิดหรือวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม

2. จัดทำแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ของเด็กหรือเยาวชนเฉพาะราย เพื่อดูแลช่วยเหลือ ติดตามเด็กหรือเยาวชนที่อยู่ระหว่างการฝึกอบรมและภายหลังการปล่อยตัว และรายงานผลต่อผู้บังคับบัญชา

3. สนับสนุน ประสานและติดตาม การดำเนินตามแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูรายบุคคล เพื่อให้เด็กหรือ เยาวชนได้รับการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูตามแผนได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อเด็กหรือ เยาวชน

4. บริหารจัดการแหล่งทรัพยากร ทั้งภายในและภายนอกศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและ เยาวชน เพื่อสนับสนุนการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนที่อยู่ระหว่างการฝึกอบรมและภายหลังได้รับการปล่อยตัว

5. ช่วยเหลือ ดูแลเด็กหรือเยาวชน ตลอดจนครอบครัว ชุมชน หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ด้วย เพื่อพัฒนาความสามารถในการดำเนินชีวิตได้เหมาะสมภายหลังได้รับการปล่อยตัว

6. สร้างเครือข่ายกับสถานศึกษา สถานประกอบการ องค์กรต่างๆ และชุมชน เพื่อเป็น สถานที่รองรับเด็กหรือเยาวชนที่จะออกไปฝึกงาน ศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ และที่อยู่อาศัยภายหลัง ได้รับการปล่อยตัว

7. รายงานผลการปฏิบัติงานโดยจัดบันทึกการปฏิบัติงานรายวันและจัดทำรายงานผลการ ปฏิบัติงานรายเดือนให้ผู้อำนวยการและคณะกรรมการประสานงานผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) ทราบ พร้อมส่งรายงานผลการปฏิบัติงานให้คณะทำงานวิจัยทราบเป็นประจำทุกเดือน รวมทั้งจัดส่งสรุปรายงานการปฏิบัติงานราย 3 เดือน

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือในการศึกษาค้างนี้จะใช้วิธีการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยมีเครื่องมือเป็นการ จัดบันทึกข้อมูล โดยมีแนวทางการศึกษา ดังนี้

3.5.1 เอกสารเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ได้แก่ แผนการฝึกอบรมเด็กและ เยาวชน (จว.05) สมุดประจำตัวเด็กและเยาวชน แบบประเมินเด็กเยาวชนและครอบครัว (IRC.01) แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง (IRC.02) แบบบันทึกการเยี่ยมบ้าน (IRC.03) แบบประเมินความเสี่ยงของเด็ก และเยาวชน และแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) และจากการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ในประเด็นที่ ไม่สามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จตามแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan)

3.5.2 การประเมินผลของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC โดยการถอดบทเรียน รวมถึงการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC

3.5.3 การประเมินผลเยาวชนกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับสภาพปัญหาทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการทำงาน ด้านการศึกษา ด้านครอบครัวและชุมชน และด้านการใช้เวลาว่างของเยาวชน และทำการประเมินเยาวชนก่อน (Pre-test) โดยวิเคราะห์จากโปรแกรม Work - Wise ซึ่งให้ความสำคัญกับการดูแลช่วยเหลือเยาวชนหลากหลายด้านเพื่อช่วยเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ให้สามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และทำการประเมินเยาวชนหลังจากที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ได้ให้ความช่วยเหลือและแก้ปัญหาเกี่ยวกับเยาวชนแต่ละด้าน (Post-test)

3.6 การหาคุณภาพเครื่องมือ

ความถูกต้อง (Validity) ข้อสรุปที่จะได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและจากเอกสาร จะต้องมีความถูกต้องเที่ยงตรงที่สุด ไม่บิดเบือนไปจากความเป็นจริง ทั้งนี้เพื่อให้ผลลัพธ์ของการวิจัยนี้เป็นที่เชื่อถือได้โดยขจัดสิ่งที่จะมีผลทำให้ข้อมูลบิดเบือน ซึ่งผู้วิจัยได้พยายามจะให้งานวิจัยที่ศึกษานั้นมีความถูกต้องทุกกระบวนการ คือ เป็นทั้งความถูกต้องในกระบวนการศึกษาวิจัย (Internal Validity) และความถูกต้องภายนอกกระบวนการศึกษาวิจัย (External Validity)

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การพรรณนาความ (Descriptive) ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ที่ได้มาจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน กระบวนการการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ที่ได้มาจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.8 ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

ระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่เดือนกันยายน 2556 ถึงเดือนกันยายน 2559

3.9 แผนการดำเนินงานโครงการ

ตารางที่ 3.2 แสดงแผนการดำเนินงานโครงการ “การพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ”
ระยะเวลา 3 ปี กันยายน 2556 - กันยายน 2559 โดยแบ่งตามลำดับและระยะเวลาของการดำเนินงาน

กิจกรรม (ระบุรายละเอียดจำนวนคน และระยะเวลาที่วัน)	วันที่ ดำเนินงาน	ระยะเวลา 3 ปี กันยายน 2556 - กันยายน 2559											
		ปีที่ 1 (ก.ย. 56 - ส.ค. 57)				ปีที่ 2 (ก.ย. 57 - ส.ค. 58)				ปีที่ 3 (ก.ย. 58 - ก.ย. 59)			
		ก.ย. 56 - พ.ย. 56	ธ.ค. 56 - ก.พ. 57	มี.ค. 57 - พ.ค. 57	มิ.ย. 57 - ส.ค. 57	ก.ย. 57 - พ.ย. 57	ธ.ค. 57 - ก.พ. 58	มี.ค. 58 - พ.ค. 58	มิ.ย. 58 - ส.ค. 58	ก.ย. 58 - พ.ย. 58	ธ.ค. 58 - ก.พ. 59	มี.ค. 59 - พ.ค. 59	มิ.ย. 59 - ก.ย. 59
กลุ่ม 3 การพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะแบบไร้รอยต่อ (Uninterrupted Tailor - made Routing)													
3.1 การวางแผนการพัฒนารูปแบบการดำเนินกิจกรรมและกำหนดผู้รับผิดชอบดังนี้ - การกำกับติดตามและประเมินผลการฝึกอบรมที่เหมาะสม และการจัดระบบการดูแลเด็กและเยาวชนแบบไร้รอยต่อตั้งแต่เข้าสู่ศูนย์ฝึกฯ จนถึงปล่อยตัวสู่ชุมชน โดยการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อระดมความคิดเห็น รับฟังข้อเสนอแนะ และถอดบทเรียนเพื่อทราบถึงผลการดำเนินการที่ควรพัฒนาต่อยอด สิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการทำงานที่ผ่านมาและ การทำงานในอนาคต เพื่อนำมาพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน	ประชุม 22 พ.ย. 56 ลงพื้นที่ 17-18 มี.ค. 57	★	★										

กิจกรรม (ระบุรายละเอียดจำนวนคน และระยะเวลาที่วัน)	วันที่ ดำเนินงาน	ระยะเวลา 3 ปี กันยายน 2556 - กันยายน 2559											
		ปีที่ 1 (ก.ย. 56 - ส.ค. 57)				ปีที่ 2 (ก.ย. 57 - ส.ค. 58)				ปีที่ 3 (ก.ย. 58 - ก.ย. 59)			
		ก.ย. 56 - พ.ย. 56	ธ.ค. 56 - ก.พ. 57	มี.ค. 57 - พ.ค. 57	มิ.ย. 57 - ส.ค. 57	ก.ย. 57 - พ.ย. 57	ธ.ค. 57 - ก.พ. 58	มี.ค. 58 - พ.ค. 58	มิ.ย. 58 - ส.ค. 58	ก.ย. 58 - พ.ย. 58	ธ.ค. 58 - ก.พ. 59	มี.ค. 59 - พ.ค. 59	มิ.ย. 59 - ก.ย. 59
- ประชุมคณะกรรมการและที่ปรึกษาเพื่อวางแผนและติดตามการดำเนินงาน จำนวน 30 เดือน เดือนละ 2 ครั้ง (รวม 60 ครั้ง) มีการกำหนดประเด็นการประชุมที่มีความสอดคล้องกับระยะการปฏิบัติงานของโครงการ ในตอนต้นจะเป็นการประชุมเพื่อกำหนดแนวทางและผู้รับผิดชอบ ในระยะกลางจะเป็นการติดตามผลและการจัดทำแผนปฏิบัติการย่อยรายเดือน และช่วงท้ายของโครงการจะเป็นการประชุมเพื่อสรุปผลและวางแผนการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการ ซึ่งจะมีผู้เข้าร่วมประชุมเป็นนักวิจัยในคณะและที่ปรึกษาของคณะร่วมรับฟังและให้ข้อคิดเห็น	27 - 28 ก.พ. 57 12 - 13 มี.ค. 57 9 - 12 มิ.ย. 57 15 - 16, 25 - 26, 29 - 30 ก.ย. 57 5 พ.ย. 57 4, 9, 30 ธ.ค. 57 9, 20 - 21 ม.ค. 58 2 - 5 ก.พ. 58 6, 16 - 18 มี.ค. 58 20 เม.ย. 58 22 - 23 มิ.ย. 58 17 - 19 ส.ค. 58 21 ก.ย. 58 2, 29 - 30 ต.ค. 58 18 พ.ย. 58 8 - 9 ธ.ค. 58 6 - 8 ม.ค. 59 31 มี.ค. 59 21 เม.ย. 59 9 - 10 มิ.ย. 59	★	★	★	★	★	★	★	★	★	★	★	★

กิจกรรม (ระบุรายละเอียดจำนวนคน และระยะเวลาที่วัน)	วันที่ ดำเนินงาน	ระยะเวลา 3 ปี กันยายน 2556 - กันยายน 2559											
		ปีที่ 1 (ก.ย. 56 - ส.ค. 57)				ปีที่ 2 (ก.ย. 57 - ส.ค. 58)				ปีที่ 3 (ก.ย. 58 - ก.ย. 59)			
		ก.ย. 56 - พ.ย. 56	ธ.ค. 56 - ก.พ. 57	มี.ค. 57 - พ.ค. 57	มิ.ย. 57 - ส.ค. 57	ก.ย. 57 - พ.ย. 57	ธ.ค. 57 - ก.พ. 58	มี.ค. 58 - พ.ค. 58	มิ.ย. 58 - ส.ค. 58	ก.ย. 58 - พ.ย. 58	ธ.ค. 58 - ก.พ. 59	มี.ค. 59 - พ.ค. 59	มิ.ย. 59 - ก.ย. 59
- ประชุมคณะกรรมการประสานงาน IRC เดือนละ 1 ครั้ง เริ่มตุลาคม 2557 เป็นต้นไป	28 ต.ค. 57					★							
- ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนการดำเนินงานโครงการ จำนวน 1 ครั้ง (3 วัน 2 คืน) จำนวน 20 คน ผู้เข้าร่วมการประชุม คือ คณะวิจัยส่วนกลาง คณะวิจัยกลุ่มที่ 1 และที่ปรึกษากลุ่ม จำนวน 20 คน โดยจัดประชุมคณะผู้วิจัยและผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่นำร่องที่ได้นำแบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินความเสี่ยงและความจำเป็นไปใช้ เพื่อระดมความคิดเห็น รับฟังข้อเสนอแนะ และถอดบทเรียนเพื่อทราบถึงผลการดำเนินการที่ควรพัฒนาต่อยอด สิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการทำงานที่ผ่านและการทำงานในอนาคต เพื่อนำมาพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน		★	★										
- ประชุมกับศาลเพื่อร่วมให้ข้อเสนอแนะเพื่อการจัดทำแนวทางการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูตามรูปแบบใหม่ ที่ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง (จำนวน 1 วัน x 2 ครั้ง)	เดือนมีนาคม 58							★	★				
- การศึกษาด้านแบบการดำเนินงานการฝึกอบรมเด็กและเยาวชนในชุมชน ประเทศเนเธอร์แลนด์ (ผู้แทนจากศาลเยาวชน, ผู้บริหารกรมพินิจฯ, นักวิจัย, ผู้แทนจากศูนย์ฝึกนำร่อง รวม 7 คน) เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินงานและนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับ	15 - 21 ธ.ค.56		★										

กิจกรรม (ระบุรายละเอียดจำนวนคน และระยะเวลาที่วัน)	วันที่ ดำเนินงาน	ระยะเวลา 3 ปี กันยายน 2556 - กันยายน 2559											
		ปีที่ 1 (ก.ย. 56 - ส.ค. 57)				ปีที่ 2 (ก.ย. 57 - ส.ค. 58)				ปีที่ 3 (ก.ย. 58 - ก.ย. 59)			
		ก.ย. 56 - พ.ย. 56	ธ.ค. 56 - ก.พ. 57	มี.ค. 57 - พ.ค. 57	มิ.ย. 57 - ส.ค. 57	ก.ย. 57 - พ.ย. 57	ธ.ค. 57 - ก.พ. 58	มี.ค. 58 - พ.ค. 58	มิ.ย. 58 - ส.ค. 58	ก.ย. 58 - พ.ย. 58	ธ.ค. 58 - ก.พ. 59	มี.ค. 59 - พ.ค. 59	มิ.ย. 59 - ก.ย. 59
บริบทของประเทศไทย โดยมีค่าเดินทาง ค่าที่พัก ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าตอบแทนวิทยากร ค่าล่ามแปลภาษาและค่าแปลเอกสารภาษาต่างประเทศ													
3.2 พัฒนาทักษะผู้ปฏิบัติงานด้วยการฝึกอบรมให้ความรู้ ปรับทัศนคติ ใช้ระบบ การกำกับติดตามการปฏิบัติงานด้วยการให้คำปรึกษา (Supervision) การจัดทำ Case Conference และการถอดบทเรียนความสำเร็จของผู้บำบัดที่ถูกต้อง เหมาะสม 1-3 ต.ค. 57 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน IRC ที่กรมพินิจฯ 6-10 ต.ค. 57 การเชื่อมต่อกระบวนการงานที่ศูนย์ฝึกฯ เขต 1 และปฎิบัติที่ศรีสอรัท ระยอง 20 ต.ค. 57 ระบบการศึกษาของไทยที่ศูนย์ฝึกฯ เขต 1 21 ต.ค. 57 เสวนา “ทำงานอย่างไรกับนายจ้างสถานประกอบการ” ที่ศูนย์ฝึกฯ เขต 1 22 ต.ค. 57 ผู้ตรวจฯ ที่ปรึกษา, คณะทำงานพา IRC ไปแนะนำตัวกับศาลเยาวชนและ ครอบครัวจังหวัดระยอง 11-13 พ.ย. 57 การให้คำปรึกษาแบบการเสริมสร้างแรงจูงใจ เพื่อเปลี่ยนแปลง พฤติกรรม (Motivational interviewing (MI)) ที่ KU Home ม.เกษตรศาสตร์	จัดฝึกอบรม 1 - 3 ต.ค. 57 6-10 ต.ค. 57 20 ต.ค. 57 21 ต.ค. 57 22 ต.ค. 57 11-13 พ.ย. 57 10 พ.ย. 57 30-31 มี.ค. 58 1 เม.ย. 58 10-12 ก.ค. 59					★	★	★	★	★	★	★	★

กิจกรรม (ระบุรายละเอียดจำนวนคน และระยะเวลาที่วัน)	วันที่ ดำเนินงาน	ระยะเวลา 3 ปี กันยายน 2556 - กันยายน 2559											
		ปีที่ 1 (ก.ย. 56 - ส.ค. 57)				ปีที่ 2 (ก.ย. 57 - ส.ค. 58)				ปีที่ 3 (ก.ย. 58 - ก.ย. 59)			
		ก.ย. 56 - พ.ย. 56	ธ.ค. 56 - ก.พ. 57	มี.ค. 57 - พ.ค. 57	มิ.ย. 57 - ส.ค. 57	ก.ย. 57 - พ.ย. 57	ธ.ค. 57 - ก.พ. 58	มี.ค. 58 - พ.ค. 58	มิ.ย. 58 - ส.ค. 58	ก.ย. 58 - พ.ย. 58	ธ.ค. 58 - ก.พ. 59	มี.ค. 59 - พ.ค. 59	มิ.ย. 59 - ก.ย. 59
10 พ.ย. 57 การอบรม “ระเบียบการใช้เงินงบประมาณที่เกี่ยวข้องในการให้ความ สงเคราะห์เด็กและเยาวชน”, “เครือข่ายและอาสาสมัครคุมประพฤติและบทบาทหน้าที่” 30-31 มี.ค. 58, 1 เม.ย. 58 โครงการอบรมครอบครัวเข้มแข็งสู่การพัฒนาเครือข่าย 10-12 ก.ค. 59 คณะทำงานและที่ปรึกษาฯ ลงพื้นที่ที่ตรวจแผนของ IRC													
- 19 พ.ค. 58 เปิดตัวโครงการนวัตกรรมการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนแบบ ไร้รอยต่อ ณ โรงแรมสตาร์ อำเภอเมืองระยอง (วันที่ 18 พ.ค. 58 คณะทำงานประชุมเตรียมงาน)	18 - 19 พ.ค. 58							★					
3.3 การนำรูปแบบที่พัฒนาไปทดลองใช้ - การฝึกอบรม, การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย, การติดตามหลังปล่อย โดย Case Manager, การพัฒนาระบบการบำบัดฟื้นฟูและการจ้างนักจัดการรายกรณีในพื้นที่ นำร่อง (เพิ่มเติมที่กรมพินิจฯ จ้าง) ซึ่งจะประจำศูนย์ฝึกฯ และรับผิดชอบ Case เด็กและ เยาวชน 15 ราย/คน/เดือน 8 ธ.ค. 57 กำกับติดตามการปฏิบัติงานด้วยการให้คำปรึกษา, จัดทำ Case Conference 19 ม.ค.58 กำกับติดตามการปฏิบัติงานด้วยการให้คำปรึกษา, จัดทำ Case Conference	8 ธ.ค. 57 19 ม.ค. 58 20-22 พ.ค. 58 29-30 ต.ค. 58		★	★	★	★	★	★	★	★	★		★

กิจกรรม (ระบุรายละเอียดจำนวนคน และระยะเวลาที่วัน)	วันที่ ดำเนินงาน	ระยะเวลา 3 ปี กันยายน 2556 - กันยายน 2559											
		ปีที่ 1 (ก.ย. 56 - ส.ค. 57)				ปีที่ 2 (ก.ย. 57 - ส.ค. 58)				ปีที่ 3 (ก.ย. 58 - ก.ย. 59)			
		ก.ย. 56 - พ.ย. 56	ธ.ค. 56 - ก.พ. 57	มี.ค. 57 - พ.ค. 57	มิ.ย. 57 - ส.ค. 57	ก.ย. 57 - พ.ย. 57	ธ.ค. 57 - ก.พ. 58	มี.ค. 58 - พ.ค. 58	มิ.ย. 58 - ส.ค. 58	ก.ย. 58 - พ.ย. 58	ธ.ค. 58 - ก.พ. 59	มี.ค. 59 - พ.ค. 59	มิ.ย. 59 - ก.ย. 59
20-22 พ.ค.58 กำกับติดตามการปฏิบัติงานด้วยการให้คำปรึกษา, จัดทำ Case Conference 20 มิ.ย. 59 ประชุมคณะทำงานและที่ปรึกษาฯ โดย ผศ.ดร.พงษ์เทพ สันติกุล เสนอ แนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์และพัฒนาดัชนีวัดผลสัมฤทธิ์กิจกรรมแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ในเชิงปริมาณ	20 มิ.ย. 59												
3.4 จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานการพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟู และจัดพิมพ์เป็นเอกสารคู่มือแนวทางการดำเนินงานด้านการบำบัดแบบ ไร้รอยต่อ												★	★
3.5 รวบรวมข้อมูลและสรุปรายงานสำหรับการเผยแพร่นำเสนอผลการศึกษาวิจัย													★

กิจกรรม (ระบุรายละเอียดจำนวนคน และระยะเวลาที่วัน)	วันที่ ดำเนินงาน	ระยะเวลา 3 ปี กันยายน 2556 - กันยายน 2559											
		ปีที่ 1 (ก.ย. 56 - ส.ค. 57)				ปีที่ 2 (ก.ย. 57 - ส.ค. 58)				ปีที่ 3 (ก.ย. 58 - ก.ย. 59)			
		ก.ย. 56 - พ.ย. 56	ธ.ค. 56 - ก.พ. 57	มี.ค. 57 - พ.ค. 57	มิ.ย. 57 - ส.ค. 57	ก.ย. 57 - พ.ย. 57	ธ.ค. 57 - ก.พ. 58	มี.ค. 58 - พ.ค. 58	มิ.ย. 58 - ส.ค. 58	ก.ย. 58 - พ.ย. 58	ธ.ค. 58 - ก.พ. 59	มี.ค. 59 - พ.ค. 59	มิ.ย. 59 - ก.ย. 59
3.6 การจัดจ้างที่ปรึกษาเพื่อจัดทำกรอบทบทเรียน “การพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ” โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ โสภา อ่อนโสมมาส เลขาธิการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	1 ก.ค. 58 - 31 ต.ค. 59				★	★	★	★	★	★	★		
3.7 การจัดจ้างที่ปรึกษาเพื่อจัดทำโครงการจัดทำแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคล IRC โดยอาจารย์พิชชา วัฒนสุขชัย นักวิจัยอิสระ	15 ก.ย. 59 - 30 ธ.ค. 59									★	★	★	★
3.8 การจัดจ้างที่ปรึกษาเพื่อจัดทำโครงการการวิเคราะห์ต้นทุน-ประโยชน์ของโครงการพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ โดยรองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์เทพ สันติกุล คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	15 ก.ย. 59 - 30 ธ.ค. 59									★	★	★	★

บทที่ 4

ระบบการดำเนินงานระหว่างศูนย์ฝึกฯ และ Individual Routing Counselor (IRC)

4.1 ระบบการทำงาน ขั้นตอนการปฏิบัติงานและรูปแบบการติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อยของ Individual Routing Counselor (IRC) กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

4.1.1 บทบาทหน้าที่และระบบการทำงานของ Individual Routing Counselor (IRC)

นักสังคมสงเคราะห์ผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) มีหน้าที่ดังนี้

4.1.1.1 ให้คำปรึกษา แนะนำ พัฒนาฟื้นฟูสภาพทางจิตใจ อารมณ์ สังคม และส่งเสริมพัฒนาการ โดยมุ่งเน้นการเสริมพลังในตนเอง และมองเห็นศักยภาพของตนเองในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง เพื่อให้เด็กหรือเยาวชนที่อยู่ระหว่างการฝึกอบรมและภายหลังได้รับการปล่อยตัว ยอมรับการปรับเปลี่ยนอารมณ์ พฤติกรรม ความคิดหรือวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม

4.1.1.2 จัดทำแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ของเด็กหรือเยาวชนเฉพาะราย เพื่อดูแลช่วยเหลือ ติดตามเด็กหรือเยาวชนที่อยู่ระหว่างการฝึกอบรมและภายหลังการปล่อยตัว และรายงานผลต่อผู้บังคับบัญชา

4.1.1.3 สนับสนุน ประสานและติดตาม การดำเนินตามแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูรายบุคคล เพื่อให้เด็กหรือ เยาวชนได้รับการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูตามแผนได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อเด็กหรือเยาวชน

4.1.1.4 บริหารจัดการแหล่งทรัพยากร ทั้งภายในและภายนอกศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เพื่อสนับสนุนการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนที่อยู่ระหว่างการฝึกอบรมและภายหลังได้รับการปล่อยตัว

4.1.1.5 ช่วยเหลือ ดูแลเด็กหรือเยาวชน ตลอดจนครอบครัว ชุมชน หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย เพื่อพัฒนาความสามารถในการดำเนินชีวิตได้เหมาะสมภายหลังได้รับการปล่อยตัว

4.1.1.6 สร้างเครือข่ายกับสถานศึกษา สถานประกอบการ องค์กรต่างๆ และชุมชน เพื่อเป็นสถานที่รองรับเด็กหรือเยาวชนที่จะออกไปฝึกงาน ศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ และที่อยู่อาศัยภายหลังได้รับการปล่อยตัว

4.1.1.7 รายงานผลการปฏิบัติงานโดยจัดบันทึกการปฏิบัติงานรายวันและจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานรายเดือนให้ผู้อำนวยการและคณะกรรมการประสานงานผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) ทราบ พร้อมส่งรายงานผลการปฏิบัติงานให้คณะทำงานวิจัยทราบเป็นประจำทุกเดือน รวมทั้งจัดส่งสรุปรายงานการปฏิบัติงานราย 3 เดือน

4.1.2 ขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) มีกลุ่มเป้าหมายในการปฏิบัติงาน คือ เด็กหรือเยาวชนที่มีระยะเวลาการฝึกอบรมเหลือมากกว่า 1 ปี ซึ่งได้รับการประเมินและจัดอยู่ในกลุ่มต่างๆ ดังนี้

กลุ่ม B หมายถึง เด็กหรือเยาวชนที่มีความพร้อมด้านความประพฤติ แต่ครอบครัวไม่พร้อมที่จะดูแลเด็กหรือเยาวชน

กลุ่ม C หมายถึง เด็กหรือเยาวชนที่ยังคงมีปัญหาด้านความประพฤติแต่ครอบครัวมีความพร้อมที่จะดูแลเด็กหรือเยาวชน

กลุ่ม D หมายถึง เด็กหรือเยาวชนที่ยังคงมีปัญหาด้านความประพฤติและครอบครัวไม่พร้อมที่จะดูแลเด็กหรือเยาวชน

ทั้งนี้ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) มีขั้นตอนการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 รับรายชื่อและข้อมูลเด็กหรือเยาวชน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) รับรายชื่อเด็กหรือเยาวชนจากคณะกรรมการประสานงาน IRC ของศูนย์ฝึกฯ โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่จะต้องรับผิดชอบ ดังนี้ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) 1 คน รับผิดชอบเด็กหรือเยาวชน จำนวน 20 คน ในจังหวัดที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) รับผิดชอบ ในกลุ่มต่างๆ ดังนี้ กลุ่ม B จำนวน 5 คน กลุ่ม C จำนวน 5 คน และกลุ่ม D จำนวน 5 คน และเด็กเข้าใหม่จำนวน 5 คน

ขั้นตอนที่ 2 สร้างสัมพันธภาพกับเด็กหรือเยาวชน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) สร้างสัมพันธภาพกับเด็กหรือเยาวชนทั้งในรูปแบบเฉพาะราย และแบบกลุ่ม เพื่อให้เด็กและเยาวชนเกิดความไว้วางใจ และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) และแก้ไขปัญหาร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 3 จัดทำแผน Life Plan ของเด็กหรือเยาวชน

- ผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) ศึกษาข้อมูลของเด็กหรือเยาวชนจากสมุดประจำตัวของเด็กหรือเยาวชน (จากครูที่ปรึกษา) แผนการฝึกอบรมของเด็กหรือเยาวชน (ประกอบด้วย สุขภาพร่างกาย จิต สังคม พฤติกรรม การศึกษา ยาเสพติดฯ) สัมภาษณ์เด็กหรือเยาวชนและผู้ปกครอง เยี่ยมบ้าน และสำรวจชุมชนและสภาพแวดล้อม ทั้งนี้จะต้องศึกษาข้อมูลให้ครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา ด้านการทำงาน ด้านครอบครัวและชุมชน ด้านการใช้เวลาว่างของเด็กหรือเยาวชน

- ผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) ทำการจัดทำแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ของเด็กหรือเยาวชนให้เสร็จภายในระยะเวลา 1 เดือน นับตั้งแต่ได้รับรายชื่อเด็กหรือเยาวชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จะต้องจัดทำรายละเอียดของแผนซึ่งประกอบด้วย ด้านที่อยู่อาศัย

ด้านการศึกษา ด้านการทำงาน ด้านครอบครัวและชุมชน ด้านการใช้เวลาว่างของเด็กหรือเยาวชน โดยดำเนินการดังนี้ กำหนดสภาพปัญหาเพื่อแก้ไข พัฒนาเด็กหรือเยาวชน และครอบครัว กำหนดผลสำเร็จที่เกิดจากการแก้ไขพัฒนา และหาแนวทางการดำเนินงานในการที่จะทำให้งถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ ในการเขียนแผนแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 แผนสำหรับเด็กหรือเยาวชน

ทั้งนี้แผนจะต้องกำหนดวิธีการที่จะดึงศักยภาพของเด็กหรือเยาวชน และครอบครัว ตลอดจนการสรรหาทรัพยากร การสร้างทุนทางสังคมให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชน และครอบครัว แผนที่จะดำเนินการภายในไม่ซ้ำซ้อนกับแผนของศูนย์ฝึกฯ แต่เป็นแผนที่จะสนับสนุนการดำเนินงานในศูนย์ฝึกฯ อาทิ การให้คำปรึกษาแนะนำ การเสริมพลังให้กับเด็กหรือเยาวชนในการแก้ไขปัญหา การพัฒนาทักษะทางสังคม

ส่วนที่ 2 แผนสำหรับผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC)

เป็นแผนการปฏิบัติงานที่ออกแบบเป็นรายสัปดาห์โดยบอกรายละเอียดแนวทางการปฏิบัติงานในแต่ละสัปดาห์ว่าจะดำเนินการอย่างไรเพื่อให้ถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งในการทำงานกับเด็กหรือเยาวชน ในศูนย์ฝึกฯ และการทำงานกับผู้ปกครอง เครือข่ายชุมชน บริษัทห้างร้าน หรือหน่วยงานที่จะช่วยเหลือเด็กหรือเยาวชนในพื้นที่ที่ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ต้องรับผิดชอบ ตลอดจนศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อจะดำเนินการผลักดันให้เด็กหรือเยาวชนที่ได้รับการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูตามแผนแล้วสามารถออกไปใช้ชีวิตร่วมกับครอบครัว ชุมชน

ขั้นตอนที่ 4 เสนอแผนต่อคณะกรรมการกำกับและติดตามแผน

เมื่อผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จัดทำแผน Life Plan สำหรับเด็กหรือเยาวชนเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดแล้ว จะต้องส่งแผนให้คณะกรรมการกำกับและติดตามแผน พิจารณาให้ข้อเสนอแนะและอนุมัติให้ดำเนินการภายใน 1 สัปดาห์

ขั้นตอนที่ 5 คณะที่ปรึกษาผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) พิจารณาแผน

คณะที่ปรึกษาผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 1 สัปดาห์โดยแบ่งเป็น 2 กรณีดังนี้

กรณีผลการพิจารณาจากคณะกรรมการกำกับและติดตามแผนเห็นชอบกับแผนให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดำเนินการตามแผนต่อไป

กรณีผลการพิจารณาจากคณะกรรมการกำกับและติดตามแผนเห็นว่าแผนยังไม่ครอบคลุมปัญหาที่มีอยู่ของเด็กหรือเยาวชน ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC กลับไปทบทวนแผน และส่งกลับมาให้คณะกรรมการกำกับและติดตามแผนพิจารณาภายใน 15 วัน หรือกรณีที่คณะที่ปรึกษา ให้ความเห็นเพิ่มเติมให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดำเนินการตามที่ที่ปรึกษา เสนอแนะและดำเนินการตามแผนได้ทันที

ขั้นตอนที่ 6 ดำเนินการตามแผน

การปฏิบัติตามแผน (Implementation) ในส่วนของเด็กหรือเยาวชน ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดำเนินการตามแผนเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กหรือเยาวชน และดึงศักยภาพความสามารถของเด็กหรือเยาวชน หากเด็กหรือเยาวชนรายใดไม่สามารถกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายสำหรับตนเองไว้ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จะต้องใช้เทคนิคและวิธีการที่จะสร้างแรงจูงใจให้เด็กหรือเยาวชนและครอบครัวมีทิศทางและเป้าหมายในการวางแผนชีวิตผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC มีหน้าที่ที่จะต้องจัดหาทรัพยากรหรือหน่วยบริการที่จะมาสนับสนุนการใช้ชีวิตของเด็กหรือเยาวชน และป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ โดยดำเนินการดังนี้

ด้านที่ 1 ที่อยู่อาศัย

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จะต้องดำเนินการประเมินสภาพที่อยู่อาศัยของเด็กหรือเยาวชนว่ามีความเหมาะสมต่อพัฒนาการ หรือมีความเสี่ยงต่อเด็กหรือเยาวชนหรือไม่ หากพบว่าไม่เหมาะสม ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จะต้องทำการสำรวจที่อยู่อาศัยใหม่ที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็กหรือเยาวชนได้พักอาศัยภายหลังปล่อย โดยดำเนินการติดต่อประสานงานหรือสร้างความตระหนักในการช่วยเหลือเด็กหรือเยาวชนในการพักอาศัยให้เป็นหลักแหล่ง

ด้านที่ 2 ด้านการศึกษา

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ทำการประเมินความสนใจและความพร้อมของเด็กเยาวชนในการด้านการศึกษา สายสามัญ หรือสายอาชีวศึกษา จากนั้นผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ประสานสถานศึกษาที่เหมาะสมกับเด็กหรือเยาวชนโดยต้องคำนึงถึงสภาพร่างกาย สติปัญญาของเด็กหรือเยาวชนแต่ละราย หากพบว่าเด็กหรือเยาวชนมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการศึกษาภายนอกให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ประสานงานกับสถานศึกษาและนำข้อมูลเสนอที่ประชุมคณะกรรมการนักวิชาชีพ เพื่อดำเนินการส่งเด็กหรือเยาวชนออกไปศึกษาต่อภายนอกศูนย์ฝึกฯ ทั้งนี้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จะต้องกำกับติดตามเด็กหรือเยาวชนอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

ด้านที่ 3 ด้านการทำงาน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ประเมินความถนัดและความสนใจของเด็กหรือเยาวชนในการประกอบอาชีพ ดำเนินการประสานงานสถานประกอบการที่เหมาะสม เพื่อส่งเด็กหรือเยาวชนเข้าทำงานในสถานประกอบการ และกำกับติดตามอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง หากเด็กหรือเยาวชนไม่มีความสนใจหรือความถนัด ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จะต้องสร้างแรงจูงใจในการทำงานหรือค้นหาความสามารถในตัวเยาวชน อาจให้เด็กหรือเยาวชนได้ทดลองฝึกงาน ก่อนที่จะได้เข้าสู่การทำงานจริง

ด้านที่ 4 ด้านครอบครัวและชุมชน

- ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดำเนินการสร้าง ความเข้าใจและความสัมพันธ์ให้เกิดแก่ครอบครัวและชุมชน เพื่อให้เกิดความตระหนักในบทบาทหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาเด็กหรือเยาวชน

- ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดำเนินการสร้างให้เกิดการมีส่วนร่วมในการทำงานกับเด็กหรือเยาวชน กับครอบครัวและชุมชน

- ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จัดทำข้อตกลงกับ ผู้ปกครองในการที่จะช่วยกันแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็ก หรือเยาวชน และครอบครัว ทั้งนี้ข้อตกลงจะต้องอยู่ในข้อกำหนดที่มีอยู่ในแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan)

ด้านที่ 5 ด้านการใช้เวลาว่างของเด็กหรือเยาวชน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดำเนินการประเมิน และค้นหาความเหมาะสมในการใช้เวลาว่างของเด็กหรือเยาวชน เพื่อจัดเตรียมกิจกรรมที่เหมาะสมให้เด็กหรือเยาวชนเมื่อปล่อยตัว

- เสริมแรงจูงใจในการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และเหมาะสมกับเด็กหรือเยาวชน แต่ละราย

- ให้เด็กหรือเยาวชนจัดทำแผนการใช้เวลาว่างของตนเองเพื่อแบ่งสัดส่วนในการใช้เวลา อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อตนเอง

กรณีไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนให้นักจัดการรายการคดี (IRC) ดำเนินการปรับปรุงแผน ให้กลับไปดำเนินการตามขั้นตอนที่ 4 เสนอแผนต่อคณะที่ปรึกษาผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ต่อไป

ขั้นตอนที่ 7 การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย

ในช่วงเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย 1 เดือน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จะต้องจัดทำประเมิน ความพร้อมของเด็กหรือเยาวชนในการกลับสู่ครอบครัว ชุมชน และสังคมในการจัดทำแผนประเมินการ ติดตามช่วยเหลือก่อนเด็กหรือเยาวชนหลังปล่อยจากศูนย์ฝึกฯ ควรประเมินเด็กและเยาวชน 9 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความเสี่ยงของเด็กหรือเยาวชนที่จะออกไปทำงานหรือศึกษา ต่อและใช้ชีวิตภายนอก

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความจำเป็น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความเครียด พลังใจ พยาธิ สภาพของเด็กหรือเยาวชนแต่ละรายในความพร้อมออกสู่สังคม

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินแรงจูงใจ รูปแบบการเรียนรู้ในการเรียนหรือทำงาน โอกาส และจุดเสี่ยง สิ่งแวดล้อม

ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์และจัดรูปแบบการติดตาม ช่วยเหลือดูแลให้เหมาะสมกับสภาพ ปัญหาความเสี่ยงและความจำเป็นที่เหลือของเด็กหรือเยาวชน

ขั้นตอนที่ 5 เลือกเป้าหมาย และแหล่งทรัพยากรในการช่วยเหลือ

ขั้นตอนที่ 6 จัดระดับการติดตามดูแลช่วยเหลือ

ขั้นตอนที่ 7 ร่างการจัดทำแผนการติดตามช่วยเหลือ

ขั้นตอนที่ 8 ได้รับการยืนยันการใช้แผนกับคณะที่ปรึกษาผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC

ขั้นตอนที่ 9 การพัฒนาแผน โดยกำหนดเวลาการทำงาน การจัดผู้รับผิดชอบและและ ทิศทางการดำเนินงานให้เห็นเป็นรูปธรรม

ทั้งนี้จะต้องจัดทำแผนการดูแลเด็กหรือเยาวชนหลังปล่อยเพื่อกำกับติดตามช่วยเหลือให้เสร็จก่อนที่เด็กหรือเยาวชนจะปล่อยตัวก่อน 1 เดือนโดยดูปัจจัยต่างๆ และกำหนดแผนการติดตาม

ขั้นตอนที่ 8 การเสนอขออนุญาตเด็กหรือเยาวชนออกนอกสถานพินิจเป็นครั้งแรกต่อคณะกรรมการนักวิชาชีพ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จัดทำข้อมูลเสนอคณะกรรมการนักวิชาชีพในการให้เด็กหรือเยาวชนกลับไปอยู่กับครอบครัวและชุมชน สังคม เป็นระยะเวลา 14 วัน ในระหว่างการกลับไปอยู่กับครอบครัวและชุมชน สังคม ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จะต้องติดตามช่วยเหลือเด็กหรือเยาวชน และประเมินผลการติดตาม

หากพบข้อเสียหาย ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จัดทำรายงานเสนอผู้อำนวยการ และกลับไปดำเนินการประเมินความพร้อมของเด็กหรือเยาวชนใหม่อีกครั้ง

หากไม่พบข้อเสียหาย ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จัดทำข้อมูลสรุปผลการติดตามเสนอต่อคณะกรรมการนักวิชาชีพเพื่อเสนอปล่อยก่อนกำหนดเด็กหรือเยาวชนต่อผู้อำนวยการ และเสนอศาลเพื่อพิจารณา

หากศาลพิจารณาไม่เห็นชอบ ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดำเนินการปรับแผน Life Plan และประเมินความพร้อมของเด็กหรือเยาวชนในการกลับสู่ครอบครัว ชุมชน และสังคม ใหม่อีกครั้ง หากศาลฯ พิจารณาเห็นชอบ ให้ดำเนินการปล่อยเด็กหรือเยาวชนกลับสู่ครอบครัว ชุมชน และสังคม

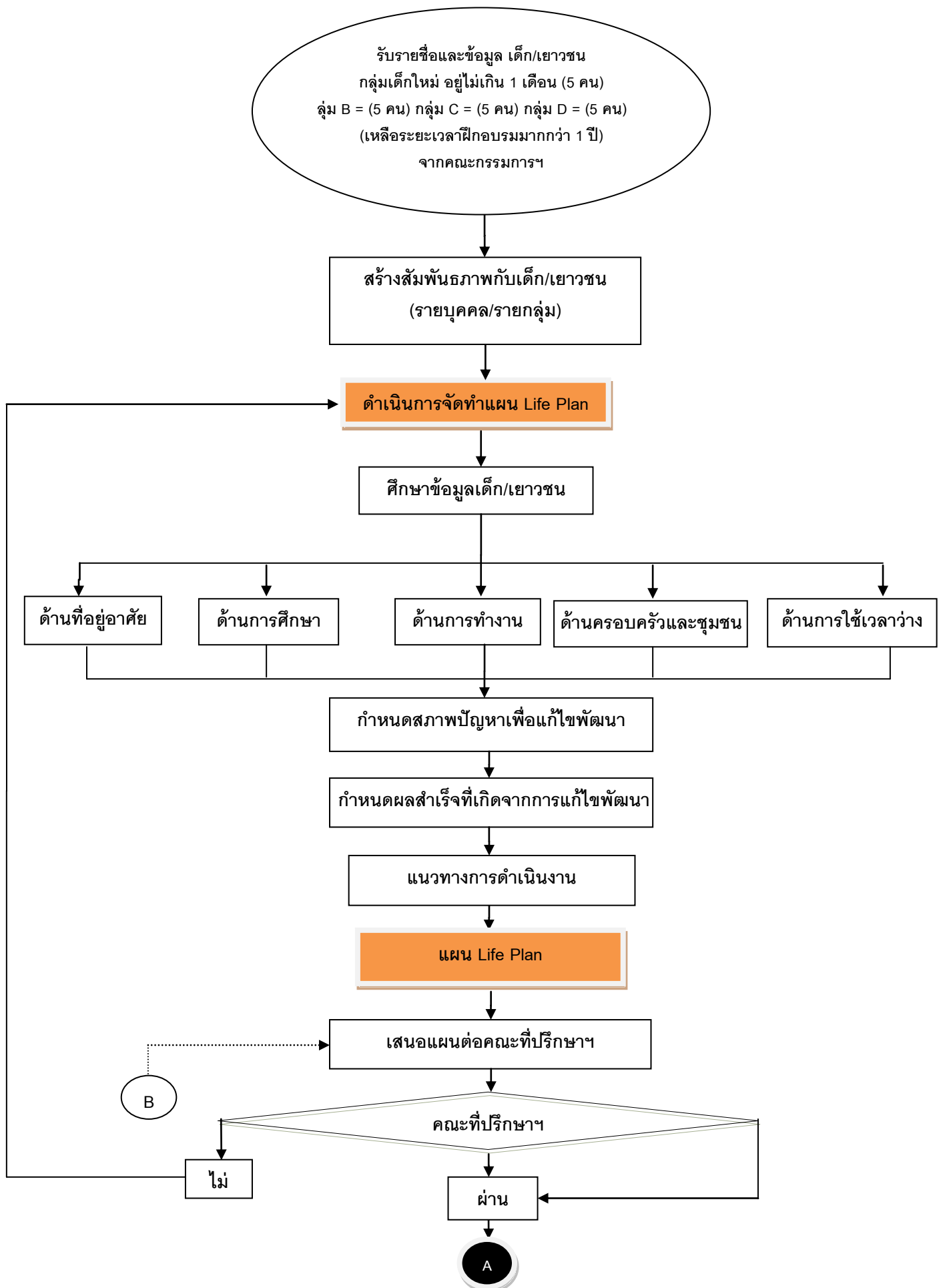
ขั้นตอนที่ 9 พิจารณาแผนการติดตามช่วยเหลือเด็กหรือเยาวชนภายหลังปล่อย

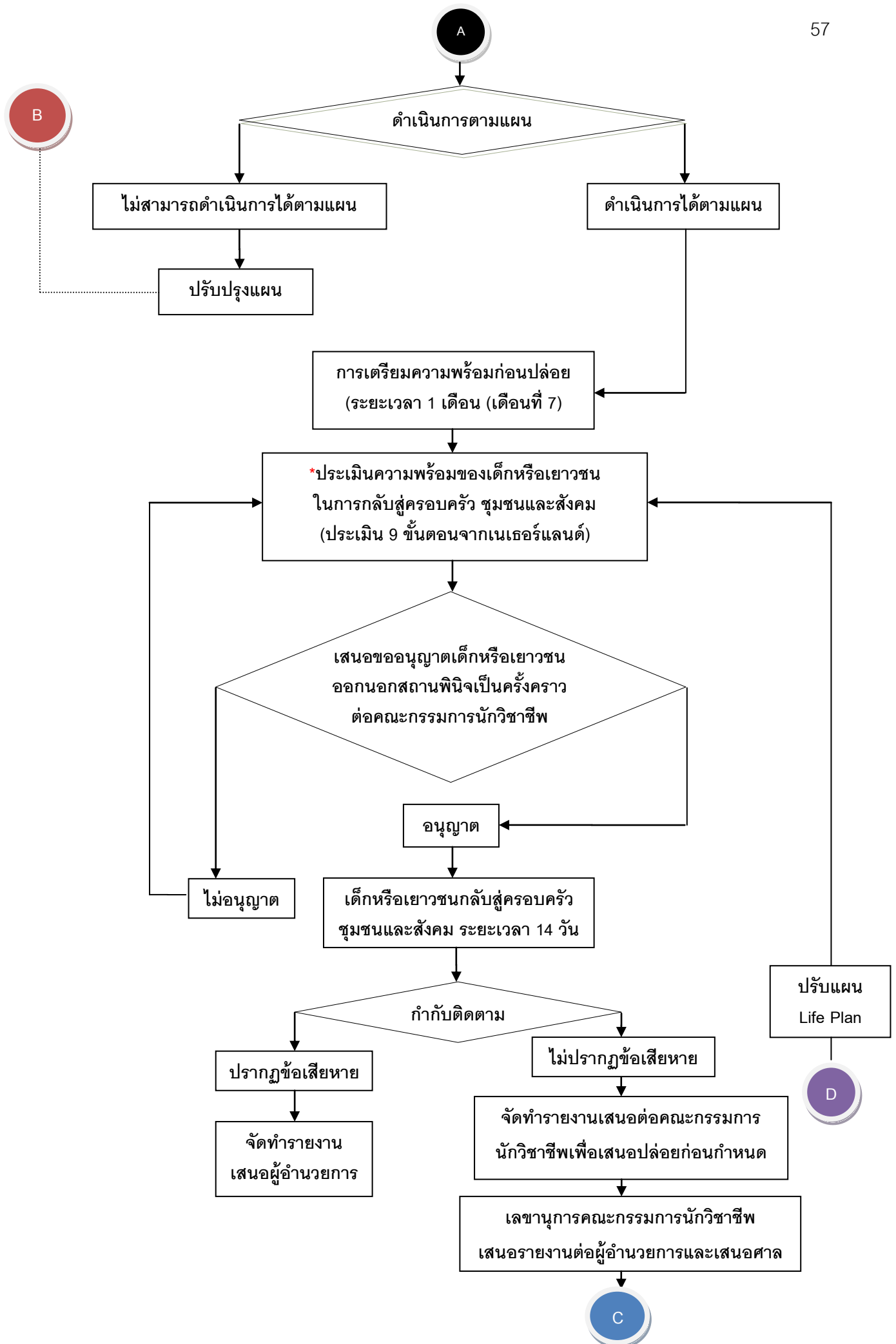
ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC พิจารณาแผนการติดตามช่วยเหลือเด็กหรือเยาวชนภายหลังปล่อยว่ามีความชัดเจนเป็นรูปธรรม และสามารถดำเนินการติดตามได้อย่างเหมาะสมกับเด็กหรือเยาวชนเฉพาะราย

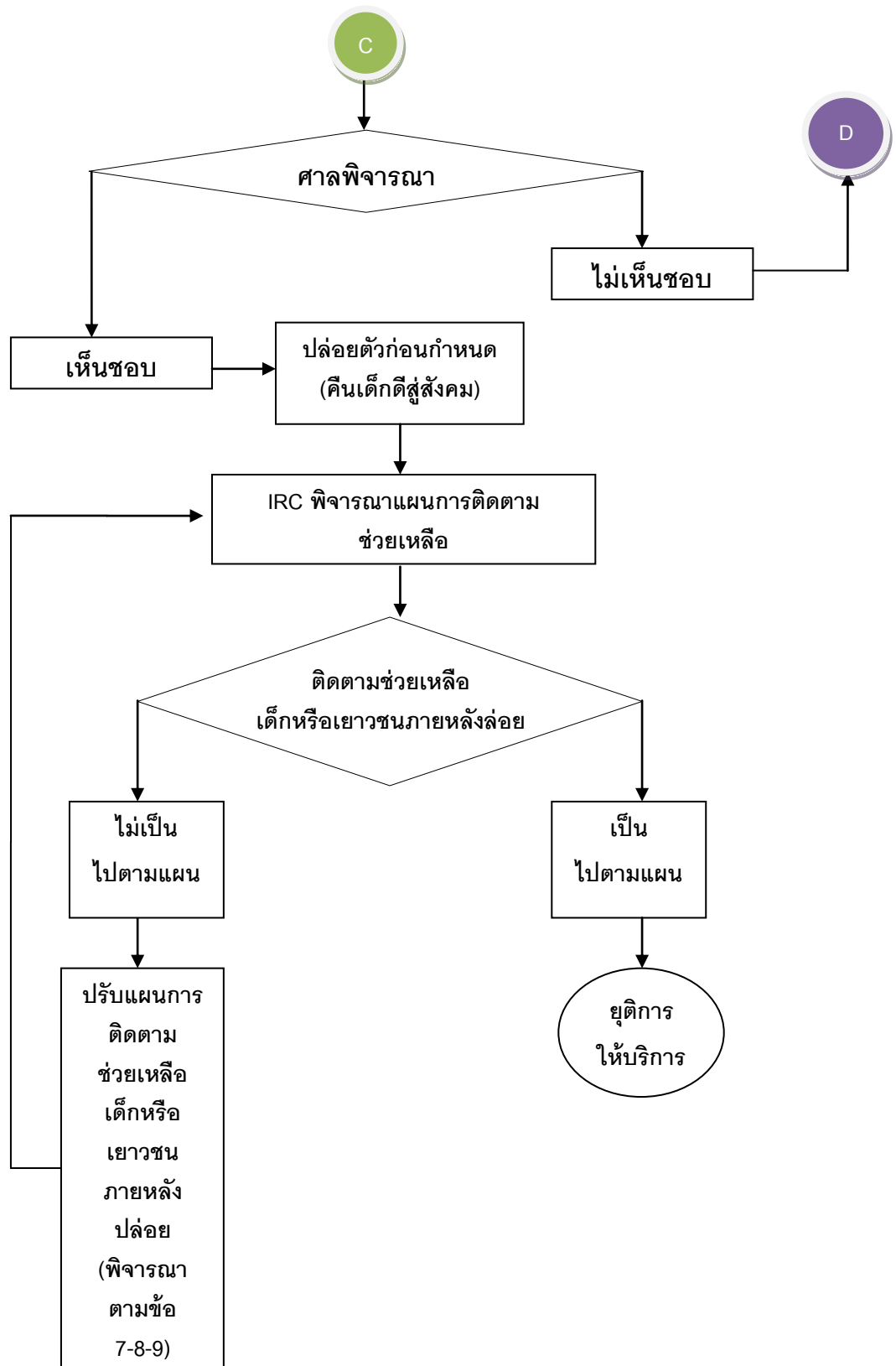
ขั้นตอนที่ 10 การกำกับติดตาม (Monitoring)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จะต้องดำเนินการกำกับติดตามให้เป็นไปตามแผนที่จัดทำเพื่อการติดตาม ช่วยเหลือดูแลเด็กหรือเยาวชนหลังปล่อยให้สามารถปรับตัวและใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัว ชุมชน และสังคมได้อย่างปกติสุข และประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง และมีสัมพันธภาพกับคนในครอบครัวและชุมชน รู้จักใช้เวลาว่างได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อตนเอง

ภาพที่ 4 แผนผังขั้นตอนการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC)

4.1.3 รูปแบบการติดตามดูแลเด็กหรือเยาวชนหลังปล่อย

รูปแบบที่ 1 กรณีที่เด็กหรือเยาวชนที่ได้รับการประเมินแล้วมีความเสี่ยงอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดำเนินการติดตามในเดือน 1 - 3 เดือนแรก โดยติดตามทางโทรศัพท์และเยี่ยมบ้านอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง หลังจาก 3 เดือนแล้ว ติดตามทางโทรศัพท์หรือเยี่ยมบ้าน เดือนละ 1 ครั้งเป็นเวลา 1 ปี

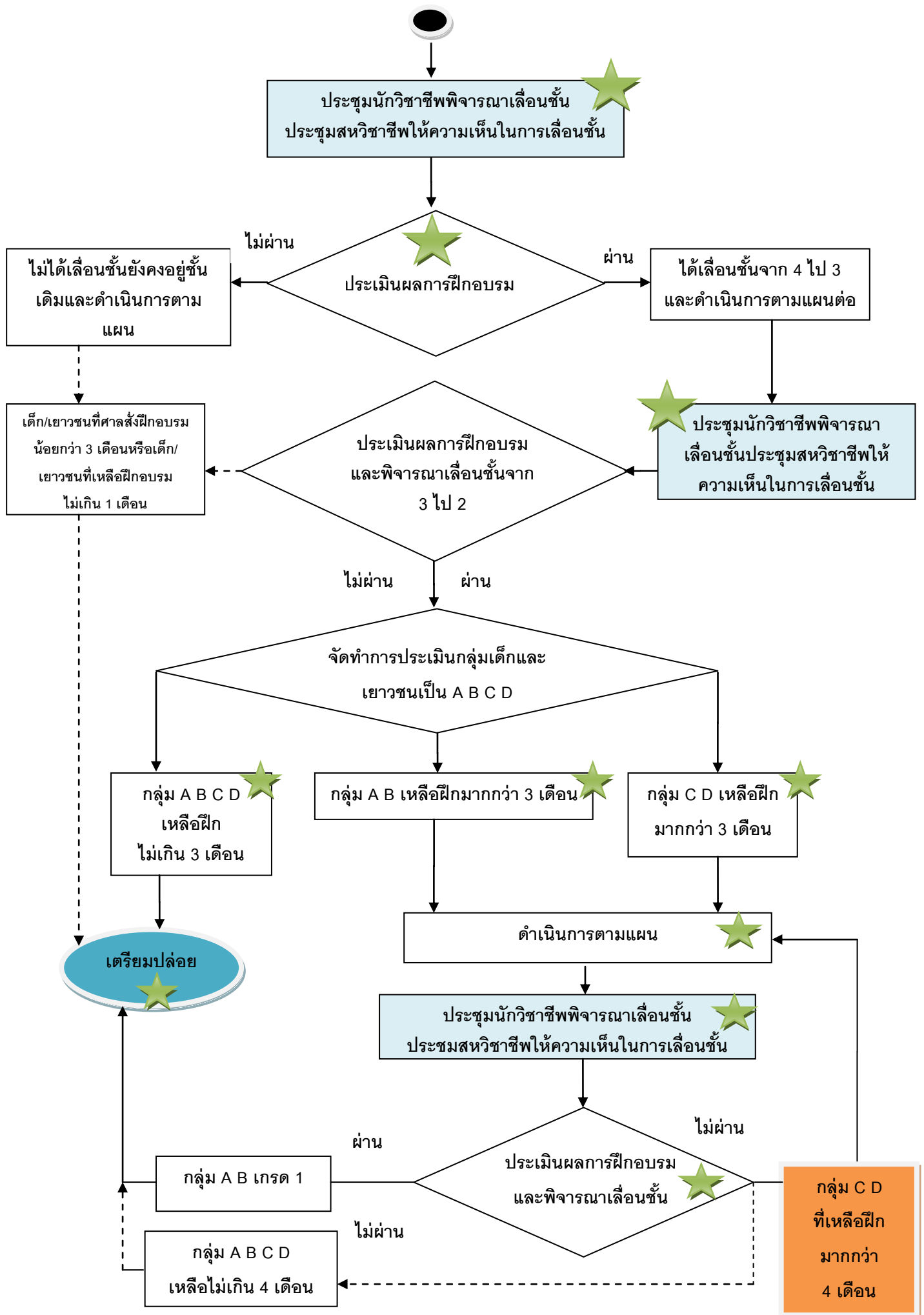
รูปแบบที่ 2 กรณีที่เด็กหรือเยาวชนที่ได้รับการประเมินแล้วมีความเสี่ยงอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดำเนินการติดตามในเดือนที่ 1 - 3 โดยการโทรศัพท์และเยี่ยมบ้านอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง ติดตามช่วยเหลือโดยผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC หลังจากเดือนที่ 3 ให้ติดตามทางโทรศัพท์ทุกเดือน เดือนละ 1 ครั้ง และเยี่ยมบ้าน 3 เดือนต่อครั้ง เป็นเวลา 1 ปี

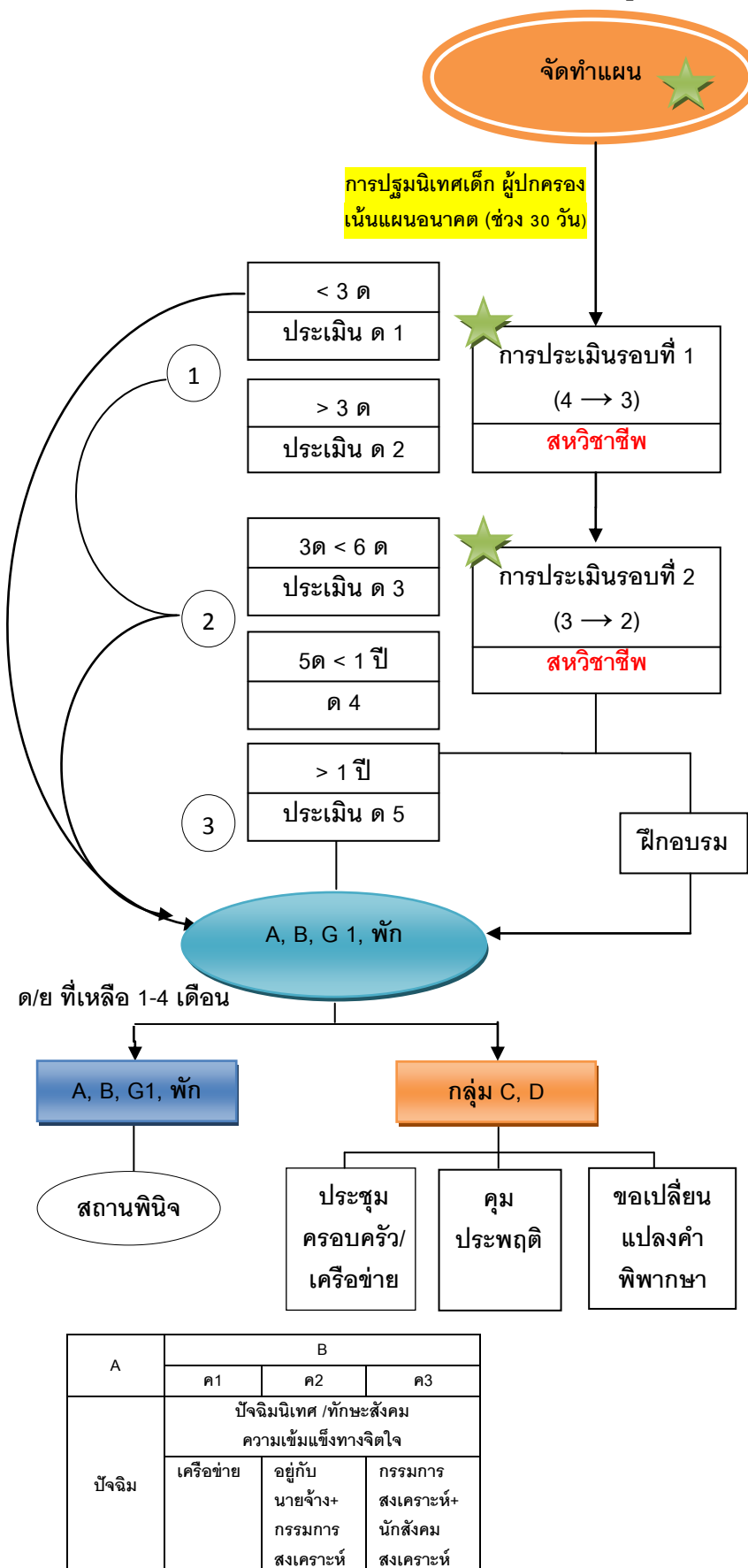
รูปแบบที่ 3 กรณีที่เด็กหรือเยาวชนที่ได้รับการประเมินแล้วมีความเสี่ยงอยู่ในเกณฑ์สูง

ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดำเนินการติดตามในเดือนที่ 1 - 3 โดยการโทรศัพท์และเยี่ยมบ้านอย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง ติดตามช่วยเหลือโดยผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC หลังจากเดือนที่ 3 ให้ติดตามทางโทรศัพท์ทุกเดือน เดือนละ 1 ครั้ง และเยี่ยมบ้าน 2 เดือนต่อครั้ง เป็นเวลา 1 ปี

หากการติดตามเป็นไปตามแผน ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC รายงานสรุปผลการติดตาม และยุติการติดตาม หากการติดตามไม่เป็นไปตามแผน ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ปรับแผนการติดตามช่วยเหลือ โดยพิจารณาตามขั้นตอนที่ 7 การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย (ในข้อที่ 7 - 9) ใหม่อีกครั้ง

ภาพที่ 6 แผนผังการปฏิบัติงานของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

นักจิตวิทยา - จิตใจ, อารมณ์, การปรับตัว,
ระดับเซวาร์ปัญญา

นักสังคมสงเคราะห์ - สภาวะครอบครัวและ
สภาวะแวดล้อมทางสังคม

นักวิชาชีพ - ความถนัดวิชาชีพ/การศึกษา

พยาบาล - สุขภาพ

ครูที่ปรึกษา : ติดตามแผนเด็กและเยาวชน

นักสังคมสงเคราะห์/นักจิต/ครู/พยาบาล:

บำบัดแก้ไขตามแผนและประเมิน

พ่อบ้าน : ประเมินพฤติกรรมเด็ก/เยาวชน

คณะกรรมการนักวิชาชีพ

ครูที่ปรึกษา: ประเมินผลการฝึกอบรมตามแผน

นักจิตวิทยา: ประเมินการควบคุมการตนเอง

สุขภาพจิต การปรับตัวเมื่อกลับสู่สังคม

นักสังคมสงเคราะห์: ประเมินครอบครัว และสังคม

พ่อบ้าน: ประเมินพฤติกรรมเด็ก/เยาวชน

นักวิชาชีพ: ประเมินการเรียนรู้/การฝึกวิชาชีพ

พยาบาล: ประเมินสภาวะสุขภาพ

จัดกลุ่ม	A	B	✓	✗
	ด	ด	ด	ด
	ผป	ผป	ผป	ผป

แผน → ผลักดัน/การเตรียมปล่อย

เข้าประชุมนักวิชาชีพและสหวิชาชีพ

นักวิชาชีพ/ การเยี่ยมบ้าน

ประเมินความพร้อมซ้ำหลังจากการเยี่ยมบ้าน
+ พฤติกรรมเด็กเมื่ออยู่ข้างนอก
+ พฤติกรรมครอบครัวเมื่อเด็กกลับบ้าน
+ แผนการอนาคต
+ แผนติดตาม

แทนสัญลักษณ์ IRC ที่เข้าไปดำเนินการในช่วงเวลานั้นๆ

1. ในช่วงเวลาเตรียมความพร้อมก่อนพิจารณา หรือช่วงเวลาที่รอศาลตัดสิน หรือช่วงเวลาที่เด็กหรือเยาวชนถูกส่งมาศูนย์ฝึกฯ
2. ในกรณีที่แสวงหาข้อเท็จจริงของครอบครัวและชุมชน ที่นำมาประกอบการจำแนกหรือจัดทำแผน
3. ในกรณีที่ ดำเนินการกับครอบครัว หรือชุมชนที่เด็กหรือเยาวชนมีภูมิลำเนาอยู่ เป็นช่วงเวลา ที่แสวงหาทรัพยากรสร้างเครือข่าย และดำเนินการจัดหาบริการสังคมให้กับเด็กหรือเยาวชนและครอบครัว
4. ช่วงเวลาที่เด็กหรือเยาวชนได้รับสิทธิให้ออกไปภายนอกศูนย์ฝึก เช่น ออกไปศึกษาต่อ ออกไปทำงานภายนอก หรือได้รับการพักการฝึกอบรม
5. ช่วงเวลาติดตามในขณะที่เด็กหรือเยาวชนได้รับการกลับไปเยี่ยมบ้านในแต่ละครั้งหรือในช่วงเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย
6. ช่วงการติดตามภายหลังปล่อย 1 ปี เพื่อช่วยเหลือดูแล

ตารางที่ 4.1 แสดงกิจกรรมที่เด็กและเยาวชนจะได้รับจากการจำแนก

กลุ่ม B		
1 เดือน	กิจกรรมของเด็กและเยาวชน	กิจกรรมของเด็กและเยาวชน
	- ทักษะทางสังคม - ความเข้มแข็งทางใจ - กลับบ้านตามเกรด - ปัจฉิมนิเทศ	- ปัจฉิมนิเทศครอบครัวสัมพันธ์ - ค่ายครอบครัว (ครอบครัวที่มีปัญหาปานกลาง) - ประชุมครอบครัว + เครือข่าย (ครอบครัวที่มีปัญหามาก)
ไปติดตามที่สถานพินิจ		

กลุ่ม C			กลุ่ม D	
1 - 2 เดือน	- กิจกรรมทักษะชีวิต - กิจกรรมทักษะทางสังคม - ความเข้มแข็งทางใจ - บำเพ็ญประโยชน์ - อบรมจริยธรรม - ค่ายพุทธบุตร	ปัจฉิมนิเทศ และครอบครัวสัมพันธ์	- กิจกรรมทักษะชีวิต - กิจกรรมทักษะทางสังคม - ความเข้มแข็งทางใจ - บำเพ็ญประโยชน์ - อบรมจริยธรรม - ค่ายพุทธบุตร - ปัจฉิมนิเทศ	- ค่ายครอบครัว - ครอบครัวอุปถัมภ์
ประเมินซ้ำก่อนปล่อย 1 เดือน				
จัดประชุม	ประชุมครอบครัว + เครือข่าย + กรรมการสงเคราะห์		ประชุมสำนักงานคุมประพฤติ + สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง + เครือข่าย	
รายงานศาล	คุมประพฤติ		คุมประพฤติ + เงื่อนไขพิเศษ	
การติดตาม	นักสังคมสงเคราะห์ศูนย์ฝึกฯ ติดตาม (MT)		นักสังคมสงเคราะห์ศูนย์ฝึกฯ ติดตามช่วยเหลือ (CM)	
ให้การสงเคราะห์หลังปล่อยตามสภาพปัญหาและความจำเป็น				

บทที่ 5

ผลการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากผลการการถอดบทเรียนและการปฏิบัติงานของ IRC โดยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ส่วนที่ 1 การศึกษาบริบททั่วไปขององค์กร/การเตรียมการ

ส่วนที่ 2 การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาโดยได้นำ Best Practice โปรแกรม Work-Wise เพื่อเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรมขององค์กร 180 ประเทศเนเธอร์แลนด์ มาประยุกต์เพื่อจัดทำหลักสูตร/คู่มือผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC

ส่วนที่ 3 การสร้างกระบวนการเปลี่ยนแปลงโดยกำหนดผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) เพื่อสร้างให้เกิดการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ

ส่วนที่ 4 การแสดงผลการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาและบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชน และทำการประเมิน 3 รูปแบบคือ

4.1 การพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ

4.2 การวิเคราะห์ความคุ้มค่า-ประโยชน์ของการพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ

4.3 การจัดทำแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคล IRC กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ส่วนที่ 5 การนำความรู้การบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อไปปรับใช้ในองค์กร โดยมีรูปแบบและหลักสูตรในการทำงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC

ส่วนที่ 1 การศึกษาบริบททั่วไปขององค์กร/การเตรียมการ

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้ทำการแต่งตั้งคณะทำงานตามคำสั่งที่ 796/2556 ลงวันที่ 25 ตุลาคม 2556 (ภาคผนวก ก) โครงการการพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ โดยมีอธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นที่ปรึกษา และได้มีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 แต่งตั้งคณะทำงานตามคำสั่งที่ 815/2557 ลงวันที่ 4 ธันวาคม 2557 และแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คนเป็นคณะที่ปรึกษากำกับติดตามผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) โดยให้มีการประชุม Case Conference ในหน่วยงานนำร่องเป็นระยะ เพื่อดำเนินการตรวจแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ของเยาวชนเฉพาะรายในหน่วยงานนำร่องซึ่งจัดทำโดยผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC พร้อมให้คำปรึกษา

กำกับติดตาม ประเมินผล (ภาคผนวก ข) และจัดประชุมคณะทำงานและที่ปรึกษาโครงการเพื่อติดตามความก้าวหน้าการดำเนินโครงการเป็นระยะ

1.2 ประชุมคณะทำงาน เพื่อกำหนดแนวทางและจัดทำแผนในการดำเนินงานโครงการพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ (ภาคผนวก ค)

1.3 จัดทำแผนการดำเนินงาน ให้สอดคล้องกับโครงการยกระดับมาตรฐานงานยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน

1.4 กำหนดพื้นที่นำร่อง ได้แก่ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีต้นทุนทางสังคมสูงกว่าศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 โดยมีสถานประกอบการ โรงงาน เครือข่ายชุมชน และศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยองมีความสนใจและให้ความสนใจโครงการนี้ ประกอบกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเขต มีความพร้อมที่จะเข้าร่วมโครงการนี้ ได้แก่ สถานพินิจฯ จังหวัดจันทบุรี สถานพินิจฯ จังหวัดตราด สถานพินิจฯ จังหวัดระยอง สถานพินิจฯ จังหวัดสระแก้ว สถานพินิจฯ จังหวัดปราจีนบุรี นอกจากนี้ การคมนาคมขนส่งสะดวก ระยะทางไม่ห่างจากกรุงเทพมหานคร สะดวกต่อการลงพื้นที่เพื่อกำกับติดตาม ให้ความช่วยเหลือ แนะนำเมื่อผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) เกิดข้อยุ่งยากในการปฏิบัติงาน

คณะทำงานได้ดำเนินการลงพื้นที่นำร่อง คือ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 ระหว่างวันที่ 17 - 18 มีนาคม 2557 เพื่อสำรวจกระบวนการทำงาน เช่น การทำแผน การดำเนินการตามแผนการติดตามหลังปล่อย ปัญหาการติดตามของสถานพินิจฯ และปัญหาอื่นๆ รวมถึงการเสนอแนวคิดโครงการ ซึ่งจากการลงพื้นที่ในครั้งนี้คณะทำงานรับทราบถึงขั้นตอนการทำงาน แผนบำบัด การติดตามแผน รับทราบปัญหาจากการดำเนินงาน

1.5 คณะทำงานไปศึกษาดูงานต้นแบบการดำเนินงานการฝึกอบรมเด็กและเยาวชนในชุมชนประเทศเนเธอร์แลนด์ ระหว่างวันที่ 15 - 20 พฤศจิกายน 2556 เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้รูปแบบการดำเนินงานขององค์กรต้นแบบด้านโปรแกรมการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชน โดยนำแนวคิด รูปแบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูขององค์กรต้นแบบมาปรับใช้ในการพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูแบบไร้รอยต่อให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย (ภาคผนวก ง)

1.6 ประชุมคณะทำงานเพื่อกำหนดคุณสมบัติผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) และวิธีการคัดเลือก (ภาคผนวก จ) โดยมีคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) ดังนี้

1) เป็นบุคลากรที่ทำงานกับเยาวชนซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนหรือศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 2 ปี เช่น นักสังคมเคราะห์ นักจิตวิทยา และนักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพ

2) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีซึ่งมีการฝึกฝนภาคปฏิบัติในหลักสูตรที่สำเร็จการศึกษาเพื่อให้สามารถทำงานกับกลุ่มเป้าหมายและครอบครัวได้อย่างเหมาะสม

3) เป็นผู้สมัครใจเข้าร่วมโครงการที่มีแนวคิดใหม่และมีความสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงานที่ส่งเสริมคุณภาพเยาวชนได้อย่างครอบคลุมทุกมิติชีวิตและได้ดำเนินการคัดเลือกผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2557 ซึ่งมีผู้สมัคร จำนวน 12 คน ประกอบด้วย นักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 9 คน นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพ จำนวน 3 คน นักจิตวิทยา จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 13 คน ซึ่งในวันคัดเลือกผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC มีนักสังคมสงเคราะห์สมัคร จำนวน 1 คน ผลการคัดเลือกจากผู้สมัครจำนวน 12 คน ได้ผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็น IRC จำนวน 6 คน ได้แก่

- (1) นางณัฏฐพร สงวนหงษ์ ตำแหน่ง นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
สังกัด สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปทุมธานี
- (2) นายชัชวาล ณะเพิ่มพูล ตำแหน่ง นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
สังกัด ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายสิรินธร
- (3) นางสาวญา เจริญวัฒนะ ตำแหน่ง นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
สังกัด ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านบึง
- (4) นายอภิชาติ ภูพานิช ตำแหน่ง นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
สังกัด สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดตราด
- (5) นางสาวประภาพรรัตน์ พรหมเมศรี ตำแหน่ง นักสังคมสงเคราะห์ปฏิบัติการ
สังกัด สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนสระแก้ว
- (6) นางสาวศศิวิมล วรรณแสงทอง ตำแหน่ง นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
สังกัด สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดพัทลุง

ต่อมานางสาวศศิวิมล วรรณแสงทอง ได้ขอสละสิทธิ์ ทำให้เกิดปัญหาต่อการจัดอบรมที่ได้เตรียมการไว้ ทางกองบริหารทรัพยากรบุคคลจึงได้จัดสรรพนักงานราชการ คือ นางสาวศศิกานต์ พุฒแก้ว ตำแหน่ง นักสังคมสงเคราะห์ เข้าปฏิบัติหน้าที่ IRC แทน

1.7 การทบทวนแผนการปฏิบัติงาน หลังจากที่ได้ดำเนินการตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในช่วงปฏิบัติงานตามแผนงานนี้มีการทบทวนและทำความเข้าใจเพื่อการปฏิบัติงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ซึ่งคณะทำงานโครงการพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ล่าช้ากว่าแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ เนื่องจากต้องติดต่อบริษัทงานกับหน่วยงานจำนวนมาก และขั้นตอนการดำเนินงานมีความยุ่งยากซับซ้อน คณะทำงานได้นำเสนอแนวคิดโครงการ และทำความเข้าใจกับบุคลากรในพื้นที่นำร่อง เพื่อให้รับรู้แนวทาง นโยบายของโครงการที่จะสนับสนุนขั้นตอนการทำงาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการทำงานร่วมกันและเข้าใจในบทบาทภาระหน้าที่การทำงานระหว่างบุคลากรของโครงการและบุคลากรในพื้นที่นำร่อง

1.8 การคัดเลือกเยาวชน จากข้อกำหนดของคณะกรรมการที่ปรึกษา IRC ซึ่งมีข้อกำหนดให้รับเยาวชนเป็นกลุ่มเป้าหมายของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จำนวน คนละ 20 คน ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่ม B C D อย่างละ 5 คนและเด็กที่เข้าใหม่ อีกจำนวน 5 คน แต่ในขณะที่ลงพื้นที่คัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย พบว่า ต้องมีการ

ปรับเปลี่ยนกลุ่มของเยาวชน จึงได้นำข้อมูลของเยาวชนมาพิจารณาคัดกรองร่วมกับนักวิชาชีพของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 พบว่า เยาวชนส่วนใหญ่มีปัญหาครอบครัวไม่พร้อมและเด็กไม่พร้อมจัดอยู่ในกลุ่ม C และ D ประกอบกับระยะเวลาในการดำเนินงานกับเยาวชนที่ทางศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 คัดกรองให้ไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่จะใช้สำหรับผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 โดยมีกลุ่มเป้าหมายในการปฏิบัติงาน คือ เยาวชนที่มีระยะเวลาการฝึกอบรมเหลือมากกว่า 1 ปี ซึ่งได้รับการประเมินและจัดอยู่ในกลุ่ม B (เด็กหรือเยาวชนมีความพร้อมด้านความประพฤติ แต่ครอบครัวไม่พร้อมที่จะดูแลเด็กหรือเยาวชน) กลุ่ม C (เด็กหรือเยาวชนที่ยังคงมีปัญหาด้านความประพฤติแต่ครอบครัวมีความพร้อมที่จะดูแลเด็กหรือเยาวชน) และกลุ่ม D (เด็กหรือเยาวชนที่ยังคงมีปัญหาด้านความประพฤติและครอบครัวไม่พร้อมที่จะดูแลเด็กหรือเยาวชน) กลุ่มเยาวชนที่คัดเลือกได้เป็นเยาวชนที่มีปัญหาและสามารถให้ความช่วยเหลือและพัฒนาได้ จึงได้ประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหา กลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสม ซึ่งได้ดำเนินการประชุมกันเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2557 จำนวน 2 ครั้ง และได้ข้อสรุปว่าให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เป็นผู้คัดเลือก โดยได้ดำเนินการคัดเลือกเยาวชนครบจำนวน 15 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างจากเด็ก 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่ม B กลุ่ม C และกลุ่ม D จำนวน 15 คนต่อผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC 1 คน

เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแล้วคณะทำงานได้ติดต่อประสานกับศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง, คณะผู้ตรวจราชการ, คณะวิจัยส่วนกลาง และคณะทำงานโครงการฯ นำผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เข้าพบคณะศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง เพื่อแนะนำตัว พร้อมขอให้เป็นที่ปรึกษาในวันที่ 22 ตุลาคม 2557 ณ ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง (ภาคผนวก ข) เพื่ออธิบายวัตถุประสงค์และรายละเอียดโครงการพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ พบว่า ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยองให้ความสนใจและขอให้คณะทำงานพิจารณาให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดำเนินการกับกลุ่มเยาวชนตามมาตรา 132 วรรค 1 (เยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว) ร่วมด้วย โดยให้ความคิดเห็นว่า จะเป็นการลดจำนวนเยาวชนในศูนย์ฝึกฯ หากเยาวชนได้รับการดูแลแก้ไขตั้งแต่อยู่ในชั้นสถานพินิจฯ มากกว่าการตั้งรับเยาวชนในศูนย์ฝึกฯ ซึ่งคณะทำงานได้นำเรียนคณะกรรมการกำกับทิศในครั้งที่ 2 ซึ่งคณะกรรมการกำกับทิศเห็นว่าสามารถดำเนินการได้ คณะทำงานจึงได้ดำเนินการ โดยได้เข้าพบศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยองพร้อมด้วยที่ปรึกษาโครงการฯ ในการให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดำเนินการตามมาตรา 132 วรรค 1 จำนวน 1 คน แต่ในส่วนของการเลือกเยาวชนให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ขอให้ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยองเป็นผู้ส่งให้ ทั้งนี้ให้ส่งเยาวชนกลุ่มเป้าหมายในจำนวน 15 คนเท่านั้น แต่ปรากฏว่าศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยองเห็นความสำคัญกับโครงการนี้เป็นอย่างยิ่ง ได้คัดเลือกเยาวชนตามมาตรา 132 วรรค 1 ให้จำนวนทั้งสิ้น 20 คน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีดังนี้ กลุ่มที่ 1 กลุ่มเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน จำนวน 75 คน และกลุ่มที่ 2 กลุ่มเยาวชนตามมาตรา 132 วรรค 1 จำนวน 20 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทั้งหมด 95 คน รายละเอียดดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 ตารางแสดงกลุ่มเยาวชนในความดูแลของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ตามระดับปัญหา

ชื่อ-สกุล ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC	กลุ่มเยาวชนตามระดับปัญหา			รวม (คน)
	B (คน)	C (คน)	D (คน)	
1. นางณภััสสร สงวนหงษ์	3	5	7	15
2. นางสาวญา เจริญวัฒนะ	6	6	3	15
3. นายอภิชาติ ภูพานิช	4	7	4	15
4. นางสาวศศิกันต์ พุ่มแก้ว	3	8	4	15
5. นายอภิวัดน์ แก่นจำปา	1	7	7	15
6. นายชัชวาล ธนะเพิ่มพูล	10	7	3	20
รวม (คน)	27	40	28	95

ส่วนที่ 2 การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา โดยได้นำ Best Practice โปรแกรม Work-Wise เพื่อเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรมขององค์กร 180 ประเทศเนเธอร์แลนด์ มาประยุกต์ เพื่อจัดทำหลักสูตร/คู่มือผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC

คณะทำงานและที่ปรึกษาโครงการฯ ได้ประชุมร่วมกันเพื่อจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน Individual Routing Counselor (IRC) จำนวน 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 25 - 26 กันยายน 2557 และครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 29 - 30 กันยายน 2557 ที่ประชุมได้มีการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติงาน จัดทำแบบรายงานผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จัดทำคู่มือการปฏิบัติหน้าที่ IRC และทบทวนแบบฟอร์ม/แบบรายงานต่างๆ ที่ต้องนำไปใช้ในการปฏิบัติงานของ IRC ได้แก่ แผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) แบบบันทึกการปฏิบัติงานประจำวัน แบบรายงานผลการปฏิบัติงานของ IRC ประจำเดือน (แบบรายงาน IRC 1) แบบรายงานผลการปฏิบัติงานของ IRC ทุก 3 เดือน (แบบรายงาน IRC 2) แบบประเมินเด็ก/เยาวชนและครอบครัว (IRC.01) แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง (SW.02) แบบบันทึกการเยี่ยมบ้าน (SW.03) บันทึกข้อตกลงระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เพื่อแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชน แบบฟอร์มรายชื่อเด็กหรือเยาวชน (IRC) แบบประเมินความเสี่ยงของเด็กและเยาวชน (แบบประเมินความเสี่ยงก่อนปล่อย (IRC)) แผนปฏิบัติงาน IRC ประจำเดือน

ส่วนที่ 3 สร้างกระบวนการเปลี่ยนแปลงโดยกำหนดผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) เพื่อสร้างให้เกิดการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) เข้าปฏิบัติหน้าที่ ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2557 และเริ่มปฏิบัติงานตามแนวทางในคู่มือการปฏิบัติงาน IRC โดยมีการดำเนินการดังนี้

3.1 การเตรียมความพร้อมกับผู้ฝึก เพื่อรองรับการปฏิบัติงานของ IRC

3.1.1 มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) ดังนี้

- อบรม “การเชื่อมต่อกระบวนการงานในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1” ระหว่างวันที่ 6 - 7 ตุลาคม 2557 ณ ห้องประชุมศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 ซึ่งคณะทำงานวิจัยส่วนกลาง, คณะทำงานโครงการฯ, เจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ได้ประชุมร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชื่อมต่อกระบวนการงานในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 (ภาคผนวก ข)

- อบรม “การจัดกิจกรรมเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น” ระหว่างวันที่ 8 - 10 ตุลาคม 2557 ณ บรุคไซด์วัลเลย์ รีสอร์ท จังหวัดระยอง (ภาคผนวก ข)

- ประชุมให้ความรู้และทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึก เกี่ยวกับโครงการ IRC

หลังจากมอบหมายให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ลงปฏิบัติงานในพื้นที่เพื่อทำความเข้าใจกับพื้นที่และเจ้าหน้าที่ ตลอดจนเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย และในการจัดประชุมแต่ละครั้งจะนำข้อมูลที่ได้รับจากผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จากการสอบถามผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ภายในศูนย์ฝึกฯ โดยนำข้อมูลมาจัดทำหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการและจัดอบรมอย่างต่อเนื่อง เช่น

- อบรม “ระบบการศึกษาของไทย” ในวันที่ 20 ตุลาคม 2557 ณ ห้องประชุมเชิงปฏิบัติการ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 (ภาคผนวก ฉ)

- จัดการเสวนาในหัวข้อ “ทำงานอย่างไรกับนายจ้างสถานประกอบการ” วันที่ 21 ตุลาคม 2557 ณ ห้องประชุมเชิงปฏิบัติการศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 (ภาคผนวก ฉ)

- อบรมระเบียบการต่างๆ ในวันที่ 10 พฤศจิกายน 2557 ณ ห้องประชุมสำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เข้ารับการอบรมระเบียบการต่างๆ ได้แก่ ระเบียบงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน เครือข่ายและอาสาสมัครคุมประพฤติ บทบาทหน้าที่และระเบียบการสงเคราะห์ภายหลังปล่อยและการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครคุมประพฤติ (ภาคผนวก ก)

- อบรม “การให้คำปรึกษาแบบการเสริมสร้างแรงจูงใจเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม” (motivational interviewing (MI)) ระหว่างวันที่ 11 - 13 พฤศจิกายน 2557 ณ เควโฮม (อาคารสอ.มก.36 ปี) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน (ภาคผนวก ก)

- การเข้าร่วมประชุมสภากระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก ครั้งที่ 2 (The second meeting of ASIA-PACIFIC Council for Juvenile Justice) ในวันที่ 5 - 8 พฤษภาคม 2558 ณ โรงแรมกะตะบิซ รีสอร์ท แอนด์สปา จังหวัดภูเก็ต เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการประสานความร่วมมือในการดูแลเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมระหว่างประเทศสมาชิก และยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนของประเทศไทยและภูมิภาคร่วมกัน

- จัดประชุมคณะกรรมการกำกับทิศและที่ปรึกษาโครงการ ครั้งที่ 4 และศึกษาดูงาน เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2558 ณ ห้องประชุมศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยองและในพื้นที่จังหวัดระยอง (ภาคผนวก จ)

- การเข้าร่วมสังเกตการณ์โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ “การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559” ครั้งที่ 1 ซึ่งรูปแบบการปฏิบัติงาน Individual Routing Counselor (IRC) ถูกกำหนดเป็นตัวชี้วัดการปฏิบัติราชการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์กรมพินิจ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 (ภาคผนวก ข)

3.2 การเตรียมการด้านสวัสดิการ ได้แก่ ที่พักอาศัย ค่าตอบแทนการทำงานล่วงเวลา/นอกเวลาราชการ เช่น การติดตามเยาวชนในพื้นที่ ค่าติดต่อประสานงาน ค่าเดินทางในและนอกพื้นที่

3.3 การจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในระหว่างปฏิบัติงาน ได้แก่ การฝึกอบรมการนิเทศงาน การศึกษาดูงาน การประชุม Case Conference และอื่นๆ โดยจัดให้มีการอบรมในวิชาต่างๆ ดังนี้ ระบบการศึกษาของไทย การทำงานร่วมกับสถานประกอบการ ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน การให้คำปรึกษาแบบการเสริมสร้างแรงจูงใจเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (Motivation Interview) เข้าร่วมประชุมสภากระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก เข้าร่วมอบรมกิจกรรมครอบครัวเข้มแข็ง เข้าร่วมอบรมการประเมินสภาวะเด็กและครอบครัว การใช้เครื่องมือในการทำงานกับเด็กและครอบครัว เข้าร่วมอบรมกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพครอบครัวสู่เครือข่ายชุมชน เข้าร่วมอบรมความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับครอบครัวและครอบครัวบำบัด (SATIR) ประกอบด้วย การสร้างสัมพันธภาพภายในตนเองกับผู้อื่น (Internal making contact) การรับมือของบุคคล เมื่อเผชิญกับภาวะต่างๆ เพื่อความอยู่รอด (Coping Stances) การเข้าใจคนตามแนวคิดของแซทเทียร์เปรียบเสมือนภูเขาน้ำแข็งของบุคคล (Personal Iceberg) ฝึกสำรวจ Iceberg กระบวนการถาม (Process question) การสำรวจแผนที่ครอบครัว (Family Map) สมานิบำบัด สถิติการทำครอบครัวบำบัด ขั้นตอนการบำบัด (Stage of Therapy) องค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ (Five essential elements) ระยะเวลาของการเปลี่ยนแปลง (Stage of Change) การเพิ่มคุณค่าในตนเอง (Raise Self-esteem) การค้นหาทรัพยากรภายใน (Resource/Adjectives) การเปลี่ยนความคาดหวัง (Unmet Expectation) การบำบัดส่วนต่างๆ ภายในจิตใจตามแนวแซทเทียร์ (Internal Part's party of Satir Model) หัวเราะบำบัดและฝึกปฏิบัติการเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติภายใน (Adjectives) และเทคนิคทักษะ

การทำครอบครัวบำบัด เข้าร่วมอบรมการทำงานกับครอบครัวและการติดตามผล (Following up) และเข้าร่วมอบรมการเข้าใจตัวตน ระบบคุณค่าและสร้างมิตรไมตรีในตนและผู้อื่นผ่าน Enneagram (นพลักษณ์)

3.4 ประชุมเพื่อทำความเข้าใจและขอความร่วมมือกับผู้อำนวยการสถานพินิจฯ ในเขต ได้แก่ สถานพินิจฯ จังหวัดระยอง สถานพินิจฯ จังหวัดจันทบุรี สถานพินิจฯ จังหวัดตราด สถานพินิจฯ จังหวัดสระแก้ว และสถานพินิจฯ จังหวัดปราจีนบุรี

หลังจากที่คณะทำงานได้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน พร้อมจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและแบบฟอร์มต่างๆ ให้แก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ซึ่งเข้าปฏิบัติหน้าที่ ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2557 นั้น คณะทำงานโครงการฯ และคณะที่ปรึกษากำกับและติดตามผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) ได้จัดให้มีการประชุม Case Conference ในหน่วยงานนาร่องเพื่อให้คำปรึกษากำกับติดตามประเมินผลเป็นระยะ อีกทั้งได้จัดโครงการนวัตกรรมการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนแบบไร้รอยต่อ ในวันที่ 19 พฤษภาคม 2558 ณ ห้องประชุมโรงแรมสตาร์ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง โดยเชิญหน่วยงานหลายภาคส่วน ได้แก่ ศาลฎีกา ศาลเยาวชนและครอบครัว หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย หน่วยงานในสังกัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงาน หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ NGOs ผู้บริหารและสื่อของ สสส. และบุคคลสำคัญในสังกัด 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดระยอง จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด และจังหวัดสระแก้ว และสื่อมวลชนแขนงต่างๆ 13 สำนัก รวมทั้งสิ้นประมาณ 150 คน เพื่อสร้างความเข้าใจ พร้อมประสานความร่วมมือกับองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนแบบไร้รอยต่อ ซึ่งคณะทำงานจัดให้มีการประชุม คณะทำงานและที่ปรึกษาโครงการเพื่อติดตามความก้าวหน้าการดำเนินโครงการเป็นระยะ

3.5 ประสานความร่วมมือเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ IRC กับศาลเยาวชนและครอบครัว จังหวัดระยอง เข้าพบผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อที่จะดำเนินการในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 พบว่า ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง และคณะมีความสนใจในโครงการ รวมทั้งให้ข้อคิดเห็นว่าควรให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC มาดำเนินการก่อนในชั้นสถานพินิจฯ โดยใช้กลุ่มเยาวชนตามมาตรา 132 วรรค 1 ซึ่งคณะทำงานได้เข้าประชุมและคณะกรรมการกำกับทิศเห็นชอบให้ดำเนินการได้ โดยให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จำนวน 1 คน รับกลุ่มเยาวชนดังกล่าว ในจำนวน 15 คน ขณะดำเนินการศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยองได้ส่งเยาวชนให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จำนวนมาก ทำให้คณะทำงานและที่ปรึกษาโครงการฯ ได้ขอเข้าพบเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2558 เพื่อให้ยุติการส่งเยาวชนตามมาตรา 132 วรรค 1 ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เนื่องจากไม่สามารถกำกับติดตามเยาวชนได้อย่างทั่วถึง

นอกจากนี้ได้เข้าพบอธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง เพื่อประชาสัมพันธ์งานโครงการ “การพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ” ที่จะดำเนินการ

ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อชี้แจงโครงการพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไว้ร่อยต่อ และเชิญอธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ปาฐกถาพิเศษใน “งานเปิดตัวโครงการนวัตกรรมการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไว้ร่อยต่อ”

3.6 เปิดตัวโครงการนวัตกรรมการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไว้ร่อยต่อ เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2558 ณ โรงแรมสตาร์ จังหวัดระยอง มีผู้เข้าร่วมจำนวน 150 คน ประกอบด้วย บุคลากร หน่วยงานและองค์กรสำคัญที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการปฏิบัติกับเยาวชนทั้งภาครัฐและเอกชน

จากนั้นผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC นำรูปแบบที่พัฒนาไปทดลองใช้ที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 1 โดยติดตามดูแลเยาวชนเป็นรายบุคคล ตั้งแต่แรกเข้าจนถึงปล่อยตัวกลับคืนสู่สังคม พร้อมทั้งกำกับติดตามด้วยการให้คำปรึกษา (Supervision) การจัดทำ Case Conference ของคณะที่ปรึกษากำกับและติดตามผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ประเมินผล และถอดบทเรียนความสำเร็จของโครงการทั้งระบบ รวมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามกระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูที่พัฒนาขึ้น โดยมุ่งเน้นให้สังคมมีความเข้าใจในปัจจัยปัญหาและสาเหตุการเกิดปัญหาพฤติกรรม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมกระทำผิดซ้ำ

ส่วนที่ 4 ผลการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาและบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชน และทำการประเมิน 3 รูปแบบ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จำนวน 5 คน ลงปฏิบัติงานในพื้นที่นำร่อง ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 1 และผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จำนวน 1 คน รับผิดชอบดูแลเยาวชนตามมาตรา 132 วรรค 1 โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 รับรายชื่อและข้อมูลเยาวชน โดยจำแนกเยาวชนออกเป็นกลุ่มตามระดับปัญหาแต่ละราย โดยศึกษาแผนการฝึกอบรมเด็กและเยาวชน (จว.05) และสมุดประจำตัวเด็กและเยาวชน จากนั้นดำเนินการประเมินตามแบบประเมินเด็กเยาวชนและครอบครัว (IRC.01) แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง(IRC.02) และแบบบันทึกการเยี่ยมบ้าน (IRC.03) ปรากฏดังตารางที่ 5.2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 5.2 ตารางแสดงข้อมูลกลุ่มเยาวชนตามระดับปัญหาแยกตามผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 1 นางณภัสสร สงวนหงษ์				
ลำดับ	ชื่อ-สกุลเยาวชน	คดี	ศาลฯ	ระดับปัญหา
1	นายศุภวิชญ์	ครอบครองยาเสพติดเพื่อจำหน่าย	จังหวัดบุรี	B
2	นายสมชาย	ครอบครองยาเสพติดเพื่อจำหน่าย	จังหวัดบุรี	D
3	นายปานสิน	พยายามฆ่าผู้อื่น	จังหวัดบุรี	C

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 1 นางณภัสสร สงวนหงส์ (ต่อ)				
ลำดับ	ชื่อ-สกุลเยาวชน	คดี	ศาลฯ	ระดับปัญหา
4	นายวศิน	ร่วมกันครอบครองเพื่อจำหน่ายและเสพ	จังหวัดบุรี	C
5	นายภาณุวัฒน์	พยายามฆ่าผู้อื่น	จังหวัดบุรี	B
6	นายเมธพนธ์	จำหน่าย ยาบ้า 19 เม็ด และเสพยาบ้า	จังหวัดบุรี	D
7	นายธนเทพ	ร่วมกันครอบครองเพื่อจำหน่าย	จังหวัดบุรี	D
8	นายพูนศักดิ์	ร่วมกันข่มขืนกระทำชำเรา	จังหวัดบุรี	C
9	นายวสันต์	ครอบครอง (ยาบ้า) เพื่อจำหน่าย	จังหวัดบุรี	D
10	นายพีรวิชญ์	ร่วมกันลักทรัพย์	จังหวัดบุรี	D
11	นายอนันตชัย	ครอบครองยาเสพติดเพื่อจำหน่าย	จังหวัดบุรี	C
12	นายณัฐ	ข่มขืนกระทำชำเรา ความผิดต่อเสรีภาพ อนาคต	จังหวัดบุรี	B
13	นายบุญนำ	ครอบครองยาเสพติดเพื่อจำหน่าย	จังหวัดบุรี	C
14	นายณัฐพล	ครอบครองยาเสพติดเพื่อจำหน่าย	จังหวัดบุรี	D
15	นายวรเทพ	ร่วมกันข่มขืนกระทำชำเราฯ	จังหวัดบุรี	D
ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 2 นางสาวญา เจริญวัฒนะ				
ลำดับ	ชื่อ-สกุลเยาวชน	คดี	ศาลฯ	ระดับปัญหา
1	นายเศรษฐโชค	ร่วมกันฆ่า	ระยอง	B
2	นายธนหงษ์	พ.ร.บ. ยาเสพติด	ระยอง	B
3	นายสุริยา	ความผิดต่อชีวิต	ระยอง	B
4	นายอำนวย	พ.ร.บ. ยาเสพติด	ระยอง	C
5	นายธานินทร์	พ.ร.บ. ยาเสพติด	ระยอง	C
6	นายชูเกียรติ	ลักทรัพย์	ระยอง	B
7	นายโดมปกรณ์	พ.ร.บ.ยาเสพติด	ระยอง	B
8	นายธรรมบุญ	พ.ร.บ. ยาเสพติด	ระยอง	C
9	นายณัฐวุฒิ	พ.ร.บ. ยาเสพติด	ระยอง	C
10	นายสุทธิพงษ์	พ.ร.บ. ยาเสพติด	ระยอง	B
11	นายพรพิชญ์	วิ่งราวทรัพย์ (2 คดี)	ระยอง	D
12	นายสิทธิโชค	พ.ร.บ. ยาเสพติด	ระยอง	D
13	นายกฤต	จำหน่ายยาเสพติด	ระยอง	C
14	นายวรพล	จำหน่ายยาเสพติด	ระยอง	D
15	นายปิยะวัฒน์	ข่มขืน อนาคต เสรีภาพ	ระยอง	C

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 3 นายอภิชาติ ภูพานิช				
ลำดับ	ชื่อ-สกุลเยาวชน	คดี	ศาลฯ	ระดับปัญหา
1	นายทินกรณ	ร่วมกันลักทรัพย์ของผู้มีอาชีพกสิกรรมฯ	ตราด	B
2	นายสันต์สกล	ร่วมกันลักทรัพย์ของผู้มีอาชีพกสิกรรมฯ	ตราด	B
3	นายวันชัย	ร่วมกันจำหน่ายยาเสพติดให้โทษ (ยาบ้า)	ตราด	D
4	นายอานนท์	ร่วมกันจำหน่ายยาเสพติด (ยาบ้า)	ตราด	D
5	นายอาทิตย์	ร่วมกันจำหน่ายยาเสพติด (ยาบ้า)	ตราด	D
6	นายเสรี	พรากผู้เยาว์ไปเสียจากบิดา มารดาฯ	ตราด	B
7	นายธีรวัฒน์	ร่วมกันลักทรัพย์ ฯ	ตราด	C
8	นายชินวัตร	ครอบครองเพื่อจำหน่าย (ยาไอซ์)	ตราด	C
9	นายศิลาพันธ์	ครอบครองเพื่อจำหน่าย (ยาบ้า)	ตราด	C
10	นายอัมพล	พรากผู้เยาว์ ฯ	ตราด	B
11	นายณัฐพล	ทำร้ายร่างกาย	ตราด	C
12	นายศิริ	ทำร้ายร่างกาย	ตราด	C
13	นายเก๋ศักดิ์	ทำร้ายร่างกาย	ตราด	C
14	นายธนาวุฒิ	พรากผู้เยาว์ ฯ	ตราด	D
15	นายพัฒนชัย	รุมทิ่ม	ตราด	C
ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 4 นางสาวศศิกันต์ พุดแก้ว				
ลำดับ	ชื่อ-สกุลเยาวชน	คดี	ศาลฯ	ระดับปัญหา
1	นายสุริยันต์	ปล้น-ชิงทรัพย์	ปราจีนบุรี	B
2	นายกฤษฎา	ครอบครองเพื่อจำหน่าย และพ.ร.บ. อาวุธปืน	ปราจีนบุรี	B
3	นายเทพพิทักษ์	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	ปราจีนบุรี	B
4	นายภาคินัย	ร่วมกันลักทรัพย์	ปราจีนบุรี	C
5	นายศราวุธ	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	ปราจีนบุรี	D
6	นายจักรกฤษณ์	ความผิดต่อเสรีภาพ ข่มขืนกระทำชำเรา	ปราจีนบุรี	C
7	นายเชาวลิต	ร่วมกันพยายามฆ่าผู้อื่น	ปราจีนบุรี	C
8	นางสาวธารรัตน์	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	ปราจีนบุรี	D
9	นายธนากร	ข่มขืนกระทำชำเรา	ปราจีนบุรี	C
10	นายกิตติพงษ์	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	ปราจีนบุรี	C
11	นายสมยศ	ร่วมกันพยายามฆ่า ความผิดต่อชีวิต พกพาอาวุธปืนและวัตถุระเบิด	ปราจีนบุรี	C
12	นายศรัณณ์	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	ปราจีนบุรี	C

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 4 นางสาวศศิกานต์ พุฒแก้ว (ต่อ)				
ลำดับ	ชื่อ-สกุลเยาวชน	คดี	ศาลฯ	ระดับปัญหา
13	นายเสรี	จำหน่ายยาเสพติด	ปราชญ์บุรี	C
14	นางสาวจิรนนท์	ร่วมกันมียาเสพติดไว้ในครอบครอง	สระแก้ว	D
15	นายศักขรินทร์	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	ปราชญ์บุรี	D
ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 5 นายอภิวัฒน์ แก่นจำปา				
ลำดับ	ชื่อ-สกุลเยาวชน	คดี	ศาลฯ	ระดับปัญหา
1	นายมนัส	พ.ร.บ.ยาเสพติด	สระแก้ว	D
2	นายวีรยุทธ์	พ.ร.บ.ยาเสพติด	สระแก้ว	C
3	นายสงกรานต์	พ.ร.บ.ยาเสพติด	สระแก้ว	C
4	นายโสฬส	พ.ร.บ.ยาเสพติด	สระแก้ว	D
5	นายจิรศักดิ์	พยายามฆ่า	สระแก้ว	C
6	นายไทรภพ	พ.ร.บ.ยาเสพติด	สระแก้ว	C
7	นายปรัชญา	พ.ร.บ.ยาเสพติด	สระแก้ว	D
8	นายอัมรินทร์	ร่วมกันชิงทรัพย์	สระแก้ว	D
9	น.ส.ฝนทิพย์	พ.ร.บ.ยาเสพติด	สระแก้ว	D
10	นายณัฐพงศ์	พ.ร.บ.ยาเสพติด	สระแก้ว	C
11	นายนิธิศ	พ.ร.บ.ยาเสพติด	สระแก้ว	C
12	นายวรัณณ์	พ.ร.บ.ยาเสพติด	สระแก้ว	C
13	นายอวยชัย	ร่วมกันลักทรัพย์	สระแก้ว	B
14	นายจักรกฤษณ์	พ.ร.บ.ยาเสพติด	สระแก้ว	D
15	นายสุวิทย์	พราກผู้เยาว์	สระแก้ว	D
ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 6 นายชัชวาล ธนะเพิ่มพูล				
ลำดับ	ชื่อ-สกุลเยาวชน	คดี	ศาลฯ	ระดับปัญหา
1	นายบุรินทร์	ปล้นทรัพย์	ระยอง	B
2	นายเสฐรัฐภูมิ	ความผิดต่อเพศ (โทรม)	ระยอง	B
3	นายธนกฤต	ความผิดต่อเพศ (โทรม)	ระยอง	B
4	นายกฤษณัฐ	ความผิดต่อเพศ (โทรม)	ระยอง	B
5	นายธนานิปี	วัตถุระเบิดฯ	ระยอง	C
6	นายณัฐวัตร	ยาเสพติด(กัญชา)	ระยอง	C
7	น.ส.วราภรณ์	ยาเสพติด	ระยอง	B
8	นายไพรัช	ความผิดต่อชีวิตประมาท	ระยอง	B

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 6 นายชัชวาล ธนะเพิ่มพูล (ต่อ)				
ลำดับ	ชื่อ-สกุลเยาวชน	คดี	ศาลฯ	ระดับปัญหา
9	นายถวัลย์	ยาเสพติด (ยาบ้า)	ระยอง	B
10	นายธนากร	ยาเสพติด (ยาบ้า)	ระยอง	C
11	นายศักดิ์รินทร์	ยาเสพติด (กัญชา)	ระยอง	C
12	นายณพรัตน์	ยาเสพติด (ยาบ้า)	ระยอง	B
13	นายไพศาล	ยาเสพติด (ยาบ้า)	ระยอง	B
14	นายชยานันต์	ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	ระยอง	B
15	นายเนติธร	ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	ระยอง	C
16	นายกกล้าณรงค์	ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	ระยอง	C
17	นายทรงพล	ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	ระยอง	D
18	นายคณิศร	ลักทรัพย์	ระยอง	C
19	นายเนติพงษ์	ยาเสพติด	ระยอง	D
20	นายณรงค์ฤทธิ์	ลักทรัพย์	ระยอง	D

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างสัมพันธภาพกับเยาวชน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สร้างสัมพันธภาพกับเยาวชนทั้งในรูปแบบเฉพาะรายและแบบกลุ่ม ซึ่งเทคนิคในการสร้างสัมพันธภาพกับเยาวชนที่ทำให้ประสบความสำเร็จในการทำงาน ประกอบด้วย การใช้ภาษาท่าทาง เช่น การยิ้ม การสบตา การใช้ภาษาพูดที่เป็นกันเอง การให้กำลังใจและชื่นชม การสื่อสาร 2 ทาง การเป็นผู้ฟังที่ดี มีความจริงใจ และการรักษาระยะห่างของความสัมพันธ์ที่เหมาะสม

อย่างไรก็ตามการสร้างสัมพันธภาพกับเยาวชนก่อนการจัดทำแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ในช่วงแรกของ การดำเนินงานผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC มีเวลาจำกัดในการสร้างสัมพันธภาพ เนื่องจากเยาวชนต้องเข้ากลุ่มกิจกรรมต่างๆ ภายในศูนย์ฝึกฯ ประกอบกับผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC มิได้มีพื้นที่ทำงานประจำภายในศูนย์ฝึกฯ การสร้างความคุ้นเคยใกล้ชิดทั้งกับเยาวชนและเพื่อนร่วมงานอื่นๆ จึงมีระยะห่างที่จะได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนที่แม่นยำ จากนั้นผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงได้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ภายในศูนย์ฝึกฯ เพื่อเพิ่มเวลาในการพบกับเยาวชนให้มากขึ้น และขออนุญาตเข้าไปสร้างสัมพันธภาพกับเยาวชนในวันหยุดราชการ

ขั้นตอนที่ 3 จัดทำแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ของเยาวชน โดยศึกษาข้อมูลของเยาวชนจากสมุดประจำตัวของเยาวชนจากครูที่ปรึกษา แผนการฝึกอบรมของเยาวชน (ประกอบด้วยข้อมูลด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ สังคม พฤติกรรม การศึกษา และยาเสพติด ฯลฯ) การสัมภาษณ์เยาวชนและผู้ปกครอง การลงพื้นที่เยี่ยมบ้าน การสำรวจชุมชนและสภาพแวดล้อม โดยศึกษาข้อมูลให้ครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา ด้านการทำงาน ด้านครอบครัวและชุมชน และด้านการใช้เวลา

ว่างของเยาวชน และจัดทำแผนให้เสร็จภายในระยะเวลา 1 เดือน สำหรับเยาวชนตามมาตรา 132 วรรค 1 ศึกษาข้อมูลจากรายงานข้อเท็จจริงของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง

แผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ที่จะปฏิบัติงานได้อย่างไร้รอยต่อ ซึ่งมีความพยายามจะทำให้เป็นแผนสนับสนุนหรือใช้ประโยชน์จากแผนการฝึกอบรมเด็กและเยาวชนซึ่งนักวิชาชีพพร้อมกันจัดทำเพื่อใช้ขณะอยู่ในศูนย์ฝึกฯ แผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จัดทำนั้น จะเน้นการแก้ไข บำบัด พื้นฟู 5 ด้าน คือ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา ด้านการทำงาน ด้านครอบครัวและชุมชน และด้านการใช้เวลาว่าง และกำหนดวิธีการที่จะดึงศักยภาพของเยาวชน ครอบครัว รวมทั้งการสรรหาทรัพยากรและการสร้างทุนทางสังคมเข้ามาช่วยเหลือในการแก้ไข บำบัด พื้นฟู ปัญหาของเยาวชนตั้งแต่อยู่ในศูนย์ฝึกฯ จนกระทั่งกลับคืนสู่ครอบครัวและชุมชน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สามารถจัดทำแผนการดำเนินชีวิตได้ภายใน 30 วัน แต่จะมีการแก้ไขแผนเป็นระยะ เนื่องจากข้อมูลที่ได้มาไม่ครบถ้วน โดยเฉพาะการประเมินปัญหาและวางแผนเป้าหมายชีวิตที่แท้จริงของเยาวชน เยาวชนขาดการวางแผนเป้าหมายชีวิตอย่างจริงจัง จึงมีการเปลี่ยนเป้าหมายหรือไม่ได้ทำตามเป้าหมาย ซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ต้องคอยติดตามและปรับแผน

เยาวชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่นำร่องที่ศาลเยาวชนและครอบครัวมีคำสั่งให้เข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกฯ ได้รับการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็นของเยาวชนแต่ละรายอย่างเป็นระบบ โดยผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC มีการร้อยเรียงกระบวนการตั้งแต่การจัดทำแผนการบำบัดตามสภาพปัญหาและความจำเป็นของเยาวชนที่ชัดเจนและทำได้จริง เริ่มตั้งแต่เยาวชนเข้าสู่ศูนย์ฝึกฯ จนกระทั่งเยาวชนได้รับการปล่อยตัวกลับสู่ชุมชน และการติดตามดูแลเมื่อเยาวชนใช้ชีวิตอยู่ในชุมชน ซึ่งมีระดับความถี่และความใกล้ชิดในการดูแลสอดคล้องกับระดับความรุนแรงของปัญหาตามความเสี่ยงและความจำเป็นของเยาวชนแต่ละราย โดยศึกษาข้อมูลครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา ด้านการทำงาน ด้านครอบครัวและชุมชน และด้านการใช้เวลาว่างของเยาวชน จากนั้นผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดำเนินการให้ความช่วยเหลือตามสภาพปัญหาของเยาวชนแต่ละราย ทำให้สภาพปัญหาได้รับการแก้ไข ทั้งนี้ แผนจะต้องกำหนดวิธีการที่จะดึงศักยภาพของเยาวชนและครอบครัว ตลอดจนการสรรหาทรัพยากร การสร้างทุนทางสังคมให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเยาวชนและครอบครัว เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างไร้รอยต่อแผนการดำเนินชีวิตของเยาวชนจึงต้องสอดคล้องและไม่ซ้ำซ้อนกับแผนของศูนย์ฝึกฯ (จว.05) ซึ่งเป็นแผนที่จะสนับสนุนการดำเนินงานในศูนย์ฝึกฯ อาทิ การให้คำปรึกษาแนะนำ การเสริมพลังให้กับเยาวชนในการแก้ไขปัญหาต่างๆ การพัฒนาทักษะทางสังคม และการสนับสนุนทางสังคม

นอกจากนี้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ยังได้จัดทำแผนการปฏิบัติงานของตนเอง โดยออกแบบเป็นรายเดือน ซึ่งมีรายละเอียดแนวทางการปฏิบัติงานในแต่ละเดือนว่าจะดำเนินการอย่างไรเพื่อให้ถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งในการทำงานกับเยาวชนในศูนย์ฝึกฯ และการทำงานกับผู้ปกครอง เครือข่ายชุมชน บริษัทห้างร้าน ศาลเยาวชนและครอบครัวหรือหน่วยงานที่จะช่วยเหลือเยาวชนในพื้นที่ที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC รับผิดชอบ

เพื่อจะดำเนินการผลักดันให้เยาวชนที่ได้รับการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูตามแผนแล้วสามารถออกไปใช้ชีวิตร่วมกับครอบครัวและชุมชน

ขั้นตอนที่ 4 เสนอแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ต่อคณะที่ปรึกษากำกับและติดตามผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC แต่ละรายได้ส่งแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) เด็กและเยาวชนเฉพาะรายให้คณะกรรมการกำกับและติดตามแผน พิจารณาให้ข้อเสนอแนะและอนุมัติให้ดำเนินการ

การนำเสนอแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ต่อคณะกรรมการกำกับและติดตามแผนนั้นที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ต้องนำมาเสนอต่อคณะกรรมการกำกับติดตามแผนในครั้งแรกนั้นมีลักษณะเป็นแผนคร่าวๆ ยังไม่ละเอียดลึกซึ้ง เพราะการแสวงหาข้อเท็จจริงยังไม่ครอบคลุมชีวิตของเยาวชน คณะกรรมการจึงต้องแนะนำและช่วยตั้งประเด็นการสืบค้นข้อเท็จจริงและร่วมประเมินปัญหา แม้ว่าจะใช้เวลานานในการพิจารณาในแต่ละกรณี แต่เป็นการเรียนรู้การประเมินและจัดทำแผนที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC

ขั้นตอนที่ 5 คณะที่ปรึกษากำกับและติดตามผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC พิจารณาแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) คณะที่ปรึกษากำกับและติดตามผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC พิจารณาแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) เฉพาะรายที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เสนอให้แล้วเสร็จภายใน 1 สัปดาห์ กรณีที่แผนยังไม่ครอบคลุมปัญหาที่มีอยู่ของเยาวชน ได้ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC กลับไปทบทวนแผน และส่งกลับมาให้คณะที่ปรึกษากำกับและติดตามผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC พิจารณากลับภายใน 15 วัน ผลปรากฏว่า มีแผนที่ต้องปรับปรุงแก้ไขทุกราย เนื่องจากส่วนใหญ่แผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ยังมีข้อมูลเกี่ยวกับเยาวชนไม่ครบถ้วนจึงได้ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ไปค้นหาข้อเท็จจริง เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหที่เหมาะสมต่อเยาวชน เพราะหากข้อมูลไม่ครบถ้วนจะทำให้การวิเคราะห์สภาพปัญหาไม่ตรงตามสภาพปัญหาที่แท้จริง และแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ของเยาวชนยังขาดเทคนิควิธีการที่จะแก้ไขปัญหาดังนั้น คณะกรรมการที่ปรึกษากำกับและติดตามผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงได้ให้คำแนะนำวิธีการแก้ไขปัญหาเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน รวมทั้งในการพิจารณาอนุมัติแผนของคณะที่ปรึกษากำกับและติดตามผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ทั้งหมดจะให้กลับไปทบทวน เพื่อให้ครอบคลุมปัญหาและความต้องการจำเป็นทุกด้าน ซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ถือว่าเป็นการฝึกฝนให้มีความรอบครอบมากขึ้น รวมทั้งอาจได้พบข้อมูลใหม่ที่จะเป็นต้องปรับแผนซึ่งเป็นประโยชน์แก่การวางแผนเป้าหมายที่ถูกต้อง ตัวอย่างการจัดทำแผนการดำเนินชีวิต (Life plan) เด็กและเยาวชน ตามตารางที่ 5.3 ดังนี้

ตารางที่ 5.3 ตัวอย่างแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC (เริ่มทำแผนการดำเนินชีวิต Life Plan)

แผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) นางสาว เจริญวัฒนะ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC

นายธนหงษ์ อายุ 20 ปี คดี พ.ร.บ. ยาเสพติด ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง ตัดสิน 3 ปี แทนค่าปรับ 6 เดือน

วันที่ครบกำหนดปล่อย...วันที่ 5 กันยายน 2559...วันที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC รับตัวเยาวชน...วันที่ 4 ธันวาคม 2557.....

สรุปปัญหาแต่ละด้าน	สภาพปัญหาที่ต้องแก้ไขและพัฒนา	แนวทางการดำเนินการ	เป้าหมายที่ได้จากการแก้ไขและพัฒนา	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1. ด้านที่อยู่อาศัย เยาวชนให้ข้อมูลว่าภายหลังตัวจะไปพักอาศัยอยู่กับมารดาตามเดิมที่ ถนนทางไผ่ 3 ตำบลเชิงเนิน อำเภอเมือง จังหวัดระยอง จากการเยี่ยมบ้าน พบว่า ที่พักอาศัยเป็นบ้านปูน 1 ชั้น ปลูกบนที่ดินของตนเอง มีรั้วรอบขอบชิด สภาพบ้านค่อนข้างใหม่ มี 3 ห้องนอน 2 ห้องน้ำ พื้นที่ด้านหลังต่อเติมเป็นห้องนอนและห้องน้ำ ส่วนตัวของเยาวชน โดยมารดาบอกว่าทำไว้เพื่อเยาวชนมีครอบครัวจะได้มีที่อยู่เป็นสัดส่วน สภาพภายในบ้านไม่สะอาด	สภาพภายในบ้านไม่สะอาด การจัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้ ไม่เป็นระเบียบ	- ประสานงานทางโทรศัพท์กับนางอรุณ กระจ่างศรี (มารดา) ที่เบอร์ 086 842 xxxx เพื่อเยี่ยมบ้าน ต.เชิงเนิน อ.เมือง จ.ระยอง เพื่อประเมินความเหมาะสมของที่พักอาศัย	- มารดามีความพร้อมในการรับเยาวชนไปดูแลภายหลังปล่อยตัว - สมาชิกในบ้านสามารถร่วมกันในการปรับปรุงที่พักให้สะอาด เป็นระเบียบ	22 ธ.ค. 57	IRC
				29 ธ.ค. 57	IRC

สรุปปัญหาแต่ละด้าน	สภาพปัญหาที่ต้องแก้ไขและพัฒนา	แนวทางการดำเนินการ	เป้าหมายที่ได้จากการแก้ไขและพัฒนา	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1. ด้านที่อยู่อาศัย (ต่อ) การจัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้ไม่เป็นระเบียบ มารดามีความพร้อมในการรับเยาวชนไปดูแลภายหลังปล่อยตัว 2. ด้านการศึกษา เยาวชนออกจากโรงเรียนขณะอยู่ชั้นม.3 สาเหตุที่ออกเพราะต้องการประกอบอาชีพระหว่างเข้ารับการฝึกอบรมเยาวชนฝึกวิชาชีพหน่วยช่างยนต์ ครูที่ปรึกษา คือ นายยุทธกิจ ดังก้อง 3. ด้านการทำงาน ภายหลังจบการศึกษาชั้นม. 3 เยาวชนเคยทำงานเป็นลูกมือช่างซ่อมรถมอเตอร์ไซด์ที่รวมยนต์ฮอนด้า ทำได้นานประมาณ 6 เดือน แล้วจึงถูกให้ออกจากงาน	- เยาวชนไม่จบการศึกษาภาคบังคับ - เยาวชนมีความชอบด้านช่างยนต์แต่ยังขาดโอกาสในการออกไปทดลองทำงานระหว่างที่ยังฝึกอบรม	- แนะนำการศึกษา เพื่อให้เยาวชนตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาต่อสายสามัญในระดับที่สูงขึ้น - MI เยาวชนในเรื่องการทำงานด้านที่ชอบและมีความสามารถ - ประชุมคณะกรรมการนักวิชาชีพเพื่อดำเนินการเรื่องพักการฝึกอบรม (รอผลการประเมินเดือนมีนาคม 58	เยาวชนตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา และมีแรงจูงใจที่จะศึกษาต่อให้จบม.ต้น - เยาวชนได้รับการพิจารณาให้พักการฝึกอบรม - เยาวชนได้ฝึกงานในสถานประกอบการที่มีมาตรฐาน	กุมภาพันธ์ ถึง เดือนมีนาคม 2558	IRC

สรุปปัญหาแต่ละด้าน	สภาพปัญหาที่ต้องแก้ไขและพัฒนา	แนวทางการดำเนินการ	เป้าหมายที่ได้จากการแก้ไขและพัฒนา	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
3. ด้านการทำงาน (ต่อ) เพราะมีเรื่องชกต่อยกับเพื่อนร่วมงานเรื่องผู้หญิง จากนั้นได้สมัครเป็นลูกมือช่างซ่อมรถมอเตอร์ไซด์ที่ยามาซ่า ทำได้ 6 เดือนก็ถูกไล่ออก เพราะไม่ตั้งใจทำงาน ขาดงานบ่อย ติดเพื่อน และไม่ได้ประกอบอาชีพอะไรอีก ระหว่างเข้ารับการฝึกอบรมเยาวชนเลือกฝึกวิชาชีพหน่วยช่างยนต์ สอดคล้องกับอาชีพในฝัน คือ เป็นเจ้าของคู่อู่ซ่อมรถมอเตอร์ไซด์ ซึ่งมารดาพร้อมสนับสนุนในเรื่องการเปิดคู่อู่ซ่อมรถ โดยอยู่ระหว่างสร้างห้องพักให้คนเช่า และจะแบ่งพื้นที่บางส่วนให้เปิดคู่อู่ซ่อมรถตามความต้องการ แต่มารดายอมรับว่ายังมีความวิตกกังวลว่าจะทำได้ต่อเนื่องหรือไม่ และอาจพาเพื่อนมามั่วสุมที่คู่อู่	- ขาดการควบคุมอาารมณที่ เหมาะสม มีการใช้ความรุนแรง - เยาวชนขาดความรับผิดชอบในการทำงาน ขาดความอดทน	อีก 1 ครั้ง) และประสานงานกับสถานประกอบการให้เยาวชนได้เข้าทำงานเพื่อฝึกฝนทักษะ ความชำนาญและมีประสบการณ์ที่จะต่อยอดในการเป็นเจ้าของคู่อู่ต่อไปได้ในอนาคต - ให้คำปรึกษาเยาวชนในการเสริมพลังในการฝึกงาน/ทำงาน - กำกับติดตามเยาวชน - ประสานส่งต่อนักจิตวิทยา เพื่อให้เยาวชนเข้ารับโปรแกรมการจัดการกับอาารมณ	- เยาวชนสามารถประกอบอาชีพด้านช่างยนต์ได้ภายหลังปล่อยตัว - เยาวชนมีทัศนคติและพฤติกรรมที่เหมาะสมในการประกอบอาชีพ	กุมภาพันธ์ ถึง พฤษภาคม 2558	IRC IRC/นักจิตวิทยา

สรุปปัญหาแต่ละด้าน	สภาพปัญหาที่ต้องแก้ไขและพัฒนา	แนวทางการดำเนินการ	เป้าหมายที่ได้จากการแก้ไขและพัฒนา	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
4. ด้านครอบครัวและชุมชน บิดามารดาหย่าร้างกันมา 5 ปี ระหว่างอยู่ร่วมกันสัมผัสพันธภาพระหว่างบิดามารดาปกติสุข มีปากเสียงกันนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยลงไม้ลงมือกัน เยาวชนไม่ทราบสาเหตุที่บิดามารดาแยกทางกัน บิดาไม่มีคู่ครองใหม่ พักอาศัยอยู่บ้านเช่าตามลำพัง พักอยู่ละแวกเดียวกับบ้านมารดา ประกอบอาชีพขายกล้วยแขกทอดหน้าสนามกีฬาากลางจังหวัดระยอง สัมผัสพันธภาพระหว่างเยาวชนกับบิดาอยู่ในระดับดี ภายหลังจากที่บิดามารดาหย่าร้างกันเยาวชนยังคงไปมาหาสู่กับบิดาสมาเสมอ บางครั้งจะไปช่วยบิดาขายกล้วยแขกทอด บิดาไม่ได้รับผิดชอบส่งเงิน แต่ให้เงินเยาวชนใช้จ่ายเป็นครั้งคราวตามที่เยาวชนขอ	- บิดามารดาขาดทักษะในการดูแลเยาวชนที่เหมาะสม - บิดามารดาต้องประกอบอาชีพ จึงไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่เยาวชนเท่าที่ควร - เยาวชนมีพฤติกรรมเสพติดและจำหน่ายยาเสพติด	- กิจกรรมครอบครัวบำบัด เพื่อให้ความรู้บิดามารดาเพื่อให้มีทักษะในการเลี้ยงดูเยาวชนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม - กิจกรรมครอบครัวบำบัด เพื่อให้มารดาและเยาวชนมีความเข้าใจและตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ ทัศนคติของแต่ละฝ่าย ตลอดจนผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำบทบาทหน้าที่ที่ไม่เหมาะสม - กิจกรรมบำบัดยาเสพติด เสริมทักษะการปฏิเสธ ทักษะการป้องกันการเสพติด - ให้เยาวชนทำ LIFE STORY เรื่องการเสพติดและจำหน่ายยาเสพติด	- บิดา มารดามีแนวทางการเลี้ยงดูเยาวชนและสามารถจัดการกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเยาวชนได้ด้วยความเข้าใจ - เยาวชนตระหนักถึงโทษของยาเสพติด และสามารถคาดการณ์ผลกระทบที่จะเกิดกับตนเองหากกลับไปเสพติดหรือจำหน่ายยาเสพติดอีก	กุมภาพันธ์ ถึง พฤษภาคม 2558	IRC

สรุปปัญหาแต่ละด้าน	สภาพปัญหาที่ต้องแก้ไขและพัฒนา	แนวทางการดำเนินการ	เป้าหมายที่ได้จากการแก้ไขและพัฒนา	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
4. ด้านครอบครัวและชุมชน (ต่อ) มารดาอายุ 38 ปี ประกอบอาชีพขายกล้วยแขกทอดหน้าธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาอำเภอเมืองระยอง มีคู่ครองใหม่อายุ 56 ปี ประกอบอาชีพปล่อยเงินกู้ ไม่มีบุตรร่วมกัน สัมพันธภาพระหว่างมารดากับบิดาเลี้ยงปกติสุข สัมพันธภาพระหว่างเยาวชนกับบิดาเลี้ยงและมารดาอยู่ในระดับดีมาก เยาวชนเป็นบุตรคนที่ 1 ในจำนวน 2 คน น้องชายเยาวชนอายุ 11 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นป.5 สัมพันธภาพระหว่างเยาวชนกับน้องชายอยู่ในระดับดีมาก แต่บางครั้งเยาวชนยังรู้สึกว่าไม่ได้เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับน้องเท่าที่ควร					

สรุปปัญหาแต่ละด้าน	สภาพปัญหาที่ต้อง แก้ไขและพัฒนา	แนวทางการดำเนินการ	เป้าหมายที่ได้จากการ แก้ไขและพัฒนา	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
4. ด้านครอบครัวและชุมชน (ต่อ) ในด้านการเลี้ยงดูพบว่ามารดามีวิธีการเลี้ยงดูแบบตามใจมาตั้งแต่เด็ก มารดาเคยลำบากมาก่อนเมื่อมีเยาวชนจึงให้สิ่งต่างๆ ตามที่เยาวชนร้องขอ มารดาไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่เยาวชนเท่าที่ควร หลังเลิกเรียนเยาวชนต้องกลับมาอยู่บ้านตามลำพัง เพราะบิดามารดายังไม่เลิกขายของ เยาวชนเริ่มมีพฤติกรรมเสียหายช่วงเรียนชั้นม. 1 มีพฤติกรรมหนีเรียนมามั่วสุมกับกลุ่มเพื่อนอยู่ที่บ้าน บางครั้งก็จะมาหลังเลิกเรียน มารดากลับมาพบก็จะด่าว่า แต่ไม่เคยลงโทษโดยการตี ถ้าบิดาตีมารดาก็จะเข้ามาห้าม เพราะมองว่าบิดาตีรุนแรงเกินไป					

สรุปปัญหาแต่ละด้าน	สภาพปัญหาที่ต้อง แก้ไขและพัฒนา	แนวทางการดำเนินการ	เป้าหมายที่ได้จากการ แก้ไขและพัฒนา	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
4. ด้านครอบครัวและชุมชน (ต่อ) เมื่อมารดาว่าบ่่อยๆ เยาวชน ก็จะออกไปหากลุ่มเพื่อน ค้างคืน บ้านเพื่อน เมื่อมารดาโทรศัพท์ ตาม เยาวชนก็จะปิดเครื่องและ เมื่อกลับมาบ้านมารดาก็จะด่าว่า ในด้านการตอบสนองทาง อารมณ์ พบว่า บิดามารดาเคย ชื่นชมเมื่อเยาวชนทำความดี บิดา มารดาแสดงความรักต่อเยาวชน โดยการกอดและพูดว่าถ้าเยาวชน มีปัญหาอะไรก็ให้ออก เยาวชนเริ่มใช้สารเสพติด ยาบ้า ยาไอซ์ อายุ 15 ปี สาเหตุที่ เสพ เพราะเพื่อนชวนและอยาก ลอง เริ่มจำหน่ายอายุ 17 ปี จำหน่ายยาบ้าครั้งละ 200-400 เม็ด ยาไอซ์ครั้งละ 1 - 6 G					

สรุปปัญหาแต่ละด้าน	สภาพปัญหาที่ต้องแก้ไขและพัฒนา	แนวทางการดำเนินการ	เป้าหมายที่ได้จากการแก้ไขและพัฒนา	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
5. ด้านการใช้เวลาว่าง ก่อนเข้ารับการฝึกอบรมเยาวชนมีพฤติกรรมมั่วสุมอยู่กับกลุ่มเพื่อนเพื่อเสพและจำหน่ายยาเสพติด ระหว่างฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน พบว่าเยาวชนมีเวลาว่างมากและใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการนอนและนั่งรวมกลุ่มพูดคุยกับเพื่อนในชั้นภายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน	- เยาวชนใช้เวลาว่างไม่เกิดประโยชน์ ไม่สร้างสรรค์ - เยาวชนไม่ได้รับการส่งเสริมให้ได้รับกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์เมื่อมีเวลาว่าง	- ให้เยาวชนทำกิจกรรม LIFE STORY เพื่อให้ทบทวนพฤติกรรม การกระทำ ผลกระทบที่เกิดขึ้น - เสริมทักษะ แรงจูงใจในการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ - ให้เยาวชนจัดทำแผนการใช้เวลาว่างระหว่างอยู่ในศูนย์ฝึกฯ ให้มีสัดส่วนที่เหมาะสม - ส่งเสริม สนับสนุนให้เยาวชนได้ทำกิจกรรมที่ชอบ เช่น ซ่อมรถ - เสริมทักษะทางสังคมให้เยาวชน เช่น ทักษะการคิด การตัดสินใจ และทักษะการแก้ปัญหา - จัดกิจกรรมเสริมคุณค่าในตนเองให้กับเยาวชน	- เยาวชนมีความสามารถในการกำหนดกิจกรรมและใช้เวลาว่างของตนเองในศูนย์ฝึกฯ ได้อย่างเป็นประโยชน์ และสามารถทำได้อย่างต่อเนื่อง	มีนาคม ถึง พฤษภาคม 2558	IRC

ตารางที่ 5.4 ตัวอย่างผลการพิจารณาแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ของชื่อ (เยาวชน) _____ นายธนหงษ์ _____

นาย/นาง/นางสาว _____ สรรญา เจริญวัฒนะ _____ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC

ผลการพิจารณาแผนของคณะกรรมการ กำกับติดตามแผน			
1. ด้านที่อยู่อาศัย	☒ มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ☐ ไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาเนื่องจาก ให้เพิ่มเติมในส่วน: 	4. ด้านครอบครัวและชุมชน	☒ มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ☐ ไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาเนื่องจาก ให้เพิ่มเติมในส่วน: - แผนการดำเนินชีวิตมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา แต่คณะที่ปรึกษากำกับและติดตามผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ให้เพิ่มเติมข้อมูลภูมิหลังของบิดามารดา ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวอย่างละเอียด เช่น บิดามารดาแยกทางกันตั้งแต่เยาวชนอยู่ในช่วงอายุใด - แนะนำให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ย้อนวิฤตในชีวิตเด็ก จัดทำ Life line มूलเหตุจูงใจและแรงผลักดันของการเข้าสู่วงจรยาเสพติด ค้นหาตัวแบบในด้านที่ไม่ดีของเยาวชน - แนะนำให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สร้างเงื่อนไขให้กับครอบครัวของเยาวชนในการเป็นแบบอย่างที่ดีในการแก้ไขปัญหา
2. ด้านการศึกษา	☒ มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ☐ ไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาเนื่องจาก ให้เพิ่มเติมในส่วน: - ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ประสานงานกับนักจิตวิทยา เพื่อให้ดำเนินกิจกรรมกลุ่มตามโปรแกรมของนักจิตวิทยา ตัวอย่างกิจกรรม เช่น การแสดงบทบาทสมมติ (ROLE PLAY) เพื่อสะท้อนความคิดทัศนคติของเยาวชนจากสถานการณ์ที่กำหนด เป็นต้น	5. ด้านการใช้เวลาว่าง	☒ มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ☐ ไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาเนื่องจาก ให้เพิ่มเติมในส่วน:

ผลการพิจารณาแผนของคณะกรรมการ กำกับติดตามแผน (ต่อ)			
3. ด้านการทำงาน	☒ มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ☐ ไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาเนื่องจาก ให้เพิ่มเติมในส่วน: - แนะนำให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ค้นหาศักยภาพของเยาวชนในสิ่งที่เยาวชนถนัดและต้องการอย่างแท้จริง พุดคุยให้เยาวชนรู้จักวิธีการบริหารจัดการชีวิตของตนเอง และให้คำปรึกษาด้านการประกอบอาชีพ เพื่อใช้ประกอบการวางแผนอนาคต	6. อื่น ๆ	☒ มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ☐ ไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาเนื่องจาก ให้เพิ่มเติมในส่วน: - แนะนำให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เสริมทักษะการจัดการพฤติกรรม ความรุนแรง เสริมสร้างการยับยั้งชั่งใจในด้านการควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ ให้รู้จักการพิจารณาไตร่ตรองก่อนลงมือทำ

ความเห็นของคณะกรรมการที่ปรึกษากำกับและติดตามแผน

☐ เห็นชอบให้ดำเนินการ
 ☐ ให้เพิ่มเติมตามประเด็นข้างต้นและดำเนินการ
 ☐ ให้เพิ่มเติมตามประเด็นข้างต้นและส่งแผนให้พิจารณาอีกครั้งภายในวันที่.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวบุญล้อม กานต์ศักดิ์สราน)

คณะกรรมการกำกับติดตามแผน

ลงชื่อ.....

(นางสาวดวงพร อุกฤษณ์)

คณะกรรมการกำกับติดตามแผน

ลงชื่อ.....

(นางสาวโสภิตา สังขติ)

คณะกรรมการกำกับติดตามแผน

ตารางที่ 5.5 ตัวอย่างแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC (Life Plan ปรับแก้ไขใหม่)

แผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) นางสาว เจริญวัฒนะ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC

นายธนหงษ์ อายุ 20 ปี คดี พ.ร.บ. ยาเสพติด ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง ตัดสิน 3 ปี แทนค่าปรับ 6 เดือน

วันที่ครบกำหนดปล่อย...วันที่ 5 กันยายน 2559...วันที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC รับตัวเยาวชน...วันที่ 4 ธันวาคม 2557.....

สรุปปัญหาแต่ละด้าน	สภาพปัญหาที่ต้องแก้ไขและพัฒนา	แนวทางการดำเนินการ	เป้าหมายที่ได้จากการแก้ไขและพัฒนา	ผลลัพธ์จากการแก้ไขและพัฒนา	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1. ด้านที่อยู่อาศัย เยาวชนให้ข้อมูลว่าภายหลังตัวจะไปพักอาศัยอยู่กับมารดาตามเดิมที่อำเภอเมืองระยอง จากการเยี่ยมบ้าน พบว่า ที่พักอาศัยเป็นบ้านปูน 1 ชั้น ปลูกบนที่ดินของตนเอ มีรั้วรอบขอบชิด สภาพบ้านค่อนข้างใหม่ มี 3 ห้องนอน 2 ห้องน้ำ พื้นที่ด้านหลังต่อเติมเป็นห้องนอนและห้องน้ำส่วนตัว โดยมารดาทำไว้เพื่อเยาวชนมีครอบครัวจะได้มีที่อยู่เป็นสัดส่วน สภาพภายในบ้านไม่สะอาด การจัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้ไม่เป็นระเบียบ มารดามีความพร้อมในการรับไปดูแลภายหลังปล่อยตัว	- สภาพภายในบ้านไม่สะอาด การจัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้ไม่เป็นระเบียบ	- ประสานงานทางโทรศัพท์กับนางอรุณ (มารดา) ที่เบอร์ 086 842 xxxx เพื่อเยี่ยมบ้านเลขที่ -/- ต.เชิงเนิน อ.เมือง จ.ระยอง เพื่อประเมินที่พักอาศัยว่ามีความเหมาะสมหรือไม่	- มารดามีความพร้อมในการรับเยาวชนไปดูแลภายหลังปล่อยตัว - สมาชิกในบ้านสามารถร่วมกันในการปรับปรุงที่พักให้สะอาด เป็นระเบียบ	- ภายหลังการปล่อยตัวเยาวชนไปเป็นทหาร และพักอาศัยอยู่ในค่ายทหาร โดยเยาวชนจะกลับบ้านเฉพาะช่วงเวลาที่ผลัดเวร เดือนละ 1 ครั้ง ครั้งละ 7 วัน ซึ่งช่วงผลัดเวรจะกลับมาพักอาศัยอยู่กับมารดา และมารดามีความพร้อมในการดูแลเยาวชน	22 ธ.ค. 57	IRC
					29 ธ.ค. 57	IRC

สรุปปัญหาแต่ละด้าน	สภาพปัญหาที่ต้องแก้ไขและพัฒนา	แนวทางการดำเนินการ	เป้าหมายที่ได้จากการแก้ไขและพัฒนา	ผลลัพธ์จากการแก้ไขและพัฒนา	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
2. ด้านการศึกษา เยาวชนออกจากโรงเรียนขณะอยู่ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 สาเหตุที่ออกเพราะต้องการประกอบอาชีพระหว่างเข้ารับการฝึกอบรมเยาวชนฝึกวิชาชีพหน่วยช่างยนต์อยู่กลุ่มครูที่ปรึกษาชื่อนายยุทธกิจ	- เยาวชนไม่จบการศึกษาภาคบังคับ	- แนะนำแนวการศึกษา เพื่อให้เยาวชนตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาต่อสายสามัญในระดับที่สูงขึ้น	เยาวชนตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาและมีแรงจูงใจที่จะศึกษาต่อให้จบมัธยมศึกษาตอนต้น	- ระหว่างฝึกอบรมยืนยันที่จะไม่ศึกษาต่อ แต่ภายหลังจากที่เป็นทหารได้ 1 ปีเศษ ได้บอกกับ IRC ว่าต้องการไปศึกษาต่อ เพราะหลังจากปลดประจำการต้องการสอบนายสิบต่อ IRC จึงได้ให้ข้อมูลในเรื่องการเตรียมเอกสารระยะเวลาการเปิดรับสมัครและให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าต้องศึกษาจนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงจะมีคุณสมบัติตรงตามที่จะสอบเข้าเป็นนักเรียนนายสิบ ซึ่งจะช่วยให้เยาวชนมีแผนการศึกษาต่อที่ชัดเจนมากขึ้น โดยจะไปสมัครเรียนในเดือนเมษายน 59	ก.พ. - มี.ค. 58	IRC

สรุปปัญหาแต่ละด้าน	สภาพปัญหาที่ต้องแก้ไขและพัฒนา	แนวทางการดำเนินการ	เป้าหมายที่ได้จากการแก้ไขและพัฒนา	ผลลัพธ์จากการแก้ไขและพัฒนา	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
3. ด้านการทำงาน ภายหลังจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เยาวชนเคยประกอบอาชีพเป็นลูกมือช่างซ่อมมอเตอร์ไซด์ที่รวมยนต์ฮอนด้า ทำได้นานประมาณ 6 เดือน แล้วจึงถูกให้ออกจากงานเพราะมีเรื่องชกต่อยกับเพื่อนร่วมงาน สาเหตุเพราะเรื่องผู้หญิง จากนั้นจึงไปสมัครเป็นลูกมือช่างซ่อมรถมอเตอร์ไซด์ที่ยามาฮ่า หลังจากทำได้ 6 เดือนก็ถูกไล่ออก เพราะไม่ตั้งใจทำงาน ขาดงานบ่อย ติดเพื่อน หลังจากนั้นไม่ได้ประกอบอาชีพ ระหว่างเข้ารับการฝึกอบรม เยาวชนเลือกฝึกวิชาชีพหน่วยช่างยนต์ สอดคล้องกับที่ให้ข้อมูลว่าอาชีพในฝันคือ เจ้าของอู่ซ่อมรถมอเตอร์ไซด์	- เยาวชนมีความชอบด้านช่างยนต์แต่ยังขาดโอกาสในการออกไปทดลองทำงานระหว่างที่ยังฝึกอบรม - ขาดการควบคุมอารมณ์ที่เหมาะสม มีการใช้ความรุนแรง - เยาวชนขาดความรับผิดชอบในการทำงาน ขาดความอดทน	- MI เยาวชนในเรื่องการทำงานด้านที่ชอบและมีความสามารถ - ประชุมคณะกรรมการนักวิชาชีพเพื่อดำเนินการเรื่องพักการฝึกอบรม (รอผลการประเมินเดือนมีนาคม 2558 อีก 1 ครั้ง) และประสานสถานประกอบการให้เยาวชนได้เข้าทำงานเพื่อฝึกฝนทักษะ ความชำนาญที่จะต่อยอดในการเป็นเจ้าของอู่ต่อไปได้ในอนาคต - ให้คำปรึกษาเยาวชนในการเสริมพลังในการฝึกงานและทำงาน - กำกับติดตามเยาวชน - ประสานส่งต่อนักจิตวิทยาเพื่อให้เยาวชนเข้ารับโปรแกรมการจัดการกับอารมณ์	- เยาวชนได้รับการพิจารณาให้พักการฝึกอบรม - เยาวชนได้ฝึกงานในสถานประกอบการที่มีมาตรฐาน - เยาวชนสามารถประกอบอาชีพด้านช่างยนต์ได้ - เยาวชนสามารถปล่อยตัว - เยาวชนมีทัศนคติและพฤติกรรมที่เหมาะสมในการประกอบอาชีพ	- ไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดในเรื่องการประกอบอาชีพช่างซ่อมรถมอเตอร์ไซด์ เพราะเยาวชนต้องการไปสมัครทหาร เนื่องจากมารดาสนับสนุนส่งเสริม และเยาวชนก็เห็นด้วย - ปัจจุบันเยาวชนยังคงรับราชการทหาร มีรายได้ประมาณเดือนละ 8,000 บาท	ก.พ. - พ.ค. 58	IRC IRC/ นักจิตวิทยา

สรุปปัญหาแต่ละด้าน	สภาพปัญหาที่ต้องแก้ไขและพัฒนา	แนวทางการดำเนินการ	เป้าหมายที่ได้จากการแก้ไขและพัฒนา	ผลลัพธ์จากการแก้ไขและพัฒนา	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
3. ด้านการทำงาน (ต่อ) มารดาพร้อมที่จะสนับสนุนในเรื่องการเปิดอุ้งครรภ์ โดยขณะนี้อยู่ระหว่างสร้างห้องพักให้คนเช่าและจะแบ่งพื้นที่ให้เยาวชนเปิดอุ้งครรภ์ตามความต้องการ มารดาก็ยอมรับว่ามีความวิตกกังวลว่าเยาวชนจะทำได้ต่อเนื่องหรือไม่ และอาจพาเพื่อนมาเมาส์มูมที่อุ้งครรภ์ 4. ด้านครอบครัวและชุมชน บิดามารดาหย่าร้างกันมานาน 5 ปีระหว่างอยู่ร่วมกันสัมพันธ์ภาพระหว่างบิดามารดาปกติสุข มีปากเสียงกันนานครั้งไม่เคยลงไม้ลงมือกัน เยาวชนไม่ทราบสาเหตุที่บิดามารดาแยกทางกัน บิดาไม่มีคูครองใหม่ พักอาศัยอยู่บ้านเช่าตามลำพัง ที่พักอยู่ละแวกเดียวกับบ้านมารดา	- บิดามารดาขาดทักษะในการดูแลเยาวชนที่เหมาะสม - บิดามารดาต้องประกอบอาชีพจึงไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่เยาวชนเท่าที่ควร - เยาวชนมีพฤติกรรมเสเพลและจำหน่ายยาเสพติด	- กิจกรรมครอบครัวบำบัด เพื่อให้มารดาและเยาวชนมีความเข้าใจและตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ความคาดหวังของแต่ละฝ่าย ตลอดจนผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำบทบาทหน้าที่ที่ไม่เหมาะสม	- บิดามารดามีแนวทางการเลี้ยงดูเยาวชนและสามารถจัดการกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเยาวชนได้ด้วย ความเข้าใจ	- มารดาและเยาวชนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน มารดามีเวลาในการดูแลเอาใจใส่เยาวชนมากขึ้น และตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น นอกจากนี้ มารดายังสามารถสื่อสารสิ่งที่ต้องการบอกกับได้โดยตรงไปตรงมา	ก.พ. - พ.ค. 58	IRC

สรุปปัญหาแต่ละด้าน	สภาพปัญหาที่ต้องแก้ไขและพัฒนา	แนวทางการดำเนินการ	เป้าหมายที่ได้จากการแก้ไขและพัฒนา	ผลลัพธ์จากการแก้ไขและพัฒนา	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
4. ด้านครอบครัวและชุมชน (ต่อ) ประกอบอาชีพขายกล้วยแขกทอดหน้าสนามกีฬากลางจังหวัดระยอง สัมพันธภาพระหว่างเยาวชนกับบิดาอยู่ในระดับดี ภายหลังจากที่บิดามารดาหย่าร้างกันเยาวชนยังคงไปมาหาสู่กับบิดาสมาเสมอ บางครั้งจะไปช่วยบิดาขายกล้วยแขกทอด บิดาไม่ได้รับผิดชอบส่งเสีย แต่ให้เงินใช้จ่ายเป็นครั้งคราวตามที่ขอ มารดาอายุ 38 ปี ประกอบอาชีพขายกล้วยแขกทอดหน้าธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาอำเภอเมืองระยอง มีคู่ครองใหม่อายุ 56 ปี ประกอบอาชีพปล่อยเงินกู้ ไม่มีบุตรร่วมกัน สัมพันธภาพระหว่างมารดากับบิดาเลี่ยนปกติ สัมพันธภาพระหว่างเยาวชนกับ		- กิจกรรมครอบครัวบำบัดให้ความรู้บิดามารดาเพื่อให้มีทักษะในการเลี้ยงดูเยาวชนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม - กิจกรรมบำบัดยาเสพติด เสริมทักษะการปฏิเสธ ทักษะการป้องกันการเสพติด - ให้เยาวชนทำ Life Story เรื่องการเสพติดและจำหน่ายยาเสพติด	- เยาวชนตระหนักรู้ถึงโทษของยาเสพติดและสามารถคาดการณ์ผลกระทบที่จะเกิดกับตนเองหากกลับไปเสพติดหรือจำหน่ายยาเสพติดอีก	จากเดิมที่จะใช้วิธีการบ่นว่าหรือประชด - เยาวชนมีพฤติกรรมกลับไปเสพติดภายหลังได้รับการปล่อยตัว - ภายหลังปล่อยตัวก่อนกำหนดประมาณ 3 วัน เยาวชนถูกจับข้อหาเสพติด IRC จึงได้ทำกิจกรรม SWOT กับเยาวชน ระหว่างถูกควบคุมตัวอยู่ในทัณฑสถานหญิงโป่ง ผลจากการทำกิจกรรม พบว่าเยาวชนตระหนักรู้ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกลับไปใช้ยาเสพติด และพร้อมที่จะแก้ไขตัวเองหากได้รับโอกาส		

สรุปปัญหาแต่ละด้าน	สภาพปัญหาที่ต้องแก้ไขและพัฒนา	แนวทางการดำเนินการ	เป้าหมายที่ได้จากการแก้ไขและพัฒนา	ผลลัพธ์จากการแก้ไขและพัฒนา	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
4. ด้านครอบครัวและชุมชน (ต่อ) บิดาเลี้ยงและมารดาอยู่ในระดับดีมาก เยาวชนเป็นบุตรคนที่ 1 ในจำนวน 2 คน น้องชายอายุ 11 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นป.5 สัมพันธภาพกับน้องชายอยู่ในระดับดีมาก บางครั้งมีความรู้สึกที่ตนยังไม่ได้เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับน้องเท่าที่ควร ในด้านการเลี้ยงดู พบว่า มารดามีวิธีการเลี้ยงดูแบบตามใจมาตั้งแต่เด็ก มารดาเคยลำบากมาก่อนเมื่อมีเยาวชนจึงให้สิ่งต่างๆ ตามที่เยาวชนร้องขอ มารดาไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่เยาวชนเท่าที่ควร หลังเลิกเรียนเยาวชนต้องกลับมาอยู่บ้านตามลำพัง เพราะบิดามารดายังไม่เลิก				จากนั้น IRC ได้ประชุมกลุ่มครอบครัวร่วมกับมารดา บิดาเลี้ยง เพื่อประเมินเท่าที่ ว่าพร้อมที่จะให้โอกาสเยาวชนอีกหรือไม่ ซึ่งบิดาเลี้ยง มารดายินดีให้โอกาสเยาวชน และเน้นย้ำว่าเป็นครั้งสุดท้าย - IRC จึงประสานงานกับผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ เพื่อขอให้เร่งดำเนินการให้เยาวชนได้รับการพิจารณาโทษก่อนที่จะถึงวาระการประชุมตามรอบปกติ เพราะเยาวชนจะต้องไปขึ้นทนายไม่สามารถรอได้		

สรุปปัญหาแต่ละด้าน	สภาพปัญหาที่ต้องแก้ไขและพัฒนา	แนวทางการดำเนินการ	เป้าหมายที่ได้จากการแก้ไขและพัฒนา	ผลลัพธ์จากการแก้ไขและพัฒนา	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
4. ด้านครอบครัวและชุมชน (ต่อ) ชายของ เยาวชนเริ่มมีพฤติกรรมเสียหายช่วงเรียนชั้นม.1 มีพฤติกรรมหนีเรียนมามั่วสุมกับกลุ่มเพื่อนอยู่ที่บ้าน บางครั้งก็จะมาหลังเลิกเรียน มารดากลับมาพบก็จะด่าว่า แต่ไม่เคยลงโทษโดยการตี ถ้าบิดาตีมารดา ก็จะเข้ามาห้ามเพราะมองว่าบิดาตีรุนแรงเกินไป เมื่อมารดาด่าว่าบ่อยๆ เยาวชนจึงเริ่มเป็นฝ่ายออกไปหากลุ่มเพื่อน ค้างคืนบ้านเพื่อน เมื่อมารดาโทรศัพท์ตามเยาวชนก็จะปิดเครื่องและเมื่อกลับมาบ้าน มารดาก็จะด่าว่า ในด้านการตอบสนองทางอารมณ์ พบว่า บิดามารดาเคยชื่นชมเมื่อเยาวชนทำความดี บิดามารดาแสดงความรักต่อเยาวชน				เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ รับทราบว่ายาวชนมีแผนด้านอาชีพ เรื่องการไปเป็นทหาร ซึ่งเกิดประโยชน์สูงสุดกับเยาวชนมากกว่า การถูกควบคุมตัวอยู่ในทัณฑสถาน จึงรับปากที่จะนำรายชื่อเยาวชนเข้าประชุมก่อนวาระปกติ ซึ่งในท้ายที่สุดเยาวชนก็จะได้รับโอกาสไปเป็นทหาร โดยมีเงื่อนไขในการคุมความประพฤติ 6 เดือน		

สรุปปัญหาแต่ละด้าน	สภาพปัญหาที่ต้องแก้ไขและพัฒนา	แนวทางการดำเนินการ	เป้าหมายที่ได้จากการแก้ไขและพัฒนา	ผลลัพธ์จากการแก้ไขและพัฒนา	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
4. ด้านครอบครัวและชุมชน (ต่อ) โดยการกอด และพูดว่าถ้าเยาวชนมีปัญหาอะไรก็ให้ออกพอกับแม่ เยาวชนเริ่มใช้สารเสพติด ยาบ้า ยาไอซ์ ขณะอายุ 15 ปี สาเหตุที่เสพเพราะเพื่อนชวน ประกอบกับอยากลอง เริ่มจำหน่าย ขณะอายุ 17 ปี จำหน่าย ยาบ้าครั้งละ 200 - 400 เม็ด ยาไอซ์ ครั้งละ 1 - 6 กรัม 5. ด้านการใช้เวลาว่าง ก่อนเข้ารับการฝึกอบรมเยาวชนมีพฤติกรรมมั่วสุมอยู่กับกลุ่มเพื่อนเพื่อเสพและจำหน่ายยาเสพติด ระหว่างฝึกอบรม พบว่าเยาวชนมีเวลาว่างมากและใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการนอนและนั่งรวมกลุ่มพูดคุยกับเพื่อนในชั้น	- เยาวชนใช้เวลาว่างไม่เกิดประโยชน์ สร้างสรรค์ - เยาวชนไม่ได้รับการส่งเสริมให้ได้รับกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์เมื่อมีเวลาว่าง	- ให้เยาวชนทำกิจกรรม Life Story เพื่อให้ทบทวนพฤติกรรม การกระทำ ผลกระทบที่เกิดขึ้น - เสริมทักษะ แรงจูงใจในการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	- เยาวชนมีความสามารถในการกำหนดกิจกรรมและใช้เวลาว่างของตนเองในศูนย์ฝึกฯ ได้อย่างเป็นประโยชน์ และสามารถทำได้อย่างต่อเนื่อง	- เยาวชนสามารถใช้เวลาว่างได้อย่างเหมาะสม ภายหลังจากออกไปประกอบอาชีพหารช่วงเวลาที่เยาวชนได้ผลัดเวร จะกลับมาพัก	มี.ค. - พ.ค. 58	IRC

สรุปปัญหาแต่ละด้าน	สภาพปัญหาที่ต้องแก้ไขและพัฒนา	แนวทางการดำเนินการ	เป้าหมายที่ได้จากการแก้ไขและพัฒนา	ผลลัพธ์จากการแก้ไขและพัฒนา	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
5. ด้านการใช้เวลาว่าง (ต่อ)		- ให้เยาวชนจัดทำแผนการใช้เวลาว่างระหว่างอยู่ในศูนย์ฝึกฯ ให้มีสัดส่วนที่เหมาะสม - ส่งเสริม สนับสนุนให้เยาวชนได้ทำกิจกรรมที่ชอบ เช่น ซ้อมรถ - เสริมทักษะทางสังคมให้กับเยาวชน เช่น ทักษะการคิด ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา - จัดกิจกรรมเสริมคุณค่าในตนเองให้กับเยาวชน		อาศัยกับมารดา และช่วยมารดาขายกล้วยทอด หากเป็นช่วงก่อนหอยออก เยาวชนจะรับลืตเตอริมาจำหน่าย นอกจากนี้ยังรับขนมมาขายโดยใช้พื้นที่หน้าร้านขายกล้วยทอดของมารดา - เยาวชนมีทักษะการคิด ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ไขปัญหา ตระหนักรู้ และเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้น ต้องการที่จะพัฒนาตนเองในด้านการศึกษาต่อและด้านการประกอบอาชีพที่มั่นคง		

เรียน คณะที่ปรึกษากำกับและติดตามผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC)

ขอเสนอแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ของนายธนหงษ์ ได้ดำเนินการสำเร็จแล้ว รายละเอียดปรากฏดังกล่าวก่อนข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นางสรญา เจริญวัฒน์)

นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC

ความเห็นของคณะที่ปรึกษากำกับและติดตามผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC)

☐ เห็นชอบให้ดำเนินการ

☐ ให้เพิ่มเติมตามประเด็นข้างต้นและดำเนินการ

ลงชื่อ.....

(นางสาวบุญล้อม กานต์ศักดิ์สรญา)

คณะที่ปรึกษากำกับและติดตามฯ

ลงชื่อ.....

(นางสาวดวงพร อุกฤษณ์)

คณะที่ปรึกษากำกับและติดตามฯ

ลงชื่อ.....

(นางสาวโสภิตา สังขดี)

คณะที่ปรึกษากำกับและติดตามฯ

ขั้นตอนที่ 6 ดำเนินการตามแผน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ปฏิบัติตามแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการที่ปรึกษากำกับและติดตามผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC โดยใช้เทคนิคและวิธีการที่จะสร้างแรงจูงใจให้เยาวชน และครอบครัวมีทิศทางและเป้าหมายในการวางแผนชีวิต จัดหาทรัพยากรหรือหน่วยบริการที่จะมาสนับสนุนการใช้ชีวิตของเยาวชน ซึ่งแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ที่ได้รับการอนุมัติเป็นเวลากลี่ยกกับการที่เยาวชนจะเข้าสู่กระบวนการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC นำแผนที่ได้ไปเตรียมความพร้อมและทบทวนความเข้าใจต่อเป้าหมายและยังถึงความมุ่งมั่นที่จะปรับเปลี่ยนตนเองของเยาวชน พร้อมทั้งเตรียมความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ของเยาวชน ครอบครัว และผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC

การดำเนินงานตามแผนที่ปรับเปลี่ยนและต้องใช้พลังความอดทนและประสานติดต่อมาก โดยเฉพาะด้านการศึกษาต่อเพราะเยาวชนส่วนใหญ่ไม่อยากจะเข้าสู่ระบบการศึกษา เพราะตนเองห่างหายจากการศึกษาไปแล้วการกลับมาเริ่มต้นใหม่จะรู้สึกอายและกลัวเรียนไม่ได้

การดำเนินงานตามแผนเป็นช่วงระยะเวลาที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ใช้ทักษะการสื่อสารทำความเข้าใจต่อแผนและนำแผนสู่การปฏิบัติทั้งในส่วนของผู้ใช้บริการคือเด็กและเยาวชน ครอบครัว และกลุ่มผู้ให้บริการ ได้แก่ นักวิชาชีพในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เครือข่ายชุมชน และสถานประกอบการ

โดยพบว่า ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอน โดยปฏิบัติงานลงพื้นที่เยี่ยมบ้าน สร้างสัมพันธภาพครอบครัวและชุมชนของเยาวชน โดยให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จัดทำแผนติดตามการปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ของเยาวชน แต่การดำเนินการตามแผนกลับพบว่า บางรายมีปัญหา ดังนี้ กรณีที่เยาวชนมีความประสงค์จะเรียนต่อให้จบระดับชั้นมัธยมศึกษาหรือเรียนต่อในศูนย์ฝึก พบว่าระเบียบของศูนย์ฝึกฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ว่า หากเยาวชนที่ศาลฯ มีคำสั่งให้รับการฝึกอบรมไม่เกิน 1 ปี จะไม่อนุญาตให้เข้าเรียนต่อที่ศูนย์ฝึกฯ และในกรณีที่เยาวชนถูกพิจารณาให้ตกชั้นและอยู่ในชั้นที่ 5 (ระดับปรับปรุง) จะต้องอยู่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างน้อย 3 เดือน จึงมีผลทำให้เยาวชนของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ซึ่งอยู่ในชั้นไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ในการเสนอให้ปล่อยหรือพิจารณาในเรื่องออกไปภายนอก ทำให้เยาวชนขาดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง หลังจากนั้นผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ได้แจ้งให้คณะทำงานทราบ ซึ่งคณะทำงานได้ปรึกษากับคณะกรรมการประสานงานของศูนย์ฝึกฯ แต่พบว่า ไม่ได้รับการแก้ไข คณะทำงานจึงได้ปรึกษาผู้บริหารและเข้าพบผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

อีกประการหนึ่ง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC อาจสื่อสารแผนการดำเนินชีวิต (Life plan) กับนักวิชาชีพในศูนย์ฝึกฯ ได้ไม่ราบรื่น เนื่องจากกระบวนการขั้นตอนในการปฏิบัติงานยังแตกต่างกัน นักวิชาชีพยังเห็นประโยชน์ของการอบรมในศูนย์ฝึกฯ มากกว่าการเร่งให้เยาวชนไปใช้ชีวิตภายนอกศูนย์ฝึกฯ จึงทำให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ต้องใช้เวลาอธิบายทำความเข้าใจ ประกอบกับผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC มิได้นำแผนการดำเนินชีวิต (Life plan) เข้าสู่การประชุมนักวิชาชีพจึงทำให้นักวิชาชีพไม่รู้สึกว่าผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เป็นส่วนหนึ่งของทีมในการทำงานเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานแบบไร้รอยต่ออย่างแท้จริง แต่อย่างไรก็ตามผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ได้นำผล

การดำเนินงานตามแผนการดำเนินชีวิตของเยาวชนนำเสนอต่อที่ประชุมประจำเดือนของศูนย์ฝึกฯ เพื่อปรับปรุงแผนการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 7 การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ในช่วงเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย 1 เดือน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ได้ประเมินเยาวชนตามแบบประเมินความเสี่ยงของเด็กและเยาวชน (IRC) ที่จะออกไปทำงานหรือศึกษาต่อและใช้ชีวิตภายนอก ความจำเป็น แรงจูงใจ รูปแบบการเรียนรู้ในการเรียนหรือทำงาน โอกาสและจุดเสี่ยง สิ่งแวดล้อม โดยมีการวิเคราะห์และจัดรูปแบบการติดตามช่วยเหลือ จัดหาแหล่งทรัพยากร กำหนดระดับการติดตามดูแลช่วยเหลือ ซึ่งแผนดังกล่าวต้องได้รับการยืนยันการใช้แผนกับคณะที่ปรึกษากำกับและติดตามผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC รวมทั้งการพัฒนาแผน โดยกำหนดเวลาการทำงาน การจัดผู้รับผิดชอบและทิศทางการดำเนินงานให้เห็นเป็นรูปธรรม

การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย 1 เดือนจะต้องพิจารณาความพร้อมการคืนกลับสู่ครอบครัว ชุมชน โดยผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เตรียมการประเมินความเสี่ยง 9 ขั้นตอนโดยใช้แบบประเมินความเสี่ยงของเด็กและเยาวชน (IRC) เพื่อจัดทำแผนประเมินการติดตาม และความพร้อมด้านต่างๆ ของเยาวชน ครอบครัวและชุมชน รวมทั้งเตรียมตัวผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ในการทำงานที่พร้อมเกาะติดสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและมีศักยภาพในการเสริมพลังและกำกับติดตามให้เป็นไปตามแผน ซึ่งการประเมินความเสี่ยง โดยใช้แบบประเมินความเสี่ยงของเด็กและเยาวชน (IRC) เป็นเรื่องยุ่งยากและซ้ำซ้อนกับแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ซึ่งต้องมีการคำนึงถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นอยู่แล้ว จึงมักไม่ค่อยได้จัดทำการประเมินความเสี่ยง โดยใช้แบบประเมินความเสี่ยงของเด็กและเยาวชน (IRC) อย่างละเอียด แต่อาศัยการติดตามสถานการณ์เยาวชนอย่างใกล้ชิดแทน

ขั้นตอนที่ 8 การเสนอขออนุญาตเด็กหรือเยาวชนออกนอกสถานพินิจเป็นครั้งคราวต่อคณะกรรมการนักวิชาชีพ ตามระเบียบกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนว่าด้วยการอนุญาตให้เด็กหรือเยาวชนออกนอกสถานพินิจเป็นครั้งคราว พ.ศ. 2554

ผู้ปฏิบัติงาน IRC ได้พยายามตรวจสอบหาช่องทางให้เยาวชนที่มีคุณสมบัติครบถ้วนที่จะได้ออกนอกศูนย์ฝึกฯ ได้อย่างรวดเร็วที่สุด โดยใช้ระเบียบของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนว่าด้วยการอนุญาตให้เด็กหรือเยาวชนออกนอกสถานพินิจเป็นครั้งคราว พ.ศ. 2554 ซึ่งต้องทำงานร่วมกับทีมนักวิชาชีพในศูนย์ฝึกฯ เมื่อเยาวชนได้โอกาสกลับไปอยู่กับครอบครัว 14 วัน จะเป็นช่วงโอกาสที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนกับครอบครัวและชุมชนอย่างใกล้ชิดมากขึ้น รวมทั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ครอบครัวและชุมชนได้ปรึกษาหารือและร่วมพิจารณาการใช้เวลาว่างและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของเยาวชน

ยกเว้นกรณีเยาวชนตามมาตรา 132 วรรค 1 ไม่ได้ดำเนินการในขั้นตอนที่ 7 - 8 เนื่องจากเยาวชนไม่ได้อยู่ในสถานควบคุม

ขั้นตอนที่ 9 พิจารณาแผนการติดตามช่วยเหลือเยาวชนภายหลังปล่อย

การพิจารณาแผนการติดตามช่วยเหลือเยาวชนหลังปล่อยเป็นขั้นการสร้างเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานอย่างรอบคอบและมีรูปแบบที่แน่นอนในการติดตามเด็กและเยาวชนที่มีความเสี่ยงในระดับที่ต่างกันเมื่อกลับสู่ครอบครัวและชุมชน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จัดทำแผนติดตามหลังปล่อยไว้อย่างคร่าวๆ เมื่อจัดทำแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) โทลด์เสร็จ จึงไม่ได้เขียนแผนการติดตามอย่างเป็นทางการ เนื่องจากมีภาระงานและมีจำนวนเยาวชนที่อยู่ในความดูแลมากขึ้น ส่วนใหญ่จะเน้นการจัดทำแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) มากกว่าแผนอื่นๆ จึงไม่มีการเขียนแผนการติดตามเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน มีเพียงการบันทึกสั้นๆ ว่าจะติดตามเดือนละกี่ครั้งตามรูปแบบการติดตามจากผลการประเมินความเสี่ยงของเด็กและเยาวชน

ขั้นตอนที่ 10 การกำกับติดตาม (Monitoring) ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ได้ดำเนินการกำกับติดตามเยาวชนทุกรายให้เป็นไปตามแผนที่จัดทำเพื่อการติดตามช่วยเหลือดูแลเด็กหรือเยาวชนหลังปล่อยให้สามารถปรับตัวและใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัว ชุมชน และสังคมได้อย่างปกติสุข และประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อ มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง และมีสัมพันธภาพที่ดีกับคนในครอบครัวและชุมชน รู้จักใช้เวลาว่างได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อตนเอง

ผู้ปฏิบัติงาน IRC ถือว่าการกำกับติดตามเป็นปัจจัยสำคัญของการทำงานแบบไร้รอยต่อ และการกำกับติดตามเป็นขั้นที่สะท้อนให้เห็นศักยภาพของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ในการทำงานฟื้นฟูและพัฒนาเยาวชน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ต้องทำงานได้หลากหลายมิติมากกว่าการตรวจสอบและจัดหาบริการที่จำเป็นต่อการปรับตัวภายหลังออกจากศูนย์ฝึกฯ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงได้วางแผนปฏิบัติในการกำกับติดตามไว้ 3 รูปแบบจากผลการประเมินความเสี่ยงของเด็กและเยาวชน โดยใช้แบบประเมินความเสี่ยงก่อนปล่อย (IRC) (ภาคผนวก ค) โดยมีการติดตามเยาวชน 3 รูปแบบ ได้แก่

รูปแบบที่ 1 กรณีที่เยาวชนที่ได้รับการประเมินแล้วมีความเสี่ยงอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดำเนินการติดตามในเดือน 1 - 3 เดือนแรก โดยติดตามทางโทรศัพท์และเยี่ยมบ้านอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง หลังจาก 3 เดือน ติดตามโดยโทรศัพท์หรือเยี่ยมบ้าน เดือนละ 1 ครั้งเป็นเวลา 1 ปี

รูปแบบที่ 2 กรณีที่เยาวชนที่ได้รับการประเมินแล้วมีความเสี่ยงอยู่ในเกณฑ์ปานกลางให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดำเนินการติดตามในเดือนที่ 1 - 3 โดยการโทรศัพท์และเยี่ยมบ้านอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง ติดตามช่วยเหลือโดยผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC หลังจากเดือนที่ 3 ติดตามโดยโทรศัพท์ทุกเดือนๆ ละ 1 ครั้งและเยี่ยมบ้าน 3 เดือนครั้ง เป็นเวลา 1 ปี

รูปแบบที่ 3 กรณีที่เยาวชนที่ได้รับการประเมินแล้วมีความเสี่ยงอยู่ในเกณฑ์สูง ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดำเนินการติดตามในเดือนที่ 1 - 3 โดยการโทรศัพท์และเยี่ยมบ้านอย่างน้อย 4 ครั้ง ติดตามช่วยเหลือโดยผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC หลังจากเดือนที่ 3 ให้ติดตามโดยโทรศัพท์ทุกเดือนๆ ละ 1 ครั้งเยี่ยมบ้าน 2 เดือนครั้ง เป็นเวลา 1 ปี

ผลการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC

เมื่อผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จัดทำ Life plan ของเยาวชนแต่ละราย มีผลการวิเคราะห์เยาวชนตามสภาพปัญหา 5 ด้าน และมีการดำเนินการแก้ไขตามสภาพปัญหาของเยาวชนแต่ละราย โดยมีผลการดำเนินงานตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.6 ตารางแสดงข้อมูลกลุ่มเยาวชนที่ได้รับการแก้ไขตามสภาพปัญหา 5 ด้าน
ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 1 นางณภััสสร สงวนหงษ์

ที่	ชื่อเยาวชน	คดี	สภาพปัญหา 5 ด้าน									
			ด้านที่อยู่อาศัย		ด้านการศึกษา		ด้านการทำงาน		ด้านครอบครัวและชุมชน		ด้านการใช้เวลาว่าง	
			pre	post	pre	post	pre	post	pre	post	pre	post
1	นายศุภวิชญ์	ครอบครองจำหน่ายยาเสพติด	-	-	-	-	✓	-	✓	-	✓	-
2	นายสมชาย	ครอบครองจำหน่ายยาเสพติด	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
3	นายปานสิน	พยายามฆ่าผู้อื่น	-	-	-	-	✓	-	-	-	✓	-
4	นายวศิน	ร่วมกันเสพและจำหน่าย	✓	-	-	-	✓	-	✓	-	✓	-
5	นายภาณุวัฒน์	พยายามฆ่าผู้อื่น	-	-	-	-	✓	-	✓	-	✓	-
6	นายเมธพนธ์	เสพ/จำหน่ายยาเสพติด	✓	-	-	-	✓	-	✓	-	✓	-
7	นายธนเทพ	ครอบครองจำหน่ายยาเสพติด	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	-
8	นายพูนศักดิ์	ร่วมกันข่มขืนฯ	-	-	-	-	-	-	✓	-	✓	-
9	นายวสันต์	ครอบครองจำหน่ายยาเสพติด	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
10	นายพีรวิชญ์	ร่วมกันลักทรัพย์	✓	-	-	-	✓	-	✓	✓	✓	✓
11	นายอนันตชัย	ครอบครองจำหน่ายยาเสพติด	✓	-	-	-	✓	-	✓	-	✓	-
12	นายณัฐ	ข่มขืนฯ	-	-	-	-	-	-	✓	-	✓	✓
13	นายบุญนำ	ครอบครองจำหน่ายยาเสพติด	✓	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
14	นายณัฐพล	ครอบครองจำหน่ายยาเสพติด	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
15	นายวรเทพ	ร่วมกันข่มขืนฯ	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-

จากตารางที่ 5.6 พบว่า เยาวชน จำนวน 15 ราย ส่วนใหญ่กระทำผิดในคดียาเสพติดมากที่สุด มีสภาพปัญหาด้านที่อยู่อาศัย จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.3 ด้านการศึกษา จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 40 ด้านการทำงาน จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 80 ด้านครอบครัวและชุมชน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.6 และด้านการใช้เวลาว่างของเยาวชน จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 93.3

หลังจากผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดำเนินการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหในแต่ละด้านลดลง พบว่า ด้านที่อยู่อาศัยที่มีปัญหาทั้ง 8 ราย ได้รับการแก้ไขปัญหาย่อยละ 100 ด้านการศึกษามีปัญหจำนวน 6 ราย ได้รับการแก้ไขปัญหจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 83.3 มีจำนวนเยาวชน 1 คนที่ไม่ศึกษาต่อ เนื่องจากเยาวชนมีความคิดว่า งานที่ทำอยู่มีความมั่นคงแล้ว ด้านการทำงานมีปัญหจำนวน 12 ราย ได้รับการแก้ไขปัญหจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 91.6 แต่มี 1 รายที่แก้ไขปัญหไม่ได้เนื่องจากเยาวชนขัดแย้งกับผู้จัดการร้านเป็นเหตุให้ลาออกจากงาน ด้านครอบครัวและชุมชนมีปัญหจำนวน 13 ราย ได้รับการแก้ไขปัญหจำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 80 แต่มี 1 รายที่แก้ไขปัญหไม่ได้ คนที่ 1 ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือเนื่องจากมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อระบบการทำงานของศูนย์ฝึกฯ และเชื่อว่าดูแลเยาวชนได้โดยไม่ต้องพึ่งพา IRC ประกอบกับผู้ปกครองคิดว่าการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ IRC จะทำให้เยาวชนและผู้ปกครองอับอายผู้คนในชุมชน และด้านการใช้เวลาว่าง มีปัญหจำนวน 14 ราย ได้รับการแก้ไขปัญหจำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 85.7 แต่มี 2 รายที่แก้ไขปัญหไม่ได้ เนื่องจากมี 1 ราย มีการรวมกลุ่มแก๊ง มั่วสุมในเวลากลางคืน และอีก 1 คนติดเกม

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 1 นางณภัทสร สงวนหงษ์

จากการปฏิบัติงาน IRC มีเยาวชนที่อยู่ในความดูแล จำนวน 15 คน พบว่า มีเยาวชนที่มีปัญหาและไม่สามารถแก้ไขปัญหได้ครบทุกด้าน จำนวน 3 คน ได้แก่

1. นายธนเทพ มีปัญหา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านการทำงาน ด้านครอบครัวและชุมชน และด้านการใช้เวลาว่าง ซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านครอบครัวและชุมชน กับด้านการใช้เวลาว่าง แต่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา เนื่องจากเยาวชนไม่สนใจที่จะศึกษาต่อ ตั้งแต่แรกขณะที่อยู่ในศูนย์ฝึกฯ เมื่อออกมาทำงานเยาวชนมุ่งมั่นและมีความสุขกับการทำงานมากกว่า จึงไม่ต้องการหยุดงานวันอาทิตย์เพื่อไปศึกษาที่กศน. ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงกำหนดแผนแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา โดยให้คำปรึกษาเพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจกับเยาวชนและได้ให้คำปรึกษากับตาของเยาวชน โดยให้ตาช่วยพูดคุยเสริมกำลังใจให้เยาวชนมีความสนใจที่จะศึกษาต่อ และให้น้องสาวซึ่งเป็นตัวอย่างที่ดีในด้านการศึกษา กำลังศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมาพูดคุยให้กำลังใจ

ด้านการงานไม่สามารถแก้ไขปัญหได้ เนื่องจาก เดิมนั้นเยาวชนมีความสุขและมีความสุขภาคภูมิใจในตนเองในการทำงานเป็นบาร์ิสต้า เพราะเป็นงานที่ไม่จำเป็นต้องมีวุฒิการศึกษา เยาวชนเข้าฝึกหัดเป็นพนักงานชงกาแฟตั้งแต่อยู่ในช่วงเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย หลังจากที่ถูกเลิกกับคนรัก จึงเกิดภาวะเครียดและรู้สึกเหงา ส่งผลกระทบกับการทำงาน เยาวชนมีปากเสียงกับผู้จัดการร้านบ่อยครั้ง เจ้าของร้านเคยเรียกไปตักเตือน เยาวชนรู้สึกผิดจึงขอกลับไปอยู่บ้าน ไม่ขอทำงานต่อ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ให้เยาวชนทบทวนตนเองถึงการกระทำ ให้รู้จักควบคุมอารมณ์ และหาวิธีคลายความเครียด เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น โดยให้เยาวชนไปทำงานช่วยตาและยายทำสวนที่บ้าน

2. นายพีรวิทย์ มีปัญหา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการทำงาน ด้านครอบครัวและชุมชน และด้านการใช้เวลาว่าง ซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านที่อยู่อาศัยและด้านการทำงานได้ แต่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้านครอบครัวและชุมชนได้ เนื่องจากป้าของเยาวชนซึ่งเป็นเสมือนหัวหน้าครอบครัวมีความรู้สึกไม่พอใจต่อระบบของศูนย์ฝึกฯ รวมทั้งไม่ยอมให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ติดตามดูแลเยาวชนกายปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกฯ เพราะไม่ต้องการให้คนในชุมชนรู้ว่าเยาวชนเคยเข้ามาฝึกอบรม ที่ผ่านมามีปากมกบอกกับคนในชุมชนว่าเยาวชนไปศึกษาต่อที่จังหวัดระยอง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC พยายามพูดคุยกับป้าถึงแนวทางการให้ความช่วยเหลือและทำงานร่วมกันกับครอบครัวแต่ไม่สามารถปรับทัศนคติของป้าได้ ด้านการใช้เวลาว่างไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้านนี้ได้ เนื่องจากเยาวชนถูกป้าเลี้ยงดูแบบกวดขัน ไม่เปิดโอกาสให้คิดหรือตัดสินใจ ทำให้เยาวชนรู้สึกเครียด ไม่กล้าบอกความต้องการที่แท้จริง จึงใช้เวลาว่างไปมั่วสุมกับกลุ่มเพื่อนในเวลากลางคืน แข่งขันชิงรถจักรยานยนต์เป็นบางครั้ง ถึงแม้จะอยู่กับกลุ่มเพื่อนแต่เยาวชนก็ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ได้เปลี่ยนมาทำงานร่วมกับอาในการดูแลเยาวชนแทน และติดต่อพูดคุยให้คำปรึกษาเมื่อเยาวชนเกิดปัญหาผ่านทาง Social Media

3. นายณัฐ มีปัญหา 2 ด้าน ได้แก่ ด้านครอบครัวและชุมชนและด้านการใช้เวลาว่าง ซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านครอบครัวและชุมชน แต่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้านการใช้เวลาว่างได้ เนื่องจากเยาวชนติดเกมตั้งแต่ตอนเรียนซึ่งเดิมให้เหตุผลว่ารวมกลุ่มเล่นเกมกับเพื่อนในโรงเรียนเพื่อแข่งขันเป็นทีม และมักจะได้อาหารรางวัลจากการแข่งขันกลับมาอยู่บ่อยครั้ง แต่ภายหลังพบว่าเยาวชนต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเล่นและใช้เวลาช่วงกลางคืนกับการเล่นเกม ทำให้แบ่งเวลาในการเรียนอย่างไม่เหมาะสม ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงกำหนดแผนแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยให้เยาวชนเขียนบันทึกประจำวันว่าทำกิจกรรมอะไรในแต่ละวัน ส่งให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ผ่านช่องทางไลน์ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เยาวชนมีความกระตือรือร้นทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในช่วงเวลาว่าง และได้พูดคุยกับบิดาให้ติดตามดูแลเรื่องการใช้เวลาว่าง โดยบิดาได้ใช้เวลาว่างในการพูดคุยและหากิจกรรมทำร่วมกับเยาวชน

ตารางที่ 5.7 ตารางแสดงข้อมูลกลุ่มเยาวชนที่ได้รับการแก้ไขตามสภาพปัญหา 5 ด้าน
ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 2 นางสาว เจริญวัฒนะ

ที่	ชื่อเยาวชน	คดี	สภาพปัญหา 5 ด้าน									
			ด้านที่อยู่อาศัย		ด้านการศึกษา		ด้านการทำงาน		ด้านครอบครัวและชุมชน		ด้าน การใช้เวลาว่าง	
			pre	post	pre	post	pre	post	pre	post	pre	post
1	นายเศรษฐ์โชค	ร่วมกันฆ่า	-	-	-	-	✓	-	✓	-	-	-
2	นายธนพงษ์	พ.ร.บ. ยาเสพติด	-	-	✓	-	✓	-	-	-	-	-

3	นายสุริยา	ความผิดต่อชีวิต	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	-
4	นายอานวย	พ.ร.บ. ยาเสพติด	-	-	✓	-	✓	-	-	-	✓	-
5	นายธานินทร์	พ.ร.บ. ยาเสพติด	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	นายชูเกียรติ	ลักทรัพย์	✓	-	-	-	✓	-	✓	-	-	-
7	นายโดมปกรณ์	พ.ร.บ. ยาเสพติด	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	-	-
8	นายธรรมบุญ	พ.ร.บ. ยาเสพติด	✓	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
9	นายณัฐวุฒิ	พ.ร.บ. ยาเสพติด	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	-
10	นายสุทธิพงษ์	พ.ร.บ. ยาเสพติด	✓	-	-	-	-	-	✓	-	-	-
11	นายพรพิชญ์	วิ่งราวทรัพย์ (๒ คดี)	-	-	-	-	✓	-	✓	-	-	-
12	นายสิทธิโชค	พ.ร.บ. ยาเสพติด	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
13	นายกฤต	จำหน่ายยาเสพติด	✓	-	-	-	✓	-	✓	-	✓	-
14	นายวรพล	จำหน่ายยาเสพติด	-	-	-	-	✓	-	✓	-	✓	-
15	นายปิยะวัฒน์	ข่มขืน อนาคต เสรีภาพ	✓	-	-	-	✓	-	✓	✓	-	-

จากตารางที่ 5.7 พบว่า เยาวชน จำนวน 15 ราย ส่วนใหญ่กระทำผิดในคดียาเสพติดมากที่สุด มีสภาพปัญหาด้านที่อยู่อาศัย จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.3 ด้านการศึกษา จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.3 ด้านการทำงาน จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 80 ด้านครอบครัวและชุมชน จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 60 และด้านการใช้เวลาว่างของเยาวชน จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.6

หลังจากผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดำเนินการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่อยู่อาศัย ที่มีปัญหาทั้ง 8 ราย ได้รับการแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านการศึกษามีปัญหา จำนวน 5 ราย ได้รับการแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านการทำงานมีปัญหา จำนวน 12 ราย ได้รับการแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 100 มีเพียงด้านครอบครัวและชุมชนที่มีปัญหา จำนวน 9 ราย ได้รับการแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 88.8 แต่มี 1 รายที่แก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ไม่ได้เนื่องจากผู้ปกครอง ไม่สนับสนุนเรื่องการศึกษา และด้านการใช้เวลาว่างที่มีปัญหา จำนวน 4 ราย ได้รับการแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์คิดเป็นร้อยละ 100

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 2 นางสาวณัฏฐา เจริญวัฒน์

จากการปฏิบัติงาน IRC มีเยาวชนที่อยู่ในความดูแล จำนวน 15 คน พบว่า มีเยาวชนที่มีปัญหาและไม่สามารถแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ได้ครบทุกด้าน จำนวน 1 คน ได้แก่

นายปิยะวัฒน์ มีปัญหา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการทำงานและด้านครอบครัวและชุมชน ซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านที่อยู่อาศัยและด้านการทำงาน แต่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้านครอบครัวและชุมชนได้ เนื่องจากบิดาของเยาวชนเป็นพระภิกษุ เยาวชนจึงอยู่ในความดูแลของอา ซึ่งอาไม่สนับสนุนให้เยาวชนเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ประกอบกับสัมพันธ์ภาพระหว่างเยาวชนและ

อาไม่ดี อามีทัศนคติเชิงลบและมีอคติต่อเยาวชน เช่น คำกล่าวที่อาพูดว่า “เชื่อเถอะครู ยังไงก็เรียนไม่จบ” ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงได้พยายามปรับความเข้าใจและสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างอาและเยาวชน แต่อาของเยาวชนไม่ให้ความร่วมมือ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงกำหนดแผนแก้ไขปัญหาด้านครอบครัวและชุมชนให้กับเยาวชน โดยเล่าปัญหาให้บิดาของเยาวชนรับทราบ และให้บิดาเข้ามามีบทบาทในการดูแลเยาวชนมากขึ้น พร้อมทั้งประสานงานกับครูที่ปรึกษาและผู้อำนวยการสถาบันการศึกษาให้ช่วยเหลือดูแลเยาวชน รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจให้กับเยาวชน โดยวิธีการสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ (Motivation interview)

ตารางที่ 5.8 ตารางแสดงข้อมูลกลุ่มเยาวชนที่ได้รับการแก้ไขตามสภาพปัญหา 5 ด้าน
ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 3 นายอภิชาติ ภูพานิช

ที่	ชื่อเยาวชน	คดี	สภาพปัญหา 5 ด้าน									
			ด้านที่อยู่อาศัย		ด้านการศึกษา		ด้านการทำงาน		ด้านครอบครัวและชุมชน		ด้านการใช้เวลว่าง	
			pre	post	pre	post	pre	post	pre	post	pre	post
1	นายทินกรณ์	ร่วมกันลักทรัพย์ฯ	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
2	นายสัณห์สกล	ร่วมกันลักทรัพย์ฯ	-	-	✓	✓	✓	-	✓	-	✓	-
3	นายวันชัย	จำหน่ายยาเสพติดให้โทษ	-	-	✓	✓	✓	-	✓	-	✓	-
4	นายอานนท์	ร่วมกันจำหน่ายยาเสพติด	-	-	✓	✓	✓	-	✓	-	✓	-
5	นายอาทิตย์	ร่วมกันจำหน่ายยาเสพติด	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
6	นายเสรี	พรากผู้เยาว์ฯ	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
7	นายธีรวัฒน์	ร่วมกันลักทรัพย์ฯ	-	-	✓	✓	✓	-	✓	-	✓	-
8	นายชินวัตร	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	-	-	✓	✓	✓	-	✓	-	✓	-
9	นายศิลาพันธ์	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
10	นายอัมพล	พรากผู้เยาว์ฯ	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
11	นายณัฐพล	ทำร้ายร่างกาย	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
12	นายศิริ	ทำร้ายร่างกาย	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
13	นายเก่าศักดิ์	ทำร้ายร่างกาย	-	-	✓	✓	✓	-	✓	-	✓	-
14	นายธนาวุฒิ	พรากผู้เยาว์ฯ	-	-	✓	✓	✓	-	✓	-	✓	-
15	นายพัฒนชัย	รุมโทรม	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-

จากตารางที่ 5.8 พบว่า เยาวชน จำนวน 15 ราย ส่วนใหญ่กระทำผิดในคดียาเสพติดมากที่สุด มีสภาพปัญหาด้านที่อยู่อาศัย จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.6 ด้านการศึกษา จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านการทำงาน จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านครอบครัวและชุมชน จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 และด้านการใช้เวลาว่างของเยาวชน จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 100

หลังจากผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดำเนินการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหามาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่อยู่อาศัย ที่มีปัญหา จำนวน 1 รายและได้รับการแก้ไข คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านการศึกษามีปัญหา จำนวน 15 ราย ได้รับการแก้ไขปัญหา จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.3 เยาวชนทั้ง 7 รายที่แก้ไขปัญหไม่ได้ เนื่องจากเยาวชนมีงานที่มีรายได้ สามารถหาเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้อย่างเพียงพอต่อความต้องการในการดำรงชีพ เยาวชนจึงยังไม่มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ด้านการทำงานมีปัญหา จำนวน 15 ราย ได้รับการแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านครอบครัวและชุมชนที่มีปัญหา จำนวน 15 ราย ได้รับการแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 88.8 แต่มี 1 รายที่แก้ไขปัญหไม่ได้เนื่องจากผู้ปกครองไม่สนับสนุนเรื่องการศึกษา และด้านการใช้เวลาว่างที่มีปัญหา จำนวน 15 ราย ได้รับการแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 100

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 3 นายอภิชาติ ภูพานิช

จากการปฏิบัติงาน IRC มีเยาวชนที่อยู่ในความดูแล จำนวน 15 คน พบว่า มีเยาวชนที่มีปัญหาและไม่สามารถแก้ไขปัญหามาได้ครบทุกด้าน จำนวน 7 คน ได้แก่

1. นายสันสกล 2. นายวันชัย 3. นายอานนท์ 4. นายธีรวัฒน์ 5. นายชินวัตร 6. นายเกาศักดิ์ 7. นายธนาวุฒิ ซึ่งเยาวชนทั้งหมดมีปัญหา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านการทำงาน ด้านครอบครัวและชุมชน และด้านการใช้เวลาว่าง ซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านการทำงาน ด้านครอบครัวและชุมชนและด้านการใช้เวลาว่าง ยกเว้นปัญหาด้านการศึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหามาได้ ทั้ง 7 คน เนื่องจากสภาพปัญหาแต่ละคน ดังนี้

1. นายสันสกล ไม่สามารถแก้ไขปัญหามาได้ เนื่องจาก เยาวชนไม่มีความสนใจที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เยาวชนจบการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้ว เยาวชนเป็นหลักช่วยครอบครัวในการดูแลสวนยางพารา มีแผนพัฒนาที่จะสร้างโรงยางพาราแผ่น โดยมีเป้าหมายที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงกำหนดแผนแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา โดยดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ (Motivation interview) และให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อ และได้พูดคุยกับครอบครัวโดยให้มารดาและพี่สาวช่วยพูดโน้มน้าวเยาวชนให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาต่อ

2. นายวันชัย ไม่สามารถแก้ไขปัญหามาได้ เนื่องจากเยาวชนต้องทำงานทุกวัน ทำงานเพื่อแบ่งเบารายของครอบครัว เยาวชนเป็นหลักในการทำงานหาเลี้ยงครอบครัว และคิดว่าการทำงานมีความสุขมากกว่าการศึกษาเล่าเรียน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงกำหนดแผนแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา โดยดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ (Motivation interview) รวมทั้งให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อ และให้มารดา

เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนให้เยาวชนมีความสนใจที่จะศึกษาต่อ ซึ่งครอบครัวจะพาเยาวชนไปสมัครเรียนคน. ใกล้บ้านและให้ผลงานไปศึกษาต่อ

3. นายอานนท์ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคได้ เนื่องจากเยาวชนทำงานเป็นกิจจะลักษณะ มีความมั่นคง ช่วยพี่ชายประกอบธุรกิจรับเหมาตัดไม้ยางพาราเพื่อนำไปแปรรูป เยาวชนมีหน้าที่ในการดูแลควบคุมคนงานขนส่งไม้ จึงต้องการที่จะทำงานในกิจการของครอบครัวให้ประสบความสำเร็จ เยาวชนจึงไม่สนใจที่จะศึกษาต่อ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงกำหนดแผนแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา โดยดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ (Motivation interview) รวมทั้งให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อ และได้ปรึกษากับพี่ชายของเยาวชน ซึ่งพี่ชายของเยาวชนก็เห็นความสำคัญของการศึกษา จึงช่วยพูดสนับสนุนและวางแผนให้เยาวชนไปสมัครเรียนคน.อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด

4. นายธีรวัฒน์ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคได้ เนื่องจากเยาวชนมีเป้าหมายที่จะสมัครเป็นทหารเกณฑ์ ซึ่งในระหว่างรอรับการเรียก เยาวชนทำสวนผลไม้และสวนกล้วยไข่ ช่วยแบ่งเบาภาระของครอบครัว โดยเยาวชนมีหน้าที่เฝ้าสวนและดูแลใส่ปุ๋ย พรวันดิน รดน้ำต้นไม้เป็นประจำทุกวัน เยาวชนชอบที่จะทำงานด้านเกษตรกรรมมากกว่าการเรียน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงกำหนดแผนแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา โดยดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ (Motivation interview) และให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อ และได้ปรึกษากับบิดามารดา ซึ่งมีความสนใจที่จะสนับสนุนให้เยาวชนได้ศึกษาต่อภายหลังจากที่เยาวชนครบกำหนดการเกณฑ์ทหารแล้ว

5. นายชินวัตร ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคได้ เนื่องจากเยาวชนสนใจและชอบการสัก เยาวชนจึงไปเรียนสักและได้ประกอบอาชีพเป็นช่างสัก เยาวชนมีความสุขในการทำงานที่ตนเองชอบ มีเป้าหมายที่จะเป็นช่างสักที่มีความเชี่ยวชาญและมีร้านสักเป็นของตนเอง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงกำหนดแผนแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา โดยดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ (Motivation interview) รวมทั้งให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อ และพูดคุยกับบิดามารดาให้ช่วยพูดคุยน้อมน้าวให้เยาวชนสนใจในการศึกษาต่อและสนับสนุนให้เยาวชนฝึกฝนการสักให้เชี่ยวชาญต่อไป

6. นายเกาศักดิ์ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคได้ เนื่องจากเยาวชนทำงานเป็นพนักงานดูแลนักท่องเที่ยวที่ท่าเรือเฟอร์รี่เซนเตอร์พอยท์ เกาะช้าง เยาวชนทำงานเป็นประจำทุกวัน โดยต้องหาเลี้ยงดูตนเองเพื่อแบ่งเบาภาระของมารดา เยาวชนขยันทำงาน มีความรับผิดชอบ และต้องการที่จะทำงานนี้ต่อไป จึงไม่มีความสนใจในการเรียน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงกำหนดแผนแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา โดยดำเนินการ สัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ (Motivation interview) รวมทั้งให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อ และให้คำปรึกษามารดาให้เห็นความสำคัญของการศึกษาต่อของเยาวชน โดยวางแผนให้เยาวชนไปสมัครเรียนที่คน.อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด

7. นายธนาวุฒิ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคได้ เนื่องจากเยาวชนทำงานเป็นพนักงานทำความสะอาดของเทศบาลตำบลแสนตุง อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด เยาวชนมีความพึงพอใจกับการทำงาน เพราะมีเพื่อนร่วมงานที่ดีและเป็นงานที่ไม่ยาก เยาวชนมีครอบครัวเป็นของตนเองแล้ว จึงมีความต้องการที่จะ

ทำงานเพื่อหาเลี้ยงดูครอบครัวของตนเอง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงกำหนดแผนแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา โดยดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ (Motivation interview) รวมทั้งให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อว่ามีความสำคัญ เนื่องจากเยาวชนมีภรรยาและบุตรที่ต้องดูแล หากศึกษาต่อจะทำให้เยาวชนสามารถดูแลรับผิดชอบครอบครัวได้ดีมากขึ้น และได้พูดคุยกับภรรยาของเยาวชนโดยให้ภรรยาพูดคุยให้เยาวชนมีความสนใจที่จะศึกษาต่อและเสริมสร้างกำลังใจ

ตารางที่ 5.9 ตารางแสดงข้อมูลกลุ่มเยาวชนที่ได้รับการแก้ไขตามสภาพปัญหา 5 ด้าน
ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 4 นางสาวศศิกันต์ พุฒแก้ว

ที่	ชื่อเยาวชน	คดี	สภาพปัญหา 5 ด้าน									
			ด้านที่อยู่อาศัย		ด้านการศึกษา		ด้านการทำงาน		ด้านครอบครัวและชุมชน		ด้านการใช้เวลาว่าง	
			pre	post	pre	post	pre	post	pre	post	pre	post
1	นายสุริยันต์	ปล้น-ชิงทรัพย์	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
2	นายกฤษฎา	ครอบครองเพื่อจำหน่ายและพ.ร.บ. อาวุธปืน	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
3	นายเทพพิทักษ์	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
4	นายภาคิไนย	ร่วมกันลักทรัพย์	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
5	นายศราวุธ	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	✓	-	✓	✓	✓	-	✓	-	✓	-
6	นายจักรกฤษณ์	ความผิดต่อเสรีภาพ ข่มขืนกระทำชำเรา	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
7	นายเชาว์ลิต	ร่วมกันพยายามฆ่าผู้อื่น	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
8	นางสาวธารารัตน์	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	-	-	✓	-	✓	-	✓	✓	✓	✓
9	นายธนากร	ข่มขืนกระทำชำเรา	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
10	นายกิตติพงษ์	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	-	-	-	-	✓	-	✓	-	✓	-
11	นายสมยศ	พยายามฆ่า พกพาอาวุธปืนฯ	-	-	✓	✓	✓	-	✓	-	✓	-
12	นายศรัณญ์	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
13	นายเสรี	จำหน่ายยาเสพติด	✓	-	✓	✓	✓	-	✓	-	✓	-
14	นางสาวจิรนันท์	มียาเสพติดไว้ในครอบครอง	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
15	นายศักดิ์รินทร์	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-

จากตารางที่ 5.9 พบว่า เยาวชน จำนวน 15 ราย ส่วนใหญ่กระทำผิดในคดียาเสพติดมากที่สุด มีสภาพปัญหาด้านที่อยู่อาศัย จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.6 ด้านการศึกษา จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 93.3 ด้านการทำงาน จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านครอบครัวและชุมชน จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 และด้านการใช้เวลาว่างของเยาวชน จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 100

หลังจากผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดำเนินการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหามาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่อยู่อาศัยที่มีปัญหา จำนวน 4 รายและได้รับการแก้ไขทุกราย คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านการศึกษามีปัญหาจำนวน 14 ราย ได้รับการแก้ไขปัญหามาจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 78.5 มี 3 รายที่แก้ไขปัญหามาไม่ได้เนื่องจากเยาวชนทั้ง 3 ราย มีงานที่มีรายได้เพียงพอต่อความต้องการในการดำรงชีพ เยาวชนจึงยังไม่มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ด้านการทำงานมีปัญหา จำนวน 15 ราย ได้รับการแก้ไขปัญหามาจำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านครอบครัวและชุมชนที่มีปัญหา จำนวน 15 ราย ได้รับการแก้ไขปัญหามาจำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 93.3 แต่มี 1 รายที่แก้ไขปัญหามาไม่ได้เนื่องจากเยาวชนถูกเลี้ยงดูอย่างตามใจจากผู้ปกครองและผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือตามที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ให้คำแนะนำช่วยเหลือ และด้านการใช้เวลาว่างที่มีปัญหา จำนวน 15 ราย ได้รับการแก้ไขปัญหามาจำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 93.3 แต่มี 1 รายที่แก้ไขปัญหามาไม่ได้เนื่องจากเยาวชนแยกจากครอบครัวไปอยู่กับเพื่อนและผู้ปกครองไม่สามารถควบคุมดูแลพฤติกรรมของเยาวชนได้ จึงใช้เวลาว่างในการเสพยาและจำหน่ายยาเสพติด

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 4 นางสาวศศิกันต์ พุ่มแก้ว

จากการปฏิบัติงาน IRC มีเยาวชนที่อยู่ในความดูแล จำนวน 15 คน พบว่า มีเยาวชนที่มีปัญหาและไม่สามารถแก้ไขปัญหามาครบทุกด้าน จำนวน 4 คน ได้แก่

1. นายศราวุธ มีปัญหา 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา ด้านการทำงาน ด้านครอบครัวและชุมชน และด้านการใช้เวลาว่าง ซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหามาครบทุกด้านยกเว้นด้านการศึกษา เนื่องจากเยาวชนมีแผนจะศึกษาต่อ แต่ขาดความกระตือรือร้น ไม่สมัครเรียน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงได้สอบถามความสมัครใจ เยาวชนแจ้งว่า ตนเองอยากเรียน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงได้ติดต่อประสานงานกับเยาวชนและกศน. พร้อมทั้งพาเยาวชนไปสมัครเรียน ในช่วงแรกเยาวชนไปเรียนตลอด โดยผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC พุดคุยกับครูอยู่เป็นประจำ แต่ในช่วงหลังได้รับแจ้งจากครูว่า เยาวชนไม่ได้ไปเรียน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงพุดคุยกับเยาวชนถึงเหตุผลที่ไม่ไปเรียน เยาวชนแจ้งว่าตนเองไม่อยากศึกษาต่อแล้ว ต้องการทำงานมากกว่า และรู้สึกเหนื่อยหากต้องทำทั้ง 2 อย่าง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงพุดคุยให้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา แต่เยาวชนยังขาดแรงจูงใจ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงกำหนดแผนแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา โดยพุดคุยกับคนรักของเยาวชนซึ่งอาศัยอยู่บ้านเดียวกันให้ช่วยสนับสนุนด้านการศึกษา ด้วยการกระตุ้นให้เยาวชนเห็นความสำคัญของการศึกษา เช่น พาไปสมัครเรียน สอนเสริม และคอยให้กำลังใจ

2. นางสาวธรรารัตน์ มีปัญหา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านการทำงาน ด้านครอบครัวและชุมชน และด้านการใช้เวลาว่าง ซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาและด้านการทำงานได้ แต่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้านครอบครัวและชุมชนได้ เนื่องจากครอบครัวเลี้ยงดูเยาวชนแบบตามใจ ไม่ให้ความร่วมมือกับผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ในการดำเนินการตามแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ทำให้เยาวชนมีอิสระมากเกินไป ครอบครัวไม่สามารถควบคุมดูแลเยาวชนได้ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงให้คำแนะนำและเน้นย้ำเรื่องการไม่ให้เยาวชนออกไปพักอาศัยอยู่เพียงลำพังแบบเดิม แต่บิดามารดา ยังอนุญาตให้เยาวชนออกไปพักอาศัยเพียงลำพัง จึงเป็นช่องทางให้เยาวชนกระทำผิดซ้ำ

ด้านการใช้เวลาว่าง ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคือ เนื่องจากเยาวชนแยกจากครอบครัวไปอยู่กับเพื่อน ใช้เวลาว่างในการมั่วสุมกับกลุ่มเพื่อน รวมทั้งผู้ปกครองไม่สามารถควบคุมดูแลพฤติกรรมของเยาวชนได้ เยาวชนจึงใช้เวลาว่างในการเสพยาและจำหน่ายยาเสพติด จึงเป็นช่องทางให้เยาวชนกระทำผิดซ้ำ

3. นายสมยศ มีปัญหา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านการทำงาน ด้านครอบครัวและชุมชน และด้านการใช้เวลาว่าง ซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาคือทุกด้าน ยกเว้นด้านการศึกษา เนื่องจากในช่วงแรกเยาวชนมีแผนที่จะศึกษาต่อ ได้สมัครเรียนกศน. ลงเรียนในวันพุธ ที่เยาวชนสามารถเรียนวันธรรมดาได้เพราะทำงานกับน้าสาว หลังจากนั้นเยาวชนได้เปลี่ยนงานกลับไปทำแถวบ้าน โดยเยาวชนได้พูดคุยกับผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ว่า จะทำการย้ายกลุ่มและโอนย้ายไปศึกษาต่อ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ได้สอบถามเยาวชน ปรากฏว่ายังไม่ได้ย้าย เนื่องจากเยาวชนต้องการที่จะทำงาน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงได้แนะนำเรื่องความสำคัญของการศึกษา เยาวชนจึงปรึกษาครอบครัวและแจ้งว่ามีความต้องการจะทำงาน เพื่อหาเลี้ยงครอบครัวมากกว่า ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงกำหนดแผนแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา โดยพูดคุยกับอาของเยาวชนให้เห็นความสำคัญของการศึกษาและช่วยสนับสนุนให้เยาวชนศึกษาต่อ

4. นายเสรี มีปัญหา 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา ด้านการทำงาน ด้านครอบครัวและชุมชน และด้านการใช้เวลาว่าง ซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาคือทุกด้าน ยกเว้นด้านการศึกษา เนื่องจากเยาวชนไม่ชอบการเรียนและไม่มีแผนที่จะศึกษาต่อ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงได้ให้คำแนะนำเยาวชนโดยการสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ (Motivation interview) ในเรื่องการศึกษาต่อเยาวชน จึงได้มีแผนที่จะศึกษาต่อ แต่ภายหลังปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเยาวชนได้ออกไปทำงาน จึงไม่สนใจที่จะศึกษาต่อ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงได้พูดคุยกับครอบครัวของเยาวชนเรื่องการศึกษา แต่ครอบครัวไม่ให้ความร่วมมือและไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษาของเยาวชน อีกทั้งยังสนับสนุนให้เยาวชนทำงานมากกว่าการศึกษา

ตารางที่ 5.10 ตารางแสดงข้อมูลกลุ่มเยาวชนที่ได้รับการแก้ไขตามสภาพปัญหา 5 ด้าน
ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 5 นายอภิวัฒน์ แก่นจำปา

ที่	ชื่อเยาวชน	คดี	สภาพปัญหา 5 ด้าน									
			ด้านที่อยู่อาศัย		ด้านการศึกษา		ด้านการทำงาน		ด้านครอบครัวและชุมชน		ด้านการใช้เวลาว่าง	
			pre	post	pre	post	pre	post	pre	post	pre	post
1	นายมนัส	พ.ร.บ.ยาเสพติด	-	-	✓	✓	✓	-	✓	-	✓	✓
2	นายวีรยุทธ์	พ.ร.บ.ยาเสพติด	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
3	นายสงกรานต์	พ.ร.บ.ยาเสพติด	-	-	✓	-	-	-	✓	-	✓	-
4	นายโสฬส	พ.ร.บ.ยาเสพติด	✓	-	✓	✓	-	-	✓	-	✓	✓
5	นายจิรศักดิ์	พยายามฆ่า	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
6	นายไทรภพ	พ.ร.บ.ยาเสพติด	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
7	นายปรัชญา	พ.ร.บ.ยาเสพติด	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
8	นายอัมรินทร์	ร่วมกันชิงทรัพย์	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
9	น.ส.ฝนทิพย์	พ.ร.บ.ยาเสพติด	✓	-	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	-
10	นายณัฐพงศ์	พ.ร.บ.ยาเสพติด	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
11	นายนิธิศ	พ.ร.บ.ยาเสพติด	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	✓
12	นายวรัณณ์	พ.ร.บ.ยาเสพติด	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
13	นายอวยชัย	ร่วมกันลักทรัพย์	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
14	นายจักรกฤษณ์	พ.ร.บ.ยาเสพติด	✓	-	✓	✓	✓	-	✓	-	✓	✓
15	นายสุวิทย์	พ.ร.บ.ยาเสพติด	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-

จากตารางที่ 5.10 พบว่า เยาวชน จำนวน 15 ราย ส่วนใหญ่กระทำผิดในคดียาเสพติดมากที่สุด มีสภาพปัญหาด้านที่อยู่อาศัย จำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.6 ด้านการศึกษา จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านการทำงาน จำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.6 ด้านครอบครัวและชุมชน จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 และด้านการใช้เวลาว่างของเยาวชน จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 100

หลังจากผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดำเนินการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหามาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่อยู่อาศัยที่มีปัญหา จำนวน 13 รายและได้รับการแก้ไขทุกราย คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านการศึกษามีปัญหา จำนวน 15 ราย ได้รับการแก้ไขปัญหามา จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.3 มี 4 รายที่แก้ไขปัญหามาไม่ได้ มีเยาวชน จำนวน 4 ราย มีงานที่มีรายได้เพียงพอต่อความต้องการในการดำรงชีพ อีกทั้งจบการศึกษาภาค

บังคับแล้วทุกคนเยาวชนจึงยังไม่มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ด้านการทำงานมีปัญหาจำนวน 15 ราย ได้รับการแก้ไขปัญหาย่อยละ 100 ด้านครอบครัวและชุมชนที่มีปัญหาจำนวน 15 ราย ได้รับการแก้ไขปัญหาย่อยละ 93.3 แต่มี 1 รายที่แก้ไขปัญหไม่ได้เนื่องจากเยาวชนมีผู้ปกครอง 2 ราย มี 1 รายป่วยเป็นโรคทางจิตเวชและอีก 1 ราย ขาดภาพไม่สามารถดูแลเยาวชนได้ และด้านการใช้เวลาว่างที่มีปัญหา จำนวน 15 ราย ได้รับการแก้ไขปัญหาย่อยละ 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.3 แต่มี 4 รายที่แก้ไขปัญหไม่ได้เนื่องจากมีเยาวชนติดเกม 2 ราย มั่วสุม เที่ยวเตร่ 2 ราย

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 5 นายอภิวัฒน์ แก่นจำปา

การปฏิบัติงาน IRC มีเยาวชนที่อยู่ในความดูแล จำนวน 15 คน พบว่า มีเยาวชนที่มีปัญหาและไม่สามารถแก้ไขปัญหได้ครบทุกด้าน จำนวน 5 คน ได้แก่

1. นายมนัส มีปัญหา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านการทำงาน ด้านครอบครัวและชุมชน และด้านการใช้เวลาว่าง ซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านการทำงานและด้านครอบครัวและชุมชน แต่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาได้ เนื่องจากเยาวชนเดินทางไป - กลับ ระหว่างบ้านมารดาของเยาวชนที่พำนัก จังหวัดชลบุรี กับบ้านป่าของเยาวชนที่อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว ขณะที่อยู่กับมารดา เยาวชนค้าขายเสื้อผ้า ซึ่งมารดาของเยาวชนประกอบอาชีพนวดแผนไทย จึงเดินทางไป-กลับต่างประเทศอยู่บ่อยครั้ง ครั้งละประมาณ 10 - 15 วันต่อเดือน ทำให้เยาวชนต้องกลับมาอาศัยอยู่กับป่าที่อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว ส่งผลให้ขาดความต่อเนื่องในการศึกษาต่อ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงกำหนดแผนแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา โดยการสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ (Motivation interview) ในด้านการศึกษาอยู่เป็นระยะ นอกจากนี้ยังให้คำปรึกษาแก่มารดาให้ทราบถึงผลดีของการศึกษาต่อ เพื่อให้เยาวชนมีงานทำที่มั่นคงเป็นหลักแหล่ง ซึ่งมารดาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีแต่มารดาของเยาวชนต้องเดินทางไปทำงานที่ต่างประเทศอยู่บ่อยครั้ง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงได้ประสานกับป่าของเยาวชนให้ช่วยกระตุ้นเรื่องการศึกษาต่อ ทั้งนี้ป่าได้พาเยาวชนไปสมัครเรียนที่กศน.อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว

ด้านการใช้เวลาว่าง ไม่สามารถแก้ไขปัญหได้ เนื่องจากเยาวชนใช้เวลาว่างจากการทำงานในการเล่นเกมส์ออนไลน์ จนกระทั่งติดเกม ซึ่งไม่เป็นประโยชน์มากนัก ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงพูดคุยและเสริมสร้างทักษะในด้านการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์แก่เยาวชนแล้ว แต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรโดยพบว่าปัจจุบันเยาวชนยังคงติดเกม ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงกำหนดแผนแก้ไขปัญหาด้านการใช้เวลาว่าง โดยมอบหมายให้เยาวชนเขียนบันทึกประจำวันในกิจกรรมต่างๆ ที่ทำในแต่ละวัน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ช่วยกำกับดูแลให้มีการใช้เวลาว่างให้เหมาะสม รวมถึงให้มารดาและป่าช่วยดูแลเอาใจใส่ในเรื่องการใช้เวลาว่างของเยาวชน รวมทั้งได้แนะนำให้ทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ เช่น เล่นกีฬา ช่วยดูแลรับผิดชอบงานในบ้าน เป็นต้น

2. นายโสฬส มีปัญหา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา ด้านครอบครัวและชุมชน และด้านการใช้เวลาว่าง ซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านที่อยู่อาศัยและด้านครอบครัวและชุมชน แต่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาได้ เนื่องจากขณะที่เยาวชนเข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์

ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 เยาวชนกระทำผิดกฎระเบียบอยู่บ่อยครั้ง นั่นคือ สักลาย ทำให้ต้องรับการบำบัดพิเศษเป็นระยะเวลานาน ส่งผลให้ขาดจากการศึกษา ภายหลังปล่อยตัวเยาวชนจึงขาดแรงจูงใจในการศึกษาต่อและมีความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เลี้ยงดูตนเองมากกว่าการศึกษาต่อ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงกำหนดแผนแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา โดยดำเนินการให้เยาวชนทำงานควบคู่กับการศึกษาต่อที่คน.อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ในวันอาทิตย์ และประสานงานกับนายจ้างให้พาเยาวชนไปสมัครเรียน

ส่วนด้านการใช้เวลาว่าง ไม่สามารถแก้ไขปัญหามาได้ เนื่องจากสถานที่พักอาศัยของเยาวชน มีคนวัยทำงานอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้ช่วงเย็นหลังเลิกงานมีการรวมกลุ่มดื่มสุราอยู่เป็นประจำ เยาวชนจึงใช้เวลาว่างในการดื่มสุราและเที่ยวเตร่ เป็นการใช้เวลาว่างที่ไม่เป็นประโยชน์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงกำหนดแผนแก้ไขปัญหาด้านการใช้เวลาว่าง โดยให้คำปรึกษาในเรื่องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และแนะนำกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ให้เยาวชน เช่น เล่นกีฬาฟุตบอล ตะกร้อ ประกอบกับการพูดคุยกับนายจ้างให้เข้มงวดกวดขันเรื่องการดื่มสุราและช่วยดูแลเอาใจใส่เรื่องการใช้เวลาว่างของเยาวชน

3. นางสาวพนทิพย์ มีปัญหา 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา ด้านการทำงาน ด้านครอบครัวและชุมชน และด้านการใช้เวลาว่าง ซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านที่อยู่อาศัย ด้านการทำงาน และด้านการใช้เวลาว่าง แต่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา เนื่องจากเยาวชนประกอบอาชีพเป็นพนักงานเสิร์ฟอาหาร ในร้านอาหารในช่วงเวลากลางคืน ทำให้เยาวชนมีความอ่อนเพลียจากการประกอบอาชีพ และเยาวชนมีความมุ่งมั่นที่จะประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เลี้ยงดูตนเองมากกว่า จึงไม่มีแรงจูงใจที่จะศึกษาต่อ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงกำหนดแผนแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา โดยดำเนินการประสานกับนายจ้างให้นำพาเยาวชนไปสมัครเรียนที่ กศน.อำเภอบ้านค่าย ในระดับชั้นม.ปลาย และดำเนินการกำกับติดตามเยาวชนด้วยการติดต่อทางโทรศัพท์และทางโซเชียลเน็ตเวิร์คอยู่เป็นระยะๆ

ส่วนด้านครอบครัวและชุมชนได้ เนื่องจากผู้ปกครองของเยาวชนไม่มีศักยภาพเพียงพอในการดูแลเยาวชน เนื่องจากผู้ปกครองของเยาวชน มีจำนวน 2 คน 1 คนป่วยเป็นโรคทางจิตเวช และอีก 1 คนชราภาพ ทำให้เยาวชนออกมาอาศัยอยู่กับคู่รักภายนอกบ้าน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงกำหนดแผนแก้ไขปัญหาด้านครอบครัวและชุมชน โดยวางแผนในการดำเนินงานกับคู่รักของเยาวชน แต่เยาวชนมีพฤติกรรมเปลี่ยนคู่รักบ่อยครั้ง จึงได้ให้ความรู้ด้านเพศศึกษาและการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์กับเยาวชน

4. นายนิธิต มีปัญหา 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา ด้านการทำงาน ด้านครอบครัวและชุมชน และด้านการใช้เวลาว่าง ซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านทุกด้าน ยกเว้นด้านการใช้เวลาว่างได้ เนื่องจากเยาวชนใช้เวลาว่างจากการศึกษาในการดูแลกิจการร้านเกมออนไลน์ของครอบครัว แต่จากการติดตามพบว่า เยาวชนยังขาดความรับผิดชอบต่องาน เติบโตเกมออนไลน์และตื่นสายบ่อยครั้ง ส่งผลให้ไม่สามารถเปิด - ปิดร้านได้ตรงต่อเวลา ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงกำหนดแผนแก้ไขปัญหาด้านการใช้เวลาว่าง โดยดำเนินการพูดคุยกับบิดามารดาให้กำกับดูแลการใช้เวลาว่างของเยาวชน และ

สนับสนุนให้เยาวชนได้ทำกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ที่สนใจ ได้แก่ กีฬาฟุตบอล รวมทั้งพูดคุยกับเยาวชนให้ดูแลทำความสะอาดร้านเกมของตนเอง

5. นายจักรกฤษณ์ มีปัญหา 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา ด้านการทำงาน ด้านครอบครัวและชุมชน และด้านการใช้เวลาว่าง ซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านที่อยู่อาศัย ด้านการทำงาน และด้านครอบครัวและชุมชน แต่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาได้ เนื่องจากภายหลังปล่อยเยาวชนกลับไปเสพยาเสพติด จึงต้องเข้ารับการบำบัดยาเสพติดที่ศูนย์วิวัฒน์พลเมืองมณฑลทหารบกที่ 19 ค่ายสุรสิงหนาท อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว เป็นระยะเวลา 3 เดือน ส่งผลให้เยาวชนขาดการศึกษาเป็นระยะเวลานานและภายหลังสิ้นสุดการบำบัด เยาวชนขาดแรงจูงใจในการศึกษาต่อและมีความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพเพื่อหารายได้มากกว่าการศึกษาต่อ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงกำหนดแผนแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา โดยพูดคุยประสานทางมารดาและพี่สาวให้พาเยาวชนไปสมัครเรียนที่กศน.อำเภออรัญประเทศ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และให้ครูักของเยาวชนช่วยเสริมสร้างและให้กำลังใจแก่เยาวชนในการศึกษาต่อ

ส่วนด้านการใช้เวลาว่าง ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคได้ เนื่องจากเยาวชนใช้เวลาว่างไม่เป็นประโยชน์ เช่น มั่วสุมดื่มสุราและเที่ยวเตร่ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงกำหนดแผนแก้ไขปัญหาด้านการใช้เวลาว่าง โดยได้วางแผนร่วมกับมารดาและพี่สาวให้กำกับดูแลเยาวชนอย่างใกล้ชิด โดยให้เยาวชนช่วยเหลืองานเกษตรกรรม ซึ่งเป็นงานของครอบครัว ซึ่งเยาวชนชอบหาปลาเพื่อนำมาประกอบอาหาร

ตารางที่ 5.11 ตารางแสดงข้อมูลกลุ่มเยาวชนที่ได้รับการแก้ไขตามสภาพปัญหา 5 ด้าน
ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 6 นายชัชวาล ธนะเพิ่มพูล

ที่	ชื่อเยาวชน	คดี	สภาพปัญหา 5 ด้าน									
			ด้านที่อยู่อาศัย		ด้านการศึกษา		ด้านการทำงาน		ด้านครอบครัวและชุมชน		ด้าน การใช้เวลาว่าง	
			pre	post	pre	post	pre	post	pre	post	pre	post
1	นายบุรินทร์	ปล้นทรัพย์	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
2	นายเสฐฐวุฒิ	ความผิดต่อเพศ (โทรม)	✓	-	✓	-	✓	-	✓	✓	✓	-
3	นายธนฤต	ความผิดต่อเพศ (โทรม)	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
4	นายกฤษณัฐ	ความผิดต่อเพศ (โทรม)	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
5	นายธนธิป	วัตถุระเบิดฯ	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
6	นายณัฐวัตร	ยาเสพติด(กัญชา)	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
7	น.ส.วราภรณ์	ยาเสพติด	✓	✓	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-

8	นายไพรัช	ความผิดต่อชีวิตประมาท	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
9	นายถวัลย์	ยาเสพติด (ยาบ้า)	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
10	นายธนากร	ยาเสพติด (ยาบ้า)	✓	-	✓	✓	✓	-	✓	-	✓	-
11	นายศักดิ์รินทร์	ยาเสพติด (กัญชา)	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
12	นายณพรัตน์	ยาเสพติด (ยาบ้า)	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
13	นายไพศาล	ยาเสพติด (ยาบ้า)	-	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
14	นายชยานันต์	ทำร้ายร่างกาย	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
15	นายเนติธร	ทำร้ายร่างกาย	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
16	นายก้านรงค์	ทำร้ายร่างกาย	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
17	นายทรงพล	ทำร้ายร่างกาย	✓	-	✓	✓	✓	-	✓	-	✓	-
18	นายคณิศร	ลักทรัพย์	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	✓
19	นายเนติพงษ์	ยาเสพติด	✓	-	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓
20	นายณรงค์ฤทธิ์	ลักทรัพย์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

จากตารางที่ 5.11 พบว่า เยาวชน จำนวน 20 ราย ส่วนใหญ่กระทำผิดในคดียาเสพติดมากที่สุด มีสภาพปัญหาด้านที่อยู่อาศัย จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 80 ด้านการศึกษา จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านการทำงาน จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านครอบครัวและชุมชน จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 และด้านการใช้เวลาว่างของเยาวชน จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 100

หลังจากผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดำเนินการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่อยู่อาศัยที่มีปัญหา จำนวน 16 รายและได้รับการแก้ไขปัญห จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 87.5 มีเยาวชนจำนวน 2 รายที่แก้ไขปัญหไม่ได้เนื่องจากมีเยาวชนจำนวน 1 รายที่ครอบครัวประสบปัญหาทางการเงินระหว่างซ่อมแซมบ้าน ทำให้บ้านพักอาศัยไม่ถูกสุขลักษณะและมีสภาพทรุดโทรมและเยาวชนอีก 1 ราย ถูกดำเนินคดีใหม่หลังจากอยู่ในความดูแลของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ได้เพียง 1 เดือน โดยที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ยังไม่ได้เริ่มดำเนินการช่วยเหลือตามแผนที่ได้วางไว้ ด้านการศึกษามีปัญหา จำนวน 20 รายได้รับการแก้ไขปัญห จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 80 มีเยาวชนจำนวน 4 รายที่แก้ไขปัญหไม่ได้เนื่องจากเยาวชนมีงานทำที่มีรายได้ จึงไม่มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น จำนวน 2 ราย และเยาวชนมีภรรยา กำลังตั้งครรภ์ซึ่งไม่ศึกษาต่อ ต้องการประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เลี้ยงดูตนเองและครอบครัว จำนวน 1 ราย และมีเยาวชนอีก 1 ราย ถูกดำเนินคดีใหม่หลังจากอยู่ในความดูแล ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ได้เพียง 2 เดือน โดยที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ยังไม่ได้เริ่มดำเนินการช่วยเหลือตามแผนที่ได้วางไว้

ด้านการทำงำนมีปัญหำ จำนวน 20 รำย ด้รำรับกำรแก้ไขปัญหำ จำนวน 19 รำย คิดเป็นร้อยละ 95 มีเยำวชน จำนวน 1 รำยที่แก้ไขปัญหำไม่ได้เนื่องจำกถูกดำเนินคดีใหม่หลังก่ำอยู่ในควำมดูแลของผู้น้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ด้เพียง 1 เดือน โดยที่ผู้น้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ยังไม่ได้เริ่มดำเนินกำรช่วยเหลือตำแผนทีด้วำงไว้

ด้ำนครอบครัวและชุมชนทีมีปัญหำ จำนวน 20 รำย ด้รำรับกำรแก้ไขปัญหำ จำนวน 17 รำย คิดเป็นร้อยละ 85 มีเยำวชน จำนวน 3 รำย ทีแก้ไขปัญหำไม่ได้เนื่องจำกบิดำของเยำวชนถูกควมคุมด้วอยู่ในเรือนจำ และมำรตำเพ็งเสียชีวิต ทำให้อ่ไม่มีผู้น้ปกครองดูแล จำนวน 1 รำย ผู้น้ปกครองไม่ให้อ่ควมร่วมมือในกำรปรับพฤติกรรมกำรดูแลบุตรทีถูกต้องและเหมำะสม ยังเลี้ยงดูบุตรเบบตำใจและให้อ่อิสระ จำนวน 1 รำย และมีเยำวชนอีก 1 รำย ถูกดำเนินคดีใหม่ หลังก่ำอยู่ในควำมดูแลของผู้น้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ด้เพียง 1 เดือนทำให้อ่ผู้น้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ไม่สมำรถทำงำนร่วมกับเยำวชนและผู้น้ปกครองด้ตำแผนทีด้วำงไว้ และด้ำนกำรใช้เวลำว่ำงมีปัญหำ จำนวน 20 รำย ด้รำรับกำรแก้ไขปัญหำ จำนวน 17 รำย คิดเป็นร้อยละ 85 มีเยำวชน จำนวน 3 รำยทีแก้ไขปัญหำไม่ได้ เนื่องจำกเยำวชนยังคงติดเพื่อน เทียวเตร่ และใช้สรำเสพติด โดยไม่ปฏิบัติตำค้ำแนะนำของผู้น้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จำนวน 2 รำย และมีเยำวชนอีก 1 รำย ถูกดำเนินคดีใหม่ หลังก่ำอยู่ในควำมดูแลของผู้น้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ด้เพียง 1 เดือน โดยที่ผู้น้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ยังไม่ได้เริ่มดำเนินกำรช่วยเหลือตำแผนทีด้วำงไว้

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้น้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 6 นำน้ช้ชวำล ธนะเพิ่มพุล

จำกกำรปฏิบัติงำน IRC มีเยำวชนทีอยู่ในควำมดูแล จำนวน 20 คน พบว่ำ มีเยำวชนทีมีปัญหำและไม่สามารถแก้ไขปัญหำด้ครบทุกด้ำน จำนวน 7 คน ด้แก้

1. นำน้เชษฐฐุฒิ มีปัญหำ 5 ด้ำน ด้แก้ ด้ำนทีอยู่อำศัย ด้ำนกำรศึกษำ ด้ำนกำรทำงำน ด้ำนครอบครัว และชุมชน และด้ำนกำรใช้เวลำว่ำง ซึ่งผู้น้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สมำรถดำเนินกำรแก้ไขปัญหำด้ทุกด้ำน ยกเว้นด้ำนครอบครัวและชุมชนเนื่องจำกบิดำของเยำวชนถูกจับอยู่ในเรือนจำ ส่วนมำรตำเพ็งเสียชีวิต ส่งผลให้อ่เยำวชนขำดครอบครัวในกำรเลี้ยงดูและต้องอยู่เพียงลำพัง ผู้น้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงกำหนดแผนแก้ไขปัญหำด้ำนครอบครัวและชุมชน โดยกำหนดแผนจัดหำครอบครัวอุปถัมภ์ให้อ่กับเยำวชน โดยพุดคุยประสำนทงพี่ช้ำยของมำรตำให้อ่รับเยำวชนกลับโปอุปการะดูแล

2. นำน้สวำรภำรณ มีปัญหำ 5 ด้ำน ด้แก้ ด้ำนทีอยู่อำศัย ด้ำนกำรศึกษำ ด้ำนกำรทำงำน ด้ำนครอบครัวและชุมชน และด้ำนกำรใช้เวลำว่ำง ซึ่งผู้น้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สมำรถดำเนินกำรแก้ไขปัญหำด้ทุกด้ำน ยกเว้นด้ำนทีอยู่อำศัย เนื่องจำกบ้ำนของเยำวชนอยู่ระหว่างรอกำรปรับปรุง ประกอบกับครอบครัวของเยำวชนมีอำชีพร่วมด้วกำรเก็บของเก่ามำค้ดแยกและจำหน้ำย บ้ำนทีพักอำศัยอยู่ปัจจุบันเต็มไปด้วขยะ แต่เนื่องจำกครอบครัวประสบปัญหำด้ำนกำรเงิน พี่สวำของเยำวชนตั้งครรรค์ ต้องเก็บเงินเพื่อเตรียมควมพร้อมในกำรคลอดบุตร ทำให้อ่บ้ำนพักอำศัยของเยำวชนจึงอยู่ระหว่างรอกำรซ่อมแซม ผู้น้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงกำหนดแผนแก้ไขปัญหำด้ำนทีอยู่อำศัย ดำเนินกำรประสำนงำนผู้พิพำกษำสมทบในกำรให้สนับสนุนค้ำใช้จ่ำยในกำรปรับปรุงทีอยู่อำศัย ผู้น้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงด้ดำเนินกำรให้อ่ค้ำแนะนำด้ำนทีอยู่อำศัย เช่น

การทำความสะอาดที่พัก การคัดแยกขยะของเก่าออกจากบ้าน เพื่อให้บ้านมีความเป็นสัดส่วนและมีความสะอาดเป็นระเบียบ

3. นายธนกร มีปัญหา 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา ด้านการทำงาน ด้านครอบครัว และชุมชน และด้านการใช้เวลาว่าง ซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาได้ทุกด้าน ยกเว้น ด้านการศึกษา เนื่องจากเยาวชนสมัครเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แต่ไม่ยอมไปเรียน เยาวชนเลือกที่จะทำงานเป็นช่างซ่อมรถจักรยานยนต์ ซึ่งทำงานวันจันทร์ถึงวันเสาร์ และให้เหตุผลว่าตนเองมีความต้องการที่จะทำงานเลี้ยงดูตนเองมากกว่า ประกอบกับครอบครัวมีฐานะยากจน เยาวชนจึงเลือกที่จะทำงานเพื่อแบ่งเบาภาระ จึงไม่ได้ให้ความสำคัญและขาดแรงจูงใจในเรื่องการศึกษาต่อ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงกำหนดแผนแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา โดยการสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ (Motivation interview) ให้แก่เยาวชนในด้านการศึกษาอยู่เป็นระยะ โดยให้คำปรึกษากับมารดาของเยาวชนให้ทราบถึงผลดีของการ ศึกษาต่อ เพื่อให้เยาวชนมีงานทำที่มั่นคงเป็นหลักแหล่ง

4. นายทรงพล มีปัญหา 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา ด้านการทำงาน ด้านครอบครัว และชุมชน และด้านการใช้เวลาว่าง ซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาได้ทุกด้าน ยกเว้น ด้านการศึกษา เนื่องจากเยาวชนไม่ยอมศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (เยาวชนศึกษาจบในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว) เยาวชนให้เหตุผลที่ไม่ศึกษาต่อว่าต้องการออกมาทำงานช่วยเหลือมารดาค้าขายประกอบกับภรรยาของเยาวชนตั้งครรภ์ เยาวชนจึงตัดสินใจเลือกที่จะทำงานหารายได้ เพื่อช่วยเหลือแบ่งภาระในครอบครัว ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงกำหนดแผนแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาด้วยการสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ (Motivation interview) รวมทั้งให้ข้อมูลในการศึกษาต่อ และให้คำปรึกษามารดาของเยาวชน ให้เห็นความสำคัญของการศึกษา โดยวางแผนให้ไปสมัครเรียนที่กศน.อำเภอเมืองจังหวัดระยอง

5. นายคณิศร มีปัญหา 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา ด้านการทำงาน ด้านครอบครัว และชุมชน และด้านการใช้เวลาว่าง ซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาได้ทุกด้าน ยกเว้น ด้านการใช้เวลาว่าง เนื่องจากเยาวชนติดเพื่อนมาก มีพฤติกรรมคล้อยตามเพื่อน ชอบออกเที่ยวเตร่ นอนค้างบ้านเพื่อน เยาวชนมีนิสัยเอาแต่ใจตนเอง ประกอบกับผู้ปกครองมีอายุมากแล้ว ไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมของเยาวชนได้ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงกำหนดแผนแก้ไขปัญหาด้านการใช้เวลาว่าง โดยดำเนินการประสานงานกับครูที่ปรึกษาที่โรงเรียนเขาชะเมาวิทยาคมในการส่งต่อข้อมูลและให้ช่วยกำกับดูแลในช่วงเวลาว่างของเยาวชน

6. นายเนติพงษ์ มีปัญหา 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา ด้านการทำงาน ด้านครอบครัวและชุมชน และด้านการใช้เวลาว่าง ซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาได้ทุกด้าน ยกเว้นด้านการใช้เวลาว่าง เนื่องจากผู้ปกครองของเยาวชนเลี้ยงดูอย่างตามใจและให้อิสระแก่เยาวชน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงได้ให้คำแนะนำผู้ปกครองในเรื่องการดูแลบุตรที่ถูกต้องเหมาะสม แต่ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือกับผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ในการปรับพฤติกรรมการเลี้ยงดู ยังคงให้อิสระและไม่ควบคุมพฤติกรรมของเยาวชน จึงใช้ชีวิตอย่างอิสระและใช้เวลาว่างในการมั่วสุม ติดเกม และยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดทั้งเสพและ

จำหน่าย ซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ได้คอยให้คำแนะนำอยู่เสมอแต่เยาวชนก็ยังไม่ปรับพฤติกรรมตามคำแนะนำ ส่งผลให้กระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติดและไม่ได้ศึกษาต่อ

7. นายณรงค์ฤทธิ์ มีปัญหา 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา ด้านการทำงาน ด้านครอบครัวและชุมชน และด้านการใช้เวลาว่าง ซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ทุกด้าน ยกเว้นด้านการใช้เวลาว่าง เนื่องจากเยาวชนติดเพื่อนมาก มีพฤติกรรมคล้อยตามเพื่อน ชอบออกไปเที่ยวเตร่ นอนค้างคืนบ้านเพื่อน เยาวชนมีนิสัยเอาแต่ใจตนเอง ประกอบกับผู้ปกครองมีอายุแล้ว ไม่สามารถดูแลและควบคุมพฤติกรรมดังกล่าวของเยาวชนได้ เนื่องด้วยรับเยาวชนมาอยู่ในความดูแลของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ซึ่งระหว่างการจัดทำแผนเยาวชนได้หลบหนีและกระทำความผิดซ้ำ ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยองตัดสินให้เข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 ซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดำเนินการช่วยเหลือ ด้วยการประสานงานส่งไปยังคณะกรรมการนักวิชาชีพอของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1

ตารางที่ 5.12 ตารางสรุปผลการแก้ไขปัญหาด้านสภาพปัญหาเยาวชน
ในภาพรวมแยกรายด้านของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC

ที่	ชื่อ-สกุล ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC	สภาพปัญหา 5 ด้าน									
		ด้านที่อยู่อาศัย		ด้านการศึกษา		ด้านการทำงาน		ด้านครอบครัวและชุมชน		ด้านการใช้เวลาว่าง	
		เยาวชนที่มีปัญหา (คน)	เยาวชนที่แก้ปัญหได้แล้ว (คน)	เยาวชนที่มีปัญหา (คน)	เยาวชนที่แก้ปัญหได้แล้ว (คน)	เยาวชนที่มีปัญหา (คน)	เยาวชนที่แก้ปัญหได้แล้ว (คน)	เยาวชนที่มีปัญหา (คน)	เยาวชนที่แก้ปัญหได้แล้ว (คน)	เยาวชนที่มีปัญหา (คน)	เยาวชนที่แก้ปัญหได้แล้ว (คน)
1	นางณภัตสร สงวนหงษ์	8	8	6	5	12	11	13	12	14	12
2	นางสรญา เจริญวัฒนะ	8	8	5	5	12	12	9	8	4	4
3	นายอภิชาติ ภูพานิช	1	1	15	8	15	15	15	15	15	15
4	นางสาวศศิگانต์ พุฒแก้ว	4	4	14	11	15	15	15	14	15	14
5	นายอภิวัฒน์ แก่นจำปา	13	13	15	11	13	13	15	14	15	11
6	นายชัชวาล ธนะเพิ่มพูล	16	14	20	16	20	19	20	17	20	17
รวมทั้งหมด (คน)		50	48	75	56	87	85	87	80	83	73

จากตารางที่ 4.12 เยาวชนในภาพรวมทั้งหมด 95 ราย พบว่า

ด้านที่อยู่อาศัย มีเยาวชนที่พบปัญหา จำนวน 50 ราย คิดเป็นร้อยละ 52.6 และสามารถแก้ไขปัญหาลำบากได้ทั้งหมด จำนวน 48 ราย คิดเป็นร้อยละ 96 และมีเยาวชน จำนวน 2 ราย ที่แก้ไขปัญหาลำบากไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 4

ด้านการศึกษา มีเยาวชนที่พบปัญหา จำนวน 75 ราย คิดเป็นร้อยละ 78.9 และสามารถแก้ไขปัญหาลำบากได้ทั้งหมด จำนวน 56 ราย คิดเป็นร้อยละ 74.6 และมีเยาวชน จำนวน 19 ราย ที่แก้ไขปัญหาลำบากไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 25.3

ด้านการทำงาน มีเยาวชนที่พบปัญหา จำนวน 87 ราย คิดเป็นร้อยละ 91.5 และสามารถแก้ไขปัญหาลำบากได้ทั้งหมด จำนวน 85 ราย คิดเป็นร้อยละ 97.7 และมีเยาวชน จำนวน 2 ราย ที่แก้ไขปัญหาลำบากไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 2.3

ด้านครอบครัวและชุมชน มีเยาวชนที่พบปัญหา จำนวน 87 ราย คิดเป็นร้อยละ 91.5 และสามารถแก้ไขปัญหาลำบากได้ทั้งหมด จำนวน 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 92 และมีเยาวชน จำนวน 7 ราย ที่แก้ไขปัญหาลำบากไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 8

ด้านการใช้เวลาว่าง มีเยาวชนที่พบปัญหาลำบากจำนวน 83 ราย คิดเป็นร้อยละ 87.3 และสามารถแก้ไขปัญหาลำบากได้ทั้งหมด จำนวน 73 ราย คิดเป็นร้อยละ 88 และมีเยาวชนจำนวน 10 ราย ที่แก้ไขปัญหาลำบากไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 12

จากข้อมูลเยาวชนที่มีปัญหาแต่ละด้านทั้ง 5 ด้าน ได้รับการแก้ไขสำเร็จมากที่สุดคือ ด้านการทำงาน ร้อยละ 97.7 รองลงมาด้านที่อยู่อาศัย ร้อยละ 96 ด้านครอบครัวและชุมชน ร้อยละ 92 ด้านการใช้เวลาว่าง ร้อยละ 88 ลำดับสุดท้ายได้แก่ ด้านการศึกษา ร้อยละ 74.6

ทั้งนี้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC มีการประสานงานกับเครือข่ายในการช่วยเหลือเยาวชนตามสภาพปัญหาทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมีรายชื่อเครือข่ายตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.13 ตารางแสดงจำนวนเครือข่ายที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ทำงานร่วมกันในการช่วยเหลือเยาวชน

เครือข่ายที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRCทำงานร่วมกันในการช่วยเหลือเยาวชน	
ภาครัฐ	ภาคเอกชน
ศาลยุติธรรม - ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง - ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดตราด - ผู้พิพากษาสมทบศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง	- บริษัท TIPS จำกัด ทำเรือแหลมฉบัง B4 - ค่ายมวยศิษย์ลมนาว อ.บ้านฉาง จ.ระยอง - ร้านยิ่งเจริญการไฟฟ้า อ.เมืองระยอง - กรรมการสงเคราะห์สถานพินิจฯ จ.ตราด

กระทรวงยุติธรรม - สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดระยอง - ทณฑสถานเปิดห้วยโป่ง - ทณฑสถานหญิงชลบุรี - เรือนจำอำเภอกบินทร์บุรี	- ค่ายมวยเทิดถนอมศักดิ์ อ.ปลวกแดง จ.ระยอง - ร้านลูกหว่ากาแฟ อ.เมืองระยอง - คุณบุญยวีร์ การดี ร้านนวลศรี สป่า จังหวัดปทุมธานี - บริษัท ทไรส์ ประเทศไทยจำกัด จ.ระยอง - ร้านเย็นข้าวเช้ากาแฟ อ.บ้านค่าย จ.ระยอง - นางสาวภัทรา ฟ้าประทานชัย บริษัท สิงห์ ระยองและสวนสุภัทราแลนด์
กระทรวงกลาโหม - หน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง - กองพันปืนใหญ่ที่ 4 - กองพันปืนเล็กที่ 2 กองพันทหารราบที่ 3	
กระทรวงมหาดไทย - ที่ว่าการอำเภอเมือง จังหวัดระยอง - ที่ว่าการอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี - อบต. ตระกอนทอง - อบต. อ่างศิร	
กระทรวงศึกษาธิการ - โรงเรียนเขาชะเมาวิทยา จังหวัดระยอง - โรงเรียนเตรียมศึกษานายายอาม จ.จันทบุรี - กศน. อำเภอเมือง จังหวัดระยอง - กศน. ตำบลหนองกี่ จังหวัดปราจีนบุรี - วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย - วิทยาลัยสารพัดช่างตราด - วิทยาลัยเทคโนโลยีชื่นชมไทย-เยอรมันสระบุรี	
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดระยอง	
กระทรวงสาธารณสุข - โรงพยาบาลแก่ง จังหวัดระยอง	
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - สำนักงานที่ดินจังหวัดจันทบุรี สาขาขลุง	

สรุปผลการพัฒนาเยาวชนให้มีความพร้อมออกไปใช้ชีวิตภายนอกก่อนกำหนด โดยมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.14 ตารางแสดงข้อมูลเยาวชนของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ที่ได้รับการปล่อยตัว

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 1 นางณภัสสร สงวนหงษ์						
ลำดับ	ชื่อเยาวชน	คดี	ศาลฯ พิพากษา (ฝึกอบรมศูนย์ฝึก)	ข้อมูลการปล่อยตัว		
				ปล่อย ก่อน กำหนด	ปล่อย ขั้นต่ำ	ปล่อย ปกติ
1	นายศุภวิชญ์	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	3 ปี			✓
2	นายสมชาย	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	2 ปี		✓	
3	นายปานสิน	พยายามฆ่าผู้อื่น	5 ปี	✓		
4	นายวศิน	ร่วมกันครอบครอง เพื่อจำหน่ายและเสพ	1 ปี 6 เดือน แทนค่าปรับ 6 เดือน			✓
5	นายภาณุวัฒน์	พยายามฆ่าผู้อื่น	3 ปี	✓		
6	นายเมธพนธ์	จำหน่ายยาเสพติด/เสพยาบ้า	2 ปี ค่าปรับ 1 ปี	✓		
7	นายธนเทพ	ร่วมกันครอบครอง เพื่อจำหน่าย	ขั้นต่ำ 1 ปี ชั้นสูง 1 ปี 6 เดือน แทนค่าปรับ 6 เดือน		✓	
8	นายพูนศักดิ์	ร่วมกันข่มขืนกระทำชำเรา	3 ปี	✓		
9	นายวสันต์	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	2 ปี 20 วัน			✓
10	นายพีรวิชญ์	ร่วมกันลักทรัพย์	25 ก.ค. 58 นับต่อ 9 เดือน			✓
11	นายอนันตชัย	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	1 ปี 6 เดือน ค่าปรับ 6 เดือน			✓
12	นายณัฐ	ข่มขืนกระทำชำเราฯ	2 ปี			✓
13	นายบุญนำ	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	ขั้นต่ำ 21 ก.ย. 59 ชั้นสูง 21 ก.ย. 60		✓	
14	นายณัฐพล	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	3 ปี			✓
15	นายวรเทพ	ร่วมกันข่มขืนกระทำชำเราฯ	3 ปี			✓
ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 2 นางสรญา เจริญวัฒน์						
1	นายเศรษฐโชค	ร่วมกันฆ่า	5 ปี	✓		
2	นายธนหงษ์	พ.ร.บ. ยาเสพติด	3 ปี	✓		
3	นายสุริยา	ความผิดต่อชีวิต	ขั้นต่ำ 3 ปี ชั้นสูง 5 ปี	✓		

4	นายอำนวย	พ.ร.บ. ยาเสพติด	ขั้นต่ำ 2 ปี ขั้นสูง 3 ปี		✓	
5	นายธานินทร์	พ.ร.บ. ยาเสพติด	5 ปี			✓
6	นายชูเกียรติ	หลักทรัพย์	2 ปี 9 เดือน			✓
7	นายโดมปกรณ์	พ.ร.บ.ยาเสพติด	ขั้นต่ำ 1 ปี 6 เดือน ขั้นสูง 2 ปี		✓	
8	นายธรรมบุญ	พ.ร.บ. ยาเสพติด	ขั้นต่ำ 1 ปี 6 เดือน ขั้นสูง 2 ปี		✓	
9	นายณัฐวุฒิ	พ.ร.บ. ยาเสพติด	ขั้นต่ำ 2 ปี ขั้นสูง 3 ปี		✓	
10	นายสุทธิพงษ์	พ.ร.บ. ยาเสพติด	ขั้นต่ำ 2 ปี 6 เดือน ขั้นสูง 3 ปี		✓	
11	นายพรพิชญ์	วีรกรรม (2 คดี)	3 ปี			✓
12	นายสิทธิโชค	พ.ร.บ. ยาเสพติด	ขั้นต่ำ 1 ปี ขั้นสูง 2 ปี		✓	
13	นายกฤต	จำหน่ายยาเสพติด	ขั้นต่ำ 2 ปี ขั้นสูง 3 ปี		✓	
14	นายวรพล	จำหน่ายยาเสพติด	ขั้นต่ำ 2 ปี ขั้นสูง 3 ปี	✓		
15	นายปิยะวัฒน์	ข่มขืน อนาคต เสรีภาพ	ขั้นต่ำ 3 ปี ขั้นสูง 5 ปี	✓		
ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 3 นายอภิชาติ ภูพานิช						
1	นายทินกรณ	ร่วมกันลักทรัพย์ฯ	ขั้นต่ำ 4 ปี ขั้นสูง 5 ปี	✓		
2	นายสันต์สกล	ร่วมกันลักทรัพย์ฯ	ขั้นต่ำ 4 ปี ขั้นสูง 5 ปี	✓		
3	นายวันชัย	ร่วมกันจำหน่ายยาเสพติด (ยาบ้า)	ขั้นต่ำ 1 ปี ขั้นสูง 2 ปี		✓	
4	นายอานนท์	ร่วมกันจำหน่ายยาเสพติด (ยาบ้า)	ขั้นต่ำ 1 ปี 6 เดือน ขั้นสูง 2 ปี		✓	
5	นายอาทิตย์	ร่วมกันจำหน่ายยาเสพติด (ยาบ้า)	ขั้นต่ำ 1 ปี 6 เดือน ขั้นสูง 2 ปี		✓	
6	นายเสรี	พรากผู้เยาว์ฯ	ขั้นต่ำ 1 ปี ขั้นสูง 2 ปี		✓	
7	นายธีรวัฒน์	ร่วมกันลักทรัพย์ฯ	ขั้นต่ำ 2 ปี ขั้นสูง 4 ปี		✓	
8	นายชินวัตร	ครอบครองเพื่อจำหน่าย (ยาไอซ์)	1 ปี			✓
9	นายศิลาพันธ์	ครอบครองเพื่อจำหน่าย (ยาบ้า)	ขั้นต่ำ 2 ปี ขั้นสูง 3 ปี		✓	
10	นายอัฒพล	พรากผู้เยาว์ฯ	ขั้นต่ำ 1 ปี 6 เดือน ขั้นสูง 2 ปี		✓	
11	นายณัฐพล	ทำร้ายร่างกาย	ขั้นต่ำ 1 ปี ขั้นสูง 2 ปี		✓	
12	นายศิริ	ทำร้ายร่างกาย	ขั้นต่ำ 1 ปี ขั้นสูง 2 ปี		✓	

13	นายเก่าศักดิ์	ทำร้ายร่างกาย	ขั้นต่ำ 1 ปี ขั้นสูง 2 ปี		✓	
14	นายธนาวุฒิ	พรากผู้เยาว์ฯ	ขั้นต่ำ 6 เดือน ขั้นสูง 1 ปี			✓
15	นายพัฒนชัย	รุบโหม	ขั้นต่ำ 1 ปี ขั้นสูง 2 ปี		✓	
ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 4 นางสาวศศิกานต์ พุดแก้ว						
1	นายสุริยันต์	ปล้น-ชิงทรัพย์	1 ปี 4 เดือน			✓
2	นายกฤษฎา	ครอบครองเพื่อจำหน่ายและ พ.ร.บ. อาวุธปืน	1 ปี 6 เดือน			✓
3	นายเทพพิทักษ์	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	1 ปี 6 เดือน			✓
4	นายภาติไนย	ร่วมกันลักทรัพย์	ขั้นต่ำ 6 เดือน ขั้นสูง 1 ปี		✓	
5	นายศราวุธ	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	1 ปี 5 เดือน			✓
6	นายจักรกฤษณ์	ข่มขืนกระทำชำเราฯ	1 ปี			✓
7	นายเขวาลิต	ร่วมกันพยายามฆ่าผู้อื่น	ขั้นต่ำ 2 ปี ขั้นสูง 3 ปี		✓	
8	นางสาวธรรารัตน์	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	2 ปี 6 เดือน			✓
9	นายธนากร	ข่มขืนกระทำชำเรา	ขั้นต่ำ 6 เดือน ขั้นสูง 1 ปี		✓	
10	นายกิตติพงษ์	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	ขั้นต่ำ 1 ปี ขั้นสูง 1 ปี 6 เดือน		✓	
11	นายสมยศ	ร่วมกันพยายามฆ่าและ พกพาอาวุธปืนฯ	3 ปี			✓
12	นายศรัณญ์	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	ขั้นต่ำ 1 ปี 6 เดือน ขั้นสูง 2 ปี		✓	
13	นายเสรี	จำหน่ายยาเสพติด	1 ปี			✓
14	นางสาวจิรนนท์	ร่วมกันมียาเสพติดไว้ในครอบครอง	4 ปี	✓		
15	นายศักดิ์รินทร์	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	2 ปี 6 เดือน			✓
ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 5 นายอภิวัฒน์ แก่นจำปา						
1	นายมนัส	พ.ร.บ. ยาเสพติด	1 ปี 8 เดือน			✓
2	นายวีรยุทธ์	พ.ร.บ. ยาเสพติด	2 ปี 5 เดือน			✓
3	นายสงกรานต์	พ.ร.บ. ยาเสพติด	2 ปี 9 เดือน			✓
4	นายโสฬส	พ.ร.บ. ยาเสพติด	1 ปี 8 เดือน			✓
5	นายจิรศักดิ์	พยายามฆ่า	2 ปี			✓

6	นายไทรภพ	พ.ร.บ.ยาเสพติด	2 ปี 1 เดือน			✓	
7	นายปรัชญา	พ.ร.บ.ยาเสพติด	1 ปี 10 เดือน			✓	
8	นายอัมรินทร์	ร่วมกันชิงทรัพย์	2 ปี			✓	
9	นางสาวฝนทิพย์	พ.ร.บ.ยาเสพติด	2 ปี 6 เดือน			✓	
10	นายณัฐพงศ์	พ.ร.บ.ยาเสพติด	2 ปี 200 วัน			✓	
11	นายนิธิต	พ.ร.บ.ยาเสพติด	2 ปี แทนค่าปรับ 1 ปี			✓	
12	นายวรัณณ์	พ.ร.บ.ยาเสพติด	2 ปี 42 วัน			✓	
13	นายอวยชัย	ร่วมกันลักทรัพย์	1 ปี			✓	
14	นายจักรกฤษณ์	พ.ร.บ.ยาเสพติด	2 ปี วิชาชีพ 2 หลักสูตร			✓	
15	นายสุวิทย์	พรากผู้เยาว์	3 ปี			✓	
ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 6 นายชัชวาล ธนะเพิ่มพูล							
ลำดับ	ชื่อเยาวชน	คดี	ศาลฯ มีคำสั่ง มาตรา 132 วรรค 1	ข้อมูลการปล่อยตัว			
				ครบ กำหนด/ เงื่อนไข	ยังไม่ครบ กำหนด/ เงื่อนไข	ผิดเงื่อนไข/ กระทำผิดซ้ำ	
						เรือนจำ	ศูนย์ฝึก
1	นายบุรินทร์	ปล้นทรัพย์	2 ปี	✓			
2	นายเสฐรัฐวุฒิ	ความผิดต่อเพศ (โทรม)	2 ปี	✓			
3	นายธนกฤต	ความผิดต่อเพศ (โทรม)	2 ปี	✓			
4	นายกฤษฎาณัฐ	ความผิดต่อเพศ (โทรม)	2 ปี	✓			
5	นายธนาธิป	วัตถุระเบิดฯ	2 ปี	✓			
6	นายณัฐวัตร	ยาเสพติด(กัญชา)	1 ปี	✓			
7	น.ส.วราภรณ์	ยาเสพติด	1 ปี	✓			
8	นายไพรัช	ความผิดต่อชีวิตประมาท	2 ปี	✓			
9	นายถวัลย์	ยาเสพติด (ยาบ้า)	2 ปี		✓		
10	นายธนากร	ยาเสพติด (ยาบ้า)	2 ปี		✓		
11	นายศักดิ์รินทร์	ยาเสพติด (กัญชา)	2 ปี		✓		
12	นายณพัทธ์	ยาเสพติด (ยาบ้า)	2 ปี		✓		
13	นายไพศาล	ยาเสพติด (ยาบ้า)	2 ปี		✓		
14	นายชยานันต์	ความผิดเกี่ยวกับชีวิต	2 ปี		✓		
15	นายเนติธร	ความผิดเกี่ยวกับชีวิต	2 ปี		✓		
16	นายกกล้าณรงค์	ความผิดเกี่ยวกับชีวิต	2 ปี		✓		

17	นายทรงพล	ความผิดเกี่ยวกับชีวิต	2 ปี		✓		
18	นายคณิศร	ลักทรัพย์	2 ปี	✓			
19	นายณรงฤทธิ์	ลักทรัพย์	2 ปี				✓
20	นายเนติพงษ์	ยาเสพติด (ยาบ้า)	2 ปี			✓	

จากตารางที่ 5.14 เยาวชนในความดูแลของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ส่วนใหญ่กระทำผิดในคดียาเสพติด ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยองพิจารณาปล่อยก่อนกำหนด ตามมาตรา 62 จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 16 (มาตรา 62 เมื่อเด็กหรือเยาวชนที่ศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งให้เข้ารับการฝึกอบรมใน ศูนย์ฝึกและอบรม สถานศึกษา สถานฝึกและอบรม หรือสถานแนะนำทางจิต ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 4 ได้ ผ่านหลักสูตรการฝึกอบรมตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของอธิบดี ผู้พิพากษาศาลเยาวชน และครอบครัวกลางแล้ว หรือเมื่อผู้อำนวยการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสหวิชาชีพประจำศูนย์ ฝึกและอบรม สถานศึกษา สถานฝึกและอบรม หรือสถานแนะนำทางจิต เห็นว่าเด็กหรือเยาวชนได้ประพฤติ ตนเป็นคนดีและไม่มีความจำเป็นต้องควบคุมตัวไว้ฝึกอบรมอีกต่อไป ให้ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรม สถานศึกษา สถานฝึกและอบรม หรือสถานแนะนำทางจิต เสนอรายงานต่อศาลที่มีเขตอำนาจในท้องที่ที่ เด็กหรือเยาวชนเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อขอให้พิจารณาปล่อยตัวเด็กหรือเยาวชนซึ่งได้ผ่านหลักสูตรการ ฝึกอบรมนั้น หรือปล่อยตัวเด็กหรือเยาวชนก่อนครบกำหนดระยะเวลาการฝึกอบรมขึ้นต่าคำพิพากษา หรือคำสั่ง)

นอกจากนี้เยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวตามปกติ และเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวขั้นต่ำ ผู้ปฏิบัติ หน้าที่ IRC ได้ให้ระเบียบกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนว่าด้วยการอนุญาตให้เด็กหรือเยาวชนออก นอกสถานพินิจเป็นครั้งคราว พ.ศ. 2554 (ข้อที่ 6 ระยะเวลาที่จะอนุญาตให้เด็กหรือเยาวชนออกนอกสถาน พินิจเป็นครั้งคราวได้ตามที่ผู้อำนวยการเห็นสมควร แต่ครั้งหนึ่งจะต้องไม่เกินสิบสี่วันและไม่เป็นการต่อเนื่อง เว้นแต่เป็นการอนุญาตให้เด็กหรือเยาวชนไปฝึกปฏิบัติงานหรือกิจกรรมแก้ไขบำบัดฟื้นฟูภายนอกสถาน พินิจหรือกิจกรรมการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยให้กำหนดเวลาตามความจำเป็น แต่ครั้งหนึ่งจะต้องไม่ เกินห้าสิบวันและได้รับความเห็นชอบจากอธิบดี) โดยมีเยาวชนที่ปล่อยตัวตามปกติ จำนวน 37 คน ได้รับ อนุญาตให้ออกนอกสถานพินิจฯ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 70 และเยาวชนที่ปล่อยตัวขั้นต่ำ มีจำนวน 26 คน ได้รับอนุญาตให้ออกนอกสถานพินิจฯ เพื่อเตรียมความ พร้อมก่อนปล่อย จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 88.5 ซึ่งการอนุญาตให้เยาวชนได้เตรียมความพร้อมก่อน ปล่อยภายนอกศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เพื่อให้มีระยะเวลาในการควบคุมตัวน้อยที่สุดและใช้เวลา ในการปรับตัวอยู่กับสังคม

ในส่วนของเยาวชนตามมาตรา 132 วรรค 1 จำนวน 20 คน เยาวชนที่ครบกำหนดตามเงื่อนไขของ ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง มีเยาวชน จำนวน 9 คน เยาวชนที่ไม่ครบกำหนดตามเงื่อนไขของ ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง มีเยาวชนซึ่งอยู่ระหว่างการติดตาม จำนวน 9 คน และเยาวชนที่

ผิเดือออไขและกระทำผิเดือออ มีจำนวน 2 คน คิเดือออเป็นร้อยละ 10 (จำคูกเรือออจำจั่งหวัเดือออระยออ จำนวน 1 คน และตัดสิณผิเือกและออบรมที่สุณยผิเือกและออบรมเดือกและเยาวชน เขต 1 จำนวน 1 คน)

สรุปผลการดำเนินการช่วยเหลือแก้ไขเยาวชนตามระดับปัญหาของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ซึ่งมีการแบ่งระดับปัญหา ดังนี้

กลุ่ม A (เด็กพร้อม ครอบครัวพร้อม) หมายถึง เด็กหรือเยาวชนที่มีความพร้อมด้านร่างกาย พฤติกรรม อารมณ์ สติปัญญา จิตใจ สภาพแวดล้อม และครอบครัวมีความพร้อมที่จะดูแล จัดหาสถานที่เรียนหรือประกอบอาชีพให้เด็กได้ ไม่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์

กลุ่ม B (เด็กพร้อม ครอบครัวไม่พร้อม) หมายถึง เด็กหรือเยาวชนที่มีความพร้อมด้านร่างกาย พฤติกรรม อารมณ์ สติปัญญา จิตใจ สภาพแวดล้อม แต่ไม่มีผู้อุปการะ สัมพันธภาพภายในครอบครัวไม่ดี ผู้ปกครองไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมเด็กหรือเยาวชน ผู้ปกครองเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี (ติดยาเสพติด ติดยาเสพติด การพนัน ถูกจำคุก ฯลฯ) จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ภายหลังปล่อย

กลุ่ม C (เด็กไม่พร้อม ครอบครัวพร้อม) หมายถึง เด็กหรือเยาวชนไม่พร้อมด้านใดด้านหนึ่งหรือทุกด้าน ทั้งด้านอารมณ์ จิตใจ ร่างกาย พฤติกรรม แนวโน้มกระทำความผิดซ้ำ/เสี่ยงสูงที่จะกลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำหรือใช้ความรุนแรง ต้องได้รับการสงเคราะห์และการติดตามดูแลอย่างต่อเนื่อง แต่ครอบครัวมีความพร้อมที่จะดูแล จัดหาสถานที่เรียนหรือประกอบอาชีพให้เด็กได้ ไม่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์

กลุ่ม D (เด็กไม่พร้อม ครอบครัวไม่พร้อม) หมายถึง เด็กหรือเยาวชนไม่พร้อมด้านใดด้านหนึ่งหรือทุกด้าน ทั้งด้านอารมณ์ จิตใจ ร่างกาย พฤติกรรม แนวโน้มกระทำความผิดซ้ำ/เสี่ยงสูงที่จะกลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำหรือใช้ความรุนแรง ต้องได้รับการสงเคราะห์และการติดตามดูแลอย่างต่อเนื่อง (เน้นการประสานส่งต่อ) และไม่มีผู้อุปการะ สัมพันธภาพภายในครอบครัวไม่ดี ผู้ปกครองไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมเด็กหรือเยาวชน ผู้ปกครองเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี (ติดยาเสพติด ติดยาเสพติด การพนัน ถูกจำคุก ฯลฯ) จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ภายหลังปล่อย

**ตารางที่ 5.15 ตารางเปรียบเทียบระดับปัญหาของเยาวชน
เข้าสู่กระบวนการดูแลของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC (Pre-test Post-test)**

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 1 นางณภััสสร สงวนหงษ์				
ลำดับ	ชื่อเยาวชน	คดี	ระดับปัญหา	
			(Pre-test)	(Post-test)
1	นายศุภวิทย์	ครอบครองยาเสพติดเพื่อจำหน่าย	B	A
2	นายสมชาย	ครอบครองยาเสพติดเพื่อจำหน่าย	D	A
3	นายปานสิน	พยายามฆ่าผู้อื่น	C	A
4	นายวสิน	ร่วมกันครอบครองเพื่อจำหน่ายและเสพ	C	A
5	นายภาณุวัฒน์	พยายามฆ่าผู้อื่น	B	A

6	นายเมธพนธ์	จำหน่าย ยาบ้า 19 เม็ด และเสพยาบ้า	D	A
7	นายธนเทพ	ร่วมกันครอบครองเพื่อจำหน่าย	D	C
8	นายพูนศักดิ์	ร่วมกันข่มขืนกระทำชำเรา	C	A
9	นายวสันต์	ครอบครอง (ยาบ้า) เพื่อจำหน่าย	D	A
10	นายพีรวิทย์	ร่วมกันลักทรัพย์	D	D
11	นายอนันตชัย	ครอบครองยาเสพติดเพื่อจำหน่าย	C	A
12	นายณัฐ	ข่มขืนกระทำชำเรา ความผิดต่อเสรีภาพ อนาคต	B	B
13	นายบุญนำ	ครอบครองยาเสพติดเพื่อจำหน่าย	C	A
14	นายณัฐพล	ครอบครองยาเสพติดเพื่อจำหน่าย	D	A
15	นายวรเทพ	ร่วมกันข่มขืนกระทำชำเราฯ	D	A
ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 2 นางสาวา เจริญวัฒนะ				
1	นายเศรษฐโชค	ร่วมกันฆ่า	B	A
2	นายธนหงษ์	พ.ร.บ. ยาเสพติด	B	A
3	นายสุริยา	ความผิดต่อชีวิต	B	A
4	นายอำนวย	พ.ร.บ. ยาเสพติด	C	A
5	นายธานินทร์	พ.ร.บ. ยาเสพติด	C	A
6	นายชูเกียรติ	ลักทรัพย์	B	A
7	นายโดมปกรณ์	พ.ร.บ.ยาเสพติด	B	A
8	นายธรรมบุญ	พ.ร.บ. ยาเสพติด	C	A
9	นายณัฐวุฒิ	พ.ร.บ. ยาเสพติด	C	A
10	นายสุทธิพงษ์	พ.ร.บ. ยาเสพติด	B	A
11	นายพรพิชญ์	วิ่งราวทรัพย์ (2 คดี)	D	A
12	นายสิทธิโชค	พ.ร.บ. ยาเสพติด	D	A
13	นายกฤตสุภาภรณ์	จำหน่ายยาเสพติด	C	A
14	นายวรพล	จำหน่ายยาเสพติด	D	A
15	นายปิยะวัฒน์	ข่มขืน อนาคต เสรีภาพ	C	B
ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 3 นายอภิชาติ ภูพานิช				
1	นายทินกรณ	ร่วมกันลักทรัพย์ของผู้มีอาชีพกสิกรฯ	B	A
2	นายสันต์สกล	ร่วมกันลักทรัพย์ของผู้มีอาชีพกสิกรรมฯ	B	B
3	นายวันชัย	ร่วมกันจำหน่ายยาเสพติดให้โทษ (ยาบ้า)	D	C
4	นายอานนท์	ร่วมกันจำหน่ายยาเสพติด (ยาบ้า)	D	C

5	นายอาทิตย์	ร่วมกันจำหน่ายยาเสพติด (ยาบ้า)	D	A
6	นายเสรี	พรากผู้เยาว์ไปเสียจากบิดา มารดาฯ	B	A
7	นายธีรวัฒน์	ร่วมกันลักทรัพย์ ฯ	C	C
8	นายชินวัตร	ครอบครองเพื่อจำหน่าย (ยาไอซ์)	C	C
9	นายศิลาพันธ์	ครอบครองเพื่อจำหน่าย (ยาบ้า)	C	A
10	นายอัฒพล	พรากผู้เยาว์ ฯ	B	A
11	นายณัฐพล	ทำร้ายร่างกาย	C	A
12	นายศิริ	ทำร้ายร่างกาย	C	A
13	นายเก๋ศักดิ์	ทำร้ายร่างกาย	C	C
14	นายธนาวุฒิ	พรากผู้เยาว์ ฯ	D	C
15	นายพัฒนชัย	รุมโทรม	C	A
ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 4 นางสาวศศิภานต์ พุดแก้ว				
1	นายสุริยันต์	ปล้น-ชิงทรัพย์	B	A
2	นายกฤษฎา	ครอบครองเพื่อจำหน่าย และพ.ร.บ. อาวุธปืน	B	A
3	นายเทพพิทักษ์	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	B	A
4	นายภาศิไณย	ร่วมกันลักทรัพย์	C	A
5	นายศราวุธ	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	D	C
6	นายจักรกฤษณ์	ความผิดต่อเสรีภาพ ข่มขืนกระทำชำเรา	C	A
7	นายเชาว์ลิต	ร่วมกันพยายามฆ่าผู้อื่น	C	A
8	นางสาวธารารัตน์	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	D	D
9	นายธนากร	ข่มขืนกระทำชำเรา	C	A
10	นายกิตติพงษ์	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	C	A
11	นายสมยศ	ร่วมกันพยายามฆ่า/พกพาอาวุธปืนฯ	C	A
12	นายศรัณญ์	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	C	A
13	นายเสรี	จำหน่ายยาเสพติด	C	A
14	นางสาวจิรนนท์	ร่วมกันมียาเสพติดไว้ในครอบครอง	D	A
15	นายศักขรินทร์	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	D	A
ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คนที่ 5 นายอภิวัฒน์ แก่นจำปา				
1	นายมนัส	พ.ร.บ.ยาเสพติด	D	C
2	นายวีรยุทธ์	พ.ร.บ.ยาเสพติด	C	A
3	นายสงกรานต์	พ.ร.บ.ยาเสพติด	C	A

4	นายโสฬส	พ.ร.บ.ยาเสพติด	D	C
5	นายจิรศักดิ์	พยายามฆ่า	C	A
6	นายไตรภพ	พ.ร.บ.ยาเสพติด	C	A
7	นายปรัชญา	พ.ร.บ.ยาเสพติด	D	A
8	นายอัมรินทร์	ร่วมกันชิงทรัพย์	D	A
9	นางสาวฝนทิพย์	พ.ร.บ.ยาเสพติด	D	D
10	นายณัฐพงศ์	พ.ร.บ.ยาเสพติด	C	A
11	นายนิศ	พ.ร.บ.ยาเสพติด	C	C
12	นายวรัณณ์	พ.ร.บ.ยาเสพติด	C	A
13	นายอวยชัย	ร่วมกันลักทรัพย์	B	A
14	นายจักรกฤษณ์	พ.ร.บ.ยาเสพติด	D	C
15	นายสุวิทย์	พราวกู้ยืม	D	A
คนที่ 6 นายชัชวาล ธนะเพิ่มพูล ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC				
1	นายปฐวิทย์	ปล้นทรัพย์	B	A
2	นายเสฐธวัช	ความผิดต่อเพศ (โหม)	B	B
3	นายธนฤต	ความผิดต่อเพศ (โหม)	B	A
4	นายกฤษณ์	ความผิดต่อเพศ (โหม)	B	A
5	นายธนธิป	วัตถุระเบิดฯ	C	A
6	นายณัฐวัตร	ยาเสพติด(กัญชา)	C	A
7	น.ส.วราภรณ์	ยาเสพติด	B	B
8	นายไพรัช	ความผิดต่อชีวิตประมาท	B	A
9	นายถวัลย์	ยาเสพติด (ยาบ้า)	B	A
10	นายธนกร	ยาเสพติด (ยาบ้า)	C	C
11	นายศักดิ์รินทร์	ยาเสพติด (กัญชา)	C	A
12	นายพนรัตน์	ยาเสพติด (ยาบ้า)	B	A
13	นายไพศาล	ยาเสพติด (ยาบ้า)	B	A
14	นายชยานันต์	ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	B	A
15	นายเนติธร	ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	C	A
16	นายกัณณกร	ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	C	A
17	นายทรงพล	ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	D	C
18	นายคณิศร	ลักทรัพย์	C	C

19	นายเนติพงษ์	ยาเสพติด	D	D
20	นายณรงค์ฤทธิ์	ลักทรัพย์	D	D

จากตารางที่ 5.15 ระดับปัญหาของเยาวชนก่อนที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จะให้ความช่วยเหลือและแก้ไข้ปัญหา (Pre-test) พบว่า ไม่มีเยาวชนอยู่ในกลุ่ม A มีเยาวชนในกลุ่ม B จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 28.4 กลุ่ม C จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 42.1 กลุ่ม D จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4

ภายหลังจากที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ให้ความช่วยเหลือและแก้ไข้ปัญหาแก่เยาวชน (Post-test) พบว่า มีเยาวชนอยู่ในกลุ่ม A จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 73.6 กลุ่ม B จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2 กลุ่ม C จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15.7 กลุ่ม D จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2

ตารางที่ 5.16 ตารางแสดงผลการติดตามเยาวชนของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ณ วันที่ 30 กันยายน 2559

ลำดับ	ชื่อ-สกุล (ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC)	จำนวน เยาวชน ทั้งหมด	เตรียม ความพร้อม ก่อน ปล่อย	ผลการติดตามเยาวชน								รวมเยาวชน ที่ปล่อยตัว ทั้งหมด (คน)
				เรียน (คน)	เรียน และ ทำงาน (คน)	ทำงาน (คน)	ทหาร (คน)	ทหาร และ เรียน (คน)	พระ ภิกษุ (รูป)	กระทำ ผิดซ้ำ (คน)	อยู่ระหว่าง หางาน/รอ เรียน (คน)	
1	นางณภััสสร สวงหงษ์	15	-	1	2	10	1	-	1	-	-	15
2	นางสรญา เจริญวัฒน์	15	-	-	10	2	1	2	-	-	-	15
3	นายอภิชาติ ภูพานิช	15	-	-	4	11	-	-	-	-	-	15
4	นางสาวศศิกันต์ พุฒแก้ว	15	1	1	5	7	-	-	-	1	-	14
5	นายอภิวัฒน์ แก่นจำปา	15	3	1	-	10	1	-	-	-	-	12
รวมทั้งหมด (คน)		75	4	3	21	40	3	2	1	1	-	71

ลำดับ	ชื่อ-สกุล (ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC)	จำนวนเยาวชน มาตรา 132 วรรค 1	ผลการติดตามเยาวชน ตามมาตรา 132 วรรค 1				
			เรียน	เรียนและทำงาน	ทำงาน	ทหาร	ทหารและ เรียน
6	นายชัชวาล ธนะเพิ่มพูล	20	4	10	4	-	-
รวมทั้งหมด (คน)		20	4	10	4	-	-

จากผลการประเมินความเสี่ยงของเด็กและเยาวชน โดยใช้แบบประเมินความเสี่ยงก่อนปล่อย (IRC) มีการติดตามเยาวชน 3 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 กรณีที่เยาวชนที่ได้รับการประเมินแล้วมีความเสี่ยงอยู่ในเกณฑ์ต่ำให้ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดำเนินการติดตามในเดือน 1 - 3 เดือนแรก โดยติดตามทางโทรศัพท์และเยี่ยมบ้านอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง หลังจาก 3 เดือน ติดตามโดยโทรศัพท์หรือเยี่ยมบ้าน เดือนละ 1 ครั้งเป็นเวลา 1 ปี

รูปแบบที่ 2 กรณีที่เยาวชนที่ได้รับการประเมินแล้วมีความเสี่ยงอยู่ในเกณฑ์ปานกลางให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดำเนินการติดตามในเดือนที่ 1 - 3 โดยการโทรศัพท์และเยี่ยมบ้านอย่างน้อย เดือนละ 1 ครั้ง ติดตามช่วยเหลือโดยผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC หลังจากเดือนที่ 3 ติดตามโดยโทรศัพท์ทุกเดือน เดือนละ 1 ครั้ง และเยี่ยมบ้าน 3 เดือนครั้ง เป็นเวลา 1 ปี

รูปแบบที่ 3 กรณีที่เยาวชนที่ได้รับการประเมินแล้วมีความเสี่ยงอยู่ในเกณฑ์สูง ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดำเนินการติดตามในเดือนที่ 1 - 3 โดยการโทรศัพท์และเยี่ยมบ้านอย่างน้อย 4 ครั้ง ติดตามช่วยเหลือโดยผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC หลังจากเดือนที่ 3 ให้ติดตามโดยโทรศัพท์ทุกเดือน เดือนละ 1 ครั้งเยี่ยมบ้าน 2 เดือนครั้ง เป็นเวลา 1 ปี

หากพบว่าเยาวชนหรือครอบครัวที่เยาวชนอาศัยอยู่ด้วยประสบปัญหาความเดือดร้อน มีความจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้ตามแผนที่กำหนดไว้ หรือจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแผน เพื่อให้สามารถปรับตัวและใช้ชีวิตได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC รับผิดชอบการให้ความช่วยเหลือตามกระบวนการทางด้านสังคมสงเคราะห์ทันที หากการติดตามเป็นไปตามแผน ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC รายงานสรุปผลการติดตาม และยุติการติดตาม และจัดทำรายงานผลการติดตามเสนอต่อคณะที่ปรึกษากำกับและติดตามผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC โดยมีประเด็นและวิธีในการกำกับและติดตามตามสภาพปัญหา ดังนี้

1. การมีที่อยู่อาศัยที่เป็นหลักแหล่ง ปลอดภัย การกำกับติดตามในลักษณะนี้ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ใช้การติดตามโดยการเยี่ยมบ้าน

2. การได้ศึกษาเล่าเรียนเพื่อพัฒนาตนเอง การกำกับติดตามในลักษณะนี้ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ใช้การติดตามโดยการเยี่ยมสถานศึกษา เช่น ศูนย์การศึกษาทางเลือกและสถานศึกษาตามอัธยาศัย เป็นต้น

3. ความสามารถในการประกอบอาชีพที่เลี้ยงดูตนเองได้และมีวินัย ความรับผิดชอบในการทำงาน การกำกับติดตามในลักษณะนี้ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ได้ติดตามเยี่ยมเยียนที่สถานประกอบการ ถ้าสถานประกอบการมีผู้แทนจะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาความรับผิดชอบและความก้าวหน้าในการทำงาน การถามไถ่เรื่องการใช้จ่ายเงินและการออมเงินจากบัญชี

4. ความสัมพันธ์และการอยู่ร่วมกับครอบครัว โดยการติดตามเยี่ยมเยียนครอบครัวหรือผู้ปกครอง และเสริมทักษะให้กับครอบครัวในการช่วยควบคุมพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือความเสี่ยงและสามารถป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น การมีความสัมพันธ์ทางเพศหรือการอยู่กับคนรักแบบมิได้ป้องกันการตั้งครรภ์

5. การใช้เวลาวางให้เป็นประโยชน์ จะติดตามด้วยการสอบถามเกี่ยวกับการใช้เวลาในแต่ละวัน ซึ่งเยาวชนส่วนใหญ่ไม่มีงานอดิเรก นอนพัก และการพบปะสังสรรค์กับเพื่อน

ซึ่งผลการติดตามเยาวชนภายหลังปล่อยตัวของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC มีรายละเอียดดังนี้ เยาวชนในความดูแลของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ทั้งหมด จำนวน 95 คน แบ่งเยาวชนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 จำนวน 75 คน มีเยาวชนปล่อยตัว จำนวน 71 คน โดยที่ศึกษาต่อ จำนวน 3 คน ทำงาน จำนวน 40 คน ศึกษาต่อและทำงาน จำนวน 21 คน เป็นทหาร จำนวน 3 คน เป็นทหารและศึกษาต่อ จำนวน 2 คน พระภิกษุ จำนวน 1 รูป กระทำผิดซ้ำ จำนวน 1 คน และอยู่ระหว่างเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย จำนวน 4 คน ในส่วนของกลุ่มที่ 2 เยาวชนตามมาตรา 132 วรรค 1 ตามคำสั่งศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง จำนวน 20 คน มีเยาวชนศึกษาต่อ จำนวน 4 คน ศึกษาต่อและทำงาน จำนวน 10 คน ทำงาน จำนวน 4 คน และกระทำผิดซ้ำ จำนวน 2 คน

ตารางที่ 5.17 ตารางแสดงสรุปผลการติดตามตัวชี้วัดของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC

ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ความถี่ในการ รายงานตัวชี้วัด	เอกสารจัดเก็บตัวชี้วัด	ผลการติดตามตัวชี้วัด
1. การจัดทำแผนให้เสร็จภายใน 30 วัน	ร้อยละของเยาวชนมีแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan)	100 %	30 วันหลังจากได้รับรายชื่อจากคณะกรรมการจำแนก	- แบบจัดทำแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) - รายงานเสนอแผนต่อคณะที่ปรึกษากำกับและติดตามผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC	จัดทำแผนเสร็จภายใน 30 วัน จำนวน 95 คน คิดเป็น 100 %
2. ผลการพัฒนาเยาวชนให้มีความพร้อมออกไปใช้ชีวิตภายนอกก่อนกำหนดสาเหตุที่เยาวชนไม่ได้รับการปล่อยก่อนกำหนดเนื่องจาก 2.1 แผนการฝึกอบรมของเยาวชนบางรายมีการปรับเปลี่ยนแผนเพื่อประโยชน์แก่เยาวชน	ร้อยละของเยาวชนที่ได้รับการปล่อยก่อนกำหนด	100 %	รอบ 1 ปี	- แบบประเมินความพร้อมก่อนปล่อย - รายงานการปล่อยก่อนกำหนด	จากเยาวชนในความดูแลของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จำนวน 95 คน มีเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 จำนวน 75 คน ดังนี้ 1. ปล่อยก่อนกำหนด จำนวน 12 คน 2. ปล่อยขั้นต่ำ จำนวน 26 คน 3. ปล่อยปกติ จำนวน 37 คน ปล่อยก่อนกำหนด คิดเป็นร้อยละ 16 เยาวชนตามมาตรา 132 วรรค 1 จำนวน 20 คน ดังนี้ 1. ครบกำหนดตามเงื่อนไขที่ศาลฯ สั่ง มีเยาวชนที่ครบ จำนวน 9 คน

ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ความถี่ในการ รายงานตัวชี้วัด	เอกสารจัดเก็บตัวชี้วัด	ผลการติดตามตัวชี้วัด
2.2 การปล่อยก่อน กำหนดขึ้นอยู่กับ ดุลยพินิจของ ผู้พิพากษาศาลเยาวชน และครอบครัว					2. ไม่ครบกำหนดตามเงื่อนไขที่ศาลฯ สั่ง มีเยาวชนที่อยู่ระหว่างการติดตาม จำนวน 9 คน 3. ผิดเงื่อนไข/กระทำผิดซ้ำ จำนวน 2 คน (จำคุกเรือนจำระยอง จำนวน 1 คน ตัดสินฝึกและอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรม เด็กและเยาวชน เขต 1 จำนวน 1 คน) หมายเหตุ: เยาวชนตามมาตรา 132 วรรค 1 ไม่สามารถนำมาประมวลตาม ตัวชี้วัดนี้ได้
3. เยาวชนได้รับการ แก้ไขปัญห 5 ด้าน 1. ด้านที่อยู่อาศัย 2. ด้านการศึกษา 3. ด้านการประกอบ อาชีพ 4. ด้านครอบครัว	ร้อยละของเยาวชนที่ ได้รับการแก้ไขปัญห ตามสภาพปัญหาของ แต่ละคน	100%	รอบ 1 ปี	- แบบรายงานผลการปฏิบัติงานประจำเดือน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC)	จากเยาวชน จำนวน 95 คน ได้รับการ แก้ไขปัญหตามสภาพปัญหาของ แต่ละคน และได้รับการแก้ไขสำเร็จ มากที่สุด 5 ด้านคือ ด้านการทำงาน ร้อยละ 97.7 รองลงมาด้านที่อยู่อาศัย ร้อยละ 96 ด้านครอบครัวและชุมชน ร้อยละ 92 ด้านการใช้เวลาว่าง ร้อยละ

ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ความถี่ในการ รายงานตัวชี้วัด	เอกสารจัดเก็บตัวชี้วัด	ผลการติดตามตัวชี้วัด
5. ด้านการใช้เวลาว่าง					88 ลำดับสุดท้ายได้แก่ ด้านการศึกษา ร้อยละ 74.6
4. การกระทำความ ผิดซ้ำของเยาวชน ภายหลังปล่อย	ร้อยละของเยาวชนที่ กระทำความผิดซ้ำ ภายหลังปล่อยภายใน ระยะเวลา 1 ปี	ไม่เกิน 2 %	รอบ 6 เดือน และ 1 ปี	- แบบรายงานการติดตาม	- รอบ 6 เดือนและ 1 ปี มีเยาวชน กระทำผิดซ้ำ จำนวน 1 จากเยาวชน จำนวน 75 คน คิดเป็น 1.33 % หมายเหตุ: เยาวชนอีกจำนวน 20 คนไม่เข้า เงื่อนไขเนื่องจากอยู่ภายนอกศูนย์ฝึกและ อบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 (มีเยาวชนตาม มาตรา 132 วรรค 1 กระทำความผิดซ้ำ จำนวน 2 คน คิดเป็น 10 %)

สรุปผลการประเมิน 3 รูปแบบ ได้ดังนี้

4.1 การพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ โดยวิธีการถอดบทเรียน

มีพื้นที่ทดลองในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 โดยมีกลุ่มเป้าหมายของโครงการคือการจัดบริการให้เด็กและเยาวชนที่ศาลมีคำสั่งให้เข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกฯ ได้มีแผนการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็นและได้รับการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตั้งแต่แรกเข้าจนกระทั่งถึงภายหลังปล่อยตัวสู่ชุมชน โดยได้รับโอกาสในการลดระยะเวลาในการฝึกอบรมและฝึกฝน การใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนซึ่งมีผู้ปฏิบัติงาน IRC ดูแลอย่างใกล้ชิดด้วยแผนชีวิตที่สอดคล้องกับปัญหาความเสี่ยงและความต้องการจำเป็นของเด็กและเยาวชนแต่ละรายเพื่อลดการกระทำผิดซ้ำ

แนวคิดและระบบการปฏิบัติงานแบบไร้รอยต่อเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้โครงการบรรลุผลสำเร็จ ได้แก่

- (1) เยาวชนที่กระทำผิดมีคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และมีศักยภาพในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองได้
- (2) ทุนทางสังคมเป็นเครื่องมือช่วยไม่ให้เยาวชนกระทำผิดซ้ำและการเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมใหม่ด้วยการให้เยาวชนมีสัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัวและมีงานทำหรือมีที่เรียน
- (3) การฝึกอบรมในศูนย์ฝึกฯ ไม่ใช่เป้าหมาย แต่เป็นโอกาสในการเริ่มต้นจึงต้องสร้างทุนทางสังคมให้เยาวชนตั้งแต่อยู่ในศูนย์ฝึก
- (4) การฝึกอบรมฯ ให้โอกาสเยาวชนอยู่ข้างนอกศูนย์ฝึกอบรมฯ มากกว่าในศูนย์ฝึกฯ
- (5) การที่เยาวชนเข้าศูนย์ฝึกฯ ไม่ใช่จุดจบ แต่ต้องทำงานและติดตามนิเทศกับเยาวชนทั้งที่บ้านและ/หรือสถานประกอบการ

การจัดระบบการปฏิบัติงานอย่างไร้รอยต่อตั้งแต่ภายในพื้นที่ศูนย์ฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่แต่ละวิชาชีพให้สอดคล้องเป็นกระบวนการเดียวกันโดยทำงานเป็นทีมตั้งแต่การคัดเลือกเยาวชนเข้าร่วมโครงการฯ ประเมินปัญหาและความต้องการจำเป็นในการจัดทำแผนการอบรมในศูนย์ฝึกฯ และแผนชีวิตให้สอดคล้องและเชื่อมต่อกัน เช่น การมีบริการหรือกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟูตามสภาพความต้องการจำเป็นของเด็กและเยาวชนแต่ละราย การดึงการมีส่วนร่วมของทุนทางสังคมและการฝึกให้เยาวชนมีศักยภาพในการแก้ไขพัฒนาตนเอง ผู้ปฏิบัติงานสร้างและใช้ทุนทางสังคมให้เกิดประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชนตั้งแต่อยู่ในศูนย์ฝึกฯ จนกระทั่งกลับสู่ครอบครัวหรือชุมชนพร้อมการติดตามนิเทศอย่างใกล้ชิดจากผู้ปฏิบัติงาน IRC ครอบครัว และสถานประกอบการ รวมทั้งการร่วมประเมินผลระบบการปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการอย่างต่อเนื่อง

ระบบการดูแลเด็กและเยาวชนไร้รอยต่อให้มีประสิทธิภาพ

1. การสร้างเสริมกระบวนการทัศน์ใหม่ในการบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนแบบไร้รอยต่อให้เป็นที่ยอมรับของบุคลากรและผู้บริหารในศูนย์ฝึกฯ อย่างครอบคลุมทุกฝ่ายทุกวิชาชีพ
2. ส่งเสริมบทบาทการทำงานเป็นทีมแห่งการเปลี่ยนแปลงโดยร่วมปรับบทบาทของเจ้าหน้าที่และนักวิชาชีพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กหรือเยาวชนต้องมีการให้สามารถสอดคล้องกันอย่างเหมาะสมเป็นทีมงานที่มีเป้าหมายเดียวกัน พร้อมทั้งเพิ่มพูนความรู้ ทักษะการทำงานร่วมกันกับครอบครัว ชุมชน หรือสถานประกอบการให้กับผู้ปฏิบัติงาน
3. พัฒนากิจกรรมภายหลังการคืนกลับสู่ครอบครัวหรือชุมชนเพื่อติดตามช่วยเหลือจนมั่นใจว่าเด็กหรือเยาวชนไม่กลับมากระทำผิดซ้ำเช่นกิจกรรมการนิเทศงานร่วมกับสถานประกอบการที่จัดระบบและส่งเสริมให้เยาวชนทำงานได้อย่างมีมาตรฐานการปฏิบัติงานและใช้การทำงานเป็นฐานสำคัญในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการอยู่ร่วมกับสังคมให้เกิดขึ้นกับเยาวชน
4. การมีตำแหน่งให้กับที่ปรึกษาเด็กเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ (IRC) หรือผู้ปฏิบัติงาน IRC ให้อยู่ในโครงสร้างการบริหารบุคลากรของหน่วยงานและกำหนดบทบาท หน้าที่การปฏิบัติงานอย่างชัดเจน หรืออาจกำหนดเป็นภาระหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์อีกคนหนึ่งคนนอกเหนือจากนักสังคมสงเคราะห์ฝ่ายบำบัดและฝ่ายประสานที่มีอยู่เดิม เพื่อเป็นตัวเชื่อมร้อยการทำงานบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนตั้งแต่ต้นกระบวนการจนกระทั่งคืนสู่ชุมชน
5. การสร้างเครือข่ายชุมชน สถานศึกษาและสถานประกอบการที่สนับสนุนและให้โอกาสเด็กและเยาวชนที่ก้าวพลาดให้ได้เริ่มต้นกลับสู่ชุมชน/การเล่าเรียน/ประกอบอาชีพอย่างมีศักดิ์ศรี การสร้างเครือข่ายทุนทางสังคมที่สามารถโอบอุ้มและเสริมพลังให้เยาวชนให้คืนกลับเป็นทรัพยากรที่มีค่าต่อไปในสังคมเป็นการทำงานเชิงรุกที่ศูนย์ฝึกฯ อาจไม่คุ้นเคยจึงควรต้องแสวงหาความรู้และการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง
6. การเสริมสร้างความยั่งยืนและการขยายผลและพัฒนาแนวปฏิบัติงานแบบไร้รอยต่อร่วมกับทุนทางสังคมโดยเฉพาะสถานประกอบการในรูปแบบของการทำกิจกรรมเพื่อสังคม (Corporate Social Responsibility) โดยเฉพาะการมีผู้นิเทศงานในสถานประกอบการร่วมกับการกำกับติดตามนิเทศของผู้ปฏิบัติงาน IRC และทีมงานศูนย์ฝึกฯ
7. เร่งสร้างเสริมผู้ประสงค์จะปฏิบัติหน้าที่ IRC และทีมงานผู้ปฏิบัติงานแบบไร้รอยต่อให้มีความรู้ความสามารถและปลูกฝังทัศนคติการทำงานอย่างมืออาชีพแบบใหม่ที่ท้าทายความสามารถและความคิดสร้างสรรค์
8. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนต้องมีความมุ่งมั่นและถือเป็นพันธะในการพัฒนาเด็กและเยาวชนแบบไร้รอยต่อในระยะยาวมิใช่เพียงแค่โครงการนำร่องและระดมการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงานพัฒนาให้เป็นนวัตกรรมในการบำบัดและฟื้นฟูเด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง

4.2 การวิเคราะห์ความคุ้มค่า-ประโยชน์ของการพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ

การวิเคราะห์โครงการวิเคราะห์ความคุ้มค่า - ประโยชน์ของโครงการพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ มีเป้าหมายหลัก คือ การยกระดับการปฏิบัติงานของหน่วยงานเพื่อคืนเด็กดีสู่สังคม โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิต งาน การศึกษา การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รวมทั้งการเสริมสร้างต้นทุนทางสังคมให้กับเด็กและเยาวชน

ประชากรการศึกษาคือ เด็กและเยาวชนที่อยู่ในโครงการจำนวน 95 คน เป็นเด็กและเยาวชนที่มีคำสั่งศาลฯ ให้ฝึกอบรมในระบบปิด (ศูนย์ฝึกและอบรม) จำนวน 75 คน และเป็นเด็กและเยาวชนที่ศาลฯ มีคำสั่งให้ฝึกอบรมในระบบเปิด (มาตรา132) จำนวน 20 คน

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 78 คน คัดเลือกจากประชากรที่สามารถเก็บข้อมูลได้ และคัดเลือกกลุ่มเปรียบเทียบซึ่งเป็นเด็กหรือเยาวชนที่ไม่อยู่ในโครงการจำนวน 60 คน

การเก็บข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่ IRC ที่ดูแลเด็กและเยาวชนในโครงการ โดย 1) ใช้แบบประเมินตนเองของเด็กและเยาวชนเพื่อวัดผลลัพธ์จากการบำบัดฟื้นฟู 2) ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เป็นผู้ให้ข้อมูลทั่วไปและการประเมินอนาคตของกลุ่มตัวอย่าง

ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นฐานความผิดที่กลุ่มตัวอย่างทำผิดมากที่สุดคือ 71 คน (ร้อยละ 51.4) ฐานความผิดที่เด็กหรือเยาวชนทำผิดรองลงมาคือ ความผิดต่อทรัพย์ จำนวน 26 คน (ร้อยละ 18.8) ฐานความผิดทางเพศและความผิดต่อชีวิตร่างกายมีเป็นจำนวนใกล้เคียงกันคือ ความผิดทางเพศ 20 คน (ร้อยละ 14.5) และความผิดต่อชีวิตและร่างกาย 19 คน (ร้อยละ 13.8)

ความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติดเป็นฐานความผิดที่เด็กหรือเยาวชนกระทำผิดเป็นครั้งแรกมากที่สุด (ร้อยละ 42.0) รองลงมาอันดับสองและสามคือ ความผิดต่อทรัพย์ (ร้อยละ 14.5) และความผิดทางเพศ (ร้อยละ 12.3) ตามลำดับ

ภาพรวมโดยทั่วไปเยาวชนที่ถูกพ้นจากการฝึกอบรมมีสถานะไม่เรียนหนังสือ/ ไม่ศึกษาต่อ เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.1 โดยเด็กหรือเยาวชนในโครงการ IRC เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.3 ในขณะที่เด็กหรือเยาวชนที่ไม่อยู่ในโครงการเพิ่มขึ้นมากกว่าคือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 28.3 สาเหตุของการไม่เรียนต่อคือ เยาวชนไปประกอบสัมมาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัว

เยาวชนที่อยู่ในโครงการมีการศึกษาสูงขึ้นในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ซึ่งมีผลต่อค่าจ้างแรงงาน โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.8

เยาวชนที่ไม่อยู่ในโครงการมีการศึกษาเพิ่มขึ้นในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ซึ่งมีผลต่อค่าจ้างแรงงาน โดยมีการศึกษาระดับ ปวช. เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.7

การประกอบสัมมาชีพเลี้ยงตนเองได้เป็นวัตถุประสงค์อีกประการหนึ่งของโครงการ ในภาพรวมพบว่า เด็กและเยาวชนมีการประกอบสัมมาชีพเพิ่มขึ้นร้อยละ 60.2 เด็กหรือเยาวชนที่อยู่ในโครงการฯ และ

ไม่อยู่ในโครงการมีเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นใกล้เคียงกัน คือ เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 59.0 และร้อยละ 61.6 ตามลำดับ

อัตราการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในโครงการเท่ากับร้อยละ 2.1 ในขณะที่อัตราการกระทำผิดซ้ำของเด็กในระบบปกติเท่ากับ 40.4

ผลการศึกษาพัฒนาการของทักษะทางสังคมของเด็กหรือเยาวชนที่อยู่ในโครงการที่เป็นผลมาจากกระบวนการบำบัดฟื้นฟู จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทักษะความสัมพันธ์ทางสังคม 7 หมวด 42 ด้านย่อย เปรียบเทียบระหว่างเด็กหรือเยาวชนที่อยู่ในโครงการกับที่ไม่อยู่ในโครงการด้วยสถิติ Chi-Square ได้ผลโดยสรุปว่า เด็กหรือเยาวชนที่อยู่ในโครงการมีพัฒนาการที่แตกต่างในด้านบวกเมื่อเปรียบเทียบกับเด็กในระบบปกติทุกหมวด

การวิเคราะห์ต้นทุน-ประโยชน์จากการดำเนินงานโครงการ ด้วยวิธีการพิจารณาส่วนเพิ่ม โดยต้นทุนของโครงการเป็นต้นทุนส่วนเพิ่ม (Marginal Cost) เสริมการดำเนินงานในระบบปกติ และประโยชน์ส่วนเพิ่ม (Marginal Benefit) ที่เกิดกับเด็กและเยาวชน ผู้เกี่ยวข้อง และสังคม ที่เพิ่มจากประโยชน์ของระบบปกติ ได้ข้อสรุปดังนี้

ต้นทุนรวมทั้งหมด (ต้นทุนโครงการ + ต้นทุนการศึกษา) เท่ากับ 3,776,813.56 บาท

ประโยชน์รวมทั้งหมดที่เป็นผลจากโครงการ (รายได้จากการประกอบสัมมาชีพ + การประหยัดค่าใช้จ่ายในกระบวนการยุติธรรมอาญา + การประหยัดค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือผู้เสียหายหรือจำเลยในคดีอาญา + ต้นทุนที่เกิดกับผู้เสียหายจากอาชญากรรม) เท่ากับ 168,157,525.32 บาท

$$\text{อัตราส่วนต้นทุน/ ประโยชน์} = \frac{3,776,813.56}{168,157,525.32} = \frac{1}{44.52}$$

ผลตอบแทนการลงทุนพบว่า เงินลงทุนจำนวน 1 บาท สามารถสร้างประโยชน์ได้เท่ากับ 44.52 บาท

ดังนั้น การพัฒนาระบบข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชน เพื่อให้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่มีประสิทธิภาพ ต้องมีการทดลองการปฏิบัติงานตามรูปแบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อในระดับศูนย์ฝึกฯ เปรียบเทียบกับระบบปกติ เพื่อให้เห็นประโยชน์ปัญหาอุปสรรคที่จะช่วยให้การวัดประเมินผลสัมฤทธิ์ของกระบวนการบำบัดเด็กและเยาวชนให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบการปฏิบัติงานประจำ

4.3 การจัดทำแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคล IRC กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

การจัดทำแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคล IRC ของอาจารย์พิชชา วัฒนสุโขทัย นักวิจัยอิสระ ซึ่งได้ทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการ

ทำงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ปัญหาอุปสรรคที่พบและกระบวนการพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่สนับสนุนการทำงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC มีบทสรุป ดังนี้

4.3.1 บทสรุปการศึกษาวิจัยทัศน ทัศนกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ของกรมทั้งแผน ยุทธศาสตร์ และแผนยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรบุคคลที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาทรัพยากร บุคคลในปัจจุบัน

ระบบการทำงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ไม่เพียงแต่มุ่งเน้น การบำบัดและฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเท่านั้น ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ยังต้องเข้าไปช่วยเหลือครอบครัวของเด็กและ เยาวชนให้มีความเข้มแข็ง อีกทั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ยังต้องทำหน้าที่ประสานงานกับเครือข่าย อาทิ ชุมชน สถานประกอบการ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมอื่นๆ เพื่อเข้ามาช่วยเหลือ ประคับประคองและให้โอกาส เด็กและเยาวชนในการกลับมาเป็นเด็กดีของสังคมได้ การปฏิบัติงานโดยมีผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงเป็นรูปแบบ และกระบวนการทำงานที่สามารถตอบสนองต่อทัศน ทัศนกิจ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกรมได้ทั้งใน แ่งของการคืนเด็กดีสู่สังคม การดูแลสิทธิและสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชนอย่างใกล้ชิด ตอบสนองต่อ เป้าหมายของกรม นอกจากนี้แล้ว เมื่อพิจารณารายละเอียดของยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ด้านการพัฒนา และส่งเสริมศักยภาพคนและการสร้างโอกาสและความเท่าเทียมกันทางสังคม กับแผนพัฒนาสังคมและ เศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ด้านการพัฒนาศักยภาพคนตามช่วงวัยและการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

4.3.2 บทสรุปการศึกษาขีดสมรรถนะของนักสังคมสงเคราะห์ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC

จากการวิเคราะห์ขีดสมรรถนะของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จากทัศน ทัศนกิจ ภารกิจนโยบาย และยุทธศาสตร์ของกรม ลักษณะงาน บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของ IRC ทั้งจากการศึกษาจากเอกสาร และการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่มกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็นในเรื่องความเชื่อ ทัศนคติ ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC และขีดสมรรถนะตาม ตำแหน่งงาน (Functional Competency) พบว่า ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ในเรื่องความเชื่อ ทัศนคติ บุคลิก ลักษณะและความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ขีดสมรรถนะตามตำแหน่ง งาน พบว่ามีรายละเอียดบางด้านที่สอดคล้องกันกับจัดสมรรถนะที่ทางกรมพินิจฯ กำหนดไว้ของนักสังคม สงเคราะห์

4.3.3 บทสรุปการศึกษาและวิเคราะห์ระบบการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของนักสังคม สงเคราะห์ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC

4.3.3.1 กระบวนการสรรหาและคัดเลือกบุคลากร

ในระยะเริ่มแรกกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้เปิดรับสมัครบุคลากร ภายในที่มีความสนใจเป็นนักสังคมสงเคราะห์ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ในทุกสาขาวิชาชีพที่มีคุณสมบัติตรงตาม เงื่อนไข แต่ผลจากการสัมภาษณ์คัดเลือกปรากฏว่า บุคลากรที่มีทัศนคติ ทักษะ ความรู้ ความสามารถ เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คือ บุคลากรในสายงานของนักสังคมสงเคราะห์ และ จากการศึกษ โดยการเข้าไปเก็บข้อมูลในแต่ละศูนย์ฝึกฯ ปรากฏว่า มีบุคลากรจากสายวิชาชีพอื่น อาทิ นักวิชาการ นักจิตวิทยาที่ให้ความสนใจในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ด้วยบุคลากรกลุ่มนี้ได้

เห็นลักษณะการทำงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC และการเปลี่ยนแปลงของเด็กและเยาวชนภายใต้การดูแลของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC อย่างชัดเจน จึงเกิดเป็นแรงปรารถนาส่วนบุคคลที่ต้องการทำหน้าที่ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนให้มีชีวิตที่ดีขึ้นตามแบบของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC

4.3.3.2 บทสรุปกระบวนการฝึกอบรมและพัฒนา

หลักสูตรในปัจจุบันค่อนข้างครอบคลุมและช่วยเติมเต็มทักษะความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานได้ เพราะหลักสูตรออกแบบอยู่บนพื้นฐานองค์ความรู้ด้านสังคมสงเคราะห์ และควรมีความรู้ใหม่ที่สามารถต่อยอดในการทำงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ที่เน้นทักษะ วิธีการ เทคนิคในการแก้ปัญหาของเยาวชนที่หลากหลายในแต่ละกรณี ในการฝึกอบรมและพัฒนาควรมีคณะที่ปรึกษาผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ที่คอยกำกับติดตามแผนงานต่างๆ และคอยให้คำแนะนำผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC

4.3.3.3 บทสรุปการบริหารผลการปฏิบัติงาน

จากการศึกษา พบว่า หลักสูตรในปัจจุบันค่อนข้างครอบคลุมและช่วยเติมเต็มทักษะความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานได้ เพราะหลักสูตรออกแบบอยู่บนพื้นฐานองค์ความรู้ด้านสังคมสงเคราะห์เป็นหลัก ซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ทั้งหมดจบการศึกษาทางด้านสังคมสงเคราะห์และส่วนใหญ่เป็นนักสังคมสงเคราะห์ที่ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มประสานของศูนย์ฝึกฯ หรือสถานพินิจฯ มาก่อน ในบางหัวข้อหลักสูตรฝึกอบรมจึงเสมือนเป็นการทบทวนองค์ความรู้เดิม ส่วนความรู้ใหม่ก็สามารถต่อยอดไปใช้ในงานได้ง่ายขึ้น อย่างไรก็ตาม ลักษณะการทำงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เป็นการดูแลเด็กและเยาวชนรายกรณี ซึ่งรากเหง้าและความซับซ้อนของสภาพปัญหา ปัจจัยแวดล้อมต่างๆ มีรายละเอียดที่แตกต่างกันออกไป ทำให้ต้องใช้ความรู้ ทักษะ วิธีการและเทคนิคในการแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชนที่หลากหลายในแต่ละกรณี ซึ่งการแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชนในกรณีที่มีความซับซ้อนจำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์การทำงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC หรือควรมีที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์หรือสหวิชาชีพที่มีความชำนาญงานเข้ามาชี้แนะแนวทางในการทำงานและวิธีการจัดการกับปัญหาของเด็กและเยาวชน

4.3.3.4 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

นักสังคมสงเคราะห์ที่ปฏิบัติหน้าที่ IRC ยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับตัวชี้วัดและรายละเอียดการทำงานอย่างชัดเจน ประกอบกับผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งมองว่า ภารกิจงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC มีซับซ้อนทบทวนหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้อำนวยการโดยตรง ทั้งๆ ที่ในความเป็นจริงแล้ว ตัวชี้วัดการทำงานของ IRC เป็นส่วนหนึ่งของตัวชี้วัดของศูนย์ฝึกฯ และกรม ซึ่งสาเหตุสำคัญเกิดจากการขาดการสื่อสารที่ดีระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บังคับบัญชาที่ประเมินผลการทำงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC บางท่านขาดความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายและลักษณะการทำงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จึงทำให้ไม่สามารถประเมินผลการปฏิบัติงานได้ตรงกับความเป็นจริง

ส่วนที่ 5 การนำความรู้การบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อไป ปรับใช้ในองค์กร โดยมีรูปแบบและหลักสูตรในการทำงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ได้ดำเนินการวิจัยการพัฒนากระบวนการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ ซึ่งเป็นนวัตกรรมในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนแบบไร้รอยต่อที่ให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟู และจากการดำเนินงานวิจัยที่ผ่านมากรมพินิจได้เห็นประสิทธิภาพในกระบวนการทำงานเชื่อมต่อการทำงานกับครอบครัว ชุมชน และสังคม รวมทั้งการส่งต่อการดูแลเด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง จึงขยายพื้นที่การปฏิบัติงานจากเดิมที่มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ปฏิบัติงานนำร่องที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 โดยให้เพิ่มจำนวนบุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ประจำอยู่ทุกศูนย์ฝึกฯ รวมทั้งจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้แก่ ระบบงานของศูนย์ฝึกฯ แนวทางการปฏิบัติงาน ความรู้ด้านการประสานงานร่วมกับเครือข่าย และทักษะในการปฏิบัติงานกับเด็ก เยาวชน ครอบครัว และชุมชนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งการขยายผลการดำเนินงานนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีระบบบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่มีการร้อยเรียงกระบวนการตั้งแต่เด็กและเยาวชนเข้าสู่ศูนย์ฝึกฯ จนกระทั่งปล่อยตัวกลับคืนสู่สังคม ให้มีแนวทางและวิธีการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็นของเด็กและเยาวชนแต่ละราย รวมทั้งให้มีระบบการติดตามช่วยเหลือดูแลเด็กและเยาวชนและครอบครัวอย่างต่อเนื่องภายหลังการคืนกลับสู่สังคม โดยมีความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และที่สำคัญคือเพื่อลดความเสี่ยงต่อการมีปัญหาดุติกรรมและการกระทำผิดซ้ำ

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีแผนที่จะดำเนินการขยายผลการดำเนินงาน IRC ที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนอีก 17 แห่ง ดังต่อไปนี้ ศูนย์ฝึกฯ เขต 1, ศูนย์ฝึกฯ เขต 2, ศูนย์ฝึกฯ เขต 3, ศูนย์ฝึกฯ เขต 4, ศูนย์ฝึกฯ เขต 5, ศูนย์ฝึกฯ เขต 6, ศูนย์ฝึกฯ เขต 7, ศูนย์ฝึกฯ เขต 8, ศูนย์ฝึกฯ เขต 9, ศูนย์ฝึกฯ เขต 11, ศูนย์ฝึกฯ บ้านกรูณา, ศูนย์ฝึกฯ บ้านมูทิตา, ศูนย์ฝึกฯ บ้านปรานี, ศูนย์ฝึกฯ บ้านบึง, ศูนย์ฝึกฯ อุเบกขา, ศูนย์ฝึกฯ สิรินคร และศูนย์ฝึกฯ พระนครศรีอยุธยา ซึ่งแผนการดำเนินงานขยายรูปแบบการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดังตารางที่ 5.18

ตารางที่ 5.18 แสดงแผนการดำเนินงาน “การพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ/แบบต่อเนื่อง (IRC)”

กิจกรรม (ระบุรายละเอียดและระยะเวลา)	วัน/เดือน/ปี	ระยะเวลาในการดำเนินงาน											
		ปีที่ 1				ปีที่ 2				ปีที่ 3			
		(ม.ค. 59 - ธ.ค. 59)				(ม.ค. 60 - ธ.ค. 60)				(ม.ค. 61 - ธ.ค. 61)			
		ม.ค. 59 - มี.ค. 59	เม.ย. 59 - มิ.ย. 59	ก.ค. 59 - ก.ย. 59	ต.ค. 59 - ธ.ค. 59	ม.ค. 60 - มี.ค. 60	เม.ย. 60 - มิ.ย. 60	ก.ค. 60 - ก.ย. 60	ต.ค. 60 - ธ.ค. 60	ม.ค. 61 - มี.ค. 61	เม.ย. 61 - มิ.ย. 61	ก.ค. 61 - ก.ย. 61	ต.ค. 61 - ธ.ค. 61
การพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะแบบไร้รอยต่อ/ แบบต่อเนื่อง (IRC)													
- การวางแผนการพัฒนารูปแบบการดำเนินกิจกรรมและกำหนดผู้รับผิดชอบ ดังนี้ ประชุมคณะที่ปรึกษาและคณะทำงานโครงการฯ เพื่อระดมความคิดเห็น รับฟัง ข้อเสนอแนะ และถอดบทเรียนเพื่อทราบถึงผลการดำเนินการที่ควรพัฒนาต่อยอด สิ่ง ที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการทำงานที่ผ่านและการทำงานในอนาคต เพื่อนำมาพัฒนา แนวทางการดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน		★	★										
- แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อวางระบบการดำเนินงานในการปฏิบัติงานของนักสังคม สงเคราะห์ผู้ปฏิบัติหน้าที่ Individual Routing Counselor (IRC) ตามคำสั่งกรมพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน ที่ 392/2559 ลงวันที่ 27 เมษายน 2559	27 เม.ย. 59	★											

กิจกรรม (ระบุรายละเอียดและระยะเวลา)	วัน/เดือน/ปี	ระยะเวลาในการดำเนินงาน											
		ปีที่ 1 (ม.ค. 59 - ธ.ค. 59)				ปีที่ 2 (ม.ค. 60 - ธ.ค. 60)				ปีที่ 3 (ม.ค. 61 - ธ.ค. 61)			
		ม.ค. 59 - มี.ค. 59	เม.ย. 59 - มิ.ย. 59	ก.ค. 59 - ก.ย. 59	ต.ค. 59 - ธ.ค. 59	ม.ค. 60 - มี.ค. 60	เม.ย. 60 - มิ.ย. 60	ก.ค. 60 - ก.ย. 60	ต.ค. 60 - ธ.ค. 60	ม.ค. 61 - มี.ค. 61	เม.ย. 61 - มิ.ย. 61	ก.ค. 61 - ก.ย. 61	ต.ค. 61 - ธ.ค. 61
- คณะทำงานจัดทำแนวทางการดำเนินงานและการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ได้แก่ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน รูปแบบการติดตามหลังปล่อย และตัวชี้วัดในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เพื่อให้การปฏิบัติงาน เป็นไปในทิศทางเดียวกันและสามารถกำกับติดตามการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	27 เม.ย. 59		★										
- คณะที่ปรึกษาและคณะทำงานลงพื้นที่ติดตามการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC และวางระบบการทำงานร่วมกันกับศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ประกอบด้วยศูนย์ฝึกฯ บ้านมูทิตา, ศูนย์ฝึกฯ บ้านกรุณา, ศูนย์ฝึกฯ บ้านบึง, ศูนย์ฝึกฯ เขต 1, ศูนย์ฝึกฯ เขต 5 และศูนย์ฝึกฯ เขต 7	3, 10, 11, 12, 13, 16 และ 19 พ.ค. 59		★										
- กรมพินิจฯ ได้คัดเลือกและมีคำสั่งให้มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ไปปฏิบัติงานในพื้นที่ ศูนย์ฝึกฯ บ้านกรุณา, ศูนย์ฝึกฯ บ้านมูทิตา, ศูนย์ฝึกฯ บ้านบึง, ศูนย์ฝึกฯ เขต 1, ศูนย์ฝึกฯ เขต 2, ศูนย์ฝึกฯ เขต 3, ศูนย์ฝึกฯ เขต 4, ศูนย์ฝึกฯ เขต 5, ศูนย์ฝึกฯ เขต 6, ศูนย์ฝึกฯ เขต 7, ศูนย์ฝึกฯ เขต 8 และศูนย์ฝึกฯ เขต 9 โดยกำหนดให้มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC หน่วยงานละ 2 คน (ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC รุ่น 2 มีคำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ เดือนกุมภาพันธ์	ก.พ. 59 มิ.ย. 59 ก.ค. 59 และ ก.ย. 59	★	★	★									

กิจกรรม (ระบุรายละเอียดและระยะเวลา)	วัน/เดือน/ปี	ระยะเวลาในการดำเนินงาน											
		ปีที่ 1				ปีที่ 2				ปีที่ 3			
		(ม.ค. 59 - ธ.ค. 59)				(ม.ค. 60 - ธ.ค. 60)				(ม.ค. 61 - ธ.ค. 61)			
		ม.ค. 59 - มี.ค. 59	เม.ย. 59 - มิ.ย. 59	ก.ค. 59 - ก.ย. 59	ต.ค. 59 - ธ.ค. 59	ม.ค. 60 - มี.ค. 60	เม.ย. 60 - มิ.ย. 60	ก.ค. 60 - ก.ย. 60	ต.ค. 60 - ธ.ค. 60	ม.ค. 61 - มี.ค. 61	เม.ย. 61 - มิ.ย. 61	ก.ค. 61 - ก.ย. 61	ต.ค. 61 - ธ.ค. 61
2559, ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC รุ่น 3 เดือนมิถุนายน 2559, ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC รุ่น 4 เดือนกรกฎาคม 2559 และผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC รุ่น 1 (รุ่นโครงการวิจัย) หลังเสร็จสิ้นโครงการวิจัย มีคำสั่งให้ไปปฏิบัติหน้าที่ที่ศูนย์ฝึกฯ บ้านบึง จำนวน 1 คน และปฏิบัติหน้าที่ IRC ที่ศูนย์ฝึกฯ เขต 1 จำนวน 4 คน เดือนกันยายน 2559													
- เตรียมความพร้อมให้กับศูนย์ฝึกฯ เพื่อรองรับการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC	ก.พ., พ.ค., ส.ค. 59	★	★	★									
- ประชุมคณะที่ปรึกษา คณะทำงาน ร่วมกับบุคลากรของสถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชน (Juvenile Justice Development Institute: JDI) เพื่อทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรการอบรม IRC และจัดทำหลักสูตรใหม่ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ให้เป็นหลักสูตรมาตรฐานสำหรับนำไปจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ 1/2560 - และประชุมเพื่อจัดทำหลักสูตร ครั้งที่ 2/2560 (ยังไม่ได้กำหนดวันที่แน่นอน)	พ.ค. 60 และ ก.ค. 60						★	★					
- คณะทำงานประชุมจัดหลักสูตรต้นแบบการเป็นพี่เลี้ยง (Mentor) ให้แก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ศูนย์ฝึกฯ เขต 1 เพื่อให้เป็นหน่วยงานต้นแบบให้แก่ผู้เข้ารับการอบรม								★					

กิจกรรม (ระบุรายละเอียดและระยะเวลา)	วัน/เดือน/ปี	ระยะเวลาในการดำเนินงาน											
		ปีที่ 1				ปีที่ 2				ปีที่ 3			
		(ม.ค. 59 - ธ.ค. 59)				(ม.ค. 60 - ธ.ค. 60)				(ม.ค. 61 - ธ.ค. 61)			
		ม.ค. 59 - มี.ค. 59	เม.ย. 59 - มิ.ย. 59	ก.ค. 59 - ก.ย. 59	ต.ค. 59 - ธ.ค. 59	ม.ค. 60 - มี.ค. 60	เม.ย. 60 - มิ.ย. 60	ก.ค. 60 - ก.ย. 60	ต.ค. 60 - ธ.ค. 60	ม.ค. 61 - มี.ค. 61	เม.ย. 61 - มิ.ย. 61	ก.ค. 61 - ก.ย. 61	ต.ค. 61 - ธ.ค. 61
- จัดอบรมครอบครัวเข้มแข็ง (Strengthening Families Program) ครั้งที่ 3 ให้แก่นักสังคมสงเคราะห์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เพื่อนำกิจกรรมไปปรับใช้กับเด็กและเยาวชน ครอบครัวเสริมสร้างความเข้มแข็งทางกาย ใจ ความคิดให้กับเด็กและเยาวชน และครอบครัว	ก.ค. 60								★				
- กรมพินิจฯ วางแผนการดำเนินงานขยายรูปแบบ IRC เพิ่มขึ้นอีก 5 ศูนย์ฝึกฯ ประกอบด้วย ศูนย์ฝึกฯ สิรินคร, ศูนย์ฝึกฯ บ้านอุเบกขา, ศูนย์ฝึกฯ บ้านปรานี, ศูนย์ฝึกฯ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และศูนย์ฝึกฯ เขต 11 โดยเปิดสอบในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ภายหลังการคัดเลือก ดำเนินการจัดอบรมแก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC รุ่น 5	ก.ค. - ส.ค. 60							★	←————→				

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษา

การวิจัยโครงการพัฒนาระบบการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กเยาวชนแบบไร้รอยต่อเป็นโครงการนำร่องที่มีพื้นที่ทดลองในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 โดยโครงการมีการจัดบริการให้เยาวชนที่ศาลเยาวชนและครอบครัวมีคำสั่งให้เข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึก ได้มีแผนการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็นและได้รับการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตั้งแต่แรกเข้าจนกระทั่งถึงภายหลังปล่อยตัวสู่ชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้การควบคุมตัวเป็นมาตรการสุดท้ายและพัฒนาแนวทางเลือกอื่นในการปฏิบัติต่อเด็กแทนการควบคุมตัว โดยการใช้ชุมชนและสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟู และติดตามช่วยเหลือดูแลเด็กและเยาวชนและครอบครัว ภายหลังการคืนกลับสู่ชุมชน

โครงการพัฒนาระบบการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กเยาวชนแบบไร้รอยต่อ จะดำเนินการโดยจัดให้มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดูแลเยาวชนอย่างใกล้ชิดด้วยการทำแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ที่สอดคล้องกับปัญหาความเสี่ยงและความต้องการจำเป็นของเยาวชนและมีการกำกับติดตามดูแลเยาวชนแต่ละรายเพื่อลดการกระทำผิดซ้ำ

จากการดำเนินโครงการที่ผ่านมาผลปรากฏดังนี้

1. การเตรียมการ ได้ดำเนินการดังนี้ มีการแต่งตั้งคณะทำงาน ประชุมคณะทำงาน จัดทำแผนการดำเนินงาน กำหนดพื้นที่นำร่อง ศึกษาการดำเนินงานต้นแบบการดำเนินงาน กำหนดคุณสมบัติผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คัดเลือกบุคลากรเพื่อปฏิบัติหน้าที่ IRC และคัดเลือกเยาวชน

2. การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน IRC มีการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานและพัฒนาปรับปรุงให้เหมาะสมระหว่างนำไปใช้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมที่จะเผยแพร่และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

3. การดำเนินงานเพื่อเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงาน

- 3.1 มีการดำเนินการเตรียมความพร้อมให้กับศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน โดยการจัดประชุมเชื่อมต่อกับกระบวนการในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 จัดกิจกรรมเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และประชุมให้ความรู้และทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- 3.2 มีการเตรียมการด้านสวัสดิการ และจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน

- 3.3 ประชุมเพื่อทำความเข้าใจและขอความร่วมมือกับผู้อำนวยการสถานพินิจฯ ในเขต

3.4 ประสานความร่วมมือเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ IRC กับศาลเยาวชนและครอบครัว
จังหวัดระยอง

3.5 เปิดตัวโครงการนวัตกรรมการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอย
ต่อ

4. ผลการดำเนินการปฏิบัติงานของ IRC ในพื้นที่นำร่อง

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จำนวน 5 คน ลงปฏิบัติงานในพื้นที่นำร่อง ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน
เขต 1 และผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จำนวน 1 คน รับผิดชอบดูแลเยาวชนตามมาตรา 132 วรรค 1 โดยดำเนินการ
ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 รับรายชื่อและข้อมูลเยาวชน โดยผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC รับเยาวชนอยู่ในความดูแล
ทั้งหมด 95 คน แบ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จำนวน 5 คน รับเยาวชนอยู่ในความดูแล 1:15 และผู้ปฏิบัติ
หน้าที่ IRC จำนวน 1 คน รับเยาวชนจากศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง ตามมาตรา 132 วรรค 1
จำนวน 20 คน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างสัมพันธภาพกับเยาวชน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC สามารถสร้างสัมพันธภาพกับ
เยาวชนได้เป็นอย่างดี ยกเว้นในระยะแรกมีข้อจำกัดในเรื่องของการจัดสรรเวลาของเยาวชนในการฝึกอบรม
และเวลาในการพบผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ประกอบกับผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ไม่มีห้องเฉพาะสำหรับทำงานกับ
เยาวชนภายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

ขั้นตอนที่ 3 จัดทำแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดำเนินการจัดทำแผนการ
ดำเนินชีวิต (Life Plan) ได้ทันตามกำหนดเวลาในคู่มือการปฏิบัติงาน โดยแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan)
ของเยาวชน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ได้ประเมินสภาพปัญหาของเยาวชนทั้ง 5 ด้านตามที่กำหนด ได้แก่ ด้านที่
อยู่อาศัย ด้านการศึกษา ด้านการทำงาน ด้านครอบครัวและชุมชน และด้านการใช้เวลาว่าง

ขั้นตอนที่ 4 เสนอแผนการดำเนินชีวิต ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เสนอแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan)
ของเยาวชน ต่อคณะที่ปรึกษากำกับและติดตามผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เพื่อรับคำแนะนำและปรับแก้ไขแผนให้
ครอบคลุมสภาพปัญหาของเยาวชน

ขั้นตอนที่ 5 คณะที่ปรึกษากำกับและติดตามผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC พิจารณาแผนการดำเนินชีวิต
(Life Plan) คณะที่ปรึกษากำกับและติดตามผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จะดำเนินการพิจารณาแผนการดำเนินชีวิต
(Life Plan) ของเยาวชนและเป็นผู้ให้คำรับรองในการปฏิบัติงานตามแผน

ขั้นตอนที่ 6 ดำเนินการตามแผน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ปฏิบัติตามแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ที่ผ่าน
ความเห็นชอบของคณะกรรมการที่ปรึกษากำกับและติดตามผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC โดยใช้เทคนิคและวิธีการที่
จะสร้างแรงจูงใจให้เยาวชน และครอบครัวมีทิศทางและเป้าหมายในการวางแผนชีวิต จัดหาทรัพยากรหรือ
หน่วยบริการที่จะมาสนับสนุนการใช้ชีวิตของเยาวชน

ขั้นตอนที่ 7 เตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ประเมินเยาวชนตามแบบประเมินความเสี่ยงของเด็กและเยาวชน (IRC) ที่จะออกไปทำงานหรือศึกษาต่อและใช้ชีวิตภายนอก เพื่อจัดทำแผนกำกับติดตาม โดยกำหนดเวลาการทำงาน การจัดผู้รับผิดชอบและทิศทางการดำเนินงานให้เห็นเป็นรูปธรรม

ขั้นตอนที่ 8 การเสนอขออนุญาตเด็กหรือเยาวชนออกนอกสถานพินิจเป็นครั้งคราวต่อคณะกรรมการนักวิชาชีพ ตามระเบียบกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนว่าด้วยการอนุญาตให้เด็กหรือเยาวชนออกนอกสถานพินิจเป็นครั้งคราว พ.ศ. 2554 โดยมีเยาวชนที่ปล่อยตัวตามปกติ จำนวน 37 คน ได้รับอนุญาตให้ออกนอกสถานพินิจ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 70 และเยาวชนที่ปล่อยตัวขั้นต่ำ มีจำนวน 26 คน ได้รับอนุญาตให้ออกนอกสถานพินิจ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 88.5 นอกจากนี้เยาวชนที่ปล่อยตัวก่อนกำหนด ตามมาตรา 62 จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 16 ยกเว้นกรณีเยาวชนตามมาตรา 132 วรรค 1 จำนวน 20 คน ไม่ได้ดำเนินการเนื่องจากเยาวชนไม่ได้อยู่ในสถานควบคุม

ขั้นตอนที่ 9 พิจารณาแผนการติดตามช่วยเหลือเยาวชนภายหลังปล่อย ส่วนใหญ่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จะให้ความสำคัญในการจัดทำแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) มากกว่าแผนการติดตามช่วยเหลือภายหลังปล่อย เนื่องจากแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) มีแผนที่ครอบคลุมไปถึงการติดตามช่วยเหลือภายหลังปล่อย ดังนั้นจึงไม่มีการเขียนแผนการติดตามเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน

ขั้นตอนที่ 10 การกำกับติดตาม ได้มีการกำหนดแนวปฏิบัติในการกำกับติดตามไว้ 3 รูปแบบ จากผลการประเมินความเสี่ยงของเด็กและเยาวชน โดยใช้แบบประเมินความเสี่ยงก่อนปล่อย (IRC)

ผลการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC

ผลการปฏิบัติหน้าที่ของ IRC ในการแก้ไขปัญหาแต่ละด้านของเยาวชนที่อยู่ในความดูแลปรากฏผลดังนี้

ด้านที่อยู่อาศัย พบว่า เยาวชนมีปัญหา 50 คน คิดเป็นร้อยละ 52.6 และสามารถแก้ไขปัญหาได้ 48 คน คิดเป็นร้อยละ 96 และมีเยาวชน 2 คน ที่แก้ไขปัญหาไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 4

ด้านการศึกษา พบว่า เยาวชนมีปัญหา 75 คน คิดเป็นร้อยละ 78.9 และสามารถแก้ไขปัญหาได้ 56 คน คิดเป็นร้อยละ 74.6 และมีเยาวชน 19 คน ที่แก้ไขปัญหาไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 25.3

ด้านการทำงาน พบว่า เยาวชนมีปัญหา 87 คน คิดเป็นร้อยละ 91.5 และสามารถแก้ไขปัญหาได้ 85 คน คิดเป็นร้อยละ 97.7 และมีเยาวชน 2 คน ที่แก้ไขปัญหาไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 2.3

ด้านครอบครัวและชุมชน พบว่า เยาวชนมีปัญหา 87 คน คิดเป็นร้อยละ 91.5 และสามารถแก้ไขปัญหาได้ 80 คน คิดเป็นร้อยละ 92 และมีเยาวชน 7 คน ที่แก้ไขปัญหาไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 8

ด้านการใช้เวลาว่าง พบว่า เยาวชนมีปัญหา 83 คน คิดเป็นร้อยละ 87.3 และสามารถแก้ไขปัญห
ได้ 73 คน คิดเป็นร้อยละ 88 และมีเยาวชน 10 คน ที่แก้ไขปัญหไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 12

จากข้อมูลเยาวชนที่มีปัญหาแต่ละด้านทั้ง 5 ด้าน ได้รับการแก้ไขสำเร็จมากที่สุดคือ ด้านการทำงาน
ร้อยละ 97.7 รองลงมาด้านที่อยู่อาศัย ร้อยละ 96 ด้านครอบครัวและชุมชน ร้อยละ 92 ด้านการใช้เวลาว่าง
ร้อยละ 88 ลำดับสุดท้ายได้แก่ ด้านการศึกษา ร้อยละ 74.6

ผลการติดตามเยาวชนหลังปล่อย พบว่า มีเยาวชนปล่อยตัว 71 คน และอยู่ระหว่างเตรียมความ
พร้อมก่อนปล่อย 4 คน โดยพบว่า เรียนต่อ 3 คน เรียนและทำงาน 23 คน ทำงาน 43 คน บวชเป็นพระภิกษุ
1 คนและมีที่กระทำผิดซ้ำ 1 คน ในส่วนของเยาวชนตามมาตรา 132 วรรค 1 ที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ดูแล
พบว่า เรียน 4 คน ทำงาน 5 คน เรียนและทำงาน 9 คน และมีที่กระทำผิดซ้ำ 2 คน

และเมื่อเปรียบเทียบผลของระดับปัญหาของเยาวชนก่อนที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จะให้ความช่วยเหลือ
และแก้ไขปัญหากับภายหลังที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ได้ให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหแก่เยาวชน พบว่า
จากเดิมมีเยาวชนในกลุ่ม B จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 28.4 กลุ่ม C จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 42.1
กลุ่ม D จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4 ภายหลังจากที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ให้ความช่วยเหลือและแก้ไข
ปัญหาแก่เยาวชน พบว่า มีเยาวชนอยู่ในกลุ่ม A จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 73.6 กลุ่ม B จำนวน 5 คน
คิดเป็นร้อยละ 5.2 กลุ่ม C จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15.7 กลุ่ม D จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2

ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC มีการให้คำแนะนำ ดูแลช่วยเหลือและติดตามเยาวชนตั้งแต่
แรกเข้าจนกระทั่งปล่อยตัว โดยใช้เทคนิคและวิธีการและประสบการณ์ทางวิชาชีพแก้ไขปัญหายา
จนหมดจนนำเครือข่ายเข้ามาช่วยเหลือตามสภาพปัญหาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จนเยาวชนปรับเปลี่ยน
พฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด มีเพียง 3 คนที่กระทำผิดซ้ำเนื่องจากเยาวชนทั้ง 3 มีปัญหาที่
หลากหลายและซับซ้อน ยากต่อการแก้ไข แต่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ก็ยังติดตามช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง

ปัญหาและอุปสรรค

ด้านบุคลากร

1. บุคลากรในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ขาดความรู้ความเข้าใจ และไม่เปิดกว้างยอมรับ
แนวความคิดการปฏิบัติงานแบบไร้รอยต่อ
2. ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ขาดทักษะการปฏิบัติงานที่จำเป็นบางเรื่อง ทำให้ต้องมีการเสริมทักษะที่
จำเป็นในการดำเนินงานให้กับผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC
3. ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ขาดประสบการณ์ในการประเมินปัญหาและกำหนดเป้าหมายชีวิตร่วมกับ
เยาวชนและครอบครัวได้อย่างครอบคลุมทุกมิติ

4. ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ไม่ได้มีพื้นที่ทำงานประจำภายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน การสร้างความคุ้นเคยใกล้ชิดทั้งเด็กและเพื่อนร่วมงานอื่นๆ จึงมีระยะห่างมีผลทำให้ไม่ได้รับข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนที่แม่นยำ

ด้านเยาวชน

1. เยาวชนขาดความมั่นคงและความเข้มแข็งทางจิตใจ ขาดการวางแผนและเป้าหมายของชีวิต
2. เยาวชนไม่สามารถวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงถึงสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำในการดำเนินชีวิต
3. เยาวชนไม่ใส่ใจการดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปตามแผนการดำเนินชีวิตของตนเอง เนื่องจากขาดวินัยและความอดทน
4. เยาวชนไม่สามารถปรับตัวและไม่กล้าที่จะยอมรับเรื่องราวความผิดพลาดในอดีตของตนเอง และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างตรงตามข้อเท็จจริง

ด้านครอบครัว

1. ครอบครัวขาดความเชื่อมั่นในตัว of เยาวชนว่าจะสามารถเปลี่ยนแปลงตัวเองได้ ครอบครัวไม่ให้อภัยและไม่ให้อีกโอกาสเยาวชนในการเปลี่ยนแปลงตัวเอง
2. ครอบครัวไม่ให้ความร่วมมือกับผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ในการเข้าร่วมกิจกรรมครอบครัว ขาดความเอาใจใส่ และครอบครัวไม่มีความสม่ำเสมอ
3. ครอบครัวไม่ให้ความร่วมมือและไม่ไว้วางใจผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ในการเปิดเผยความจริงเกี่ยวกับความเสี่ยงหรือความผิดพลาดของบุตร และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเยาวชนที่ได้กระทำภายหลังการปล่อยตัว รวมทั้งสถานการณ์ที่แท้จริงของครอบครัว

ด้านกระบวนการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC

1. กระบวนการคัดเลือกเยาวชนเข้าสู่โครงการฯ ไม่สามารถคัดเลือกเยาวชนที่มีต้นทุนทางสังคมสูงตามหลักการที่กำหนดไว้ได้เนื่องจากเยาวชนส่วนใหญ่ที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมมีต้นทุนทางสังคมต่ำ
2. การประเมินและคัดเลือกเยาวชนด้วยนักวิชาชีพมีข้อจำกัดเรื่องระยะเวลาและความละเอียดในการค้นหาข้อเท็จจริงผลที่ได้ข้อมูลยังไม่ละเอียดอย่างเพียงพอในการประเมินที่จะคัดกรองเยาวชนได้ตามกลุ่ม A B C D อย่างเที่ยงตรงแต่เมื่อผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ประเมินอีกครั้งปรากฏว่าส่วนใหญ่ของเยาวชนที่ส่งมาเป็นเยาวชนกลุ่ม C D เมื่อผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ได้ประเมินเชิงลึกจึงพบว่า ผลการประเมินที่แตกต่างกันของนักวิชาชีพหรือคณะกรรมการประสานฯ จึงเกิดการขัดแย้งและไม่เข้าใจกันและกัน
3. ในการจัดทำแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC บางรายไม่สามารถนำแผนการฝึกอบรมมาใช้ในการกำหนดแผนการดำเนินชีวิต (Life Plan) ของเยาวชน

4. การใช้เวลาพิจารณาอนุมัติแผนในช่วงแรกอาจล่าช้าแต่ถือว่าเป็นการเรียนรู้และปรับการพิจารณาได้รวดเร็วมากขึ้น และในขั้นนี้อาจรวมอยู่ในขั้นตอนการนำเสนอแผนได้

5. ข้อจำกัดเรื่องระยะเวลาและความห่างไกลของที่พักหรือที่ทำงานของเยาวชน ทำให้การกำกับติดตามไม่สามารถทำได้อย่างใกล้ชิด หรือไม่ได้พบกับเยาวชนเป็นเวลานานจนสามารถ สังเกตถึงความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรม รวมทั้งข้อจำกัดดังกล่าวยังทำให้ไม่สามารถพูดคุยหรือหาแหล่งทรัพยากรทางสังคมอื่นๆ ที่จะมาสนับสนุนช่วยเหลือเยาวชน เพราะผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ต้องเดินทางไปเยี่ยมเยาวชนคนอื่นๆ ในเส้นทางตามกำหนดการติดตามแต่ละครั้ง

ด้านเครือข่ายชุมชนและสถานประกอบการ

1. สถานประกอบการไม่เข้าใจ ไม่ยอมรับและไม่ให้โอกาสเยาวชนที่ก้าวพลาดได้พิสูจน์ตนเองในการเข้าทำงานในสถานประกอบการ

2. สถานประกอบการขาดความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์การฝึกงานของเยาวชนให้ชัดเจนว่ามีได้หมายถึงแค่การมีงานทำและรายได้ แต่รวมถึงการที่สถานประกอบการสามารถบ่มเพาะวินัยความรับผิดชอบต่อการงานที่จะสามารถแสดงพฤติกรรมและทัศนคติที่เหมาะสมในการใช้ชีวิตต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ด้านบุคลากร

1. ให้ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดการปฏิบัติงานแบบไร้รอยต่อ
2. เสริมทักษะการปฏิบัติงานที่จำเป็นบางเรื่องให้กับผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เช่น การสัมภาษณ์แบบสร้างแรงจูงใจ (Motivation interview) ครอบครัวยุติธรรม การสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว เป็นต้น
3. คณะที่ปรึกษากำกับและติดตามผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประเมินปัญหาและการวางแผนชีวิตของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ร่วมกับผู้ปกครองและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง
4. จัดหาพื้นที่ทำงานเฉพาะให้กับผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ที่มีความเหมาะสมสามารถทำงานกับเยาวชนได้อย่างสะดวกและคล่องตัว

ด้านเยาวชน

ส่งเสริมให้เยาวชนได้รับการพัฒนาด้านทักษะชีวิต เพื่อให้เยาวชนมีความเข้มแข็งและสามารถประเมินความเสี่ยงในการดำเนินชีวิต โดยมีผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC เป็นผู้ดูแล ติดตาม ช่วยเหลือ และให้แรงเสริมแก่เยาวชน

ด้านครอบครัว

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ต้องให้คำแนะนำและเสริมสร้างศักยภาพของครอบครัว โดยจัดกิจกรรมให้กับครอบครัว และให้คำแนะนำ คำปรึกษาและมีการสื่อสารกับครอบครัวอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความไว้วางใจให้เกิดสัมพันธภาพที่ดี

ด้านกระบวนการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน IRC

1. ควรมีการปรับเปลี่ยนวิธีการคัดเลือกเยาวชนเข้าร่วมโครงการฯ ด้วยการให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC คัดเลือกรอบแรกจนได้เยาวชนกลุ่มหนึ่งแล้วจึงคัดเลือกรอบด้วยกรรมการนักวิชาชีพพร้อมกับผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ซึ่งการได้มีโอกาสได้ค้นหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมแล้วนำเสนอในการคัดเลือกรอบที่ 2 เมื่อได้ข้อมูลเพียงพอและเป็นการเห็นพ้องต้องกันจึงจะทำให้ทุกคนมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโครงการเช่นกัน
2. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนต้องมีการพัฒนาการจัดทำแผนการฝึกอบรมให้มีความละเอียด ลึกซึ้ง เพื่อให้สามารถระบุวิธีการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูให้ตรงกับสภาพปัญหาและความจำเป็นของเยาวชน
3. ควรลดขั้นตอนและเวลาในการเสนอแผนเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติ
4. จัดทำแนวทางการกำกับติดตามร่วมกับผู้นิติในสถานประกอบการหรือโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมการเปลี่ยนแปลงให้เข้มแข็งมากขึ้นและสร้างเสริมให้ทุนทางสังคมเข้ามาร่วมรับผิดชอบอย่างเป็นระบบมากขึ้น

ด้านเครือข่ายชุมชนและสถานประกอบการ

1. สร้างความเข้าใจและการยอมรับเยาวชนที่ก้าวพลาด ให้ได้รับโอกาสในสังคม รวมถึงวัตถุประสงค์ที่แท้จริงในการฝึกงานของเยาวชน ในเรื่องการปรับพฤติกรรม การบ่มเพาะวินัย ความรับผิดชอบและทัศนคติที่ดีในการใช้ชีวิต
2. ควรมีการสร้างเครือข่ายสถานประกอบการภายในภูมิลำเนาของเด็กและเยาวชนเพื่อรองรับเยาวชนภายหลังปล่อย

บรรณานุกรม

- ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธุ์. การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม. (2549). รายงานผลการ
ศึกษาวิจัยฉบับสมบูรณ์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สนับสนุนโดย
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และมูลนิธิสธารณสุขแห่งชาติ (มสช.).
- ประธาน วัฒนวาณิชย์. (2546). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชญาวิทยา**. กรุงเทพฯ: ประกายพริก.
- สุดสงวน สุธีสร. **อาชญากรรม: ความหมาย ขอบเขตและทฤษฎี**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2541.
- สุดสงวน สุธีสร. (2547). **อาชญาวิทยา**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรชัย ชันดี. (2543). **ทฤษฎีและงานวิจัยทางอาชญาวิทยา**. กรุงเทพฯ บุ๊คเน็ต.
- สุดจิต เจนนพกาญจน์. (2546). **กระบวนการค้นในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน
ไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์(การ
บริหารสังคม)
- ชูจิรา กองแก้ว. (2549). **จดหมายข่าว ฉบับที่ 063 เรื่องกรมพินิจฯ เตรียมแผนปล่อยตัวเด็ก วันที่ 14
กรกฎาคม 2549.**(เอกสารอัดสำเนา)
- กิตติพัฒน์ นนทปัทมะดูล และนิติเวท มีสงฆ์. (2549). รายงานผลการศึกษาวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องกระบวนการ
ยุติธรรมทางเลือกเพื่อเด็กและเยาวชนและคีนเด็กสู่สังคม: แนวคิดและรูปแบบการดำเนิน
การของไทยและนานาชาติ. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์สนับสนุน
โดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และมูลนิธิสธารณสุขแห่งชาติ (มสช.).
- สุวัฒน์ สุวรรณนิกะ. (2548). **ปัจจัยด้านสังคมที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดอาญาของเยาวชน
ชาย กรณีศึกษา : ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี**. มหาวิทยาลัยคริส
เตียนบัณฑิตวิทยาลัย ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต
- อรพรรณ เล้าหัดถพงษ์ภูริ. (ม.ป.ป.). **การดำเนินการด้านเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดของกรม
พินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน**. (อัดสำเนา).

รศ.ดร.ทัศนีย์ ลักษณะวิชานนท์ และคณะ. (2549). การติดตามและประเมินผลเด็กและเยาวชนภายหลัง
ปล่อยจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.
กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. กระทรวงยุติธรรม

คณิงนิจ วิหคมาตย์.(2552). การมองตนเองในภาวะคืนสู่ครอบครัวและสังคมของเด็กและเยาวชนที่
กระทำผิดซ้ำในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์.

ทัศนีย์ ลักษณะวิชานนท์, สุดจิต เจนนพกาญจน์, และ อนุชา ม่วงใหญ่. (2549). การติดตามและประเมินผล
เด็กและเยาวชนภายหลังปล่อยจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนของกรมพินิจและ
คุ้มครองเด็กและเยาวชน. รายงานการศึกษาวิจัยของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
กระทรวงยุติธรรม.

อภิญา เวชชัย. Case Manager: ผู้จัดการบริการสังคมในการทำงานคุ้มครองเด็ก, วารสารเพื่อการ
คุ้มครองเด็ก ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2550

โสภา อ่อนโสภาส. รูปแบบการจัดการรายกรณีในงานสังคมสงเคราะห์ (Model of case management
in social work): swhcu.net/index.php?option=com_content...id

ชานนท์ โกมลมาลย์. (2557). รายงานสรุปการศึกษาฐานองค์กร 180 รัฐอุทธรณ์ ประเทศเนเธอร์แลนด์
ระหว่างวันที่ 15-19 ธันวาคม พ.ศ. 2556. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ยุพา วงศ์ไชย. (2523). ทฤษฎีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์. กรุงเทพมหานคร: แสงรุ่งการพิมพ์

พญ.ปรีชวัน จันทศิริ. (2551). ความสำคัญของการประเมินครอบครัวในการดูแลช่วยเหลือเด็กที่ถูก
ทารุณกรรมและทอดทิ้ง. สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2559 จาก <https://www.scribd.com/doc/19481589/เครื่องมือในการประเมินครอบครัว>

พ.ต.ต.ดร.ดนุสนิ เจริญ. (2550, พฤศจิกายน). “Action Research สำหรับการวิจัยการเปลี่ยนแปลงองค์กร:
คำตอบสำหรับความแตกต่างระหว่างภาควิชาการกับภาคปฏิบัติ,” วารสาร บริหารธุรกิจ นิต้า.
2550(3) : 44-51.